

Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Ἡ μυθιστορηματικὴ ζωὴ καὶ τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ Ποιητοῦ τῶν Ἑλληνικῶν θρύλων, τοῦ Ἔρωτος, τῆς Φιλίας καὶ ὅλης τῆς συγχορίας τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

100

«... Τὸν Μάρτιον τοῦ 1892, μιᾶ ἑσπέρα διεδόθη αἴφνης ὅτι ὁ ποιητὴς παρεφρόνησεν. Ἀγάπη, οἰκτος ἐξηγέρθησαν ἀμέσως ἀπὸ τὴν κλασικὴν πόλιν, ἀλλὰ φεῖ! ἵνα καλύψωσι μὲ τοιοῦτον ἐπιτύμβιον τὸ ἀλησμόνητον ὄνομά του εἰς τοῦ χρόνου τὸ ἀχανές...»

Ἔτσι ἔγραψε στὴν «Ποικίλῃ Στοᾷ» τοῦ ἐπομένου ἔτους ἓνας πιστός φίλος τοῦ «ἀτυχήσαντος ποιητοῦ», ὁ Νικόλαος Ἰ. Βασιλειάδης. Γιατί ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι τῆς καλῆς καὶ ἡσυχῆς ἐκείνης ἐποχῆς εἶχαν μάθει πια ὅτι ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ διακεκριμένος λογοτέχνης, ὁ ὕψηλῆς τῆς Φιλοσοφίας στὸ Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιον καὶ καθηγητὴς τῆς Δραματικῆς στὸ Ὁδείο Ἀθηνῶν, ὁ ποιητὴς ποῦ εἶχαν χειροκροτήσει τόσες φορές, ὅταν ἀπὸ τὸ βήμα τοῦ «Παρνασσοῦ» ἀπήγγελλε μὲ ἐνθουσιασμὸ βραβευμένα ποιήματά του, — κομμάτια ἀπὸ τὰς «Ἀτθίδας Αὔρας» του καὶ τὴν «Κόρην τοῦ Πυργου» καὶ τὴν «Μήτερά τῶν Ἑφτά» — ὅλοι οἱ μορφωμένοι Ἀθηναῖοι, ὅταν ἐπληροφόρησαν τὴν εἰδησιάν, ἐδοκίμασαν μιάν ἀληθινὴν ψυχικὴν ὀδύνην.

Καὶ ἰδοὺ τί εἶχε συμβῆ ἔν' ἀπὸ τὰ τελευταῖα δειλινὰ τοῦ Μάρτη ἐκείνου.

Μπροστὰ σ' ἓνα σπιτί τῆς ὁδοῦ Κολωνοῦ — ἀραιοκατοικημένης τότε — ἐσταμάτησε ἓνα μεγάλο ἀμάξι καὶ τρία άτομα κατέβηκαν ἀπ' αὐτὸ καὶ χτύπησαν τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ.

Μιὰ συμπαιθητικὴ γριουλά, ντυμένη μὲ τὴν ἰδιόρρυθμην φορεσιάν τῶν γυναικῶν τῆς Θράκης, ἐβῆκε στὸ μπαλκόνι καὶ ἄμα τοὺς εἶδε, εἶπει

— Ἦρθατε; Ἀχ!...

Καὶ ἀποτραβήχτηκε, γιὰ νὰ κατεβῆ καὶ ν' ἀνοίξῃ τὴν ἐξώπορτα.

Οἱ τρεῖς ἐπισκέπτες ἦταν ἄνθρωποι νέοι ἀκόμη. Ὁ ἓνας γνωστότατος ψυχίατρος τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Σίμων Ἀποστολίδης, ὁ δευτέρος ἦταν ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὁδείου Ἰα-

Γ. Μ. Βιζυηνός

Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, κατὰ φωτογραφίαν ληφθεῖσαν προτοῦ ἐγκλεισθῆ εἰς τὸ φρενοκομεῖον.

ζος, ὁ τρίτος λόγιος καὶ ἐπιστήμων, μέλος τῆς ἐφορείας τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσός».

Ἡ γριουλά ἐγνώριζε μόνον τὸν πρῶτον. Σφουγγίζοντας τὰ δακρυσιμένα μάτια τῆς, ἔλεγε στὸν ψυχίατρο:

— Ἀχ, γιατρέ μου, μιὰ στιγμὴ δὲν ἡσυχάζει... Ὅλη τὴ νύχτα περπατοῦσε στὴν κάμαρά του κ' ἔλεγε-ἔλεγε... Ἀχ, γυιόκα μου!

— Τί ἔλεγε, κυρὰ θειά;

— Νά, χαζὲς κουβέντες... Μιλοῦσε γιὰ ἓνα ποτάμι, ὑστερὰ ζητοῦσε νὰ τὸν πᾶνε στὰ βουνά του... ποὺ εἶναι ὅλο ἀπὸ χρυσάφι, ἔλεγε... γιὰ κάτι σκέδια... ξέρω καὶ γώ...

Ὁ γιατρός εἶπε στοὺς ἄλλους δύο:

— Ἡ κυρὰ-θειά του ἀπὸ δῶ εἶναι συμπατριώτισσά του... Κυρὰ Σουλτάνα τ' ὄνομά της.

— Καὶ συγγένισσα, παιδιὰ μου... ξαδέρφη τῆς ἀμοιρῆς τῆς μάνας του, ἀπὸ τὴ Βιζύ... Ἀχ, τί μου γράφε ἡ Μοῖρα τῆς καφερῆς!...

Ἀνέβηκαν στὸ δεύτερο πάτωμα. Ἡ γριά τοὺς ἔμπασε σὲ μιὰ χαμηλοτάβανη σάλα, στολισμένη μὲ

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἶΣ ΤΗΝ 6ῃν ΣΕΛΙΔΑ)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ἡ ἡρωικὴ καὶ ἱστορικὴ πόλις, ὅπου σφύζει τὸ γνησιώτερον ἑλληνικὸν αἷμα, ἐδέχθη χθὲς τὴν ἐπισκεψὴν τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Τὴν ἐπισκεψὴν αὐτὴν ἐξήτησεν ἡ ἴδια ἡ Ἀμφισσα, ἐπαφελουμένη ἐκ τῆς παραμονῆς τοῦ πρωθυπουργοῦ εἰς τὴν πλησιέχωρον λευτροπέλιν. Αἱ ἐπισκεψεῖς αὗται, τὰς ὁποίας διεκδικεῖν ὅλοι οἱ πόλεις τῆς Ἑλλάδος, δὲν θεωροῦνται μόνον τιμητικαὶ διὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας. Ἀποτελοῦν καὶ ἓνα γεγονός σπουδαῖον διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἐπαρχιῶν. Διότι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὄντως σημερινὴν ἀξίαν τῆς ἐπικοινωνίας κυβερνῶντος καὶ κυβερνωμένου λαοῦ, ὁ πρωθυπουργός, ἐπισκεπτόμενος τὴν ἀγνήν, τὴν ἄδολον, τὴν ἐργατικὴν καὶ σταθερὰν Ἑλλάδα τῶν ἐπαρχιῶν, ἀντλεῖ καὶ ὁ ἴδιος δυνάμεις, εὐρίσκει δὲ τὴν εὐχάριστην εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τῶν κατοικῶν διὰ τὰς τοπικὰς ἀνάγκας, καὶ νὰ συντελῇ ἐνεργῶς καὶ ἀμέσως εἰς τὴν πρέσβυν τῶν ἐπαρχιῶν. Τοῦτο ἔγινε καὶ εἰς τὴν Ἀμφισσάν, ἡ ὁποία ὑπεδέχθη μὲ ἓνα στερεοελλοδίτικον ἐνθουσιασμὸν τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ἐντυπώσεις τῶν Ἀμφισσέων καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνίαν αὐτὴν ἦσαν περισσώτερον ἀπὸ ἀριστὰ καὶ ἀπελύτως ἱκανοποιητικαί.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἄν λοιπὸν δὲν ζητήσουν πενήντα τοῦλάχιστον γεινιάζουσαι οἰκογένειαι τὴν Ἱβρυσιν ναοῦ, καὶ ἂν ἡ ἀπόστασις ἀπὸ ἄλλον ναὸν δὲν εἶνε ἀρκετὰ μεγάλη ὥστε νὰ ὀφίσταται

Τύπος Αθ.

10/6/39

12/6/39

Γεώργιος Βιζυηνός, ο «ραψωδός τής Θράκης»

Τύποι 16. Τού συνεργάτου του «Τύπου» κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

... πιν, αφού ήπειλη-
λευταία μέτρα να
δν. Ο χρόνος του
ανάλογως τής έ-
λου καλός.
... ού άλλωτος τρι-
διπλούς θριαμβός
ρώματα. Η δούα
μας Παλαμώτης
ρώτευσαν με κο-
ν των Ούγγρων
... με άριστάς
σημειωθή ότι αι
14.40 αντιστοι-
τέρω άλλτων μας,
τέρων άείαν έαν
λεπτομέρεια ότι
... τής διεξαγωγής
έπνεεν αντίθετος
δν άγωνιζομένων

5 χιλιομέτρων ά-
γρου πρωταθλη-
... όποιος με ταχυν-
... έλους διασκελι-
... ήμετέρους όμο-

... λά την θάλασσα,
... άτες δεν

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

... ου φθάσαμε ση-
... οι δέκα τρεις
... καιρικόν συνθη-
... Νέας Υόρκης,
... την διάρκεια του
... αι θαλάσσης τα-
... την έντυπώσι ότι
... χρόνος τόσες ή-
... έντυπώσεις μας,
... διάπλους του ώ-
... ριμασε σαν ένα
... για να ξεχάσωμε
... για τον νέο, που
... να άντικρύσωμε,
... ένψ χρισκόμαστε
... μακρύα στο στήν
... ποδεχθή με τό έ-
... πνεύμα.

... κς δουβαρίζεται
... τηλεγραφήματα
... όδογειαν και μα-
... ΥΑ-ζεις. Και πό-
... κολοσι-
... αι επιλαμθανό-
... ία ύπερωκεάνεια,
... και ή «Νορμαν-
... με.

... κς ομίχλης σκεπά-
... ατία μας την χώ-
... και έπιθραδονει
... άκόμη την άφεί-
... ή, άνάμεσα στην
... ζάφανα οι κολοσι-
... ιων, μας κάνει
... λιγικά πίσω και
... τον δύοντα ήλιο
... άνο και τό χρυσό
... ένος που φωτίζει
... τερτάτης άπλότη-
... ή για να τό καρ-
... άτια των άνθρώ-

... ή ομίχλη διαλύ-
... ακρυσά ένα άκα-
... γμή, άλλα τερά-
... προσώπει ύστερα
... την μελλοντική
... ιτισμού, την πόλι
... μέσα σε μία ά-
... ιάδων έκατομμυ-
... ωμένων στην λα-
... ον θεότητος του
... ού.
ΡΓΙΟΣ ΝΑΖΟΣ

ΙΣΤΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΤΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
... παλιά κάδρα, με φωτογραφίες που
... παρίσταναν τό Γεώργιο Βιζυηνό
... άνάμεσα σε φιλικούς όμιλους φω-
... μεγάλων άνδρών έξωήρησε πιο πολ-
... τή Γοτγίγγη και στη Λειψία. Η έπί-
... πλώσις τής σάλας ήταν άπλή, με
... βαρεία όμως παραπετάσματα και
... πολλά βιβλία σωρασμένα εδω κ' έ-
... κεί. Καθαριότης ύπήρχε άλλα
... καμιά τάξις. ... Επάνω από μία
... καρυδένια κονσόλα με μάρμαρο,
... κρεμότανε ή φωτογραφία ενός κο-
... ριτσιού, μέσα σε πολύτιμη χρυσή
... κορνίζα. Και γύρω από την κορνί-
... ζα ένα στεφάνι από λουλουδία.
... Άκόμη ύπήρχαν τριαντάφυλλα σε
... δυο μνημειώδη βάσα άκουμπισμέ-
... να στο μάρμαρο, δεξιά και άρι-
... στερά τής φωτογραφίας.

Οι τρεις επισκέπτες εξέταζαν με
... περιέργεια την άπλόγηρ ή εκείνη
... σάλα του ποιητού, και ό νεώτερος
... στάθηκε μπροστά στη φωτογρα-
... φια, την έκοίταζε προσεχτικά και
... ρώτησε τή γριά:

—Τι αότη ναι πού.
—Αότη ναι. Η Μπεττίνα του-
... Όλο με τ' όνομά της έχει να κα-
... νη. Κάθε μέρα με στέλνει να
... του άγοράζω και φρέσκα λουλου-
... δία. ... Άμα δε βρίσκω στην Άγρια
... Είρηνη, πάω κάτω στα περιβόλια.
... Τι να κάνω ή βόλια και γώ, που
... άμα βλέπει τά λουλουδία μαρ-
... μένα μπηγει τις φωνές και χτυ-
... πέται; ... Άχ, τότες είναι μια
... λύτση να τότε βλέπη κανείς!

Σήκωσε την άκρη τής ποδιάς
... της, έσφούγγισε τά γέρικα μάτια
... της και ρώτησε:
—Νά πάω να τότε φέρω, γιατρέ;
... Προτού ό γιατρός προφάση ν'
... άποκριθί, ή πόρτα άνοιξε και ό
... Γεώργιος Βιζυηνός φανερώθηκε
... στο τέλαρο τής.

—Ω! χάρω πολύ! χάρω πολύ!
... έιπε με την ήχηρή φωνή του που
... ό θρακικός τονος τής την έκανε
... συμπαθητικά περιέργη!
... Ήταν ντυμένος άτημέλητα, δε
... φορούσε γραβάτα, τά μαλλιά του
... και τά κοντά του γένεια ήταν ά-
... χτένιστα, άπεριποίητα. Η άνατο-
... λική φυσιογνωμία του με τά κό-
... πω εξωγκωμένα μάτια που τότε-
... πότε κοιτάζαν λοξά, φάνερναν μια
... συνειδησι άναστατωμένη, μία έσω-
... τερική τρικυμία.

Στην άρχη, έδειχτηκε διαχυτι-
... κός. Έδωσε τό χέρι σε όλους, τους
... μίλησε με τ' όνομά τους, έκάλεσε
... τή γριά να τους φέρη καφέ, μα-
... στίχα.
—Κυρά Σουλτάνα, περιποιήσου
... τους κυριους!

Ο γιατρός Άποστολίδης και οι
... άλλοι τον έμπόδιαν. Αυτό δεν ει-
... χεν έρθει για να μείνουν. Ήρθαν
... για την ύπόθεσις. ... Άργησαν, μά-
... λιστα, και «ό κύριος καθηγητής»
... έπρεπε να έτοιμασθή, να πηγαί-
... νουν «στο σκοπό τους».

—Ναι, ναι, να πηγαίνουμε!
... παραδέχτηκε ό δυστυχισμένος άν-
... θρωπος, είναι ώρα πιά! ... Μά
... που θα πάμε;
... Και έκοίταζε τά πρόσωπά τους
... με τη σειρά, άπορημένος:
—Πού θα πάμε; επανέλαθε.
—Εξεχάσατε, κύριε Βιζυηνέ; εί-

... πε ό διευθυντής του 'Ωδειου. Δεν
... πρόκειται σήμερα να ίδουμε τό
... μεταλλείο σας τό χρυσό;
... Στο άκουσμα αύτου, ή όψη του
... μεγάλων άνδρών έξωήρησε πιο πολ-
... τά μάτια του άστραφταν, και με τό
... κεφάλι άγέρωχα ύψωμένο, σαν να
... έβλεπε σε μία φανταστική χώρα,
... σε μία μακρινή Άλάσκα, βάλθηκε
... να μονολογή, συνοδευοντας την ά-
... γόρευσι του με έξαλλες χειρονο-
... μίες.

—Ω, τέλος πάντων! ... Ήρθε
... ή ώρα να γίνω Κροισός! ... Νά
... δοξασθώ! ... Νά ντύσω και την ά-
... γαπημένη μου στο χρυσάφι. ... Ναι
... βγάλω από τά μυστικά κανάλια
... τής γής ό,τι χρειάζεται για την
... ευτυχία! για την κατάκτησι τής
... δόξας! για τή ζωή και τον έρω-
... τα!

Και ριχνοτας στους επισκέπτες
... του βλέματα θριαμβού, έπρόσθε-
... σε με τόνο βιελικό:
—Ελήλυθεν ή ώρα ίνα δοξαρθή
... ό υίός των Μουσών, ό έπιγγελεμ-
... νος!

Οι άλλοι τον έκοίταζαν λυπημέ-
... νω, άλλα δεν διέκοψαν ή κίνησι
... του χειμαρρο τής τρελλής μεγάλου
... μουσίου. Και ό ποιητής, με τή
... σαλευμένης φρένης επιρροή, έ-
... θάρρος από τή σιγή του, άρχισε
... σύμφη όλοένα κ' έπισημύτα στα
... ρητορικό του έξασπασμα.

Ο Βασιλειάδης γέλασε.
... «Μοι έφάνη τότε ή άδη τή
... ώς να παρεμorfωθη παραρητικά
... και τετανικώς εν σπασμό ύψών
... τας χείρας του, κατεστρόννε όλα
... τά χρυσά του άειρα, τά ρόδινα
... παραπλανητικά τής παραπλήγος
... φαντασία του, τά παράλογα, τά
... τρελλά. Τους άμυθητους θησαυ-
... ρούς του, και τάς έκτρόχους σκέ-
... ψεις του, ίνα συζεύξη τους πλανη-
... ται από την μυστηριώδη δύναμι,
... ήν πρό όλιγων ήμερών έφευρε, και
... κ' έκδύση τά συγγράμματά του
... τά μεγάλα, τά πρωτοφανή, τά θου-
... μαστά του ποιήματα! ...»

Από τό άχαλινότο έκείνο παρα-
... λήρημα, τον έβγαλε ό Σίμων Ά-
... ποστολίδης.
—Σ' αύτά όλα είμεθα σύμφωνοι,
... του έιπε, άλλα τώρα πρέπει να πη-
... γαίνουμε, γιατί θα έμε πάρη τό
... βρόδυ.

—Πρόκειται για... τό μεταλλ-
... ειο, έπρόσθεσε και ό αντιπρόσω-
... πος του «Παρνασσού».
—Α, τό μεταλλείο, βέβαια! ...
... (Και μετά μία σκέψις.) Έπήρατε
... από τό μηχανικό τό σχεδιάγραμ-
... μα; Του τό έγω παραγγέλνει πρό
... ένος αιώνος!

—Ετοιμο είναι και τό σχεδιά-
... γραμμα.
—Νά τό ίδω, παρακαλώ.
... Οι άλλοι έοτενοχωρήθηκαν.
—Τό έχουμε κάτω, στ' άμαξι,
... έιπε ό γιατρός.
—Στό άμάξι! Τό άφήσατε στ'
... άμάξι! Μά τότε πρέπει να πηγαί-
... νουμε γρήγορα! ... Έμπρός!
... Και κινήθηκε να κατεβή τή σκά-
... λα. Ο Νάζος τον έκράτησε από τό
... μπράτσο.
—Ετσι θα βγήτε; με τις παν-
... τοφές! ...
—Έκάλεσαν τή γριά που τον πε-

... ριποιότανε, ό γιατρός την έπήρε
... παράμερα και την έσυμβούλεψε να
... συγκρατήσει τον πόνο τής, να κα-
... νη κουράσιο και ό κύρ Γιώργης
... θα μείνη λίγον καιρό στο νοσοκο-
... μείο και θα γυρίση γιατρεύομενος.

—Αύτά, κυρά Σουλτάνα, είναι
... πράματα που περνάνε, τής έιπε,
... μην κλαίς και σε καταλάβη.

—Αχ, από τά πολλά γραμματά
... τόπαθε, γιατρέ μου! Π' άνάθεμά
... τα! Καλά τόλεγε ή μακαρίτισσα
... ή μάνα του: «Δεν καθότανε καλύ-
... τερα στην Πόλη, που τον στείλαμε
... να γίνη ραφτάκι! ...» Από τά
... γραμματά και την ζενητιά τόπα-
... θε ό δυστυχός!

—Ναι, ναι. ... Φέρτου τά παπού-
... ταια του τώρα, τό λαιμοδέτη του,
... τό καπέλλο.

—Αχ, ναι, να μου τον πάτε σαν
... άφέντη, γιατρέ μου!

Και πήγε στο πλαγινό δωμάτιο,
... να φέρη τά πράματά του.

Σέ λίγα ό ψυχασθηής ήταν έτοι-
...μος.

Ο διευθυντής του 'Ωδειου τον έ-
... πήρε από τό μπράτσο. Τη στιγμή
... που έτοιμάζονταν να κατεβούν, ό
... ποιητής έρριξε μία ματιά στη φω-
... τογραφία τής Μπεττίνας και έιπε:

—Μούχασε σύ, Μη λυπάσαι που
... φεύγω. Στο γυρισμο μου θα σε
... φέρω λουλουδία του άγρού!

—Ω, θα μαζέψω πολλά λουλουδία
... από τό μεταλλείο μας! Χρυσολού-
... λουδι! Και θα σε στείλω σαν
... Μαν-γία! Έπειτα, θα γίνουν και
... οι γάμοι μας! ... *

Τό άμαξι —μία μεγάλη βιτώ-
... ρια με δυο δυνατά άλωγα— έτρε-
... ξε τώρα στο μακρος τής οδού Κο-
... λωνου, φέρνοντας τον ατυχο ποιη-
... τή, συνοδευόμενο από τους τρεις
... φιλικούς του Άθηναίους, στο άσυλο
... των παραγμένων ψυχών.

Δέ μιλούσε κανείς. Και αύτός ό
... Βιζυηνός είχε κάψει τό παραλη-
... ρημά του και ήταν βυθισμένος στη
... σιωπή, με τά χέρια άκουμπισμένα
... στα γόνατα. Φαινότανε σαν κατά-
... κτος τώρα, σάμπως τ' ορμητικό
... ξεχείλισμα του φαντασιοκοπημά-
... τος του να τότε είχε έξαντλήσει.

Τό άμάξι έστρίψε δεξιά, μπήκε
... στην Ίερα Όσο και προχώρησε
... πέρ από τό «Πράσινο Δέντρι», τό
... ιστορικό έξοχικό κέντρο τής βασι-
... αρκικής έποχης, όπου άλλοτε συ-
... κεντρώνονταν ή καλύτερη άθηναι-
... κή κοινωνία ν' άκούση τή Βασιλι-
... κή Μουσική του 'Οθωνος.

Προχώρησε τώρα κάτω από
... την παλαιά δένδροστοιχία με τις
... γιγάντιες λεύκες, που τά νέα τους
... φυλλώματα έφρρισαν στο φύσημα
... τής έσοπερινής αύρας.

Ο Βιζυηνός έκοίταζε τό πρώτο
... άστρο, τον Άποσπερίτη, που έπρό-
... θαινε από την άντικρυνή κορυφω-
... γραμμή, κ' έστέναζε. ... Πόσες φο-
... ρές τον είχε τραγουδήσει!

Όσο έπήγαιναν, τό σύγνεφο τής
... μελαγχολίας κατέβαινε πυκνότερο
... στη μορφή του. Ένα κακό προαι-
... σθημα του δάγκωνε την καρδιά.
... Και άξαφνα, μέσα στη σιωπή,
... άκούστηκε ή φωνή του ν' άπαγγελ-
... λη άργα και θλιβερά στίχους.
... Στίχους άγνωστους που πρώτη φο-

... της κ' έκατομ-
... ρήπτωσιν
... κατομμύρια
... δε προς τό
... του έπιτελείου
... στρατεύσις δύν-
... 16 έκατομμύρια
... ΙΤΑΛΙΑ, Πληθος
... τομμύρια. ... Απόδο-
... πώσιον έπιστρατεύσεω
... τικώς ύπολογισθείσα με
... λευταίαν έπίσκεψιν του Γε-
... στρατάρχου Μπράουσις εί-
... μην 8 έκατομμύρια άνδρών.
ΙΣΠΑΝΙΑ. Είς περίπτωσιν κ

... ρά τους άκούγαν οι συνοδοί και
... θαυμασταί του κοσμογάπητου
... ποιητή:

Έφές είδα στον ύπνο μου
... ένα βαθύ ποτάμι,
... —Θες να μη τό κάμη
... να γίνη άληθινό! —

Στην όχη του στεκότανε
... γνωστό μου παλληκάρι
... χλωμό σαν τό φεγγάρι
... σαν νύχτα σιγανό.

Άγέρας τό παράσπρωχε
... με δυναμι μεγάλη,
... σαν ναθε να τό βγάλη
... άπ' τής ζωής τη μέση...

Και τό νερό που άχόρταγα
... τά πόδια του φιλοίσε,
... θαρρείς τό προσκαλούσε
... στ άγκάλια του να πέση.

—Δέν είν' άγέρας σκέφθηκα
... και σένα που σε δέννει.
... Η άπελπισία σε παίρνει
... κ' ή άπνοια του κόσμου!

Κ' έχυθηκα, άπ' τό θάνατο
... τον δυστυχο ν' αρπάξω ...
... «Ωιμέ! πριν ή προσβάσι
... έχάσθη απ' εμπρός μο-!

Στά ρέματα παράσκιφα,
... να τον εδρά γυρέσω,
... στά ρέματα αγναντεύω
... τό λειψανό μου όχρό!

Σταμάτησε μία στιγμή, κ' έπει-
... τα με βαθειά ύποληπτική φωνή,
... παλλομένη από ένα μυστηριώδες
... πάθος έπρόσθεσε:

Έφές είδα στον ύπνο μου
... ένα βαθύ ποτάμι,
... —Θες να μη τό κάμη
... να γίνη άληθινό! ...

Σκέπασε τό πρόσωπο με τά χέ-
... ρια και άναλόθηκε σε θρήνονοι. Οι
... λυγμοί του έτάραζαν τους ώμους
... του. «Μάνα μου! Μάνα μου!, έλε-
... γε, τί θα γενώ; τί θα γενώ; ...»

Οι συνοδοί του συγκινημένοι,
... δεν έβρισκαν μία λέξι παρηγορίας,
... και ή άμαξα επροχώρησε λίγο ά-
... κόμη κ' έστάθη.

Είχαν φτάσει στην καγκελλό-
... πορτα του Δρομοκαίτελου. Ο άγέ-
... ρας είχε δυναμώσει τώρα και μα-
... στίγωνε τά δέντρα, ταλαιπωρούσε
... την έξοχη. Τά πεύκα του βουνού
... βούιζαν σαν κολασμένες ψυχές.
... Και πίσω από τον μαντρόταιχο του
... Άσούλου άκούγονταν άλλος θύρη-
... θος, σμιγός, κραυγές που σέρνον-
... ταν επάνω από τις στήγιες, ψηλό-
... τες από τά δέντρα, κραυγές μοι-
... ραιες και μάταιες.

Κατέβηκαν από τ' άμάξι και
... ήταν καγκελλόπορτα άνοιξε και
... κατάπτε τον άλλόφωνα ποιητή.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ
ΑΥΡΙΟΝ: Τό 2ον Μέρος

Με τὸν προβολέα τῆς Ἱστορίας

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

20Ν

Σ' ἓνα χωριὸ τῆς ἑλληνικωτάτης Θράκης, στὴ μικρούλα Βιζύη, ἐγεννήθη ὁ ποιητὴς στὰ 1848 ἀπὸ φτωχοῦς γονεῖς, οἱ ὅποιοι ὥστόσο δὲν ἤθελαν νὰ κρατήσουν τὸν ἀγαπημένο τους Γεώργιο στὴ φτώχεια καὶ στὴν ἀφάνεια τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς. Κατὰ τὴ συνήθεια τῆς ἐποχῆς, φιλοδοξοῦσαν νὰ τὸν στείλουν στὴν Πόλη, νὰ τὸν κάμουν ράφτη, τέχνη πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπέκλιναν οἱ Θράκες.

Ἄμα λοιπὸν ἐμεγάλωσε λιγάκι ὁ μικρὸς Γεώργιος, δὲν εἶχε ἀκόμα συμπληρώσει τὰ δέκα τοῦ χρόνια καὶ οἱ γονεῖς τὸν ἐταξίδεψαν. Τὸν ἐστειλαν στὴν Κωνσταντινούπολι, σ' ἓνα βεῖο του, πρωτομάστορα τοῦ ψαλλιδιοῦ ποῦ συντη-

ροῦσε δλόκληρο συνεργεῖο ραφτάδων στὴν πολυθόρυβη πολιτεία.

Τὸ χωριατόπουλο τῆς Βιζύης, κάλφας τώρα, ζοῦσε μέσα στὸ μεγάλο «χάνι τῆς ραφτικῆς», τὰ χέρια του ἐδούλευαν στὸ πανί, ἀλλ' ὁ νοῦς του ἔτρεχεν ἀλλοῦ. Ἡ φαντασία του ἀνοίγε δρόμους μέσα στὸν κόσμο τῶν ὀνείρων. Ὅπως ἔγραφεν ἀργότερα, σ' ἓνα ἀπὸ τὰ συμπαθητικώτερα ποιήματά του:

Ραφτάκι μ' ἤθελε ἄλλοτε ἡ τύχη
— γιὰτὶ νὰ ντυοπιστώ καὶ νὰ τ' ἀρνοῦμαι;—
ληγομόνηρα τὰ ράμματα, τὴν πῆχη,
μὰ τὴν ἰδέα τῆς τέχνης τὴ θυμοῦμαι.

Ἡ ἰδέα τῆς Τέχνης! Αὐτὸ ἦταν.
Ἡ μοῖρα τοῦ μικροῦ χωρικοῦ

τῆς Θράκης δὲν τοῦ ἔκλωθε νὰ γίνῃ ράφτης. Ὑστερ' ἀπὸ δύο χρόνια ὁ θεῖος του πέθανε καὶ ὁ Γεώργιος ἔμεινε στὸς δρόμους. Βρέθηκε ὁμως γρήγορα ὁ προστάτης. Ἐνας καλὸς Χριστιανὸς, ἔμπορος, ὁ Γιάγκος Τσελεμπῆς, ἀνέλαθε νὰ τὸν στείλῃ στὴν Κύπρο, στὸν Μητροπολίτη, μ' ἓνα συστατικὸ γράμμα, ὅπου τοῦ ἔγραφεν ὅτι τὸ παιδί αὐτὸ εἶνε ἔξυπνο, ὑπάκουο, θεοφοβούμενο, καὶ θὰ μπορούσε ἀνὰ τοῦ «χρησιμεῖση ὡς ὑποτακτικὸς καὶ μὲ τὸνκαιρὸνὰ ἱερωθῆ».

— Ἐκεῖ ποῦ θὰ πᾶς, Γεώργιο, στὸ Δεσπότη, νὰ πῆσῃς γονατιστός, νὰ τοῦ φιλήσῃς χέρια καὶ πόδια, νὰ σὲ λυπηθῇ καὶ νὰ σὲ προστατέψῃ...
Νὰ μάθῃς γράμματα, νὰ γίνῃς ἀναγνώστης διακός καὶ... ποῖός ἔξερει τί μπορεί νὰ σὲ ἀξιώσῃ ὁ Θεός, μεγάλο τ' ὄνομά του!

Ὁ μικρὸς βιοπαλαιστὴς ἐφίλησε πρὸς τὸ παρὸν τὸ χέρι τοῦ ἐμπόρου Τσελεμπῆ, φορτώθηκε τὸ ταγάρι του καὶ μπῆκε στὸ καράβι, ποῦ θὰ τὸν ἔφερνε στὴν Κύπρο, στὸ νησί τῶν κολῶν κί' αἰσθηματικῶν ἀνθρώπων.

Τὸ ταξίδι του ἐκείνο — τὸ πρῶτο θαλασσινὸ τῆς ζωῆς του — τοῦ ἀνοίγε νέους ὁρίζοντες. Ὅπως διηγόταν ἀργότερα, ἔδλεπε τὰ κύματα, τοὺς γλάρους, τὰ παράλια

νὰ περνοῦν μπροστά του σὰν σὲ μαγικὸ πανόραμα καὶ ἡ ψυχὴ του ἀναγαλλίαζε.

Ἐπειτα ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ σκοποῦς τῆς πατρίδας του, μὲ τὴ γλυκεῖα φωνούλα του, καὶ αὐτὸ ἐκίνησε τὴν προσοχὴ καὶ τὴ συμπάθεια τοῦ καπετάνιου τῆς θρακιώτικης γουλέτας.

— Μένεις μαζί μας, μωρέ, μοῦτσος; τοῦ ἐπρότεινε. Μὲ τὸν καιρὸ θὰ γίνῃς λουστρόμος, καὶ καπετάνιος μπορεί νὰ γίνῃς!

— Ὁχι, ἀπήνησεν ὁ μικρὸς ταξιδιώτης.

— Γιατί, μωρέ ψίχουλο; δὲ σ' ἀρέσουν τὰ ταξείδια;

— Μοῦ ἀρέσουν, μὰ θέλω νὰ μάθω γράμματα.

Τὰ γράμματα! Αὐτὸ ἦταν.
Ἄλλὰ τὸ ταξίδι του ἐκείνο — τὸ πρῶτο καὶ ἀληθινὸ τῆς ζωῆς του — ἄφησε νοσταλγικὴ τὴν ἀνάμνησιν μέσα του. Καὶ αὐτὸ θυμάται ὁ ποιητὴς, ὅταν γράφῃ τὸ «Θρακεῖον Ἄσμα», τὸ εἰδωλόγαυτρικὸ ποιηματάκι του:

Ἀπὸ τὴ Θράκης θὰε παιδιὰ
τραιλὰ τραιλὰ, τραιλὰ λαρά,
ἀπὸ τὴν Πέτρα
ἐβγήκεν ὁ Θρακιῶτης

Κ' ἐσύρει ἄκουσ' τοῦ Θρακιῶ-
τραιλὰ τραιλὰ, τραιλὰ λαρά,
ἀπ' τὴ χρυσὴ τοῦε θάλα

μιά σπῖθα στὴν Ἑλλάδα.

Καὶ τὴν ἐσπεῖρανε κοντὰ —
τραιλὰ τραιλὰ, τραιλὰ λαρά,
στὴν παλαιὰν Ἀθήνα
στὴν πρώτην Ἑλευσίνα.

Κ' ἐγίνῃ φῶς στὰ σκοτεινὰ —
τραιλὰ τραιλὰ, τραιλὰ λαρά,
καὶ φάνηκε κεῖ κάτω
ὁ Δίας κ' ἡ γενιά του.

Γι' αὐτὸ καθεὶς ἄς προσπαθᾷ —
τραιλὰ τραιλὰ, τραιλὰ λαρά,
τὸ φῶς νὰ φέρῃ τώρα
στὴν πρώτη του τὴ χώρα.

Μὲ τὸ ταγάρι του κρεμασμένο στὸν ὦμο, μὲ τὰ λαμπερὰ καὶ φιλοπερίεργα μάτια του νὰ κυττάζουν ἔδω κί' ἐκεῖ, τ' ἀξιοθέατα τῆς Κύπρου ὁ μικρὸς ταξιδιώτης ἐφάνηκε στὸ μητροπολιτικὸ μέγαρο, στάθηκε μπροστά στὴν κλειστὴ πόρτα, ἀλλ' ἔδω τοῦ παρουσιάσθηκε μιά δυσκολία. Δὲν ἔφτανε νὰ χτυπήσῃ τὸ ρόπτρο! Ὁ Γεώργιος ψήλωνε στὶς ἄκρες τῶν ποδιῶν του, τέντωνε ψηλὰ τὸ χέρι του, ἀδύνατον νὰ φτάσῃ. Τὸ ρόπτρο ἔσπεκε ψηλότερα, βαρὺ καὶ ἀπλησίαστο, καὶ αὐτὸς κύτταξε ψηλὰ, τὰ παράβυρα τοῦ μεγάρου, μὴν ἰδῆ κανένα, νὰ τὸν παρακαλέσῃ.

Ἐξαφνα στὸ μπαλκόνι τοῦ γει-

τονικοῦ σπιτιοῦ ἐπρόβαλε ἓνα κεφαλάκι κοριτσιοῦ, ἀνάμεσα σὲ γαρουφαλλίες καὶ ἀρμπάρόρριζες. Τὸ κεφαλάκι εἶχε δύο μακρὺς ξανθὲς πλεξούδες καὶ δύο μεγάλα ματιά, γεμάτα περιέργεια. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἦταν προικισμένο καὶ μὲ τολμηρὴ διάθεσι, γι-
τί γρήγορα ρώτησε:
— Τί γυρεῖεις, καλέ; τί γυρεῖ-
ρεῖεις;

— Ἐνάκι εἰμαι, ἀπήνησεν ὁ μικρὸς νεοφερμένος, τὸ Δεσπότη γυρῶ.

— Ἄμ δὲ φτάνω... δὲ βλέπει; Κί' ἔκανε μιά ἀκόμη μάταιη προσπάθεια, τρέκλισε στὶς μύτες τὸν ποδιῶν του καὶ παράλγιο νὰ πῆσῃ στὸ καλντεριῖμι. Ἡ κόρη χαμογέλασε.

— Ἐτάσου νὰ σοῦ στείλω τὸν ὀπρητέ μας!... (Καὶ γυρίζοντας τὸ κεφάλι μέσα, ἐφώναξε:!) — Γιάννη! Γιάννη!... Πήγαινε κάτω, στὸ δρόμο, νὰ βοηθήσῃς ἓνα παιδί...!

Σὲ λίγο ἓνας μαντράχαλος δῆλκε ἀπὸ τὸ σπιτί, ἔπιασε τὸ ρόπτρο κί' ἔκανε τὴ βαρεῖα πόρτα, τὴν καπτανιαμένη μὲ μπουντζῆ, νὰ βογγᾷ ὀλη.

Κί' ἔτσι σὲ λίγες στιγμὲς ὁ μικρὸς νεοφερμένος βρισκότανε μπροστὰ στὸ σεβασμιώτατο Μητροπολίτη τῆς Κύπρου.

Μόλις ἀντίκρουσε ἐκείνη τὴν ἐπιβλητικὴ μορφή, τὴν κορινθιασμένη μὲ γιονάτα γένεια, ἔκρινε τ' ἀσθηρὰ μάτια καρφωμένα ἀπάνω του, τὸ ἄλλοτε ραφτάκι, θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ ἐμπόρου τῆς Πόλης: «Νὰ πῆσῃς γονατιστός...»

Ἐπείσε λοιπὸν μπρούμυτα καὶ στεκότανε ἔτσι ἀκίνητος, μωρμουρίζοντας τὸ «Πάτερ ἡμῶν...» καὶ τὸ «Ἅγιοι Σαρανταμάρτυρες, βοηθήτε με!»... μὲ τὴ θρακιώτικη προφορά του. Καὶ θὰ ἔμενε ἀσθηκτως ἀπὸ κεῖ, ἂν δὲν ἄκουγε τὴ βαρεῖα φωνὴ τοῦ Μητροπολίτη νὰ τοῦ λέῃ:

— Φτάνει. Σήκω ἀπάνω, παιδί μου.

Ὁ Γεώργιος στηλώθηκε στὰ λιγνὰ ποδαράκια του καὶ περίμενε νὰ τὸν ἐρωτήσουν.

— Τί εἶσαι σὺ; εἶπεν ὁ ἱεράρχης. Τὸ παιδί ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐβγάλε ἀπὸ τὸν κόρφο του τὸ συστατικὸ γράμμα τοῦ Τσελεμπῆ καὶ τὸ ἔβασε.

Ὁ Δεσπότης ἔβαλε τὰ ματογυῖά του, ἀνοίξε σιγά μὲ δεσποτικὴ βραδύτητα τὸ φάκελλο κί' ἐδιέθεσε τί ποῦ ἔγραφεν ὁ ἔμπορος τῆς Πόλης. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ὁ Μητροπολίτης ἐσήκωνε τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ γράμμα κί' ἔριχνε μιά ματιὰ στὸ παιδί ποῦ στεκότανε μπροστὰ του μὲ τὸ σκούφο στὸ χέρι.

Τέλος, εἶπε:
— Λοιπὸν, Γεώργιε, αἰσθάνεσαι κλίσιν στὰ θεῖα γράμματα, ὡς μὲ γράφει ὁ κύριος Τσελεμπῆς;

Ὁ μικρὸς Βιζυηνὸς ποῦ τὸ μυαλό του ἦταν ἀκόμη ζαλισμένο ἀπὸ τὸ ταξίδι, ἀπὸ τίς περιπέτειες, ποῦ ἡ ζωηρὴ του φαντασία ἀναδημιουργοῦσε τόσες ὥραιες ἐντυπώσεις καὶ πρὸ πάντων τὴν εἰκόνα τῆς κοπελίτσας μὲ τίς ξανθὲς πλεξούδες — δὲν ἀπάντησεν ἀμέσως.

— Ὑπόσχεται νὰ εἶσαι φρόνιμος καὶ μελετηρός; ἐπέμεινε ὁ Δεσπότης.

Ἄντ' ἵ' ἀπάντησῃ ὁ Γεώργιος ἐτοιμάσθηκε πάλι νὰ γονατίσῃ, ἀλλ' ὁ Δεσπότης τὸν ἐσταμάτησε:

— Καλά, φθάνουν οἱ μετάνοιες, εἶπε χαμογελώντας. Θὰ σὲ κρατήσω μαζί μου, θὰ ὑπηρετήσῃς καὶ θὰ σπουδάξῃς. Ἀπὸ σὲ ἐξαρτᾶται νὰ προκόψῃς.

Καὶ χτυπώντας τὰ παλαμάκια, ἐκάλεσε τὸ διάκο του. Ἀπὸ τὸ διὰδρομο παρουσιάστηκε ἓνας ρασοφόρος, νέος ἀκόμη, ὁμως ἀγαμνὸς σὰν ἔυλοκέρατο, μὲ σφιγμένα χεῖλη καὶ πρόσωπο χλωμὸ σὰν θεοσκόφει καὶ δυσαρεστήμενο.

«Τύπος» ΑΘ.
13/6/39

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΗΝΙΟΣ Ο «ΡΑΨΩΔΟΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ»

Νευμένος με καινούργια ρουαλάκια, λυμπώντας από χαρά, ο μικρός Γεώργιος, αδηγήθη από τον δίακο του Μητροπολίτου Κοπρού στο έλληνικό σχολείο. Ο σχολάρχης από μία άρχη εκπατάσθη ότι έχει μπροστά του μια έξοχη τέλη φύλη, ένα παιδί ξένο, που στα μάτια του έπαιζεν ή θάνα της μαθήσεως. Και τὸ εἶπε, ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, στὸν Μητροπολίτη:

— Σερβομιώτες, ο μικρός σας ὀπισθετικός εἶνε σπουδαίο παιδί! «Εἶσι ο Γεώργιος ἄρχισε νέα ζωή κοντά στὸν ἀσπυρῶ, ἀλλ' ἄγαθὸ ἐκεῖνο Δεσπότη, ἔκανε τὰ θαλμύματα τοῦ σπυρῶ, τὰ φύνη ἀκούσθους τὸν βιόλο ἀν' σκυλάκι, μὲ τὸ καλάδι στὸ χέρι, ἐπιγυαινε καὶ στὸ σχολεῖο, καὶ τὴν Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία, κρατῶν τὰς παραμαζαλάς τὰ ἑρά ἀμφια τοῦ προπάτη τοῦ.

Μία μέρα πού ἐγυρίζεν ἀπὸ τὸ σχολεῖο μὲ τὰ καινούργια τοῦ διβλία στὸ χέρι, στὸ στριψίμο τοῦ βρόμου ἀπάντηθη με μὴ κοπελίτσα πού φαίνεται πῶς κ' ἐκείνη ἦταν μαθήτρια κ' ἐγυρίζεν ἀπὸ τὸ Παρθενάγκυο.

Τὰ δύο παιδιά ἀναγνωρίσθηκαν. Στάθηκαν ἀντίκρο τὸ ἕνα στὸ ἄλλο κ' ἕνα χαμόγελο, φώτισε τὰ παιδικὰ τους πρόσωπα. Ἡ κόρη πὸ τὸ μολιμῆ, μίλησε πρώτη.

— Καλήμερα, εἶπε. Ἐσὺ δὲν εἶσαι τὸ... ξενάκι τοῦ Δεσπότη μας; — Ἐγὼ εἶμαι...

Μικρὴ σιωπῆ... Ἄλλο χαμόγελο. — Πῶς σε λένε τ' ὄνομά σου; — Γεώργιο μὲ λένε... ἀπὸ τὴ Βιζή.

— Ἐμένα μὲ λένε Μαργαρώ... Μαργαρώνα... ἀπάντησεν ἡ κόρη μὲ κομάρι.

— Μαργαριταρένιε ἀνεπλήρωσε ὁ μικρὸς φαντασιακόπος τενώνοντας μὲ θαυμασιὰ τ' ἀσπυρῶ, λείπει μάτια του. «Εἶσι λένε τ' ὄνομά σου στὴν πατρίδα μου, τὴ Θράκη!»

— Γιατί; — Νά, γιατί μαργαριταρένιε εἶν' ἐκείνιε πο' ἔχουν τὸ χρώμα τὸ δικό σου!

Ἔπεσε πάλι μεταξύ τους μικρὴ σιωπῆ, γιὰ τὴν συλλογισμό, ἄσπυρῶ, στὸ βάθος τοῦ βρόμου, φάνηκε ἕνα ράσο πού καθηφόριζε ἀνεμίζοντας.

— Ὁ δίακος! ἐπιμυροῖσε μὲ ἰταρχῆ ὁ μικρὸς ὀπισθετικός. — Ἄγιο, Γεώργιο! εἶπε ἡ κοπελίτσα.

— Ἄντιο, Μαργαρώνα! ἀπάντησε ἰκέινος.

Ἄντιο ἔδωσαν τὰ χέρια. Ὅμως οἱ ματιὰς του ἀγκαλιαστήκαν τρυφερά σὲ μὴν ἀφῶνι ὁμιλογία.

Ἡ Μαργαρώνα ἐπροχώρησε μὲ γοργὴ περπατησιά, μ' ἕνα πηδηχτὰ ζαρκαδίου σκίρτημα. Καὶ ὁ Γεώργιος, ἀπὸ τὴν ἀφῶνι νὰ ξεμαρτυρῆ τὴν λιγὴ ἀκούσθησε τὸ τριαντὸ φυλλένιο φουστάνικι τῆς, ὅρα, ἕνας μάγος τὸ ἀστρο τῆς ἀγάπης τοῦ τῆς μοῖρας τοῦ.

Τὸν ἐσταμάτησε ἐπίσπασμα ὁ ξεραγκιανὸς ρασοφόρος μὲ τὰ σφινγμένα γελῆ.

— Γιατί ἀργήσες; τὸν ρώτησε κακότροπος.

— Δὲν ἀργήσα... Τώρα σχολάσαμε, διεμαρτυρήθη ὁ Βιζηνός. Μὰς ἐκράτησε παραπάνου ὁ γυνιασπῆς.

Περνοῦσαν οἱ μέρες, οἱ μῆνες... Ὁ Βιζηνός, κατακόπαισε ὀλένη καὶ περισσώτερο τὴς καρδιῆς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ μοῖρα του τὸν εἶχε προικίσει μὲ τὸ χάρισμα αὐτό. Κάθε μέρα καὶ περισσώτερο γινότανε ἀνεγερτῆς στὸ Δεσπότη, στοὺς δεσκάλους του στοὺς συμμαθητῆς τους, στοὺς παπάδες πού ἀνεθοκατέβαιναν τὴς σκάλης τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, σὲ ἕνα τὸν ἄσπυρῶ. Ἄν ἤπτε καὶ γιὰ τὴν γειτονόπολα του τὴ «Μαργαριταρένια», αὐτὴ τὸν ἀγκαλιασε μὲ τὸ βλέμμα τῆς, μὲ τὰ χαμόγελά τῆς, μὲ τὰς καλὴμερας τῆς, ἕνε δὲν ἐπὶ μάλιστα «κοιτάχτε τὸ μῆ, καλὶ-τὸ ἔρριε κ' ἕνε γαρύφαλλο ἀπὸ τὸ μπαλκόνι.

— Νά, Γεώργιο!... Ὁ μικρὸς ὀπισθετικός τὸ θραπέσε στὸν ἀέρα τὸ φλῆσε μὲ λαχτῆρα, κ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα πετούσε στοὺς οὐρανοὺς. Ἦταν ἕνα μετὰ-λε γαρύφαλλο με μέρτῆρα, πού μοσκοβούσσε γλυκῆ. Κοιμήθηκε κρατῶντὰς τὸ ἀπριλιάτικο λουλούδι κοντὰ στὸ πρόσωπό του καὶ ἡ ἐυωδία χυνότανε ὀλιανερὴ στὰ φύλλα τῆς καρδιῆς του καὶ τοῦ ἔφινε ὄνειρα παραδεισένια...

— Μαργαρώνα... Μαργαρώ... Μαργαριταρένια... ἐπιμυροῖσε σ' ἕνα γλυκόκομπο παραρηλημα.

Τὸ πρῶτο, ὁ Δεσπότης τοῦ εἶπε: — Γεώργιε, ἐκράτην διὰ εἶσαι πλέον καιρὸς ν' ἀρχίσῃς νὰ γίνεσαι ἀναγνώστης. Ἡ διακογία πρέπει ν' ἀρχίῃ ἐπὶ ἀπολυτῆ φωνῆ, παιδί μου, διὰ ν' ἀκούσθῃς εἰς πιστιν.

Ὁ Γεώργιος ἐάκισε τὰ κεφάλι. — Πᾶρε ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην τὴν ἐκείνην Δεσπότη.

Τὸ παιδί ἔσπυρε τὸν ἐπιπέτο, ὁ ἔφροντὰς ζῶν.

— Ἄνοιξε εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῶν ἀγίων ἀποστόλων... Διαβάσε ἄννατὰ καὶ καθάθι.

— Ἀπὸ ποῖα ἀγία βιβλία ρώτησε; — Ὅπου... Ἀς δοκιμασθῆς εἰς τὴν τύχην.

Ὁ μαθητευόμενος ἀναγνώστης ἀνάετο τὸ γροισμένο ἱερὸ βιβλίον καὶ ὄμωσε τὴν ἀργυροχρῆ φωνούλα του:

— Ἰησοῦς κλητός ἀπόστολος Κρίστος Ἰησοῦς θεὸς Θεός καὶ Φωθῆνός ὁ ἀδελφός... Ἄγω δε τοὺς ἀγάμιοι καὶ ταὶς χήραις, καλὸν αὐτοὺς ἀν μῆκωνι ὡς κάγω... Περὶ δε τῶν παρθένων ἐπιταχὴν Κυρίου σὺς ἔγω.

— Στρίψε, ἀλλῆν σελίδα, διάταξε στενωχωρημένον ὁ σεβάσιμος ἱεράρχης.

Ὁ ὑποψήφιος ἀναγνώστης ἐγύρισε τὸ φύλλο.

— Διάτασε, παιδί μου, τώρα. — Ἐπρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα! — Ἀδελφοί, οὐ θελο ὡμὸς ἀνοιῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπηθῆτε καθὼς οἱ κοῖτοι οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα...

Ὁ γέροντας κληρικὸς ἐξάρωσε τὰ φρόνια. Ἐνα σύννεφο μελαγχολίας ἔπεσε στὴν ἀσπυρῶν κορφή του. Ναι, εἶναι μὴ παρηγορία ἡ ὑπόσχεσις τῆς αἰωνίας ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ σημερινὴ ἡ ἐπιγυνοῦς τὸσο γλυκίαι, πού δὲ ἀσπυρῆς καὶ γεῖς εὐκόλα μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ τὴν ἀφῆν μὴ μέρα...

Ὅμως ὁ Βιζηνός ἐξεκαλοῦθηθε ἄσπυρῶ μᾶς στὸ μεγάλο ἐκεῖνο ὄνοματὸ τοῦ στολισμένου μὲ χαλκογραφίαις ἀπὸ τὴν ἀγία Γραφή καὶ βαρεῖα ἐπιπλά:

— Ἄς γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἀεὶ σὺν αὐτῷ...

Ὁ Δεσπότης ἀφῆσε τὸ κεχρητισμένο κομπολόι του νὰ πέσῃ στὸ ντιβάνι.

— Καλῶ, παιδί μου, φθάνει γιὰ σημερα, εἶπε... Θὰ συνεννοηθῶ μὲ τὸν ψάλη, νὰ εἰ πᾶρη μαζί του στὸ στασίδι, νὰ μαθῆσῃς. Ἐχεις ἀρκετὰ μελωδικὴ φωνῆν.

— Ἰσοκράτης Δεσποτα; ρώτησε δειλὰ ὁ μικρὸς.

— Ναι, στὴν ἀρχὴ θὰ τοῦ κρατᾶς τὸ ἴσο... Ὑστερα, βλέπουμε... Τώρα πῆγαμε, καὶ στείλε μου τὸν δίακο.

Πέρασε λίγος καιρὸς, καὶ μὴ *

Πέρασε λίγος καιρὸς, καὶ μὴ *

Κυριακῆ, οἱ λειτουργούμενοι στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ ἔβλεπαν ἕνα παιδί συμπαιθικό, μὲ μακροῦλο πρόσωπο, μὲ φωτεινὸ μέτωπο, ντυμένο τὸ μᾶς τῆς ἐκκλησίας, νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸ στασίδι τοῦ δεξιοῦ ψάλη, μὲ τὸ βιβλίον στὸ χέρι, νὰ στέκεται πλάγι στὸ δεσποτικό θρόνον καὶ νὰ φωνῆ ψαλμοδονῆ τὴν ἰδιώμητη φωνῆ του, διαδέξοντὰς τὸ κείμενον τῆς ἀποστολικῆς ἐπιστολῆς τῆς Κυριακῆς ἐκείνης.

— Πρὸς Ἐφesoῖους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα!...

Οἱ ἑνοριετῆς, οἱ ἐνοριετῆς, ὀλο ἐκκλησιασμοὶ ἐκοίταξ τὸν καινούργιο «ἀναγνώστη», ἀκρασώτα μὲ κατανύξι καὶ εὐνοϊκὴ προσήλωσι τὴς χριστιανικῆς ὀδηγῆς τοῦ «θεορῆμονος ἀσπυρῶ καὶ καινοῖος τὸ κεφάλι ἐπιδοκιμαστικά.

Ὁ νέος ἀναγνώστης, ἀν καὶ παρὰ τὸ σιμῆθισμένο, πολὺ νεαρὸς ἐκείνη, γινότανε ἀπὸ τὴν πρώτη λειτουργία ἀγαπητὸς στοὺς φιλοκαλοῦσους Κυπριότῆς. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης, θρονιασμένος στὸ ψηλὸ στασίδι του, φαίνονταν ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ἐγνώσιαι πού ἔκαμε στὸ ἐκκλησιασμοὶ ὁ προστατευόμενος τὸν ἐραπίαν.

— Ἄιό, ἀδελφοί, ἀποθῆμενοι τὸ μᾶθος, λαλεῖτε ἀλλήλοισ ἐκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ὅτι ἐσμέν ἀλλήλων μῆλα... Ὁ ἴδιος μὴ ἐπίδουτο ἐπὶ τὸ παροργισμὸ ὡμῶν, ἡμῆς δίδοτε τοπον τῷ διαβάλλῃ...

— Χριστὲ μου, τὶ ὀμορφῶ καὶ κί ἐπιβῆθῃ μὴ πᾶρξαι κυρία τοῦ γυναικωτικῆ σὲ μὴ χαλεπίτσα πού ὄρθαι πλάγι τῆς παρακολουθούσους σὺν ἐκστασῆ τὸ θέαμα. Ἦναις εἶναι...

— Καλὴ μοῖρα, δὲν τὸν ἐγνώρισες; Εἶναι ὁ καινούργιος ὑποαρχικός τοῦ Δεσπότη μας, ἀπάντησε πρῶτῃ τῆ Μαργαρώνα. Εἶναι ξενοφερμένος, ἀπὸ τὴν Πόλη... Ἐπιωλάκης Βιζηνός τ' ὄνομά του.

Ἡ μητέρα ἐκοίταξε τὴν κόρη τῆς ἀποθῆμην.

— Μὰ! Καὶ πῶς τὸ ἔβρισε ἐπὸ δὲ σὸτά; ρώτησε μὲ ἀσπυρῶ τὸνο.

— Σέσσε!... ἔκαναν οἱ ἄλλες γυναικῆς πού ὁ διάλογος ἐκείνος ἐνωλῆσθε τὴ θρησκωτικῆς τοὺς προκοχ. Καὶ μὴ γιὰ τὴς ἐμῶσους ἄνοι βρισκότανε! Στὴν ἐκκλησία δὲ μιλεῖν!...

... Ἐλῆρῃ τοὺς ἀδελφούς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρός ἀμῆν! Ἐτελείωσε κατὸ ὁ μικρὸς ἀναγνώστης καὶ κλείνοντὰς τὸ ἱερὸ βιβλίον, ἐπροκίνησε βαθεῖα τὸ Δεσπότη καὶ ἐχάσπηγε στὴ θέσι του, στὸ ψαλτικό στασίδι. Ἐνα ἀλαρημοῦροσμα ἐπισκομαστικό σκονόκουσε τὴν ἀπομακρυνῆ του καὶ ὁ σεβάσιμος προπάτης τοῦ ὄμωσε τὸ χέρι σὲ κινήσι εὐλογίας.

— Ἐλῆρῃ σοὶ τὸ ἀναγνώστη καὶ παντὶ τῷ λαῷ!... εἶπε μὲ τὴν ἐπιβῆτικὴ φωνῆ του.

Ἡ λειτουργία ἐξηκολούθησε λίγὸ ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ Δεσπότης ἔδωσε τὴν ὀπλοισ, πρῶτος καὶ ἀλλότερος ὁ Βιζηνός ἔτρεξε στὸ ἱερό, νὰ βγάλῃ τὸ ράσο τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ τὸ πίσω πορτάκι νὰ πεταχτῇ στὸν ἀλλόγυρο καὶ νὰ περῆ.

— Τὸ Δεσπότη περιμένει, Γεώργιο; τὸν ἐρώτησε ὁ φίλος του ὁ Λεωνῆς; ὁ γυιος τοῦ γιαντροῦ, πού ἦταν ὁ καλύτερος ἀπὸ τοὺς συμπεθητές του, ἀγόρι μ' αἰσθητικὴ καρδιά κ' αὐτός.

— Ποῖο Δεσπότη; Ἄλλο πρόσωπο περιέει τώρα ὁ μικρὸς θρασιβῆτης τῆς ἡμέρας; καὶ τὸ πρόσωπο ἐκεῖνο πέρασε σὲ λίγο ἀπὸ μπροστὰ του μὲ τὴς ἐσπῆς πλεξούδες του κατὸ ἀπὸ τὸ χαρτωμένον καπλάκι, μὲ τὰ μῆτρα λαμπερὰ μᾶτια πού τᾶρασαν ὡς στὸ βάθος τὴν ψυχὴ τοῦ Βιζηνού.

Ἡ πρώτη του ἀγάπη, ἡ πρώτη του λατρεία, πού θὰ ἐγάραι ἀσῆστα τ' ἀχνάρια τῆς ἐπάνου στὸ μαλακὸ κερὶ τῆς ποιητικῆς του καρδιᾶς. Ὁ Γεώργιος ἀρπάξε σὺν κινήμενος τὸ χέρι τοῦ φίλου πού.

— Ἦ ἔχεις ρώτησε ὁ Λεωνῆς παραξενεμένος.

— Ἡ Μαργαριταρένια!... ἐπιθύρισε ἐκείνος.

Ὅμως δὲν ἐκόμισε νὰ τὴν πλησιῶ, γιὰ τὸ μητρικὸς Κέρβερος ἐξόδιξε κοντὰ τῆς καὶ ὅταν περνοῦσαν, τοῖρριξε μὴ ματιά πού τὸν ἐκάρφωσε στὴ θέσι του.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: τὸ 4ον Μέρους.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ πούδ' ἔχεν τὸν πούδ' ἔφει τὸ ἔφει τὸ Λευκὸ μ.

Ἔτυπος 10/14/6/39

Πολυκατοικία

Γεώργιος Βιζυηνός

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ο Βιζυηνός, η δραματική ποιητική φυσιογνωμία που έπερασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του εις το φρονιμοίσιον, εγγενήσθ' εἰς ἓνα μικρὸ χωρὶ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύην. Μικρὸ παιδί ἀκόμη, τὸ ἔστειλαν οἱ γονεῖς του στὴν Πόλιν διὰ νὰ γίνῃ ραπτής. Ὁ Βιζυηνός ὁμῶς εἶχε κλίσιν εἰς τὰ γράμματα. Κατὰ τὴν παραμονὴν του στὴν Πόλιν, ὁ Βιζυηνός ἐγνωρίσθη μὲ κάποιον ἑμπορὸν τὸν Τζελεπτήν, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸν Μητροπολίτην Κύπρου μὲ ἓνα συστατικὸν γράμμα. Ὁ Μητροπολίτης τὸν προσέλαβεν εἰς τὴν Μητρόπολιν ὡς ὑποτακτικόν. Θὰ τὸν ἔκαμνε κληρικόν ὅταν ἠμεγάλωνε. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Βιζυηνός ἐγνώρισε ἓνα ὄρασι κορίτσι, τὴν Μαργαρώνα. Αὐτὸ τὸ κορίτσι τοῦ ἐνέπνευσε τὸ πρῶτον τοῦ ποιήματός του τὸ ἔγραψεν ὁ μικρὸς Βιζυηνός ἓνα βράδι, ἐπάνω στὴ σοφίτα τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου. Ἐπειτα ἀπὸ μερικές μέρας οἱ δύο ἐρωτευμένοι συναντήθηκαν καὶ μίλησαν γιὰ τὴν ἀγάπην τους. Ὁ διάκκος τῆς Μητροπόλεως κρυμμένος κάπου ἐκεῖ παρεκολούθησε τὴν συνομιλίαν τους).

Τὴν 7ον 18 Ιουνίου 1939

Ἡ νύχτα ἦταν γλαερή, γεμάτη ἀρώματα, προαγωγὸς ἐπιθυμιῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡ σιωπὴ δὲν ἐπρόδινε ὅτι τρεῖς ψυχὲς ἀνυπνοῦσαν, προσμένοντας πότε ἄλλεκτωρ νὰ φωνήσῃ τρεῖς γιὰ ἀπαρητηθῶν τὴ φρόνησι καὶ νὰ ριψοκινδυνεύσουν. Ἡ πρώτη ἦταν ἡ ψυχὴ τῆς Μαργαρώνας, τῆς «μελανοφθαλμοῦ ξανθῆς κόρης» — ὅπως μᾶς τὴν περιγράφει στὶς «Εἰκόνας» τοῦ ὁ φίλος τοῦ Ποιητοῦ Νικόλαος Βασιλειάδης. Ἡ δευτέρα, ἡ ψυχὴ τοῦ Βιζυηνοῦ, τοῦ νεαροῦ, ἀλλὰ θερμοῦ ἱερόπαϊδος — κατὰ τὸ χαρακτηρισμὸ τοῦ ἰδίου. Καὶ ἡ τρίτη ἦταν ἡ ψυχὴ τοῦ διακκοῦ τῆς Μητροπόλεως, μιᾶ ψυχῆ ποῦ ξεροφυνότανε ἀπὸ τὴ ζήλεια τῆς καὶ τὸν ἔκανε νὰ σφιρογυρίσῃ ἀπάνω στὸ κολλογερικὸ του κρεβάτι σὰν κολασμένος.

Ἐπερίμεναν, λοιπόν, ἀγρυπνοὶ καὶ οἱ τρεῖς. Οἱ δύο ἐρασταὶ νὰ τρέξουν νὰ πέσουν ὁ ἓνας στὴν ἀγκυλιά τοῦ ἄλλου, διψασμένοι γιὰ φιλία καὶ λοιπὰ παιγνιδισματικῆς νεότητος. Ὅμως, ἀλλοιμόνο τους ἀγρυπνοῦσε καὶ ὁ Διάκκος, ἔτοιμος νὰ φαλλιδίσι τὰ φτερά τους.

Πρῶτος ὁ κόκκορας τοῦ φάρμακοῦ τοῦ τῆς συνοικίας — ὅπως τὴ φωνὴ του κ' ἐκάλεσε τους συν-

ἀδελφούς του σὲ συναγεράμ. Δευτέρος, ὁ πετεινὸς τοῦ ἐμποροῦ ἀνῆγγελε στὴ Μαργαρώνα ὅτι ἡ ὄρα τῆς ποθητῆς συναντήσεως πλησάζει. Τοῦτον ἄκουσε ὁ ἀλλεκτωρ τοῦ μητροπολιτικοῦ κοτετιστοῦ καὶ ἀφοῦ ἔχτυπησε μὲ θόρυβο τὶς φτεροῦγγες του, ἐμπήξε διάδοχον τὴν κραυγὴ του στὸ σκοτάδι καὶ εἰδοποίησε τὸ τέκνον τῆς Βιζύης ὅτι καιρὸς ἦταν νὰ πάῃ στὴν ἀποθήκη γιὰ τὴ σκάλα.

Καὶ ἀμέσως, ὅλοι οἱ πετεινοὶ τῆς γειτονίας ἐβάλλθηκαν νὰ λαλοῦν ὅτι πέρασαν περὶ τὰ μεσάνυχτα τῆς ὑποβλητικῆς ἐκείνης θερμῆς νύχτας...

Ὁ Βιζυηνός ἐτοιμάστηκε ν' ἀνεβῆ στὸν οὐρανὸ τῆς εὐτυχίας — ἦγον στὴν ταράτσα τῆς ὄραϊας φίλης του. Πατώντας πάντα «ἀκροπόδαρά» — ὅπως λένε στὴ Θράκη — ἐστήριξε τὴ σκάλα στὸ πρεβάζο τῆς κάμαρας του καὶ τὴν ἀλλή ἀκρῆ στὸ στηθαῖο τῆς ταράτσας καὶ σὰν νεαρὸς γάτος ἐσκαρφάλωσε καὶ πήδησε ἀπάνω ἀπὸ τὶς γλαστρες μὲ τὰ μυριστικά.

Ἡ Μαργαρώνα ἦταν ἐκεῖ καὶ τὸν ἐπερίμενε, σφριγηλὴ μέσα στ' ἄσπρο φόρεμά της, καμωμένο ἀπὸ μαλακὸ καὶ φινό πανί τῆς Κύπρου. Ὁ Γιώργος τὴν ἀρπαξε στὴν ἀγκυλιά του κ' ἐνοιωσε τὸ ἀγαπημένο ζεστὸ κορμί της νὰ φρίσσει ὁλόκληρο ἀπὸ τὴ θόνην καὶ φιλοτίπτα.

Βρισκόταν ἐκεῖ μιὰ μεγάλη κασόνα, χαμηλὴ καὶ αὐτὴ ἔβγαλε θρόνος τοῦ ἐρωτῆ τοῦ.

Τὰ λόγια τους ἦταν γεμάτα πάθος, δρκοὶ ἀνάγκας λατρείας, οἱ στεναγμοὶ τους ἐκείνοι ποῦ θύαζον οἱ νέοι ἀνθρώποι ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Ρωμαιοῦ καὶ τῆς Ἰουλιέττας, ἡ καλύτερα ἀπὸ τὸν προϊστορικὸ τῶν Πρωτοπλαστῶν στὸν Παράδεισο τοῦ καλοῦ Θεοῦ.

Γιώργο μου, μ' ἀγαπᾷς; Μαργαρώνα μου, σὲ λατρεύω! Κ' ἐρώτοῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, σὰν νὰ μὴν ἦταν τὰ φιλία τους ἡ καλύτερη διαβεβαίωσι.

Ἐνας ξένος ποιητῆς ὀνομάζει τὸ φιλίμα «ρόδινη περισπωμένη στὸ ρῆμα ἀγαπᾷ». Λοιπόν ἐκείνη τὴ νύχτα ὁ ποιητῆς τῆς Βιζύης ἔκανε κατ'ἀρχρῆσι ἀπὸ περισπωμένες καὶ ἡ γλυκεῖα κόρη τῆς Κύπρου τοῦ ξανάδινε πρόθυμη τὶς ρόδινες ἐκείνες ἐκδηλώσεις του. Καὶ ἦταν τόσο εὐτυχισμένο τὸ νεαρὸ ζευγάρι ποῦ ἔλεγε νὰ μὴν τελειώσῃ ποτὲ κείνα τ' ἀστρα ποῦ τοὺς κοίταζαν ἀπὸ ψηλά σὰν μάτια προστατευτικῆς καλωσύνης, ἐκείνη ἡ Κυπριώτικη νύχτα, ἡ μυρωμένη ἀπὸ τ' ἀνθία τῶν λεμονοδέντρων τοῦ ἀντικρυνοῦ κήπου καὶ ὄλων τῶν ἄλλων τῆς περιοχῆς.

Ἄξαφνα, σηκώθηκε ἓνας θόρυβος ξένος, παράτερος κραυγὲς θυμοῦ κ' ἐμπαιγμοῦ μέσα στὴ μεταμεσονύχτια ἡσυχία, ποῦ ἔκαναν τοὺς δύο ἐρωτευμένους νὰ σηκωθοῦν ἀλαφιασμένοι, ἐντρομοὶ, μὴν ξέροντας τί γινότανε:

Ὁ Διάκκος τῆς Μητροπόλεως εἶχε σηκώσει στὸ ποδάρι ὅλο τὸ μέγαρο. Πρῶτα εἶχε ξυπνήσει τὸ μέγαρο καὶ τὸ ἄλλο ὑπηρετικὸ προσωπικό.

— Ἰάκωβε! Ζύπνα νὰ ἴδῃς τὸν κολασμένο τὸ Γιώργη ποῦ βρίσκεται στὴν γειτονικὴ ταράτσα!

— Μὲ τὴ Μαργαρώνα; — Ἄμ μὲ ποῖαν ἄλλη! Δὲ στᾶ λεγα:...

Ξυπνησαν καὶ ὁ Βιζυηνός καὶ ἡ Μαργαρώνα, ἀπὸ τὸ ζηλόφθονο περιγέλασμα καὶ τέλος πήραν μιὰν ἀπόφασι: Ἄνεθου στὸ μέγαρο, νὰ ξυπνήσουν τὸ Μητροπολίτην καὶ νὰ τοῦ καταγγελοῦνε τὴν πράξι.

Χτύπησαν τὴν πόρτα του.

— Σεβασμιώτατε, ξυπνήστε!...

— Τί ναι; Τί συμβαίνει; ρώτησε τέλος ἀπὸ μέσα ὁ σεβασμιὸς ἱεράρχης μὲ τὴ γερωνική του φωνή.

— Εἰγὼ εἶμαι, ἅγιε Δέσποτα.

— Ἐλα μέσα, διάκκο... Διατί αὐτὴ ἡ νυκτερινὴ ἀναστάσις;

Ὁ διάκκος ἐξήγησε στὸν «Γεροντά» ὅτι ὁλόκληρο τὸ προσωπικὸ τῆς Μητροπόλεως βρισκότανε ταραγμένο, φοβερὰ σκανδαλισμένο, ἐξ αἰτίας τοῦ ὑποτακτικοῦ του, τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ.

Ὁ ἱεράρχης ἀνεσηκώθη στὸ στρώμα.

— Πῶς; Τί ἔκαμε; Μίλα καθαρά, διάκκο!...

— Αὐτὴ τὴ στιγμὴ βρίσκεται στὴν ταράτσα τοῦ γειτονικοῦ σπιτιοῦ.

— Διὰ ποῖον σκοπόν;

— Πῶς νὰ τὸ εἰπῶ εἰς τὴν Σεβασμιότητά σας, ἐμουρμούρισε ὁ διάκκος τάχα ντροπομενος. Φαίνεται ὅτι ὁ Σατανᾶς τὸν ἔβαλε εἰς πειρασμόν. Εὐρίσκειται εἰς... ἐρωτικὴν συνεννόησιν μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ γείτονος!

— Τὴν σεμνὴν Μαργαρώνα; ῥώτησε κατάπληκτος ὁ ἀγαθὸς κληρικός.

— Ἀλλοιμονο, μὲ αὐτὴν, Σεβασμιώτατε! ἀπάντησε μὲ κλαψιάρικο τὸνο ὁ διάκκος.

Ὁ Δεσπότης πέταξε τὰ σκεπάσματα ἀπὸ πάνω του καὶ κατέβηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

— Δός μου τὸ ράσο μου, εἶπε στὸ διάκκο, καὶ πάμε.

Ἀπὸ ἓνα παράθυρο τοῦ διαδρόμου, ὁ Δεσπότης ἐπρόβαλε τὸ κεφάλι του καὶ εἶδε. Γιατί ἡ αὐλὴ ἦταν κατάφωτη τώρα ἀπὸ τὰ φανάρια καὶ τὰ κεριὰ ποῦ κρατοῦσαν οἱ ἀνθρώποι τοῦ Μητροπολιτικοῦ μεγάρου, ὅλο τὸ βοθητικὸ προσωπικὸ ποῦ ἔστειλαν ψηλά τὰ φῶτα καὶ συζητοῦσαν μεγαλόφωνα γιὰ τὸ σκάνδαλο καὶ χειρονομοῦσαν.

Ὁ Δεσπότης μόλις ἐπρόφτασε νὰ ἰδῇ τὴ σκάλα, γιατί ὁ μοχθηρὸς διάκκος ἔτρεξε στὴ σοφίτα καὶ τὴν ἐπήρε μέσα, νὰ κόψῃ κάθε δρόμο ὑποχωρήσεως στὸ δυστυχισμένο Βιζυηνό. «Μεῖνε τώρα κεὶ νὰ σὲ πιάσῃ ἡ μάνα της στὰ πράσα!» εἶπε.

Καὶ ἀλήθεια: Ὁ θόρυβος εἶχε ξυπνήσει μερικοὺς γείτονες, καθώς ὁ δρόμος ἦταν στενὸς καὶ τὰ σπιτία κοντά-κοντά. Ἡ μητέρα τῆς Μαργαρώνας ἐπρόβαλε καὶ κείνη στὸ παράθυρο καὶ βλέποντας τὰ φῶτα, ρώτησε:

— Τί εἶναι, καλέ; Τί τρέχει; πυρκαγιά; Τί τὴν 18 Ιουνίου 1939

Μερικοὶ ἐγέλασαν, γιατί εἶχαν μάθει τί συνέβαινε. Καὶ ὁ Ἰάκωβος ὁ μάγκερας ἀπάντησε χασογελώντας:

— Ναι, πυρκαγιά στὴν ταράτσα σας, κοκκῶνα Δήμητρα! Τρέξε νὰ τὴ σβύσῃς!...

— Δυστυχία μου! ἐφώναξε ἡ μητέρα τῆς Μαργαρώνας ποῦ ἦταν γυναικᾶ ἀγαθὴ κ' εὐκολόπιστη. Βοήθεια! Βοήθεια!

Κ' ἔτσι, ὅπως ἦταν, μὲ τὰ νυχτικά της, ἔτρεξε ν' ἀνεβῆ στὴν ταράτσα.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 8ον Μέρος.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΥΡΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ

“ΤΥΠΟΝ”

813

Ο ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΩΤΕΡΟΣ ΑΘΛΟΣΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥ ΛΩΠΟΔΥΤΟΥ

ΑΡΣΕΝ

ΛΟΥΠΕΝ

ΚΝΤΣΙΥ

ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνης

ὄλις με τὸν ἀνάμι
ηθυσμὸν

Γερμανοὶ ἀντιμέτ

καύτες ὄλω ντῶν ἐθνῶν π
ζουν τὰ καταστήματὰ
βράβυ

Εἰς τοὺς δρόμους, ἀποκ
τα ταγματῶν ἐφόδου με
ἀς στολάς τῶν, παρελαύν
θε βράβυ ζητῶκραυγάζον
ἴλ Χίτλερ». Εἰς τὰ πεζο
χειροκροτοῦν νέοι πού μο
στρεφαν ἀπὸ τὸ στρατότε
γασίας τῆς Γερμανίας δια
ράσουν τὸ σεβαστοκύριακ

Πίσω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐ
τῶν ἀγκυλωτῶν σταυρῶν
σημαίων, ἡ δύναμις εὐρ
εἰς χεῖρας τῆς ἀστυνομίας
μαύρου λουουράς.

«Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν
πιτρέψει ἄλλοτε εἰς τὸ Δάντ
νὰ ἔχη χιλίους ἀστυνομικούς. Ὁ
κ. Γκράιτσερ ὅμως διεμαρτυρήθη
λέγων ὅτι οἱ ἰνέοι τοῦ Δάντσηγκ
θέλουν νὰ ἐγκυμανθοῦν στρατιω
τικῶς, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι νέοι τῆς
Γερμανίας. Τέλος ἐπετρόπη εἰς τὸ
Δάντσηγκ νὰ ἔχη «κληρωτοὺς»
καὶ σημερὸν πεντακόσιοι κληρω
τοὶ εἶνε ἐγκατεστημένοι εἰς τοὺς
στρατώνας τῆς ὁδοῦ Τοισπότ, ὅ
που ἄλλοτε ἔμενον ἕνα σύνταγμα
Οὐσσάρων τοῦ Θανάτου.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι
τοῦ Δάντσηγκ θὰ γελᾶσουν ἀν
τοὺς πῆτε ὅτι ὑπάρχουν μόνον αὐ
τοὶ οἱ χίλιοι πεντακόσιοι ἀστυνο
μικοί. Θὰ σὰς ποῦν ὅτι ὑπάρχουν
πολλοὶ περισσότεροὶ ἔτοιμοι «ν, ἀ
πελευθερώσουν» τὸ Δάντσηγκ, ἀν
ὁ Χίτλερ δώσῃ τὸ σύνθημα.

Καθημερινῶς ἀποσπάσματα τῆς
ἀστυνομίας αὐτῆς παρελαύνουν
εἰς τὰς ὁδοὺς με ὄπλα καὶ πολυ
βόλα, ἢ πηγαίνουν νὰ κάμουν
ἀσκήσεις, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Καὶ
ἡ μαύρη φρουρὰ παρελαύνει εἰς
τοὺς δρόμους με «ἐπ' ὄμοι», πα
ραβαίνουσα ἀπροκαλύπτως τὸ κα
ταστατικὸν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐ
θνῶν πού ἀπαγορεύει τὰ ὄπλα.

Ἐν τῷ μετὰξὺ ἡ ἀδιάκοπος καὶ
ἐπίμονος ἐκστρατεία τῶν ἐθνικο
σοσιαλιστικῶν ἐφημερίδων φαίνε
ται ἐπιτυγχάνουσα τὸν σκοπὸν
τῆς καὶ τὰ δύο μέρη ἔχουν ἐκνευ
ρισθῆ. Οἱ μεθοριακοὶ φρουροὶ ἐ
ξετάζουν με ἀσθηρότητα τὰ δια
βατήρια καὶ ἀπαγορεύουν τὴν δι
άβασι νεῖς ὅσους δὲν εἶνε ἀπολύ
τως ἐν τάξει.

Ἐπὶ πῆς μεγάλης σιδηρᾶς γε
φύρας πού συνδέει τὰς ὁχθὰς τοῦ
Βιστούλα, οἱ πρασινοκίτρινοὶ Πολ
ωνοὶ στρατιῶται ἔχουν ἐγκατα
στήσει φωλεὰς πολυβόλων καὶ ἐ
λαφρῶν πυροβόλων. Εἰς τὴν πα
ραμεθόριον περιπολοῦν συνεχῶς
πολωνικὰ ἀποσπάσματα διὰ τὴν
πόληψιν. ἀντὶς ἀλφινδισμοῦ.
Πίσω ἀπὸ αὐτὰ εἶνε συγκεντρωμέ
νος ὄγκος τοῦ πολωνικοῦ στρα
τοῦ με τὰ στόμια ὧν θαρῶν πυ
ροβόλων ἐστραμμένα πρὸς τὸ
Δάντσηγκ.

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ):
Ὁ Βιζυηνὸς, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φι
σιονομία πού ἐπέραςε τὰ τελευταῖα χρό
νια τῆς ζωῆς του εἰς τὸ φρενοκομῆσιον,
ἐγεννήθη ὡς ἕνα μικρὸ χωριὸ τῆς Θρά
κης, τῆς Βιζύης. Μικρὸ παιδί ἀκούη, τὸ ἴ
στελεσαν οἱ γονεῖς του εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ
γίνῃ ράπτης. Ὁ Βιζυηνὸς ὅμως εἶχε κλι
σιν εἰς τὰ γράμματα. Κατὰ τὴν παραμον
ὴν του εἰς τὴν Πόλιν, ὁ Βιζυηνὸς ἐγνωρίθη
με κάποιον ἔμπορον, τὸν Τζελεμπήν, ὁ ὅ
ποιος καὶ τὸν ἐπέστειλεν εἰς τὸν Μητροπο
λίτην Κύπρου με ἕνα στατικὸν γράμμα.
Ὁ Μητροπολίτης τὸν προσέλαβεν εἰς τὴν
Μητρόπολιν ὡς ὁποιατικόν. Θὰ τὸν ἔκα
νε κληρικόν ὅταν ἐμεγάλωνε. Ὑστερα
ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Βιζυηνὸς ἐγνώρισε ἕνα
ἄρσεν κορίτσι, τὴν Μαργαρίταν. Αὐτὸ τὸ
κορίτσι τοῦ ἐπένευσε τὸ πρῶτον τὸ ποιή
μα πού τὸ ἔγραψεν ὁ μικρὸς Βιζυηνὸς ἕ
να βράδυ, ἔπειτα εἰς τὸν μητροπολι
τικὸν μεγάρου. Ἐπειτα ἀπὸ μερικῆς
μέρας οἱ δύο ἐρωτημένοι συνηθίσαν καὶ
μίλασαν γιὰ τὴν ἀνάστη τῶν. Ὁ διάκονος
τῆς Μητροπόλεως κρυμμένος κάπου ἐκεῖ πα

ρηκολοῦσθε τὴν συνομιλία τους καὶ ἔτρε
ξε νὰ ἐξηγήσῃ καὶ τοὺς ἄλλους τοῦ μητρο
πολιτικοῦ μεγάρου. Ἀνεδαίνουν ὅλοι μαζί,
ἐπινοῶν τὸν Μητροπολίτη καὶ τοὺς καταγ
γελλοὺς τὸ γεγονός. Ὁ Δεσπότης ἐβίηκε
ἐπὶ τὸ παρῶν καὶ τοὺς εἶπε: Ἡ μητέρα τῆς
Μαργαρίτας ἀρμητισθεῖσα ἀπὸ φανεῖς πού
τὴν εἰδοποιούσαν πὺς ἐπίασε φωτιά στὸ
σπίτι, ἔτρεξε ν' ἀναβῆ εἰς τὴν ταράτσα).

90Ν

Ἄμα ἔφτασε πάνω ἡ κῶνα-Δή
μητρα, ἀνοῖξε τὴν πορτοῦλα, ἐβίη
κε στὸ πλάτωμα τῆς ταράτσας
καὶ δὲν εἶδε τίποτα, γιὰτὶ οἱ δύο
ἐνοχοὶ εἶχαν καταφύγει σὲ μιά
γωνία καὶ στέκονταν ζαρωμένοι
με τραμοῦλα καὶ χτυποκάρδι. Ἡ
νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ ἐκίταζε
δὴ κ' ἐκεῖ, μὰ δὲν ἔβλεπε φλό
γες.

Προχώρησε, λοιπόν, ὡς τὸ πε
ζοῦδι τῆς ταράτσας καὶ σκύβον
τας κάτω, ρώτησε τοὺς φανοφό
ρους τοῦ Μητροπολιτικοῦ:

— Πού εἶνε, καλέ, ἡ παρκάγια;

Ἐγὼ δὲν θλέπω τίποτα.

Ὁ Δεσπότης πού τὴν ἀκούσε ἀ
πὸ κάτω θύμωσε:

— Διάκο, ἄς τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἀ
πρηθὴ κομωδία, εἶπε. Πήγαινε
νὰ μοῦ τὸν φέρῃς καὶ θὰ τὸν διορ
θώσω ἐγὼ!

Ὁ Βιζυηνὸς τ' ἀκούσε καὶ πά
νησε ἡ καρδιά του. Ἡ Μαργα
ρίτσα ἔβλεπε τοὺς θρήνους. Καὶ ἡ
μητέρα τῆς ἐπῆρε τέλος κάθο.

— Μητέρα! μὰ... τί ἀκούω;...
Ἐσὺ εἶσαι δῶ, Μαργαρίττα;...

Ἡ χοιτῆρὴ κυρία ἐπλησίασε, ξε
γύφωσε τέλος τὸ κατάλευκο σχή
μα τῆς κόρης τῆς νὰ σφίγγεται
περίτροπο σ' ἕν' ἄλλο σῶμα ἀν
τρικὸ καὶ λίγο ἔλειψε νὰ λιγοθυ
μίση.

— Τί; τί; ἔλεγε... Ποιὸς εἶνε;...
ποῖὸς εἶν' αὐτός;... Τί τρέχει ἐ
δῶ;...

Ὁ Βιζυηνὸς εἶχε χάσει τὰ λό
για του, τ' αὐτὰ του βούζαν κ'
ἐνόμιζε πὺς ἕνας δυνατὸς σεισμὸς
συνεκλόνιζε οὐρανὸν τε, γῆν καὶ
θάλάσσαν, καὶ πὺς τ' ἀστρα ἐχό
ρευαν ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του.
Ἄσπαστο, κατάρθρωσε νὰ θρῆ τέλος
κάτι νὰ πῆ, νὰ δεχτῆ ἱσπότης ἀ
πέναντι τῆς φύλης του:

— Ἡ... Μαργαρίττα δὲν φταίει,
ἐπέεδιωσε... ἐγὼ... τὴν παρέσυ
ρα... νὰ τὴν συγχωρήσετε, πα
ρακαλῶ, καί...
Τότε παιὰ ἡ κῶνα Δήμητρα
ἐξέπληξε ὀλότελα κ' ἐμπηξε τίς
φωνᾶρες:

— Ἄ, ἐσὺ 'σαι, ἔ; τὸ παπαδάκι;
πού μοῦ διαβάζεις κάθε Κυριακὴ
τὸν Ἀπόστολο καὶ ὕστερα ξελο
γιάζεις τὰ κορίτσια τοῦ κόσμου;
... Στάσου νὰ σοῦ δεῖξω γ' ἄω, πα
ληόπαιδο, μπερμπάντη!...

Καὶ σὺν μαϊνάδε: χύθηκε ἀπά
νου στὸν ταλαίπωρο Βιζυηνὸ καὶ
τὸν ἀρπάξε ἀπὸ τ' αὐτὶ, ἐνῶ ἡ
Μαργαρίττα ἐκλαίει.

— Μη, μαϊνούλα, μή!... εἶνε τί
μιος νέος, ἔχει καλοὺς σκοπούς
καί...
Ἄλλ' ἡ κῶνα Δήμητρα ἦταν ἀ
συγκράτητη καὶ δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀ
φήσῃ τὸν Βιζυηνὸ ἀπὸ τὰ χέρια
τῆς. «Ἐσένα, ὕστερα θὰ σὲ σιγυ
ρίσω!» ἔλεγε εἰς τὴν κόρη τῆς καὶ
χτυποῦσε τὸν Βιζυηνὸ, πού δὲν ἀν

Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΥ)

τιστεκότανε καθόλου, μόνον ἔσκυ
βε τὸ κεφάλι του, νὰ προφυλαχθῆ
ἀπὸ τὰ μητρικὰ γκρατσουίσματα.

Ἐκείνη τὴ στιγμῆ, ἡ γριὰ πα
ραδουλεύτρα τοῦ σπιτιοῦ, φανερώ
θηκε εἰς τὴν ταράτσα καὶ εἰδοποίη
σεν τὴν κυρὰ τῆς ὅτι ὁ διάκονος τοῦ
Δεσπότη καὶ οἱ ἄλλοι παρήμενοι
κάτου εἰς τὴν ἐξώπορτα νὰ παραλά
βοῦν τὸ φταίχτη.

— Νὰ τοὺς φέρω ἀπάνου, κυρὰ;

— Ὅχι, δὲ μοῦ χρειάζονται κα
θόλου! ἀπάντησε ἡ φρενιασμένη
μητέρα.

Καὶ στὸ Βιζυηνό:

— Μπρὸς τῶρα! τσακίσου! Κι'
ἄμα γυρίσῃ ὁ πατέρας αὐτῆνης
ἐδῶ ἀπὸ τὸ ταξίδι, θὰ φᾶς κ' ἀπὸ
κεῖνον τὸ μπερντάχι σου. Ὅζω
ἀπὸ δῶ, πού μοῦθελες νὰ μοῦ κά
νῃς καὶ τὸ Ρωτόκριτο, τσακλοκού
δοιμο!...

Ὁ Βιζυηνὸς ἔσκυψε τὸ κεφάλι,
καὶ κατέθηκε σὰ βρεγμένους γά
τος ἀπὸ τὰ ὕψη τῆς ἐρωτικῆς του
δόξας. Κάτου τὸν περιέμεινε οἱ ἄλ
λοι καὶ τὸν ὠδηγήσαν εἰς τὴν Μητρο
πολίτη Κύπρου.

Ὅταν ὁ ἀμαρτωλὸς τῆς ἀγά
πης ἀντίκρουσε τὴν ἀσθηρὴ μορφή
τοῦ προστάτου του, κείνα τὰ ζα
ρωμένα φρύδια πού κάτω τους ἀ
στραφταν οἱ κερανοὶ τῆς ὄρθης,
ἐνωῖωσε τὴν ὑπαρξί του νὰ λυγι
ζῆ, καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἔπεσε
στὰ γόνατα.

— Μὲνε ἐκεῖ ν' ἀκούσῃς τὴν τι
μωρίαν σου, ἀθλίε!, ἐδόθησε ὁ Μη
τροπολίτης.

Καὶ ἡ ἀπόφασις ἐβίγηκε ὅπως
τὴν ἀναγράφει ὁ Βασιλεῖαδης:

«...Ἡ καταδίκη του ἦτο ἐπὶ τεσ
σαράκοντα ἡμέρας νὰ τρώγῃ ζῆ
ρὸν ἄρτον καὶ νὰ διαβάζῃ τρις τὸ
Μέγα Ἀπόδειπνον Συναμά τῷ ἐ
δόθῃ κομποχοῖνι δι' ἕκατόν καὶ
πεντηκόντα γονυκλισίας καθ' ἡμέ
ραν!...»

Ἀποτραβηγμένος εἰς τὴν σοφίτα του
ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, ὁποιαγμέ
νος εἰς τὴν Μοῖρα, ἐκτελοῦσε τὴν ποι
νὴν του.

Μέσα εἰς τὴν μοναξιά του, παρηγο
ριά του μοναδικὴ ἦταν νὰ γράφῃ.
Ἡ ἐμπνευσις, τὸ θεῖο δῶρο, δὲν
τὸν ἐγκατέλειπε ποτέ, σὲ ὅλη τὴ
βασανισμένη ζωὴ του... Ἐγραφε,
λοιπόν, στιχογραφοῦσε τὰ βασανιά
του, τὸν καταδιωγμένο του ἔρω
τα, καὶ πότε-πότε πρόβαινε εἰς τὸ
παρῶν καὶ κίτταζε ψηλά, ἔφα
χνε με τὰ μάτια διψασμένα γιὰ
τὴ μορφή Ἐκείνης.

Ἄλλ' ἡ Μαργαρίττα δὲν φαινό
τανε πούθενά...

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 9ον Μῆρος.

Εἰς τὴν 4^ην Σελίδα

ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠΟ ΣΗΜΕΡΟΝ ΤΟ
ΝΕΟΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ ΜΥΘΙ
ΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ

ΜΩΡΙΣ ΛΕΜΠΛΑΝ

813.

ΕΝΑΣ ΚΑΤΑΠΑΗΚΤΙΚΟΣ ΑΘΛΟΣ

ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥ
ΛΗΠΟΔΥΤΟΥ

ΑΡΣΕΝ ΛΟΥΠΕΝ

Εἰς τὴν 5^ην Σελίδα

Ἡ ἐπισκεψὶς

Εἰς τὴν Ουασιγκτόνα

τῶν ἀγλῶν βασιλέων

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ Εἰς ΑΜΕ
ΡΙΚΗΝ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΥ ΤΟΥ

«ΤΥΠΟΥ» Κ. Γ. ΝΑΖΟΥ

Εἰς τὴν 6^ην Σελίδα

Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΥΚΡΟ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΣ ΤΟΥ ΝΤΡΕΥΦΟΥΣ

Εἶμαι ἄθωος!...

Εἰσερχεται εἰς τὸ πλεόν ἐν

Διαφέρον μέρος τῆς

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ Εἰς τὴν 6^ην Σελίδα)

B. Z.

...είνεργος στον αγώνα του προς...
—Πέρσι, όταν παρηκολούθησε
μνάσια του γαλλικού στρατού,
πολύ να εμφανισθή εις το πεδίον
ασκήσεων και οι ύπαιθροι ταί το
δούντο ότι θα επανελάμβανε τ
και πρό ημερών όταν έπρόκειτο
ρακολούθησιν γυμνάσια του α
στρατού μαζί με τον έπισκεπτή
Άγγλιον Γάλλον στρατηγόν
λέν.

—Ο κ. Χορ Μπελίσσα όμως
νίσθη πολύ πρού εις τόν στρα
τηλόν: «Πέρσι ήμιν φιλοξ
νος εις την Γαλλίαν και εις τόν
ξενούμενον επιτρέπονται πολλά
ματα, ένφ τώρα είμαι φιλοξεν

✱ Έξαιρετικήν εντύπωσιν
λεσε πρόσφατος ανακοίνωσις
καθηγητού εις τήν Ίατρικην
μیان τών Παρισίων κατά τήν
ένα από τά κυριότερα αίτια τ
κίνου είναι ή πίσις με τήν
στρόνιονται σημερον οι δρόμοι

—Ο Γάλλος καθηγητής και
πολλοί Άμερικανοί και Ίάσιοι
νάδελφοί του έκαμαν πειράματα
θήκους και τά πειράματα αυτά
ται επιβεβαιώνται τώ θλιβερόν
ρασμα τών.

—Ευτυχώς όμως αι πληροφορ
στατιστικής είναι τελείως άν
διότι περιπτώσεις καρκίνου
στασισταται μεταξύ τών εργατ
εργάζονται εις τόν στρώσιμο τών
μων και ασχολούνται οκτώ ώρ
ήμεραν με πίσιαν και άσφαλιον.

✱ Ο διάσημος πλέον Άμερικανός
Φρέντ Σμιθ, ο «άνθρωπος με τόν χα
λκόδινον πνεύμονα», περιοδεύει εις
τήν Γαλλίαν με τήν ειλικίαν που του
παρέχει μόνον ή μεγάλη περιουσία του.

—Αφού επισκέφθη τήν θαυματουργόν
Παναγίαν τής Λούδης, μετέβη
εις τόν Παρίσι και παρηκολούθησε τās
μεγάλας ιπποδρομίας του Άτέι.

—Πρό ημερών επίσης επισκέφθη τόν
τάφον του Άγνώστου Στρατιώτου,
πάντοτε με τήν άγκυρή συνεισην του,
και κατέθεσε στέφανον.

✱ Πλησίον του άγγλικού χωριού
Σχόλς, παρά τόν Άηντε, άνερωθήσαν
τρία δέματα τυλιγμένα εις έφημερίδας
και περιέχοντα τεμάχια άνθρωπίνου
σώματος.

—Τό πρώτον περιείχε τόν κεφάλι γυ
ναϊκός είκοσι μέχρις είκοσι πέντε έ
τιών, δεύτερον τόν άριστερόν χέρι
και τόν τρίτον τόν άριστερόν πόδι.

—Η άστυνομία δέν κατώρθωσε να
έξασκιδώση άόμοη τήν ταυτότητα του
θήματος του μυστηριώδους αυτού έγ
κλήματος.

✱ Οι λαθρέμποροι είναι άσφαλός
οι έφευρετικότεροι άνθρωποι του κό
σμου και οι συλληφθέντες πρό ημερών
εις τά γαλλοβελγικά σύνορα είναι έ
σως από τούς βιανωτότερος.

—Ός γνωστόν, λόγω τής μεγάλης
διαφορας τής τιμής του καπνού μετα
ξύ τών δύο χωρών γίνεται έντατική
παράνομος εισαγωγή από τόν Βέλγιον
όπου τόν είδος αυτό είναι έξαιρετικά
φθηνόν.

—Μερικοί λαθρέμποροι ένοικίασαν
μίαν έπαυλιν εις τόν Βέλγιον, παρά τά
γαλλικά σύνορα και από τόν ύπνοειόν
του έσκαιαν μίαν μικράν σήραγγα ή
όποια περνούσε κάτω από τά σύνορα
και έφθανε εις τόν κήπον ένός κτή
ματος.

Γεώργιος Βιζυηνός

Ο ΒΙΖΥΗΝΟΣ, ή δραματική ποιητική φ
σιονισμια που έπέρασε τά τελευταία χρό
νια τής ζωής του εις τόν φρενοκομείον,
εγγενής σ' ένα μικρό χωριό τής Θρά
κης, τήν Βιζήν. Μικρό παιδί ακόμη, τόν
έστειλαν οι γονείς του στην Πόλη διά να
γίνη ράπτης. Ο Βιζυηνός όμως είχε κλί
σιν εις τά γράμματα. Κατά τήν παραμονή
του στην Πόλη, ο Βιζυηνός έγνωρίσθη
με κάποιον έμπορον, τόν Τζελεπίτη, ο ό
ποιος και τόν έστειλεν εις τόν Μητροπο
λιτην Κύπρου με ένα συστατικόν γράμμα.
Ο Μητροπολίτης τόν προσέλαβεν εις τήν
Μητροπολιν ως ύποτακτικόν. Θά τόν έκα
μει κληρίκον όταν έμελλόταν. Ύστερα
από λίγο καιρό ο Βιζυηνός έγνωρίσε ένα
ώραίο κορίτσι, τήν Μαργαρίταν. Αυτό τό
κορίτσι τού έπένευσε τό πρώτον του ποιή
μα που τόν έγραψεν ο μικρός Βιζυηνός έ
να βράδι, άσπασα στη σελίδα του υπερο
πολιτικού μεγάρου. Έπειτα από μερικές
μέρες οι δύο έρωτευμένοι συναντήθηκαν και
μίλησαν για τήν άγάπη τους. Ο διάκονος
τής Μητροπόλεως κρυμμένος κάπου εκεί πα
ρηκολούθησε τήν συνάντησιν του και έτε
ρεξε να έξηγήση και τούς άλλους τού μητρο
πολιτικού μεγάρου. Άνεβαίνουν όλοι μαζί,
ξυπνούν τόν Μητροπολίτην και τού καταγ
γέλλουν τό γεγονός. Ο διάκονος έβηκε
στό παράθυρο και τούς είδε. Ο Βιζυηνός
κατεδικάσθη από τόν γέροντα διά τόν πα
ράπτωμά του να τρώγη 40 ημέρες έσέρ
ψωμί και να διαβάσση τρίς τόν Μέγα Ά
πόστολον. Για να σκεπασθή τόν σκάνδαλον
το κορίτσι της Μαργαρίτας στέλνουν τό
κορίτσι τους σε κάποιους συγγενείς τους,
στό χωριό. Ο Βιζυηνός έπεσε σε μελαγ
χολία, γρήγορα όμως ξαναβρήκε τήν γα
λήνην του. Ο Μητροπολίτης έσκέπτετο να
τόν χειροτονήση Ιεροδίακονον. Άλλή ή
θεία Πρόνοια τόν είχε κληρονομήσει άλλως.)

Και ο Βιζυηνός εξηκολούθει να
διαπρέπη στην Έλληνική Σχολή
τής Κύπρου. Φορούσε τόσο τώρα
και καλογερικό σκούφο αλλά τό
θεοκρατικό πνεύμα δέν είχε σακά
σει τήν ποιητική του φαντασία. Μο
νο που τόν ανύψωνε σε ύμνους στο
Θεό και στη Δημιουργία του.

Σ' ένα μεγάλο τετράδιο άπεδη
σαύριζε ποιήματα, τά όποια στα
μετέπειτα χρόνια εδημοσίευσε στα
καλύτερα περιοδικά και ήμερολο
γιακές εκδόσεις τής εποχής. «Άν
τλώ από τόν ταμείο μου», έλεγε.

«Έν από τά ώραιότερα τής σεν
ράς αυτής είναι και «Οι Γαμοί».

Άπ' άκρη σ' άκρη διαλαλεί
ό Γέρο-κούκος πάλι
και σ' ένα γάμο προσκαλεί
κάθε πουλί που ψάλλει.

Κ' οι καλεσμένοι φτερωτοί
στην έξοχή τραβούνε,
για να χαρούνη τή γιορτή,
τους γαμούς να χαρούνη.

Φορούσ' τά δέντρα γιορτερά
μαχατά τά λουλουδία
και τά φυτά τά δροσερά
διαμάντινα πρεπούδια.

Κι' άνοιγ' ή Φύσις τό ναό
τά ευρύχωρά τής δάση,
κ' έκκλησιάζει τό λαό
πού βγήκε να γιορτάση.

Ο Άηλιος μ'βαίνει έλαφρού
κι' άνάφτει τά λαμπάδια.
Δροσιές αστράφτουν στα κλαριά
σαν φλόγες στα σμαράγδια.

Λιθόνη ή Τριανταφυλλιά
στό θυμιαστήρι βάλλει
τ' άηθονιού μ' εύθυμη λαλιά
τό «Ηοαία» ψάλλει.

Θεός τά στέφανα θ'λογεί
με τ' άγιο του τό χέρι—
Παντρεύεται ή χήρα Γη
παίρνει τό Καλοκαίρι!

Όλα τά καλογερπαδια τής Ί
εράς Μητροπόλεως φιλοδοξούσαν
να ακολουθήσουν τόν Ιεράρχην στην
Πόλη, ο Μητροπολίτης όμως εδιά
λεξε να πάρη μαζί του —όχι βέ
βαια τόν άποκριστί διάκο— άλ
λά τόν εύφύεστατο κ' εύπαρουσία
στο Γεώργιο Βιζυηνό.

Όταν τού τό άνήγγειλε, ο ρα
σοφόρος ποιητής, έπήγε να πετάξη
από τή χαρά του. Ο θρίαμβος έ
λαμπρε ζωηρά στα μάτια του.

Έλεπε πέντε δλόκληρα χρόνια
από τήν Κωνσταντινούπολι. Η νο
σταλία για τό χωριουδάκι του,
τή Βιζήν, για τή μάνα του, για τούς
παιδικούς του φίλους, φούντωσε
μέσα στη θερμή θρακιώτικη ψυχή
του.

—Λεωνή μου, έλεγε στο συμμα
θητή του, μόλις βγώ στην Πόλη,
θα πάω άμέσως να ιδώ τήν κυρά
Μιχαλίαινα, άχ, να τής φιλήσω τά
χέρια!

—Ποιά είν' αυτή; ρώτησε ο Λε
ωνής παραξευεμένος.
— Η μάνα μου... ή μαννούλα
μου!

—Και γιατί τήνε λές έτσι;
— Έτσι... από τήν πολλή μου ά
γάπη!, άπάντησε ο Ιδιορρυθμος
ποιητής... Τής έγραφα γιάλιαστα,
και τό τραγουδί της... Άκου δυό
στροφές:

Μικρό-μικρό κ' άρφαίνεφεν
ή άλύπητη μου μοίρα
μικρό-μικρό τής εηνητείας
τό μονόστη πέρα
με χελιήν πικραμένα.

Μά τώρα πιά τά χόρτασα
τής εηνητείας τά κάλλη,
και είμε και παρξείσοις
να τήν άφήσω πάλι,
βοσέθηκα τά ξένα.

Μικρό χελιδονάκι μου,
για μία σταλίτσα στάσου,
για μία σταλιά λυπήσου με
και δόσμε τά στερα σου
τά λεφτοκαμωμένα
θέλω τό δύστιχο κ' έγώ
στό σπάτι μας να πάγω,
θέλω στής μάνας τό πλευρό
λίγο ψωμί να φάγω,
βαρέθηκα τά ξένα!...

Άμέσως, λοιπόν, μόλις έφτασε
στην Κωνσταντινούπολι, άφού έ
πήγε να ιδή με δακρυσιμένα μάτια
τό «Χάνι τής ραφτικής» άπ' όπου
έξεκίνησε για να κερδίση τό ψωμί
του, ο Γεώργιος Βιζυηνός έγραψε
στη μητέρα του ένα συγκινητικό
γράμμα:

«Μάνα μου, μαννούλα μου, έρ
χαμαι!...» τής έγραφε.
Όταν ή κυρά Μιχαλίαινα έλαβε
τό γράμμα, τό πήγε στον παπα τού
χωριού να τής τό διαβάσση. Και
όταν άκουσε ότι έρχεται ο Γεώρ
γης τής, ξεκρέμασε τό εϊκόνησιμα
του Τροπαιοφόρου Άγίου και
κρατώντας τό, έπήγε δυό ώρες
δρόμο να τόν προύπαντήση.

Περπάτησε ξεπόλητη —όπως τό
είχε τάμα— κρατώντας τά ύποδη
ματά της παραμάσγαλα...
Στη μέση τού μακρού δρόμου,
κάτου από μία γέριχη γκοριτσιά,
ή μάνα και ο γυιός συναντήθη
καν, άγκαλιώστηκαν κ' έκλα
ψαν...

Ύστερα γύρισαν στη Βιζήν.
Ο Βασιλειάδης γράφει:
Η συνάντησις του Βιζυηνού με
τής μητρός του ύπηρεσε συγκι
νητική, και όλο τό χωριό εβέω
ρησε τόν ρασοφορεμένον ύποτακτι
κόν ώς τόν πρώτον «καλαμαρά»
πού έβγασε. Όταν ανεχώρησεν,
άφήκεν αυτήν τήν άποχωρηστική

ριον έλπίδα εις τήν μητέρα του:

«Όσες γλυκάδες και χαρές
μάς περιχύνει ο έργομός,
τόσες πικράδες και χολές
μάς δίνει ο μαδρος χωρισμός.
Άχ! άς ήμπούνα να σταθώ!
Μάνα, μήν κλαίς, θά ξαναρθώ!

Πλάκωσε γύρω καταχινά
κ' ήθεε στα χελιή μ' ή ψυχή,
δόσμε τήν άγια σου δεξιά,
δόσμε συντροφίσιςα εδχή
να με φυλάγη, μη χαθώ,
Μάνα, μήν κλαίς, θά ξαναρθώ!...

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ
ΑΥΡΙΟΝ: Τό 11ον Μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ συ-
στοιχία ποῦ ἐτέραςε τὰ τελευταία χρό-
νια τῆς ζωῆς του εἰς τὸ φρενοκομεῖον,
ἐγενήθη ὡς ἓνα μικρὸ χωριὸ τῆς Θρά-
κης, τῆς Βιζῆς. Μικρὸ παιδί ἀκόμη, τὸ ἔ-
στειλεν οἱ γονεῖς του εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὴν
γῆν ῥάπτει. Ὁ Βιζυηνός ὅμως εἶχε κλι-
σεν εἰς τὰ γράμματα. Κατὰ τὴν παραμο-
νῆν του εἰς τὴν Πόλιν, ὁ Βιζυηνός ἐγνωρίσθη
μὲ κάποιον ἔμπορον, τὸν Τζελεμπῆν, ὁ ὁ-
ποῖος καὶ τὸν ἐστειλεν εἰς τὸν Μητροπο-
λιτὴν Κύπρου μὲ ἓνα στατατικὸν γράμμα.
Ὁ Μητροπολιτὴς τὸν προσέλασεν εἰς τὴν
Μητροπολιν ὡς ὑποτακτικόν. Περνοῦν τὰ
χρόνια καὶ ὁ μικρὸς ὑποτακτικὸς δίνει
καθημερινῶς δειγμάτων τῆς εὐθείας του.
Ἐπιδείκναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν σχολὴν Κύπρου
κί, εἶνε ὁ καλύτερος μαθητὴς. Ὑστερὰ ἀπὸ
χρόνια ὁ Δεσπότης τὸν παίρνει μαζί του
εἰς τὴν Πόλιν. Ὁ Βιζυηνός ἐτέρεξε ἀμέσως
ἀπὸ χωριὸ του γιὰ νὰ δῆ τὴν μητέρα του.
Ἡ συνάντησις ἦταν συγκινητικὴ. Φερόν-
τας, δίνει εἰς τὴν μητέρα του τὴν ἐπιδα-
πὸς θὰ ἐξαναρῆ.)

1000 1939

Ἐγύρισε, λοιπόν, εἰς τὴν Κωνσταντι-
νουπόλιν ὁ Γεώργιος Βιζυηνός,
ἀλλ' ὁ προστάτης τοῦ Μητροπολι-
τῆς Κύπρου εἶχε σὸ μεταξὺ πεθά-
νει.

Βρέθηκε τότε ἀναγκασμένος ὁ
νεαρὸς βιοπαλαιστὴς νὰ ζητήσῃ
ἄλλον προστάτη, γιὰ νὰ μωρέσῃ
νὰ συνεχίσῃ τὴν σπουδὴν του.

Ἡ τύχη τοῦ ἦρθε πάλι βοηθός.
Στὸ σπίτι ποῦ ἔμενε ὁ ἀρχιεπι-
σκοπος Σύρου Λυκούργος — ποῦ κι'
αὐτὸς εἶχε ρθεῖ εἰς τὴν Κωνσταντι-
νουπόλιν γιὰ τὴν Σύνοδον ἐξ αἰτίας
τοῦ βολγαρικῶν σχίσματος — ὁ Βι-
ζυηνός, συνοδεύοντας τὸν Μητρο-
πολιτὴν Κύπρου, εἶχε γνωρισθῆ μὲ
τὸ Σεβασμ. Λυκούργον καὶ εἶχε
προκαλέσει τὸ θαυμασμό του.

Τόσο νέος καὶ νὰ ἔχη τόση
πνευματικὴ ὀριμότητα!, ἔλεγε ὁ
Λυκούργος σὸ φίλον του Χασιώτη
ὁμογενεῖ διακρινόμενον εἰς ἑθνικὰ
ζητήματα.

Ἐχει καὶ θαυμαστὴν τεχνικὴν
καλλιτέλειαν! ἐπιειδοῦσεν ὁ Χα-
σιώτης. Αὐτὸς ὁ νέος θὰ τιμηθῇ
μιά μερὰ τὸ Γένος!... Δυστυχῶς

εἶναι πτωχός. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Λοιπόν, θὰ τὸν προστατεύσω ἐ-
γώ! ἐδήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Σύρου. Ὁ ἀγαπῶν τὴν μητέρα του
εἶναι ἀρίστη φύσις.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Θέλεις νὰ σπουδάσῃς εἰς τὴν
Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης;
Ὁ Βιζυηνός, τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν
ἔπασσε μπρούμυτα, ὅπως τότε εἰς τὴν
Κύπρον, νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια τοῦ
καινούργιου εὐεργέτη του, μὲ συγ-
κινητικὴν ἔμφω ἀξιοπρέπεια, βρῆκε
θερμὰ λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
εὐγνωμοσύνην του.

Τὴν ἄλλη μερὰ, συνοδευόμενος
ἀπὸ τὸν Σεβασμώτατον Λυκούργον,
μπήκε εἰς τὴν φημισμένην Σχολὴν τῆς
Ὁρθοδοξίας.

Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν, ὁ νε-
αρός ἱεροσπουδαστὴς ἐκίνησεν τὴν
προσοχὴν τῶν καθηγητῶν του. Πρώ-
τος πάντοτε, καὶ ἡ τυχὴ δεξιά του.

Στὴ Σχολὴν τῆς Χάλκης ἐδίδα-
σκε τότε καὶ ὁ περίφημος Ἥλιος
Τανταλίδης, ὁ ἀσπὸς ἑλληνιστὴς
καὶ ποιητὴς δημοφιλέστατος. Ἀνε-
βαινε ὅμως εἰς τὸν ἔδραν τῆς διδα-
σκαλίας χειρὸς ἀγαθῆς, γιὰτὶ
εἶχε χάσει τὸ φῶς του. Ὁ Βιζυι-
ηνός τὸν ἐθαύμαζε.

Ἐνα δειλινὸν (ἦταν ἡ ὥρα ποῦ
προτιμοῦσε ὁ ρεμβαστικὸς νέος
ποιητὴς) τὸν πλησιάζει καὶ τοῦ λέ-
γει:

—Σεβαστέ μου διδάσκαλε, μοῦ
δίνετε τὴν ἀδείαν νὰ σὰς διαβάσω
ἓνα ποιήμα μου;

—Ποίημα δικό σου, Βιζυηνέ; Για-
τί ἐσὺ εἶσαι. Σὲ ἀνεγνώρισα ἀπὸ
τὸν τόπον τῆς φωνῆς!... Λοιπόν,
ναί! Ὁδήγησέ με σ' ἓνα ἔδραν
νὰ καθῆσω.

Στὸ βάθος τῆς μεγάλης δασω-
μένης περιοχῆς τῆς Σχολῆς, κάτω
ἀπὸ μιά γιγάντια καρυδιά, ὁ τυ-
φλὸς γέρο-ποιητὴς, καθισμένος, ἀ-
κουγε τὸ νεαρὸ μαθητὴ του ν' ἀ-
παγγέλλῃ ὄρθιος τὴν «Ἐαρινὴν
Πρώϊαν» του — φυσιολατρικὸ ὕμνον,
σὲ καθαρεύουσα ὁμιλίῃ, ποῦ τὴν
προτιμοῦσε ὁ Ἥλιος Τανταλίδης.

Ἐπὶ τῶν χλωρῶν θουρῶν
τὰς θυμέλας τὰς μεγάλας
καίει θεῖα ἀρώματα
ἢ ὠραία Ἀδύγη.
Νέον Ἐαρ ποθεινὸν
τῆ προτείνει τὰς ἀγκάλας,
καὶ μὲ ζῶντα χρώματα
ἐστολίσθη ἡ Γῆ.

Εἰς τὰς φλέβας τοῦ Παντός,
σφύζει τῆς ζωῆς τὸ νῆμα,
καὶ αὐτοὺς τοὺς χάλικας
γονιμοποιῶν
κ' εἰς τὰ στήθη του ἐντὸς
μύρι' ἀνθῶν ἐν τῷ ἄμα
μὲ ποικίλους κάλυκας
τῶσ' ἀναβιοῦν.

Τώρα εἶνε ὁ καιρὸς
ποῦ λαλεῖ παρά τὰς θρύψεις
μῦθους εἰς τ' ἀνθύλλια
ἔβρος πτερωτός.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Λοιπόν, θὰ τὸν προστατεύσω ἐ-
γώ! ἐδήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Σύρου. Ὁ ἀγαπῶν τὴν μητέρα του
εἶναι ἀρίστη φύσις.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Θέλεις νὰ σπουδάσῃς εἰς τὴν
Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης;
Ὁ Βιζυηνός, τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν
ἔπασσε μπρούμυτα, ὅπως τότε εἰς τὴν
Κύπρον, νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια τοῦ
καινούργιου εὐεργέτη του, μὲ συγ-
κινητικὴν ἔμφω ἀξιοπρέπεια, βρῆκε
θερμὰ λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
εὐγνωμοσύνην του.

Τὴν ἄλλη μερὰ, συνοδευόμενος
ἀπὸ τὸν Σεβασμώτατον Λυκούργον,
μπήκε εἰς τὴν φημισμένην Σχολὴν τῆς
Ὁρθοδοξίας.

Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν, ὁ νε-
αρός ἱεροσπουδαστὴς ἐκίνησεν τὴν
προσοχὴν τῶν καθηγητῶν του. Πρώ-
τος πάντοτε, καὶ ἡ τυχὴ δεξιά του.

Στὴ Σχολὴν τῆς Χάλκης ἐδίδα-
σκε τότε καὶ ὁ περίφημος Ἥλιος
Τανταλίδης, ὁ ἀσπὸς ἑλληνιστὴς
καὶ ποιητὴς δημοφιλέστατος. Ἀνε-
βαινε ὅμως εἰς τὸν ἔδραν τῆς διδα-
σκαλίας χειρὸς ἀγαθῆς, γιὰτὶ
εἶχε χάσει τὸ φῶς του. Ὁ Βιζυι-
ηνός τὸν ἐθαύμαζε.

Ἐνα δειλινὸν (ἦταν ἡ ὥρα ποῦ
προτιμοῦσε ὁ ρεμβαστικὸς νέος
ποιητὴς) τὸν πλησιάζει καὶ τοῦ λέ-
γει:

—Σεβαστέ μου διδάσκαλε, μοῦ
δίνετε τὴν ἀδείαν νὰ σὰς διαβάσω
ἓνα ποιήμα μου;

—Ποίημα δικό σου, Βιζυηνέ; Για-
τί ἐσὺ εἶσαι. Σὲ ἀνεγνώρισα ἀπὸ
τὸν τόπον τῆς φωνῆς!... Λοιπόν,
ναί! Ὁδήγησέ με σ' ἓνα ἔδραν
νὰ καθῆσω.

Στὸ βάθος τῆς μεγάλης δασω-
μένης περιοχῆς τῆς Σχολῆς, κάτω
ἀπὸ μιά γιγάντια καρυδιά, ὁ τυ-
φλὸς γέρο-ποιητὴς, καθισμένος, ἀ-
κουγε τὸ νεαρὸ μαθητὴ του ν' ἀ-
παγγέλλῃ ὄρθιος τὴν «Ἐαρινὴν
Πρώϊαν» του — φυσιολατρικὸ ὕμνον,
σὲ καθαρεύουσα ὁμιλίῃ, ποῦ τὴν
προτιμοῦσε ὁ Ἥλιος Τανταλίδης.

Ἐπὶ τῶν χλωρῶν θουρῶν
τὰς θυμέλας τὰς μεγάλας
καίει θεῖα ἀρώματα
ἢ ὠραία Ἀδύγη.
Νέον Ἐαρ ποθεινὸν
τῆ προτείνει τὰς ἀγκάλας,
καὶ μὲ ζῶντα χρώματα
ἐστολίσθη ἡ Γῆ.

Εἰς τὰς φλέβας τοῦ Παντός,
σφύζει τῆς ζωῆς τὸ νῆμα,
καὶ αὐτοὺς τοὺς χάλικας
γονιμοποιῶν
κ' εἰς τὰ στήθη του ἐντὸς
μύρι' ἀνθῶν ἐν τῷ ἄμα
μὲ ποικίλους κάλυκας
τῶσ' ἀναβιοῦν.

Τώρα εἶνε ὁ καιρὸς
ποῦ λαλεῖ παρά τὰς θρύψεις
μῦθους εἰς τ' ἀνθύλλια
ἔβρος πτερωτός.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Λοιπόν, θὰ τὸν προστατεύσω ἐ-
γώ! ἐδήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Σύρου. Ὁ ἀγαπῶν τὴν μητέρα του
εἶναι ἀρίστη φύσις.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Θέλεις νὰ σπουδάσῃς εἰς τὴν
Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης;
Ὁ Βιζυηνός, τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν
ἔπασσε μπρούμυτα, ὅπως τότε εἰς τὴν
Κύπρον, νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια τοῦ
καινούργιου εὐεργέτη του, μὲ συγ-
κινητικὴν ἔμφω ἀξιοπρέπεια, βρῆκε
θερμὰ λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
εὐγνωμοσύνην του.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Λοιπόν, θὰ τὸν προστατεύσω ἐ-
γώ! ἐδήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Σύρου. Ὁ ἀγαπῶν τὴν μητέρα του
εἶναι ἀρίστη φύσις.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Θέλεις νὰ σπουδάσῃς εἰς τὴν
Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης;
Ὁ Βιζυηνός, τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν
ἔπασσε μπρούμυτα, ὅπως τότε εἰς τὴν
Κύπρον, νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια τοῦ
καινούργιου εὐεργέτη του, μὲ συγ-
κινητικὴν ἔμφω ἀξιοπρέπεια, βρῆκε
θερμὰ λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
εὐγνωμοσύνην του.

Τὴν ἄλλη μερὰ, συνοδευόμενος
ἀπὸ τὸν Σεβασμώτατον Λυκούργον,
μπήκε εἰς τὴν φημισμένην Σχολὴν τῆς
Ὁρθοδοξίας.

Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν, ὁ νε-
αρός ἱεροσπουδαστὴς ἐκίνησεν τὴν
προσοχὴν τῶν καθηγητῶν του. Πρώ-
τος πάντοτε, καὶ ἡ τυχὴ δεξιά του.

Στὴ Σχολὴν τῆς Χάλκης ἐδίδα-
σκε τότε καὶ ὁ περίφημος Ἥλιος
Τανταλίδης, ὁ ἀσπὸς ἑλληνιστὴς
καὶ ποιητὴς δημοφιλέστατος. Ἀνε-
βαινε ὅμως εἰς τὸν ἔδραν τῆς διδα-
σκαλίας χειρὸς ἀγαθῆς, γιὰτὶ
εἶχε χάσει τὸ φῶς του. Ὁ Βιζυι-
ηνός τὸν ἐθαύμαζε.

Ἐνα δειλινὸν (ἦταν ἡ ὥρα ποῦ
προτιμοῦσε ὁ ρεμβαστικὸς νέος
ποιητὴς) τὸν πλησιάζει καὶ τοῦ λέ-
γει:

—Σεβαστέ μου διδάσκαλε, μοῦ
δίνετε τὴν ἀδείαν νὰ σὰς διαβάσω
ἓνα ποιήμα μου;

—Ποίημα δικό σου, Βιζυηνέ; Για-
τί ἐσὺ εἶσαι. Σὲ ἀνεγνώρισα ἀπὸ
τὸν τόπον τῆς φωνῆς!... Λοιπόν,
ναί! Ὁδήγησέ με σ' ἓνα ἔδραν
νὰ καθῆσω.

Στὸ βάθος τῆς μεγάλης δασω-
μένης περιοχῆς τῆς Σχολῆς, κάτω
ἀπὸ μιά γιγάντια καρυδιά, ὁ τυ-
φλὸς γέρο-ποιητὴς, καθισμένος, ἀ-
κουγε τὸ νεαρὸ μαθητὴ του ν' ἀ-
παγγέλλῃ ὄρθιος τὴν «Ἐαρινὴν
Πρώϊαν» του — φυσιολατρικὸ ὕμνον,
σὲ καθαρεύουσα ὁμιλίῃ, ποῦ τὴν
προτιμοῦσε ὁ Ἥλιος Τανταλίδης.

Ἐπὶ τῶν χλωρῶν θουρῶν
τὰς θυμέλας τὰς μεγάλας
καίει θεῖα ἀρώματα
ἢ ὠραία Ἀδύγη.
Νέον Ἐαρ ποθεινὸν
τῆ προτείνει τὰς ἀγκάλας,
καὶ μὲ ζῶντα χρώματα
ἐστολίσθη ἡ Γῆ.

Εἰς τὰς φλέβας τοῦ Παντός,
σφύζει τῆς ζωῆς τὸ νῆμα,
καὶ αὐτοὺς τοὺς χάλικας
γονιμοποιῶν
κ' εἰς τὰ στήθη του ἐντὸς
μύρι' ἀνθῶν ἐν τῷ ἄμα
μὲ ποικίλους κάλυκας
τῶσ' ἀναβιοῦν.

Τώρα εἶνε ὁ καιρὸς
ποῦ λαλεῖ παρά τὰς θρύψεις
μῦθους εἰς τ' ἀνθύλλια
ἔβρος πτερωτός.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Λοιπόν, θὰ τὸν προστατεύσω ἐ-
γώ! ἐδήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Σύρου. Ὁ ἀγαπῶν τὴν μητέρα του
εἶναι ἀρίστη φύσις.

Ἄπορος, μάλιστα. Ἄπορος, μάλιστα.
Εἶναι χωριατόπουλο, ἀπὸ τὴ Βι-
ζῆ τῆς Θράκης. Αὐτὸς προστατεύει
τὴ μητέρα του.

—Θέλεις νὰ σπουδάσῃς εἰς τὴν
Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης;
Ὁ Βιζυηνός, τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν
ἔπασσε μπρούμυτα, ὅπως τότε εἰς τὴν
Κύπρον, νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια τοῦ
καινούργιου εὐεργέτη του, μὲ συγ-
κινητικὴν ἔμφω ἀξιοπρέπεια, βρῆκε
θερμὰ λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
εὐγνωμοσύνην του.

Ποῦ τελεῖ περιχαρῆς
νέα καὶ σφριγώσα φύσις
ἔορτην γαμήλιον
μετὰ τοῦ Φωτός.

Νεράιδες τοὺς χοροὺς
καὶ τοὺς κώμους παρατείνουν
παρὰ τὰ πατάκια
ἐν λευκῇ στολῇ.

Καὶ μὲ φθόγγους λιγυροῦς
ἀίθεροπλανεῖς ἀντείνουν
τὰ ἐπιθαλάμια
οἱ κορυδαλοί.

Ἄπορ κίττης γαλανῆς
μὲ μορφήν ἀκτινοβόλον
ὁ νεμφίος Ἥλιος
ἀίρει ἐν σιγῇ.

Ἐξαιτίας ἡδονῆς
τ' οὐρανοῦ πληροῖ τὸν θόλον
καὶ ἡ δ' ὀφθαλμοῦ
τὸν ὁμολογεῖ!

—Ἐῦγε, παιδί μου! ἐφώνησε ὁ
Τανταλίδης καὶ ἀπλώσε τὸ χερί
σὸ νεαρὸ φοιτῶλητο, ζητώντας
τὸ κεφάλι του.

Ὁ Βιζυηνός ἔσκυψε καὶ ἀσπά-
στηκε τὸ σεβάσμιον ἑκεῖνο χερί,
ποῦ ὁ γέρο-ραψωδὸς τὸ ἀκουμπή-
σε ἀπάναν σὸ νεαρὸ τοῦ κεφάλι,
σὺν νὰ τὸ εὐλογοῦσε.

—Ἐγὼ, τὸ προφητεύω!, ἐπρόσθε-
σε ὁ τυφλὸς ψάλτης τοῦ Βοσπόρου.
Θα εἶθῃ ἡμέραν ποῦ θὰ δοξάσῃς
τὴν νεὰν μας ποιήσιν καὶ οἱ βοσπο-
ρίδες αἰῶνι θὰ φέρουν παντοῦ τὰ
ἠθυμολογία ἄσματα σου! Ἐῦγε, τέ-
κνον τῶν Μουσῶν!

Ὁ Βιζυηνός ἐνοιῶθε μιά ἀπὸ τὴν
ψυχικώτερον εὐτυχίαν τῆς ζωῆς
του. Ἀνέπνεε τὸν ἀέρα τῆς Τέ-
χνης.

Ὁ Βασιλεῦσος γράφει:
«...Ὁ καθηγητὴς τῆς Σχολῆς
καὶ διαπρεπὴς ποιητὴς ἀειμνήστου
Ἥλιος Τανταλίδης περιπαθῶς τὸν
ἠγάπησεν. Πολλάκις δ' ἔλεγεν ὅτι
ἠθέλε ν' ἀφῆνε αὐτὸν διαδοχόν του.

Ἐπὶ τὰ δροσερὰ φυλλώματα τῆς
μοσχολοῦ νήσου, ὑπὸ τὸν εὐ-
γραμμὸν ὄριζοντα καὶ τὴν θελκτι-
κὴν ἀκτὴν τῆς Χάλκης, ὁ Βιζυηνός
ἐλάμβανε τὰς πρώτας του ἐμπνεύ-
σεις. Ἐκεῖ, ὑπὸ τὴν λεπτοτάτην
κρίσιν τῆς τυφλῆς τοῦ Βοσπόρου
Μούσης, τοῦ ἀειμνήστου Τανταλί-
δου, τὰ πτερυγίσματα ἑκεῖνα θα-
λερᾶς φαντασίας ἐμιμνεύοντο καὶ
ἐλαεῦστον μὲ πολλὴν ἐπιμέλει-
αν...».

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 12ον Μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

24 Ιουνίου 1939

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία πρὸς ἑπέραισε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖο, ἐγεννήθη σ' ἕνα χωριὸ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη, Μικρὸς ἐφυγε στὴν Κύπρο, κι' ἀπ' ἐκεῖ χάρις στὶς ἐνεργεῖες τοῦ Μητροπολίτου Τύρου, εἰσήχθη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χαλκῆς. Ἐκεῖ ὁ Βιζυηνός ἐγκώρισε καὶ τὸν ποιητὴν Ἡλίαν Ταυταλίδην, τὸν ὁποῖον ἠγάπησε καὶ ἐξετίμησε βαθεῖά.)

130Ν

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς νεότητός του, ἡ Τύχη χαμαιγελοῦσε ὀλοένα στὸ Γεώργιο Βιζυηνό. Ὁταν, ἱεροσπουδαστὴς ἀκόμη, ἐδημοσίευσε τὰ πρῶτα του ποιήματα, ὅλος ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων καὶ τῶν κοινωνικῶν συγκεντρώσεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως μιλοῦσε γι' αὐτόν.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, περνοῦσε τὸ καλοκαίρι τῆς στὸ δροσόλουστο νησάκι τῆς Χαλκῆς μίᾶ νέα ἀκόμη καὶ εὐγενεστάτη Φαναριώτισσα δεσποῖνα, ἡ χήρα Ἰφιγένεια Ἀντωνιάδου — ἡ μετέπειτα σέβαστη Ἄνδρεια Συγγροῦ, τοῦ ἑθνικοῦ εὐεργέτου. Τὸ μέγαρό της ἦταν τὸ κέντρο τῆς παραθεριζούσης ἀριστοκρατίας, ὅπου γινόνταν καὶ συζητήσεις γύρω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Βοσπόρου.

Ἡ κυρία Ἰφιγένεια ἀγαποῦσε πολὺ τὴν ποίησι. Ἀπὸ τῶν ἑμπνεύσεων τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, τῆς ἔκανε ξεχωριστὴ ἐντύπωση ἕνα περιγραφικὸ ποίημα, ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὰ θέλητρα τῆς Χαλκῆς, καὶ ποὺ ἀρχίζει ἔτσι:

Κοντὰ στὸ ἄσπαστο, ἕνα νησάκι
μὲ χάρι ληβύεται ὡς τὸ χηνάκι
στῆς Προποντίδος τὴν ἀγκαλιά.
Χάλκη ἰδνόμεσσαν, γιατί' στὰ στήθη
εἶχε, μὲ λέγαν—μιά ἀλησιμένη—
θεοχτιμένη χαλκοφωλιά...

— Βιζυηνός; Βιζυηνός;... Ποῖός εἶν' αὐτός;—ρώτησε ἡ χήρα ἕνα γνωστό της, καθηγητὴ τῆς μουσικῆς.

— Εἶνε ἕνας ἱεροσπουδαστῆς, στὴ Σχολὴ μας, ἀπάντησε ὁ καθηγητῆς μὲ καμάρι. Ἐνας λαμπρὸς νέος, πρῶτος σὲ ὅλα!...

— Φαναριώτης;
— Ὁχι. Εἶνε φτωχὸς χωρικός ἀπὸ τὴν Βιζύην τῆς Θράκης. Σπουδάζει δασκάνεις τοῦ ἄμοιμενοῦς κυρίου Γεωργίου Ζαρίφη.

— Ἀχ, αὐτὸς ὁ κύριος Ζαρίφης, ἐστένανε ἡ πλοῦσια χήρα, μὰς Παίρνει ὅλα τὰ καλά παιδιά καὶ δὲν ἀφήνει νὰ προστατεύσωμε κ' ἔμεις κανένα!

— Αὐτὴ ἡ εὐχενὴς ἀμίλλα τιμῆ καὶ τοὺς δύο σας, κυρία Ἀντωνιάδου, εἶπεν ὁ καθηγητῆς τῆς Σχολῆς. Ὅπωςδήποτε, ἂν τὸ ἐπιτρέψετε, θὰ διηγηθῶ στὸ νεαρὸ Βιζυηνό τὴν ἐντύπωση ποὺ σὰς ἔκα-

με τὸ ποίημά του. Θὰ χαρῆ πολὺ.

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε καθηγητά, ἀπήντησε ἡ κυρία. Καὶ ὄχι μόνον σὰς τὸ ἐπιτρέπω, γιὰ νὰ ἐνθαρρυνθῇ ὁ νέος, ἀλλὰ θὰ σας παρακαλοῦσα νὰ μοῦ τὸν ἐπέψετε ἔδω, νὰ τὸν γνωρίσω καὶ προσωπικῶς.

Ὁ μουσικός ὑπεσχέθη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν της, καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ἕνας νέος ρασοφόρος μὲ τὸ μαῦρο σκουφάκι στὸ κεφάλι, μὲ ζωηρὰ, γεμάτα ἀπὸ τὴ φλόγα τῆς περιεργείας μάτια χτυποῦσε τὴ μεγάλη καγκυλοφόρα τοῦ ἀρχοντικοῦ Ἀντωνιάδου— ποὺ θρισκόταν στὴν ἀκρογιάλια.

Ὁ ὑπηρετὴς τὸν ᾤδηγισε στὴν αἴθουσα τῆς ἐπαύσεως, στολισμένη μὲ ἀλούσιες ἀκίδες, μὲ βιεννέζικα ἐπιπλα—μὰ αἴθουσα γλιθῆς.

Ἀπὸ τὸ περιστύλιο φαινόταν ἡ θάλασσα τοῦ Βοσπόρου φρεσσοῦσα τὸ φύσημά της ἀπογευματινῆς ἁύρας. Πῶ μακρὰ, τὸ πανόραμα τῆς Βασιλευσσης, λουσμένο στὰ φῶτα τῆς δύσεως, ἀστράφτε ὁλόκληρο ἀπὸ πορφύρα καὶ κίτρινον βόσσο. Ἡ Ἐπιτάλοφος μὲ τὶς κορφογραμμῆς της, τοὺς μιναρέδες της, τὰ παλλάτια της, τὰ κυναρέσια της, ἀπλωνε στὸ νέο ποιητὴ τὴν ἐξαισία φαντασμαγορία της...

Καὶ ὅταν ὁ θαλαμηπόλος τὸν ἀφήσε γιὰ νὰ πάη νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν κυρία του, ὁ Βιζυηνός ἐβῆκε στὸ περιστύλιο ἐστηρίχθη ρεμβαστικὰ σὲ μιά κολώνα κ' ἐκύτταξε, ἐκύτταξε... Ἐπινε μὲ λαίμαργα θλέμματα ἐκεῖνο τὸ θέαμα, ποὺ ἂν καὶ δὲν τοῦ ἦταν ξένο, ὁμως ἐκείνη τὴν ὥρα τῆς παραμονῆς τὸν συγκινοῦσε περισσότερο, ζυμνοῦσε μέσα του τὴν ἔμπνευσι...

— Ἡ Πόλη!... Ἡ Πόλη!..., ἐμουρμούριζε συνεπαρμένος.

Οἱ ποιηταὶ εἶνε παράξενα παιδιά—εἶνε τὰ παραδείσια τῆς χώρας τοῦ ὄνειρου. Ἡ θεϊκὴ οὐσία ποὺ κλείνουν στὴν ἀλλόκοτη ψυχὴ τους ζυμνάει καὶ ζῆ σὲ στιγμῆς ποὺ καὶ οἱ ἴδιοι δὲν τὴν περιμένουν. Στὸς ποιητὰς ἀληθεύει ἐκεῖνο ποὺ εἶπε πρῶτος ὁ θεὸς Πλάτων— ποιητῆς κί' αὐτὸς στὶς μυστικῆς ὥρες του: «Τὸ πνεῦμα ὅποι, ἂν θέλῃ πνεῖ».

Ἔτσι, λοιπόν, καὶ τώρα, ἀντικρύζοντας τὴ ζωγραφιά τῆς Πόλης, ὁ νέος ποιητῆς ἐνοιώθε μέσα του νὰ γεννιέται μιά καινούργια ποιητικὴ δημιουργία, ἐν' ἀπὸ τὰ μεγάλα του ποιήματα, ποὺ ἔμελλαν νὰ τὸν βοξάσουν στὴν ὠριμότητά του. Ἐνα θρόλο ἔθνικο, ραψωδοῦσε μέσα του τὸ γενναῖο τέκνο τῆς Θράκης.

Ἄξφρανα τὰ χεῖλη του ἐκινήθη—
(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἶΣ ΤΗΝ 5ῃν ΣΕΛΙΔΑ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ)
σαν και ειπε ἀργά-ἀργά και με
τόνο, ἀλλά σαν νά ρωτούσε ένα
παιδάκι:

— Τόν ειδες με τὰ μάτια σου,
γιαγιά, τὸ Βασιλέα,
ἢ μήπως και σὲ φάνηκε
σαν ὄνειρο νά πούμε
σαν παραμῦθι τάχα;

Και ἡ ἀπάντησις τῆς φανταστικῆς
γρηῆς ἐρχότανε ἀμέσως, βαρειά
κ' ἐπίσημη:

— Τόν εἶδα με τὰ μάτια μου
ὡσαν και σένα νέα,
πᾶ νά γενῶ κατὸ χρονῶ
κι' ἀκόμα τὸ θυμοῦμαι
σαν νᾶταν χθές ἀκόμα!...

Ἐστάθη ἔκανε μιὰ ἀόριστη χει-
ροναμία πρὸς τὴν ἀντικρινὴ φαν-
τασιμογορία και ἔμεινε σιωπηλός.

Πίσω του, ἡ κυρία Ἰφιγένεια
Ἀντωνιάδου, με τὸ πλούσιο φάρε-
μά της, με τὸ ἡγεμονικὸ της ἀνα-
στημα, στεκότανε ἐκπληκτικῶς ἀπὸ
τὸ θέαμα ἐκεῖνο τοῦ νεαροῦ ρα-
σοφόρου, πού ὄρθιος ἀνάμεσα σὲ
δύο κολῶνες, μὴ μαντεύοντας τὴν
παρουσία της, ἀπήγγελλε με χαμη-
λῆ, ἀλλὰ παθητικὴ φωνὴ στίχους—
ἐσχεδίαζε μιὰ δημηουργία του.

Ἡ κυρία οἰκοδέσποινα ἐπροχώ-
ρησε ἀκόμη δύο βήματα, ἀλλ' ὁ
νέος ποιητὴς και πάλι δὲν τὴν ἀν-
τελήθη και ἐξηκολούθησε ν' ἀ-
παγγέλλῃ:

Στὴν Πόλη, στὴ Χρυσόπορτα
στὸν πύργον ἀποκάτου,
εἶν' ἓνα σπήλαιον πλατὺ,
στρωμένο σαν παλάτι,
σαν ἅγιο παρεκκλήσι...
Κανένας Τούρκος δὲν μπορεῖ
νά κρατηθῆ κοντά του,
κανεὶς τῆς σιδερόπορτας
ναύρη τὸ μονοπάτι,
νά πᾶ νά τὸ μηνύσῃ!...

Ἐτάθηκε μιὰ στιγμή. Ἐπειτα, ξα-
νάπιασε τὸ νῆμα:

Μόνο κανένας χριστιανός...

Ἄλλο σταμάτημα. Συλλογισμέ

νος ἔσπεκε ὁ ρασοφόρος ποιητὴς
με τὸ χέρι τεντωμένο. Συλλογι-
σμένη πίσω του ἡ Φαναριώτισσα
κυρία με τὸ μακρὸ μαῦρο φάρεμα.

...Μόνο κανένας χριστιανός...

δευτέρως ὁ Βιζυηνὸς τὸ στίχο
του, τὸν ἔκοψε ἀπελπισμένος, και
γυρίζοντας, εἶδε τὴν Ἰφιγένεια
Ἀντωνιάδου και, σαν νά μὴ τὴν ἔ-
βλεπε πρώτη φορά, σαν νά εἶχε
μαζὶ της μεγάλῃ γνωριμία, χαμο-
γέλασε και εἶπε:

— Δὲν πάει ἄλλο!... δὲν προ-
χωρεῖ!...

— Εἶνε πανεὶναι καινούργιο σας
ποίημα; ρώτησε ἡ Ἰφιγένεια.

— Ναι, κυρία! Εἶνε μιὰ βυζαν-
τινὴ παραδοσις πού θέλω νά τὴ
στιχοῦργήσω... «Ὁ τελευταῖος
Παλαιολόγος» θά βάλω τίτλο.

Και τὴν ἐκύτταξε στὰ μάτια ἀ-
φηρημένος...

Ἀδραφνα, πάλι, σάμπως ἐκεῖνη
δὲν τὴ στιγμή νά μπῆκε στὴ σάλα
της, ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ στή-
θος ἔκπιασε μιὰ βαθειὰ ὑπόκλισι
και εἶπε:

— Καλησπέρα σας, κυρία!...
Νά με συγχωρήτε!...

— Νά σας συγχωρήσω τί; χα-
μογέλασε ἡ κυρία με προστατευ-
τευτικὴ καλωσύνη.

— Ποῦ... ἀπήγγελα ἐδῶ... Δὲν
ξέρω τί μ' ἔπιασε...

— Καταλαβαίνω, εἶπε ἡ κυρία
Ἀντωνιάδου συγκινημένη. Τὸ ἀν-
τικρινὸ θέαμα σας θύμισε τὸ ποι-
ητικὸ σας θέμα... Εἶμαι εὐτυχής,
νέε μου, πού τὸ σπίτι μου ἔδωσε
τὴν πρώτη ὄθησι στὴν ἔμπνευσί
σας...

— Εἶνε οἱ δύο πρώτες στροφές...

— Ἄν κρίνω ἀπ' αὐτές, τὸ και-
νούργιο ποίημά σας θά γίνῃ θαυ-
μάσιο! Καθῆστε νά μιλήσουμε,
κύριε Βιζυηνέ.

Ἐκάθησε σ' ἓνα πλούσιο μεντέ-
ρι και τοῦ ἔδειξε μιὰ θέσι κοντά
της.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 14ον Μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

26 / 12 / 1939

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φαινο-
νομία καὶ ἐπέρας τὰ τελευταία χρόνια
τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖο, ἐγενήθη
σ' ἕνα χωριὸ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μι-
κρὸς ἔφυγε στὴν Κύπρον, κ' ἀπ' ἐκεῖ χά-
ρις στῆς ἐνεργείας τοῦ Μητροπολίτου Πέ-
ρου, εἰσηχθῆς στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χαλ-
κῆς. Στὴ Πόλιν ὁ ποιητὴς ἐγνωρίσθη μὲ
μια Φαναριώτισσα θεσπινα, τὴν Ἰοιγέ-
νειαν Ἀντωνιάδου, ἧρως ἀσφαλτοῦται μὲ τὸ
μεγάλον τοῦ ποιήματός θύμα, τοῦ τελευ-
ταίου Βυζαντινοῦ Ἀυτοκράτορος.)

150N

Προσδεύει, λοιπόν, ὁλοένα μέσα
στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χαλκῆς
ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, παύρην τὸ ἀ-
πολυτηριὸν τοῦ με «ἀρίστα» καὶ
παρουσιάζεται θριαμβευτὴς στὸν
προστάτη του: «Νὰ ἐτοιμασθῆς
γιά τὰς Ἀθήνας», τοῦ λέει ὁ Γε-
ώργιος Ζαρίφης. Ἐ' ἀναλάβω ὅλα
τὰ ἐξοδα τῆς ἐκπαιδευσέως σου.
Ὁ συμμαθητὴς του Νικ. Βασι-
λειάδης ἔγραφε, ὑστερ' ἀπὸ χρό-
νια:

«... Ἡ μουστραφῆς κυρία Ἰφι-
γένεια Σουλγροῦ τὸν ἐξήτησεν ὑ-
πότροφόν τῆς. Ἄλλ' ὁ ἀείμνηστος
ἐθνικός εὐεργέτης Γεώργιος Ζαρί-
φης ἐνόησεν αὐτὸς νὰ τὸν ἐκπαιδεύ-
σῃ διὰ τέλους, καὶ τὸ ἐπόμενον ἔ-
τος, διὰ πλουσίαν ὑποτροφίαν τὸν
ἀποστέλλει εἰς Ἀθήνας. Ἐνεγρά-
φη εἰς τὴν φιλολογίαν.

»Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐφάνη παρὰ-
ξενος τύπος. Κατατομὴ ἰδιαζόν-
τως ἀνατολική, ἦτο ἐκ τῶν προ-
νομιοῦχων ἐκείνων αἰτινες ἐγχα-
ράττονται διαρκῶς εἰς τὴν μνή-
μην. Ὁφθαλμοὶ λοετοὶ ὡς Κινέζου,
φρύδια καμαρωτά, λοξά, κατὰ-
μαυρα, φυσιογνωμία «μινίων», ἀλ-
λά μὲ ἐξωγλωκωμένα μῆλα ρουμε-
λιώτου πρόσφυγος. Καὶ φωνὴν!
ὦ! οὐδέποτε εἰς τὴν ζωὴν του πα-
ρεδέχθη εἶναι ὀχληρὰ.»

Στὴν πρωτεύουσα τοῦ ἐλευθέρου
κράτους, ὁ Γεώργιος Βιζυηνός ἀ-
νέπτυξεν ἀπὸ μίαν ἀρχὴς πρωτο-
φανὴ δραστηριότητα. Ἐμοίραζε
τὴ ζωὴν του μεταξὺ Πανεπιστημίου
καὶ «Παρνασσοῦ». Οἱ Ἀθηναῖοι
λόγιοι, οἱ φοιτηταί, ἀλλὰ καὶ οἱ
νέοι γλεντζέδες τῆς Πλάκας εἶ-
χαν νὰ κάμουν μὲ αὐτὸν τὸν ἀπε-
ρίγραπτον τύπον, ποῦ ἀπήγγελε
τραγουδοῦσε, δημηγοροῦσε, χαρι-
τολογοῦσε, ἐπείραζε ὅλο τὸν κό-
σμον, ἀλλὰ πόσον ἀθῶα! Ὁ ἴδιος
ἔλεγε συχνὰ τὴν ἀρχαίαν συμβουλή,
«Ἐστὼ δ' ὕμῶν τὸ σκῶμμα ἄλ-
λων.»

Παρακολουθεῖ, λοιπόν, ὁ Γεώρ-
γιος Βιζυηνός τὰ μαθήματα τῆς
Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ —κατὰ
τὸν τρόπο τῶν λογοτεχνῶν τῆς ἐ-
ποχῆς του— ἔταν τοῦ μένει καιρὸς
γράφει στίχους.

Οἱ ποιητικοὶ ἀγῶνες, ἐνεργού-
μενοι τότε μὲ τὴν ἐποπτεία τοῦ
Πανεπιστημίου, ἀποτελοῦσαν πάν-
τοτε τὸ σημαντικώτερον γεγονός
τῆς πνευματικῆς κινήσεως. Δὲν
ἦταν μικρὸ πρῶμα νὰ στεφθῇ κα-

νεὶς νικητὴς σ' ἕνα Βουσιναῖο ἢ
σ' ἕνα Λασσάκειο. Ἡ τελετὴ γινό-
ταν ἐπιθλητικὴ, στὴν αἰθουσα
τοῦ «ἐθνικοῦ πανδιδακτηρίου», μὲ
τὸν Πρύτανη καὶ τὴν Σύγκλητον ἔ-
κει, πολλὰς φορὲς ἐπὶ παρουσίᾳ
τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας. Στι-
γμῆς θριαμβοῦ ἦταν ἐκεῖνες, ποῦ
ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἐσίγγιζε τὸ
χέρι τοῦ βραβευθέντος καὶ τοῦ ἔ-
λεγε χαμογελῶντας:

— Ὠραῖον τὸ ἔργον σας, κύριε
Τάδε. Σὰς συγχαίρω... Πότε τὸ
ἐγράψατε;

Ἄλλ' ὁ βραβευμένος τοῦ «Κό-
βρου» δὲν περιορίσθη στὴν ἀπάν-
τησιν αὐτῆ. Ἐβάλε σὲ κίνησιν καὶ
τῆς σατυρικῆς του φαρῆρας τὰ
βέλη. Στὸ θηκτικὸ αὐτὸ πρῆγμα
του (ὅπου φανερῆ εἶνε ἡ ἐπιδρα-
σις τῆς πολιτικῆς σατύρας τοῦ
Ἀλεξάνδρου Σούτσου), ὁ Βιζυ-
ηνός παριστάνει «τὸ Συμβούλιον
τῶν γραμματέων», δηλαδὴ τῶν
ἀποτυχόντων ἀντιπάλων του, νὰ
ἀντιεπιρρίξῃ ταραγμένον, κ' ἕνας
ἀπ' αὐτοὺς νὰ λῆ στίχους ἄλλους:

Φαντασθῆτε, λοιπόν, τὸ εὐφάν-
ταστον καὶ ζωηρότατον τέκνον
τῆς Βιζύης, ὅταν, γιὰ πρώτη φο-
ρὰ ἔλαθε μέρος στὸν Βουσιναῖον
Ποιητικὸν Ἀγῶνα τοῦ 1874 καὶ
ἐνίκησε τοὺς πάντας!

Ὁ φίλος τοῦ Βασιλειάδης γρά-
φει:

«... Ὅταν ὁ Γεώργιος Βιζυηνός,
πρωτοετῆς φοιτητὴς ἀκόμη, τῷ
1874, ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ
ἐβραβεύθη καὶ ὁ εισηγητὴς τῆς
ἀγωνοδίκου ἐκδόσεως ἀείμνηστος
Ἀφεντούλης τὸν ἐκάλεσεν εἰς στε-
φάνωσιν τὸν ποιητὴν, ὁ κόσμος εἶ-
χεν ἀπορήσει διὰ τὸν παράξενον
αὐτὸν τύπον.

Ἄλλ' ἀμέσως ὅλη ἡ ἀπορία
αὐτοῦ μετελλόγη εἰς θερμὴν συμπά-
θειαν διὰ τὸν ἐνθουσιασμόν, μεθ'
οὗ ἐκρίθη τὸ ποιήματός «Ὁ Κό-
σμος». Ὁ εισηγητὴς εἶρε στι-
χοιουργίαν ἀνεπίληπτον, γλώσσαν
οὐ μόνον γραμματικῶς ἀκριβε-
στάτην, ἀλλὰ καὶ ἔχουσαν πάσα
τῆς ποιητικῆς καλλιλογίας τὰς ἀ-
ρετὰς, τὴν χάριν, τὴν δύναμιν, τὴν
γραφικὴν καλλονὴν καὶ τὴν ἰδέαν
πολλάκις ἀιραμένην εἰς τ' ἀληθῆ
τῆς ποιήσεως ὕψος καὶ πρωτοτύπως
ἐκφραζομένην»

Τὸ ποιῆμα ἤρχετο δι' ἐπικλήσε-
ως πρὸς τὴν Μοῦσαν:

Μικρὸν ἀφείσα τὸν Ἐλικῶνα
δὲ Μοῦσα, κόρη τοῦ οὐρανοῦ,
μυσταγωγός μου πρὸς τὸν αἰῶνα
τῶν ἰσθῶων παραγενοῦ.

Πρὸ τοῦ νόος μου κρατοῦσα φά-
ρον,
μακρῶν αἰῶνων τὸν πέπλον ἄρον,
ἐπὶ Πηγάσου ἀνάγαγέ με
παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Κηφισσοῦ,
καὶ μ' ἕνα κλάδον στεφάνωσέ με
τοῦ καλλιβάφιδος Παρνασσοῦ...»

(Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 7ην ΣΕΛΙΔΑ)

Καὶ τὸ ἐπικόν ποιῆμα συνεχίζε-
το σὲ ὅλο τὸ πλάτος τῆς ἀρχαίας
ἐλληνικῆς παραδόσεως, σύμφωνα
μὲ τὴν ἄποια νὸ Κόβρος προσέφε-
ρε τὸν ἑαυτὸν του θύμα γιὰ τὴ
σωτηρία τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ αὐτο-
θυσία του ἐκεῖνη ἐσυγκίνησε τόσο
τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε νὰ ψηφίσουν
ὅτι ὁ μάρτυρ Βασιλεὺς ἔπρεπε νὰ
μεβῆ ὁ τελευταῖος στὴν ἱστορία
τῆς ἐνδοξαίας τῶν πόλεων. «Με-
τὰ τὸν Κόβρον οὐδέεις!»

«Μετὰ τὸν Βιζυηνόν —γράφει ὁ
Βασιλειάδης— ἐπήνεθησαν αἱ ποι-
ήσεις τοῦ Ἀγγελίου Βλάχου καὶ
τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ. Ὅταν δὲ
παρὰ τῶν συναγωνιστῶν, τοῦ σφο-
δρὰ ἠγέρθη διαμαρτυρία κατὰ
τοῦ ἀγνώστου νικητοῦ, ὁ Βιζυηνός
ἀπήνησεν εὐτόλμως, ἀποδείξας
ὅτι ὅσα σφάλματα ἐκεῖνοι εἶπαν
εἶνε τὸναντίον μιμῆσεις κλασσι-
καί, ἀψαγοί, αὐτὸς δὲ γνωρίζει
ποῦ χωλαίνει τὸ ποιήματός του καὶ
ἀνέφερε τὰ λάθη του.»

Ἄλλ' ὁ βραβευμένος τοῦ «Κό-
βρου» δὲν περιορίσθη στὴν ἀπάν-
τησιν αὐτῆ. Ἐβάλε σὲ κίνησιν καὶ
τῆς σατυρικῆς του φαρῆρας τὰ
βέλη. Στὸ θηκτικὸ αὐτὸ πρῆγμα
του (ὅπου φανερῆ εἶνε ἡ ἐπιδρα-
σις τῆς πολιτικῆς σατύρας τοῦ
Ἀλεξάνδρου Σούτσου), ὁ Βιζυ-
ηνός παριστάνει «τὸ Συμβούλιον
τῶν γραμματέων», δηλαδὴ τῶν
ἀποτυχόντων ἀντιπάλων του, νὰ
ἀντιεπιρρίξῃ ταραγμένον, κ' ἕνας
ἀπ' αὐτοὺς νὰ λῆ στίχους ἄλλους:

Δὲν σὰς εἶπε κἀνα στόμα
μωρ' ἀσέφεια μου ἐν Πηγάσῳ,
τὸ κακὸ ποῦ, ἄλυ' ἀκόμα
καὶ θά μ' ἔκαμνε νὰ σκάσω;

ἤθλεν ἕνας ἀπὸ τόπον
βάρβαρον καὶ Θρακικὸν
καὶ θρονιάσθη μετ' ὅπως
σὲ σκαμνί ποιητικόν!

Πρὶν τὸν διῶ καὶ ξεροθῆξω
ἄ καὶ σὺ κί' ὁ κύρ Μητάκος
πρὶν μὲ πῆτε, νὰ τοῦ δεῖξω
πόσ' ἀπίδια θάλλει ὁ σάκκος.

Κ' ἐπειδὴ οἱ κριταὶ μιά μερὰ
τοῦ βραβεύσαν δυο-τρεις ἤχους,
ἀνοῖξε κί' αὐτὸς ὄσπερα
ἐργοστάσιον μὲ στίχους,
νὰ μὰς παύρῃ κάθε χρόνο,
ἐὰν δὲν χανθῶκαθῆ,
ταῖς δραχμαῖς ποὶ κλαίγω μόνον
καὶ τὴν δάφνην ποῦ ποθεῖ.

Γί' αὐτὸ πρέπει, μὰ τὴν πείνα,
ἄ καὶ σὺ κί' ὁ κύρ Μητάκος
νὰ τοῦ ποῦμε στὴν Ἀθήνα
πόσ' ἀπίδια θάλλ' ὁ σάκκος.

Ποιητὴς, μὲ λέν, ἐγένη,
Ποῖος τὸν ἔδωκε πατέντα;
Πότε μπρός μας ἔχει κλίνει
νὰ μὰς πῆ δυὸ κομπλιμέντα;
Πότ' ἐσκάρωσε δυὸ στίχους
γιά κανέναν ὑπουργόν;
Πότ' ἐπάνησε τοὺς ἤχους
ποῦ μελάζεις σὺ κ' ἐγώ;
Γί' αὐτὸ πρέπει νὰ τοῦ ποῦμε
ἄ καὶ σὺ κί' ὁ κύρ Μητάκος
εἰς τὴν χώραν ὅπου ζοῦμε
πόσα ἀπίδια θάλλει ὁ σάκκος!

Μὴν τὸν εἶδε αὐτὸν κανεὶς σας
εἰς τὰ θέατρα, καύμενοι,
τῶν σκηνῶν τὰς βασιλίσσας
μὲ ποιήματα νὰ ραίνει;
Μὴν ἀκούσθη στὴν Ἀθήνα
πῶς τοῦ πήρε μιά βολὰ
σάν ἐμὰς, μιά θεατρίνα
τὸ πογγί καὶ τὰ μυαλά;
Τί λοιπόν, τὸν καρτεροῦμε
ἄ καὶ σὺ κί' ὁ κύρ Μητάκος
καὶ δὲν πάμε νὰ τοῦ ποῦμε
πόσ' ἀπίδια θάλλ' ὁ σάκκος.

Ἐκπαρ-
τικοὶ ἀναστο-
ύβια 10.40
μ.) 7.15
05' ἀπὸ ἐ-
45 Συνα-
ουαυλία.

Λέγουν τάχατες πῶς εἶναι
ἓνας ποῦ γελᾷ καὶ κλαίει
πῶς τ' ἀρέσουν αἱ Ἀθηναί
κι' ὄχι ἔμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι.
Καὶ θρηνεῖ πῶς τὴν Ἑλλάδα
τὴν ἀρμέγουν φοδερὰ
βουλευταὶ μὲ τὴν ἀράδα
κ' ὑπουργοὶ μὲ τὴ σειρά.
Μὰ γιὰ τοῦτο δὲ βεβαίως

Ἰὼ καὶ σὺ κι' ὁ κύρ Μητάκος
νά τοῦ δείξουμ' εἶνε χρέος
πόσ' ἀπίδια βάλλ' ὁ σάκκος.

Ἀγαπᾷ, λέν, τὰ λουλούδια
καὶ ταῖς εὐμορφαῖς λιγάκι,
κ' ἔγραψε ἓνα - δυὸ τραγουδία
διὰ κάποιο χωριατάκι.
Μὰ ποιήσεως προσῶμι
δὲν εὐρήκα αὐτοῦ νὰ διῶ.
Δέκα φεῦ καὶ πέντε οἴμοι
σ' ἓνα στίχον ἢ σὲ δυό.
Καὶ γι' αὐτὸ δὲν πρέπει τάχα
Ἰὼ καὶ σὺ κι' ὁ κύρ Μητάκος
νά τοῦ δείξουτε τοῦ χόχα
πόσα ἀπίδια βάλλει ὁ σάκκος;

Φέρτε μου χάρτι, πατέρα
καὶ θρῖσιαι μὲ μπαταρία
νά τοῦ πάρα τὸν ἀεθα
μὲ τὴν ἀνεξαρτησιαί
Νά τοῦ πῶ πῶς ἀν τολμήση
νά ξαγκαλιασθῇ μ' ἐμᾶς
πῶς ἀν δὲν μᾶς προσκυνήση
δὲν ἀφήση τὰς δραχμάς -
ἀπὸ τούτου τοῦ γραφείου
Ἰὼ καὶ σὺ κι' ὁ κύρ Μητάκος
θά τοῦ δείξουμε τ' ἀχρείου
πόσ' ἀπίδια βάλλει ὁ σάκκος!

Ἐπειτα ἀπὸ τὴ δημοσίευσί τῆς
ἱστορίας αὐτῆς, οἱ κριτικοὶ τῶν
Ἀθηνῶν ἐλύσσαξαν. Καὶ ἄρχισε
ἓνας πόλεμος πρωτοφανῆς στὰ φι-
λολογικὰ χρονικά τῆς ἐποχῆς. Ἐ-
κεῖνος ὁ χωρικός τῆς Θράκης, μὲ
τὰ λοξὰ μάτια καὶ τὸ κροφτερὸ
μυαλό, ἦταν ἀντίπαλος ἐπικίνδυ-
νος. Μιὰ πέτρα εἶχε πέσει μέσα
στὰ στεκάμενα νερά τοῦ φιλολο-
γικοῦ βάλτου, καὶ ὁ γυιὸς τῆς
κυρ Μιχάλαϊνας χαιρότανε τὴν
τρικυμία.

Τ' ὄνομα Γ. Μ. Βιζυηνὸς ἦταν
πασίγνωστο πειὰ στὴν Ἑλλάδα.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 16ον Μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός

ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

27/11/1939

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΑΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑΙΣ: Ὁ Βιζυηνός, ἡ πρόσωπα ποιητικὴ φυσιογνωμία αὐτοῦ ἔφρουσε τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του ἀπὸ φροντισμοὺς, ἐξοχότην ἢ ἀπὸ μέρους τῆς Θράκης, τῆς Βιζύης, ἡ δὲ ἐργασία ἐστὶν ἐπισημὴ ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χαλκίδος. Ἐπειὰ ἀπὸ λίγου ὁ Βιζυηνός ἐργάζεται ἐν Ἀθήναις καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα ἐν Πανεπιστημίῳ. Συγγραφεὺς γράφει στίχους, ἐννὴν μάλιστα ποιήματα καὶ ὁ κλάδος βραβεύεται εἰς τὸν Βοτανικὸν Δικτυωτικόν. Τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ γίνεται γνωστὸν ὁ δὲν τὴν Ἑλλάδα.

160N

Ὁ καιρὸς περνοῦσε ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τῆς Βιζύης δὲν ἔαδεν ἀπὸ τῆν ψυχὴν τοῦ Βιζυητοῦ. Ἀπ' ἐναντίας, ἡ ζωντανὴ ἀνεμόλογος μέση του ὅλα τὰ περιστατικὰ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας. Πρόσωπα καὶ τόποι, θρόνοι καὶ πραγματικότητες, ἐφρούσαν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς φαντασίας του, ἐπιηλυτικὸν ὄλεος καὶ ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν ποιητὴ τῆς Θράκης τὰ δικαιώματά τους — νὰ τοὺς δώσῃ ὄσπρια καὶ ὄσπρια, νὰ τὰ ζωντανεύῃ μὲ τὸ μινικό κοῦτάκι του.

Τότε ὁ Βιζυηνός ἐβλέπε μίαν ἀπλή καὶ συγκινητικὴν εἰκόνα: τὸν ἑαυτοῦ μικρὸν χωριότατον, καθεστὴμένο πλάι ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν μίαν του νὰ τοῦ διηγῆται παραμύθια, ἄλλα γεννήματα τοῦ θρακικοῦ λαοῦ, ἄλλα ἀπ' ἄλλου θηρύλλια ἀπὸ τὴν ἀγροικὴν ἱστορίαν τῶν βενεποσθημάτων του. Νὰ τοῦ διηγῆται ἐπεισοδία ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς καιροὺς, ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Ροῶσαν καὶ Τούρκων, ἀπὸ τὴν σφινδὲς καὶ ἀλλοιμονοῖ! — τόσο φερῆς ἐπιδρομῆς.

Γιὰ τὸν Βιζυηνόν, ἀνεπαρμένον ἀπὸ τὸν ὀλιτρον, παραμέριζε τὰ παγετιστησιακά του βήματα, κάθε ἀλλ' ἔγχευα, ἐπιστολὴν καὶ κολακίαν γὰρ νὰ γράψῃ τῆς θρακικῆς παράδοσι, νὰ τὴν στιχουργῆσιν μὲ τὸ δικό του τρόπο, μὲ ἕνα πρωταρχικόν ἄρωστο στῆ νεοελληνικὴν ποίησιν. Ἐπιγίγνητο, ὅπου τὸ ἀίσθημα δὲν ἐβρίσταντο νὰ ἐξοπλῆ καὶ ἐξοπλῆσθε, καὶ ἰδιοματιοῦς θρακικῶν καιρῶν, ἀπὸ τὸν ἀσπὸν ἀπὸ τὸν ἄσπρον τοῦ λογίου τῆς ἐποχῆς καὶ παρακαλοῦσαν τὴν ἀσπὸν τῆς ἐποχῆς.

— Ἐτοί μοι τάπε ἡ κυρά Μιχαλαίνα ἐτοί τὰ γράφαί. Ἐλεγε καὶ μιά φορά ὁ ἰδιορρυθμὸς ραψωδὸς ἀπὸ κανένα Ἀθηναῖον φίλον του. — Ποία εἶν' αὐτὴ ἡ κυρά Μιχαλαίνα;

— Ἡ γυναίκα τοῦ κυρ Μιχαλίου ποὺ εἶχε καμίνι στὴ θύρᾳ κ' ἔφετανε καρόβουνα ἄνω, ἀπὸ πωμινοροῦλα καὶ τὰτεχνιστὴν Πόλιν...

Ὅμως μιά φορά ὁ κυρ Μιχαλὸς ὁ πατέρας μου πέθανε κ' ἄφησε τὴ μάνη μου γιὰ κ' αὐτὴ εἶναι ποὺ μ' ἔμαθε νὰ γράφω ἐτοί... Κι' ἀνσφορὴ τῆς Ἀθήνας ἀκονοκάλιζονταί, ἀς ἄραυον τὴν ἀνασφορὰν τοὺς σὸ δημόσιον τῆς Βιζύης, ποὺ φορεῖ ἄρα καὶ τουζουκία κ' ἔχει μουζουκία σ' ἐνα γέλιο ἡγρόν, γούρλωνε τὰ λοξὰ κινεῖται μᾶτια ποὺ καὶ μὲ σατιρικὴ διάθεσι, ἀπὸ γέλιο στίχους του ἀπὸ τὴν «Κυρά Κριτικὴ», ἡ ὅποια τοῦ θυμῆς τὴ γριά Κουτσουμποῦ τοῦ χωριοῦ του. Στὸ ποίημα αὐτό, ἡ Κριτικὴ τὸν καθιερωμένον λογιόν — γριά μωτοῦ καὶ καμπόρσα — ρωτοῦσε ἐξαγριωμένη τὸν περιφρονητὴ τῆς «καθεστηκότας ποιητικῆς τάξεως»:

— Τίνος γένια εἶσαι σὺ, βρέ φρεῖά καὶ μαυρομάλλη, ποὺ γυρνᾷς μὲ περισσὴν ζήπιασά μὲσ' στὸ κεφάλι;

Κι' ἀπὸ μιά μπોકιά παιδί μου φορεῖ τὸ καλαιδίρι, καὶ βαρᾷς κάθε γορδί μὲ τὸ δάλο σου δούρι.

Ἐδὼ ὁ Βιζυηνός ἐκοίταζε τὸ σύντροφόν του, κατεμένα, ἔπαρνε ἄλλο ὄφρος, κορβωνότανε κ' ἐσυνέχιζε.

Σὸν μ' ἐρώτησεν αὐτὰ μὲ τὰ χεῖλη σαλιασμένα, τὴν κυττάζω θαρρετὰ καὶ τῆς λέγω πεισμαμένια:

— Τὶ θαρρεῖς; σὸν τὰ παιδιὰ ποὺ ζωνόουνε στὰς γυναίκασ σου; Τὸ γὰρ καὶ κ' ἐγὼ κορδά, κ' εἶμαι γυῖος τῆς Μιχαλιέσσας!

Καὶ σὸν θά' ἡ Παναγιά θενὰ γίνα δίκως ἄλλο μὲσ' στῆς Θράκης τὰ βουνὰ ὑποκείμενα μεγάλα!

Τότε ἡ Κουτσουμποῦ, (ἡ φλόαρη καὶ μοχθηρὴ γριά τῆς Βιζύης, ποὺ ἐβό σὰς Ἀθήνας ἦσαν ἡ Κριτικὴ τὸν περιόδικον καὶ ἐφημερίδιον τοῦ 1880) ἔπαρνε ὄφρος εἰρωνικὸν καὶ θυμίζοντασ σὸν ποιητὴ τὴν ταπεινὴν του καταγωγή, τοῦ ἐλεγε:

— Βρέ βρέ, βρέ! αἰ' τί θὰ πῆ; καὶ γιατί δὰ τάχατ' ὄχι; Αὐτὸ εἶπε προκοπὴ! Βλέπεις, ἡ γυνὴ σὰς τόχει:

Ἡ γυνὴ σὰς ποὺ βοστὰ τὸ περίσσιον τῆς κειβερὶ ἀπὸ πάππον ἀσθεστὰ κ' ἀπὸ κύρη καρφουδιάρη!

Μὰ, σὸν γένιος μιά φορά μὴν ἐργάζεσ δὰ πὸς μὲ λένα — Νά! στὰ μούτρα, μασκαρὰ, ποὺ θὰ παινεῖς σὲ μένα!...

— Εἰς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσῃς, ὁ Βιζυηνός ἐγκλίνας ἐν μακρῆς μελέταις εἶπε θεωροῦν, ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν πλάσσεται παρὰ τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ, ἀλλ' ὅτι ζῆ αὐτὴ καὶ τρέχει τὸν ροῦν τῆς εἰς ὄλον τὸ ἔθος. Καὶ δι' αὐτὸ ἐξέτει τὴν ζωητὴν γλῶσσαν τοῦ ἔθνους ἀμύγη, ἀποροποιστήν, ἀνευ τεχνικῶν δεξιῶν καὶ γραμματικῆς καὶ κατὰ συνθήκην παραποισίας.

Ὁ ἴδιος, γνωρίζων ὅλας τὰς παραλλογὰς καὶ τοὺς ἰδιοματιοῦς, ἔδει νὰ δώσῃ εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς Ποιητικῆς τὸ πλάτος, τὸ ὅποιον εἶχε εἰς ὄλον τὸ ἔθος ὅταν ὁμιλεῖ. Δὲν ἠγοροῦν ποσάκις ἐμφορᾶσιν ὅταν μοι ἀπηγγέλλει καμίνον ἔγνωστον εἰς ἐμὲ λέξιν, καὶ ἄρα ποιοῦ θυμοῦ μοι ἀπεδεικνύει τὴν ἀμᾶτιάν μου, διότι ἀίρησις ἤχου ὅτι τὸ γ' ἔκρινον τοὺς ῥήματα λέγω, οἱ Θράκες ἔχουσι «λένω».

Ἡ Βιζυητικὴ σου ἡρώθει ὅλα τὰ κατὰ συγγραμμάτων ἀπὸ ὄλους τοὺς ἰδιοματιοῦς καὶ τὰς περιπετείας τῆς γλώσσῃς μας, ἀπὸ τοῦ Ἡρωτοῦ μὲν, τοῦ Χριστοποῦ, τοῦ Ἠλιάρη καὶ τοῦ Σολομοῦ. Ἐσάτως δημοσιεύον τὸν βίβλον τοῦ ποιητοῦ Ἰψεν, ἀνεύρου μιν καὶ τὴν τῶν γλωσσικῶν θεωριῶν του, ὅπου ἀπέδειξε πὸς ἡ ἰδιοματικὴ γλῶσσα ἐρρυθμισθὴ ἀπὸ τοῦ Ἰψεν καὶ Μπαγιέρσον ἀπὸ τῆς ἑσῆς πᾶσαν γραμματικὴν σχολὴν ἔφετανε, καὶ πὸς βασιτεῖα εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ ἔθνους κολυμβή θρακὴ ἀπλάσθη εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἐπισημῶν καὶ ἀραιῶν εὐρωπαϊκῶν γλώσσων. Τὸ ζήτημα εἶναι ἔσον ἀκανθώδες, ὥστε μακρὸν μόνον μέλλον θὰ δεῖθ' τίς εἶχε δίκαιον.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 17ον Μέρους.

Εἰς τὸ προεβόλιον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Εἰς τὸν ἄλλον.

Γεώργιος Βιζυηνός
ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία πού ἐπέρασε τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του στό φρενοκομεῖο, ἐγεννήθη σ' ἕνα χωριό τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μικρός ἐβουε στὴν Κύπρου, κι' ἐπὶ ἐκεῖ χάρις στὶς ἐνστάσεις τοῦ Μητροπολίτου Τυροῦ, εἰσηχθὴ στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἐρχεται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα στό Πανεπιστήμιον. Συγχρόνως γράφει στίχους, ἕνα μάλιστα ποίημα τοῦ «Ὁ κόκκος» βραβεύεται εἰς τὸν Βουρτανεϊκὸν διαγωνισμὸν. Τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ γίνεται γνωστὸν σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Βουρτανεϊκὸς ἀναφέρει τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Βιζυηνοῦ ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος).

«Ἡ Ἐπαίτις τῆς Βιζύης» — «Ὁ Σοφιανός» — «Ἡ μητέρα τῶν ἐπτῶν» — «Ὁ Πύργος τῆς Κόρης» — «Τὸ συναξάρι τοῦ Ἁγίου Κασσιανοῦ» — «Ὁ τελευταῖος Παλαιολόγος» — νὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ καλύτερα ἀφηγηματικὰ ποιήματα τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ. Καὶ εἶναι συγκινητικὸ ὅταν διαβάξῃ κανεὶς κάτου ἀπὸ τὸν τίτλον τῆ σημειώσι: «Τῆ φιλοστόργῳ μητρὶ, διηγησαμένη τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην παράδοσιν».

Σὲ ἄλλο ποίημα γράφει: «Εἰκὼν ἐκ τῶν ἐν Βιζύῃ καταστροφῶν κατὰ τὸν τελευταῖον Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον». Φαίνεται ὅτι ὁ δυστυχὴς Θρακικὸς πληθυσμὸς ὑπέφερε τότε πολλὰ. Οἱ Τούρκοι καταδιωκόμενοι ἀπὸ τοὺς νικητὰς Ρώσους, ἐμπαιναν μέσα στὰ χωριά κ' ἔκαναν καταστροφές, πού τις συνεπλήρωνεν ὑστερὰ ὁ μωσχοβιτικὸς χεῖμαρρος. Ἡ μὲν ἀρχὴ ἐκαίνη ἐποχὴ τῆ ἀκόμη σφοδρῆς διηγήσεις τῶν γεροντοτέρων.

Μιά ἀπὸ τίς τραγικὰς ἡρωϊκὰς τῆς θρακικῆς συμφορᾶς εἶναι καὶ ἡ «Ἐπαίτις τῆς Βιζύης», ὅπως τὴν γράψε σὲ γοργές διαθέσεις ἀστραφῆς ὁ Γεώργιος Βιζυηνός. Ἐνα ζωντανὸ ἀνθρώπινο κούρειο καθισμένο σὲ μιὰ πέτρα ζητιανεύει λίγο ψωμί γιὰ νὰ ζῆσῃ. Καὶ ἀφηγείται τὴν ἀμβροσιακὴν τῆς δυστυχίας, γιὰ νὰ συγκινήσῃ τοὺς ἀδούτους:

Τῆς Θράκης τὰ χωριά πολλά, σάν τὴν Βιζύη κανένα, μετ' ἐγγεγονία στὰ χαμηλά σου Πλάσσα τήνε λένα.
Στῆς Πλάσσας τὴν ἀγελαιὸν μιὰ πέτρα, νὰ κοτρῶνι δίπλα στὴν πέτρα μιὰ γρηά τὴ φούχτα τῆς ἀπλώνει:
— «ὦ, δότε μ' εὐσπλαχνὴ καρδιά
«Ἐν' ἄσπρο καὶ σὲ μένα νὰ μνημονέψω τὰ παιδιὰ, πού μούχουν σκοτωμένα!»

Ἀνεμοζάλαις τὴν χτυποῦν φουρτούναις τήνε δέρνουν καὶ τὰ φακίολια τῆς ἀρποῦν καὶ τὰ μαλλιά τῆς σέρνουν. Μὰ σάν τὴν πέτρα αὐτὴ στεριά, δὲν σεῖεται, δὲν σαλεύει, μόνο θλιμμένα καὶ θαριά τὰ γέιλῃ γαργαλέει:
— «ὦ, δότε μ' εὐσπλαχνὴ καρδιά ἔν' ἄσπρο καὶ σὲ μένα, νὰ μνημονέψω τὰ παιδιὰ πού μούχουν σκοτωμένα!»

Ἡ θλίψῃ ἔσκαψε πολλὰ στὴν ὄψῃ τῆς αὐλάκια, πού τῆς ἐρρεύσαν τὰ θολὰ ποτάμια ἀπ' τὰ ματάκια. Ἐγάλασε, κ' ἔχει σταθὴ τοῦ νοῦ τῆς τ' ὠρολόγι. Στὸ καύκαλό του τὸ βασθὺ γυροῦν μόνον οἱ λόγοι:
— «ὦ, δότε μ' εὐσπλαχνὴ καρδιά ἔν' ἄσπρο καὶ σὲ μένα

νὰ μνημονέψω τὰ παιδιὰ πού μούχουν σκοτωμένα!...

Καὶ ἡ Θρακιώτισσα γριά, θρηνολογώντας, διηγείται πὼς εἶδε τὸ ἕνα τῆς ἀγόρι νὰ σφάζεται καὶ νὰ σπαρταρᾷ «σάν ἀρνὶ μπροστὰ στὸ μακελλάρι», πὼς τὸ ἄλλο τῆς, ἀντιστεκόμενο ἠρωϊκὰ, ἔπεσε νεκρὸ ἀπὸ μιὰ σφαίρα, καὶ φάνει στὴν τραγικὴ ἐξιστόρησι τοῦ θανάτου τῆς κόρης τῆς: Αὐτὴν οἱ στρατιῶτες τοῦ Σουλτάνου ἤθελαν νὰ τὴν κερδίσουν ζωντανή, νὰ χαροῦν τ' ὠραῖο κορμὶ τῆς. Καὶ ἡ μανά διηγείται:

Βοήθεια ἡ κόρη μὲ ζητᾷ, βοήθεια μὲ γυρεύει!
Μὲ τὸ θεριὸ πού τὴν κρατᾷ τοῦ κάκου πιά παλεύει!
«ὦ, μανά! τρέξε στὴ στιγμή καὶ γλύτωσ' μ' ἀπ' τὸ κρίμα! Παρὰ γερὴ χωρὶς τιμὴ, κάλλιο μ' αὐτὴ στὸ μῆμα!»
— «ὦ, δότε μ' εὐσπλαχνὴ καρδιά ἔν' ἄσπρο καὶ σὲ μένα νὰ μνημονέψω τὰ παιδιὰ πού μούχουν σκοτωμένα!...

Μερικὲς ἀπὸ τίς παραδόσεις αὐτῆς, ὁ ποιητὴς τὰς συνάδευε μὲ ἐπεξηγηματικὰς σημειώσεις. Περίεργον εἶναι τὸ «Συναξάρι τοῦ Ἁγίου Κασσιανοῦ» (δημῶδες καλαφῆρικὴ παράδοσις):

Ὁ Ἅγιος στὸν οὐρανὸ σανάχηκαν ἕνα πουρὸν μ' ἄσπρο καὶ σὲ μένα.
Τὰκ, τούκ! τὴν θύρα τοῦ χτυποῦν: ἔχουνε κάτι νὰ τοῦ ποῦν —
Μήπως κοιμᾷτ' ἀκόμα;

Ἡ σύναξις αὐτὴ τῶν Ἁγίων παρασιτάζεται στὸν Ὑψιστὸ καὶ παραπονούνται ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόλαος ἔχει τὰ πρωτεῖα στὸν Οὐρανὸ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι δίκαιο, γιὰτὶ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἅγιοι πού... προσφέρουν μεγαλύτερες ὑπηρεσί-ες στὸ θρόνον του!

Σημειώνει, λοιπόν, ὁ Βιζυηνός στὴν ἐκδοσί τοῦ βιβλίου του, πού ἐγίνε στὸ Λονδίνο, στὰ 1884:

«Τὴν περίεργον ταύτην παράδοσιν τὴν χρεωστῶ εἰς τὴν φιλιαν ἐνόος τῶν τελειοδιδάκτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ διηγητικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ φαντασία, ἴσως ἡ ὑπερφίαλος φιλαστεϊότης αὐτῶν τῶν ἡρώων, μετέθεσεν εἰς τὸν Οὐρανὸν τὰς συνήθεις σκηνὰς ραδιουργουόντος φθόγου καὶ φιλοπρωτείας ἀνθρώπων, ὧν ἐπὶ τῆς γῆς βίος ὀνομάζεται «οὐράνιος πολιτεία». Ἐν τῷ ποιήματι ὑπέδειξα μὲν τὸ φυσικὸν τῆς σκηνῆς ἔδαφος, δὲν ἠδυνάμην ὁμως νὰ ἐξαιρέσω τὴν τοῦ Θεοῦ παρουσίαν χωρὶς νὰ νοθεύσω τὴν παράδοσιν. Ἐν τούτοις, ἐπεφύλαξα εἰς Αὐτὸν ἀξιοπρέπειαν μείζω ἢ ὅτι ποιεῖ τὸ ἀνέκδοτον, συναποδείξας τὴν περι σπουδαιότερά τινα φροντίδα του...»

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 18ον Μῆρος.

Διὰ τοὺς ἀναγν...

μοῖσαν ζανένα
ὄν δικαστηρίων
εταξὺ τοῦ γνον
τοῦ κινήματο
αὶ ἀγγλικῆς κί
ας ἡ ὅποια τὸν
θε ἀγγλικά ἐν
ὄριζε τὸ συμ
αὶ κατ' αἰτησί
συμπάθῃς τρα
ἔξετάσεις ἐνώ
διὰ ν' ἀποδει
δοσεῖς του.
αζόμενοι εἰς τὸ
νὸν «Ἀρτίλια»
οὖν ἀπὸ τὸ ἀγ
Γλυπτος», τὸ ὁ
22 παρὰ τὸ Οὐ
ρθρον ἀξίως τσα
μιυρίων δραχ
τὴν ἀνεύρεσιν
λὼν τὰ ὅποια
ἀγγλικὸν ἀμιό
ατὰ διαστήματα
α ὅτι ἀνευρέθη
πολύτιμον φορ
ὑπολογιζόμενον
ν ἑκατομμύρια
θη εἰς τὸ Θημ
τὸ γερμανικὸν
ποῖον ἐπρόκειτο
ἰδίον. καὶ ἔφο
ντες αὐτοῦ δέκα
α.
ατὰ τὴν ἐπέτειον
γερμανικοῦ ἀε
ρου τῶν Γερμα
κοντο ἄνη χω
ῶς μετεφέροντο

Ἡ Α. Β.Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἔχει σήμεραν τὴν ἐπέτειον τῆς ὀνομαστικῆς Του ἑστῆς. (Φωτογραφία τοῦ καλλιτέχνου φωτογράφου τῆς Βασ. Αὐλῆς κ. Γ. Μπούκα).

Μὲ τὸν προβολέα τῆς Ἱστορίας

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

29 / 1 / 1939
Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία πού ἐπέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του στο φρενοκομεῖο, ἐγεννήθη σ' ἕνα χωριὸ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μικρὸς ἔφυγε στὴν Κύπρον, κι' ἀπ' ἐκεῖ χάρις στὶς ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτου Ἱεροῦ, εἰσήχθη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χαλκίδος. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἐρχεται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα στο Πανεπιστήμιον. Συγχρόνως γράφει στίχους, ἕνα μάλιστα ποιήμα του «Ὁ κόσμος βραβεύεται εἰς τὸν Βουτανεῖον διαγωνισμὸν. Τὸ ὄνομα τοῦ ποιητῆ γίνεται γνωστὸν σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ποιητὴς γράφει ὠραϊστάτα ποιήματα.)

180Ν

Ὅταν ὁ Βιζυηνός ἐπῆρε τὸ δίπλωμά του ἀπὸ τὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ προστάτης του Γεώργιος Ζαρίφης τὸν ἔστειλε στὴ Γερμανία, νὰ τελειοποιηθῇ.

Ἐκεῖ, ὁ φιλομαθὴς νέος ἀνέπτυξε ἔκτακτὴ δραστηριότητα ἐπιστημονικὴ, πού ἐκίνησε τὴν προσοχὴ καὶ τὴν ἐκτίμησι τῶν καθηγητῶν του. Σχετικῶς ὁ Νικ. Βασιλειάδης γράφει:

«... Ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις τὰ χειρόγραφα ὄλων τῶν καθηγητῶν του, ἅτινα ἀφῆκε, ἵνα ἀριθμῆσθ τὸ πλῆθος καὶ τὸ πολυσχιδές τῶν μελετῶν, εἰς ἃς ἀνεμότως κατεγίνετο καὶ εἰργάζετο ὡς ἐπιστήμων ὁ Βιζυηνός. Ἐν Γοτίγγη ἐντός μικροῦ ἐξεμάσε τὴν γερμανικὴν, ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τοῦ περικλεοῦς Λίτσε, ἐν Βερολίνῳ ἐξημέτισε πρῶτος ὀμιλητὴς τοῦ φροντιστηρίου τοῦ μεγάλου Τσίλλερ, καὶ ἐν Λειψία ἦτο φίλος πλέον τοῦ Βούντ.

» Πᾶν ὅ,τι ἐπεθύμει εἰς ἐντελῆ καταρτισμὸν του, ὁ Γεώργιος Ζαρίφης τὴν παρέχει πλουσίως. Ἡ βιβλιοθήκη του ἠριθμεῖ χιλιάδας τόμων τῶν κλασικωτέρων ἐκδόσεων.

Δὲν ἐγκατέλειπε ὅμως στὸ μεταξὺ καὶ τὴν ἀγαπημένην του ποίησι. Δύο ἔτη μετὰ τὸν ἔρχομό του στὴ Γερμανία, ἀπέστειλε στὸν ποιητικὸν ἀγῶνα νέα συλλογὴ στίχων μετὸν μετριόφροντα τίτλο «Ἄρες, μᾶρες, κουκουναρές». Στὸ διαγωνισμὸ ἐκεῖνο ἔλαβαν μέρος πολλοί. Ὅλους ὅμως τοὺς ἐνίκησε ἡ ῥομαλέα ἔμπνευσις καὶ ἡ θελκτικὴ τεχντροπία τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ. Εἰσηγητὴς ἦταν ὁ καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς καὶ ποιητὴς ἐπίσης Θεόδωρος Ὁρφάνιδης ὁ ὁποῖος ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς βραβευθείσης συλλογῆς.

«Εὐρον εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα, εἶπε, λεπτότητα πνεύματος, πολὺ τὸ ἀποφθεγματικόν, διδακτικόν καὶ χάριεν, πολλαχού μὲν Χριστοπούλειον καὶ Τανταλίδειον μῦρον

ἀποπνέοντα, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τῆς Ἀνακρεοντείου Μούσης τὴν παιδρότητα μὴ στερούμενα».

Ὁ Βιζυηνός, ὅταν ἐξέδωσε στὰ 1880 τὴ συλλογὴν τὴν αὐτὴν στὸ Λονδίνο, τῆς ἄλλαξε τὸν τίτλο. Τὴν ὠνόμασε «Ἀθίδες αὔραι».

Αἱ ἐξετάσεις του στὴ Γερμανία ὑπῆρξαν ἀληθῆς θρίαμβος. Ἡ ἐναίσιος διατριβὴν του περὶ τῆς παιδείας ὑπὸ ἐποψιν ψυχολογικὴν καὶ παιδαγωγικὴν ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τῆς Σχολῆς με θερμούς ἐπαίνους.

Ἀνηγορεύθη, λοιπόν, διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας καὶ ἀφού ἐκράτησε τὸ δίπλωμά του λίγες μέρες νὰ τὸ χαρῆ, τὸ ἔστειλε στὴν Κυρά Μιχαλίαινα νὰ τὸ ἀρῆ καὶ ἐκείνη!

Ἦταν στὰ μὲν ἀπὸ κεφαλῆ του τὸ ἄλλοτε ραψωδὸς τῆς Πόλης, πού στὸ βάθος εἶχε μείνει τὸ εὐθυμοχωριατόπουλό τῆς Βιζύης μετὰ τὴν ἀπλὴν κ' εὐκόλως ἐκίνησεν καρδιά.

«... Κ' ἐπειδὴ μανούλα μου, τῆς ἔγραφε, μπορεῖ ὁ δάσκαλος τῆς Βιζύης νὰ ἔβγαζε τὰ γερμανικά του καὶ στὰ καμίνια τοῦ χωριοῦ μας νὰ μὴν εὐρεθῆ κανεὶς ἄλλος γερμανομαθής, σοῦ στέλνω καὶ πιστὴν μετάφρασι τοῦ διπλωματός μου. Ἦώρα εἶμαι ὁ «χέρ προφέσσος» Βιζυηνός τοῦ Μιχαήλ!...»

Καὶ ἡ στοργικὴ μητέρα ἄμα ἔλαθε τὸ γράμμα καὶ τῆς τὸ διάβασε ὁ παπᾶς, ἔβαλε τὰ κλάματα. Ἐκλαίγε ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ἡ μάνια καὶ τοῦ ἔθαζε εὐχὰς καὶ εἶπε τοῦ παπᾶ νὰ κάνουν μιά λειτουργία καὶ μνημόσυνο γιὰ τὴν ψυχὴν τοῦ μακαρίτη τοῦ Μιχαήλ τοῦ καρθουναριῆ, πού δὲν ἐξῆσε ὁ ἀμοῖρος νὰ καμαρώσῃ τὸ γιοῦ του!...

Ἐπειτα, ἐπῆρε τὸ γερμανικὸν δίπλωμα καὶ τὸ γύρισε ἀπὸ σπῆτι σὲ σπῆτι, νὰ τὸ ἰδοῦν ὄλοι, τί σπουδαῖο ἀνθρώπο ἐβγαλε τὸ θρακικὸ χωριὸ του. Κλαίγοντας καὶ γελώντας μαζί, ἡ ἀγαθὴ γυναῖκα, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ἕνα τετραστίχο τοῦ γιοῦ τῆς, πού ἐκεῖνος τῆς τὸ εἶχε μάθει ὅταν εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴν Πόλη:

Ἀπὸ τὴ Θράκη, βρὲ παιδιά—
τραϊλά τραϊλά, τραϊλά λαρά,
κι' ἀπὸ τὴν Πιερία
ἐδῶγ' ἔβγαλε ἡ Ὁρηκεῖα!...

Ἦσως τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ ποιήματος αὐτοῦ νὰ μὴ τὸ καταλάβαινε ἡ κυρά Μιχαλίαινα ἦταν ὅμως λόγια τοῦ παιδιοῦ τῆς καὶ γιὰ τοῦτο ἔπαιρναν στὴν καρδιά τῆς ἱερὴ σημασία, σὰν τὰ λόγια

ἀπὸρος πελώρια, τόσο μεγάλη, ὡστε ἀν φαντασθῶμεν αὐτὸν ὡς σφαῖραν κοίλην καὶ τὴν γῆν εὐρισκομένην εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς, ἡ σελήνη πού ἀπέχεται ἀπὸ τὴν γῆν 384 ἑκατομμύρια μέτρα, θὰ μπορῆ νὰ κινήται ἀνέτως ἐντὸς τῆς σφαίρας αὐτῆς καὶ νὰ διαγράφῃ τὴν περιφορὰν τῆς πέριξ τῆς γῆς περίφημα, διότι καὶ πάλιν θὰ τὴν χωρίζῃ ἀπόστασις ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἡλίου.

Ἀκριθεστέραν ἰδέαν διὰ τὸν ὄγκον τοῦ ἡλίου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν γῆν, σχηματίζομεν ἀν φαντασθῶμεν σάκκον περιέχοντα 1.280.000 κόκκους σίτου. Ὁ σάκκος παριστᾷ τὸν ἡλίον καὶ εἰς κόκκος τὴν γῆν!

Γι' αὐτὸ ὁ ἡλῖος εἶναι ἰσχυροτάτη πηγὴ θερμαντικῆς δυνάμεως καὶ ἡ θερμότης πού μᾶς ἐνοχλεῖ τώρα λόγῳ τῆς θέσεως τῆς γῆς ὡς πρὸς αὐτὸν πόσον μᾶς εἶναι ἀπαραίτητος! Ἀπὸ αὐτὴν πηγάζουν αἱ δυνάμεις, πού δημιουργοῦν τὴν πλάσιν εἰς τὴν γῆν. Ἡ θερμότης γεννᾷ τοὺς ἀνέμους, τὰς καταιγίδας καὶ τὰ νέφη, βλάλλει εἰς κίνησιν τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς θαλάσσας, αὐξάνει τὰ δάση, ὠριμάζει τοὺς καρποὺς καὶ συντηρεῖ εἰς τὴν ζωὴν ἀνθρώπους καὶ ζῶα.

Ἡ 27 τρισεκατομμύρια ἴπων δυνάμειν ἀνέρχεται ἡ οἰσητὴ αὐτὴ ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου προερχομένη δυνάμεις πού δαπανᾶται καθ' ἑκάστην διὰ νὰ ἀνωψώσῃ ἀπὸ τοὺς ὠκεανούς τὸ νερὸ τῆς βροχῆς καὶ τῆς χιόνος, νὰ παραγάγῃ τὰ ξύλα ἢ τὸν λιθάνθρακα, πού μᾶς θερμαίνουν, νὰ κινήσῃ τὸν μύλον διὰ τοῦ νεροῦ ἢ τοῦ ἀνέμου καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὴν γῆν μᾶς ῥώμην καὶ καλλοσύνην. Χωρὶς τὸν ἡλίον σκότος βαθύ καὶ αἰώνιος θάνατος θὰ περιέβαλλε τὴν γῆν!

Ε. Μ.

τῶν προφητῶν πού ἀκούγε στὴ λειτουργία!

Κ' εὐόραν αὔραις τοῦ Θρακιά—
τραϊλά τραϊλά, τραϊλά λαρά,
ἀπ' τὴ χρυσοῦ τῆς δᾶδα,
μιά σπῆθα στὴν Ἑλλάδα!...

Καὶ καυχιότανε κ' ἔλεγε πὼς αὐτὴ τοῦ ἔμαθε χίλια δυὸ θρακιώτικα πράματα, παλιά, παραδομένα, πού τώρα ὁ Γιώργης τῆς τὰ γράφει καὶ σαστιζοῦν οἱ σοφοὶ τῆς Ἀθήνας καὶ τότε φορτώσανε διπλώματα καὶ βραβεῖα. Ἄμ' τί θαρρεῖς, παπᾶ μου;

—Ναί, Μιχαλίαινα, ναί, ἔλεγε καὶ ὁ «διδάχος» τῆς Βιζύης. Αὐτὸ τὸ παιδί θὰ δοξάσῃ τὸν τόπο μας! Καὶ νὰ συλλογιέμαι πὼς ἐγὼ τὸ κράτησα στὴν κολυμβήθρα μετὰ τοῦτα μου τὰ χέρια!... Δοξασμένον, Κύριε, τ' ὄνομά σου καὶ οὐδεὶς λόγος ἐπαρκέσῃ πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασιῶν σου!...

Ἐπειτὰ ἀπὸ λίγον καιρὸ, μιά Κυριακὴ, ἕνα μεγάλο ἀμάξι ἐφτασε στὴ Βιζύη. Αὐτὸ ἦταν φαινόμενο σπάνιον, καὶ ὄλοι οἱ χωριάτες μαζεύτηκαν γύρω, γεμάτοι περιέργεια.

Ἀπὸ τ' ἀμάξι κατέβηκε μιά κυρία, μιά ἀρχόντισσα ψηλὴ, ὡμορφῆ, με μαῦρο φόρεμα καὶ μακρὸ πέπλο στὸ κεφάλι. Ὁ ὑπῆρέτης πού τὴ συνόδευε ρώτησε:

—Ποῦ εἶναι τὸ σπῆτι τῆς Κυρά Μιχαλιέσσας;

—Ποῦ ἔχει τὸ γιοῦ τῆς τὸ Γιώργη!

(Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ Εἰς τὴν 2αν Σελίδα)

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνης

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία ποῦ ἐπέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του στο φρενοκομεῖο, ἐγενήθη σ' ἕνα χωριὸ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μικρὸς ἐφυγε στὴν Κύπρο, κι ἀπ' ἐκεῖ χάρις στὴς ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτου Τύρου, εἰσηχθῆσθαι στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνὸς ἐρχεται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα στο Πανεπιστήμιον. Συγχρόνως γράφει στίχους, ἕνα μάλιστα ποιήμα τοῦ «Ὁ κόσμος» βραβεύεται εἰς τὸν Βουταιναῖον διαγωνισμὸν. Τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ γίνε-
ται γνωστὸν σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Βιζυηνὸς μόλις πῆρε τὸ διπλῶμα του ἀπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐφυγε στὴ Γερμανία ὅπου ἐτελειοποίησε τὰς σπουδὰς του. Γιὰ τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ γράφει ὁ Τσοκόπουλος:)

Τύπος Α.Β. 1 Ἰουλίου 1939
20 ΟΝ

Εἶναι, λοιπόν, σπουδαία ἡ ἐργασία αὐτῆ τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ποῦ ἐξονυχίζει καὶ ἐξαντλεῖ τὸ θέμα τῆς μπαλλάντας — τοῦ βαλλίσματος, ὅπως τ' ὀνομάζει ὁ ἴδιος — καὶ ἀξιοσημείωτὴ ἡ σοφὴ παρατήρησις ὅτι «πάντα σχεδὸν τὰ νεώτερα ἔθνη εἰσηλθόν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἑαυτῶν ποιήσεως διὰ τῶν βαλλισμάτων», ποῦ εἶναι τὰ πρῶτα δημοτικὰ τραγούδια κάθε λαοῦ.

Ὁ Ποιητὴς βρίσκει τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀποθησαυρίσῃ ἕνα τέτοιο δημοτικὸ τραγούδι τῆς πατρίδας του καὶ νὰ βγάλῃ μάλιστα συμπεράσματα περὶ τῆς ψυχικῆς ἀντιθέσεως δύο γειτονικῶν λαῶν. Ἡ μπαλλάντα αὐτῆ τῆς Θράκης εἶναι συνθεμένη σὲ διαλογικὴ μορφή.

Βουργάρας γιὸς παντρεύεται
καὶ παίρνει Ρωμιοπούλα.

Κ' ἡ μάνα τῆς σάν τ' ἄκουρε
στήνει νὰ μαγερέψῃ.

Τὸ φίδι καὶ τὴν δχεντρα
καὶ τὸν κακὸ τὸν ὄφιο.

—"Ἐλα, υφάδα μου, νὰ φᾶς
θαλασσινὸ ψαράκι.

"Ἐφαγε μιά, ἔφαγε δύο
στὲς τρεῖς ἐφαρμακώθῃ.

Γονατιστὴ, χαμοσυρτὴ,
στὴν πεθερὰ τῆς πάγει:

—"Ἀχ, πεθερὰ μου, κρῦο νερὸ
γιατὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει!

—Τὸ νύφες πίνουν τὸ νερὸ
κ' οἱ πετερεὲς τὸ πίνουν.

Γονατιστὴ, χαμοσυρτὴ
στὸν πεθερὸ τῆς πάγει:

—"Ἀχ, πεθερέ μου, κρῦο νερὸ
γιατὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει!

—Τὸ νύφες φέρνουν τὸ νερὸ
κ' οἱ πετεροὶ τὸ πίνουν.

Γονατιστὴ, χαμοσυρτὴ,
καὶ στὸν καλὸ τῆς πάγει:

—"Ἀχ, Κωσταντὴ μου, κρῦο νερὸ
γιατὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει!

"Ὅστε νὰ πᾶ κι' ὥστε νάρθῃ
τὴ βρῆκε πεθαμένη.

«Καθὼς βλέπετε — παρατηρεῖ ὁ Βιζυηνός — ἡ στρίγγλα πεθερὰ ἐφρόντισε ν' ἀφανίσῃ καὶ τὸ νερὸν ἐκ τῆς οἰκίας, ὅπως ἐσυνήθιζε νὰ κάμνῃ ὁσάκις ἔβαζε δηλητήριον πρὸς καταστροφὴν τῶν ποντικῶν τῆς.

«Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι οἱ Ἑλληνες ψάλλοντες τὸ βαλλίσμα τοῦτο μιμοῦνται τὸν σολοικισμὸν τῶν Βουλγάρων ἐν τῇ χρήσει τοῦ θηλυκοῦ ἄρθρου, καθὼς καὶ τὴν βάρβαρον προφορὰν τοῦ θῆτα. Κάμνουσι δηλαδή, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλουτάρχου, ὅ,τι ἐγίνετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.»

Στὴ μελέτῃ αὐτῆ τοῦ Βιζυηνοῦ (στὴν ἀνάλυσιν τῆς ὁποίας ἐπιμείνω, γιατί τὴ θεωρῶ τὴ διαφωτιστικώτερη ἀπ' ὅλες τὰς λογοτεχνικὰς τῆς ἐργασίας) ὑπαρχοῦν μπαλλάντες ἀπὸ πολλὰς εὐρωπαϊκῆς γλώσσας. Καὶ ὄχι μόνον ὡς συγκριτικὴ ἐργασία, ἀλλὰ καὶ ὡς τρόπος μεταφράσεως ποιημάτων, εἶναι παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Ὁ Βιζυηνός δὲν μεταφράζει ψυχρὰ, χωρὶς ν' ἀπομακρύνεται βεβαίως ἀπὸ τὸ κείμενον, ἀναδημιουργεῖ στὴ γλώσσᾳ μας τὴν μπαλλάνταν, μᾶς δείχνει ζωντανοὺς τοὺς ἥρωές τῆς κι' ὄλο τὸ αἶσθημα ἢ τὴν πολεμικὴ ὄρμη ἢ τὴν τραγικὴν περιπέτειαν ποῦ κλείνει τὸ ποιήμα.

Ὁ Βιζυηνός βρίσκει ὅτι:

«Ἐν Ἰταλίᾳ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιουργήθη μέχρι τοῦ 12^{ου} αἰῶνος. Ἐν τῷ 13^ῳ νέαν ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸ ζωὴν Λορέντζος ὁ τῶν Μεδίκων. Ὁ ἔξοχος οὗτος ἀρχηγὸς τῆς Φλωρεντινῆς δημοκρατίας καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς τότε, ὁ μεγαλόψυχος προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλολογίας, ἀνεμόρφωσε τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐπὶ τὸ δημοτικώτερον, κατελθὼν μέχρι τοσοῦτου, ὥστε αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ χορεύῃ ψάλλον μετὰ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ πλατείᾳ ὑπὸ τοὺς ρυθμοὺς τῶν βαλλισμάτων. Παραστατικὸν τῆς εἰκόνας ταύτης βαλλίσμα εἶναι τὸ τέταρτον:

"Ὅποιος καρδιά δὲν ἔχει ἐρωτευμένη
ἄς ἔθῃ ἔξω ἀπ' τὸ χορὸν μας τοῦτο
σ' ἔτσι ὁμορφὴ πλατεία κρῖμα εἶνε
(νὰ μὲνῃ.)

Εἶνε κανεὶς ποῦ δὲν γνωρίζει ἀγά-
(τῆς πάθῃ;

"Ἀς φύγῃ ἀπὸ τὸν τόπον ποῦ ἐχάθῃ,
γιατὶ εὐγενὴς ποτὲ ἡ καρδιά του
(δὲν ἐστάθῃ,
ἂν δὲν τὴν συγκινοῦν ἀγάπης πόθοι.
Καὶ ὅποιος λίγο μέσα του δὲν νοιώ-
(θεῖ

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤΗΝ 2ον ΣΕΛΙΔΑ)

Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ)
νὰ καὶ τῆς ἀγάπης του ἢ φλόγα
ὅ,τι κι' ἂν μελετᾷ, κυνήγι δὲν θὰ
(γένῃ.

Ὁ Ἔρωσ στοῦ χοροῦ τῆ μέση ἄς
(βασιλεύῃ,
κι' ὅποιος εἶνε σκλάβος του ἄς γυ-
(ρίσῃ)

καὶ ἂν κανεὶς ἔχ' ὑποψίας ἢ ζηλεύῃ,
αὐτὸς ἐδῶ πολὺ ἄς μὴ χρονίσῃ,
γιὰ παίγνια μονάχα θέν' ἀξίσει,
καθένας ποῦ δὲν εἶν' ἐρωτευμένος
ἔξω ἀπ' τὸ στολιζμένο τόπον νὰ πη-
(γαίνῃ.

Ἐάν κανεὶς σ' ἀγάπης δίχτυα μὴν
(μπερδέψῃ
ἀπὸ ντροπὴ τοὺς πόθους του κρα-
(τάῃ,

θὰ ντροπιασθῇ, ἂν κάμῃ καλὴ σκέψῃ,
πλεῖστον, ἐνάντια σάν πάῃ.
Δὲν εἶνε καὶ ντροπὴ τὸ ν' ἀγαπᾷ
αὐτὸς ποῦ λαχταρᾷ νὰ ὑπηρετήσῃ
ἡντρωπὴ εἶν' ἀχαριστία ἂν ἴσως τὴν
(ψυχραίνῃ.

Καὶ ἂν κανεὶς μας ἔχει τόσῃν ἀναν-
(δρία,
ποῦ ἀπὸ φόβον ἀγάπῃ δὲν ἀρχίζει,
μεγάλῃ — ἄς τὸ σκεφθῇ — καλὴ
(καρδιά

γιὰ τέτοιες ὑποθέσεις δὲν φροντίζει.
Ἡ φύσις ἢ κυρὰ δὲν σᾶς χαρίζει,
τὴν τόσῃν ὁμορφάδα γιὰ νὰ πᾶνε
οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς σας τοῦ κακοῦ
(χαμένοιν.

Καὶ ὁ μεταφραστὴς κρίνει σκό-
πιμον νὰ πληροφῆσῃ τὸν ἀναγνώ-
στη ὅτι:

«... Ἐκ τούτου ὁμοῦ δὲν πρέπει
νὰ συμπεράνη τις ὅτι πάντα τὰ
βαλλίσματα τοῦ Λορέντζου τῶν
Μεδίκων φέρουσι τοῦτον τὸν ἐλαφρὸν
χαρακτήρα. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν
εἰσδύουσιν εἰς τ' ἄδυστα τῆς
ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐκφραστικὰ
ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων, μετὰ
πλεῖστης ὁσῆς ψυχολογικῆς ἀκρι-
βείας. Τοῦτο θὰ τὸ ὁμολογήσουν
πᾶσαι αἱ ὑπὸ τῶν συζύγων αὐτῶν
ζηλοτυπούμεναι κυρίαί, ἐάν ἀνα-
γνώσουν τὸ δέκατον ἑνάτον τοῦ
αὐτοῦ ποιητοῦ βαλλίσμα:»

Δὲν ἔξρω νάχῃ ἄλλα τῆς Ἐδὲμ βα-
(σίλειαν,
παρὰ ἐκεῖ ποῦ εἶν' ἡ ἀγάπῃ δίχως
(ζήλειαν.

"Ὅταν ἡ ἀγάπῃ δίχως ὑποψία μείνη
θᾶνε ἡ ζωὴ τῶν ἐραστῶν ὄλο εὐ-
(θυμία

γλύκα ἢ καρδιά γεμάτῃ κ' εὐφρο-
(σύνη).

Μὰ τῶσων παραπόνων μου ἄχ! αἰ-
(τία

εἶνε αὐτὴ ἡ καταραμένη ζήλεια!...
Καὶ ἡ ὥραία κυρία τοῦ 16ου αἰ-
ῶνος ἐξακολουθεῖ, σὲ στροφὲς γε-
μάτες παράποννα, νὰ καταριέται
τὴ Ζήλεια, τὴν κακὴ αὐτὴ πεθερὰ
τῶν ἐραστῶν, ποῦ φαρμακώνει τὴν
ἀγάπῃ.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 21ον Μῆρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

ἄρ. 2/12/1934

Του συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία αὐτοῦ ἔτελεσε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ φρονικόμειο, ἐγεννήθη σ' ἓνα χωριὸ τῆς Θράκης τὴν Βισφί. Μικρὸς ἔφυγε στὴν Κύπρον, κ' ἐπ' ἐκεῖ χάρις στίς ἐνεργείας τοῦ Μητροπολίτου Τύρρου, εἰσήλθε στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Κωνσταντινῶν. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἔρχεται στὴν Ἀθήναι καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυηνός μάλιστα πῆγε τὸ ἐπιλοχίονα τοῦ ἐπιφίλοσοφικῆς Σχολῆς, ἔφυγε ἐπὶ Γερμανίαν ὅπου ἐτελειοποίησε τὰς σπουδὰς του. Ἡ φιλολογικὴ ἐργασία του εἶνε σημαντικωτάτη.)

21 ON

Μὲ τὴν ἐκτεταμένη λογοτεχνικὴ μελέτη του «Ἀνὰ τὸν Ἑλικῶνα», ὁ Γεώργιος Βιζυηνός ἐπιχειρεῖ ἐνα ταξίδι στίς ποιητικὰ σφαίρας τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ βρίσκει εὐκαιρίαν νὰ δεῖξῃ τὴν πολυμαθείαν του, τὴν στιχουργικὴν του ἰκανότητα, τὴν ἀναλυτικὴν του δύναμιν καὶ πρὸ πάντων τὴν συγκριτικὴν βαθύνειαν. Αὐτὴ ἡ παρατηρήσις του ὅτι ἡ δημιουργία ποιητικῶν λαῶν ἀρχίζει μὲ τίς μπαλλάντες — τ' ἀφηγηματικὰ «βαλλίσματα» — εἶνε σημαντικὸν εὐρημα.

«Καὶ ἐν Γαλλίᾳ, γράφει, τὰ βαλλίσματα μᾶς παρουσιάζονται ὡς τὰ παλαιότερα τῶν δημῶδων ἀσμάτων. Ἀξιοσημειῶτον δὲ εἶναι ὅτι τὰ βαλλίσματα εὐρίσκονται ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐν στενωπῇ σχέσει πρὸς τοὺς μμητικὸς χοροὺς ὁμοιοτάτους πρὸς ἀρχαίους ἐλλογικούς.»

Ἐδῶ ὁ Βιζυηνός ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν τοῦ σοφοῦ καὶ φιλόλογου Γάλλου Φωριέλ, γνωστοῦ ἀπὸ τίς παρατηρήσεις του ἐπὶ τῇ χώρα καὶ ἀπὸ τὴν περίφημην συλλογὴν τῶν λαϊκῶν τραγουδιῶν. Ὁ Φωριέλ ἦταν ὁμοῦ παρατηρητὴς τῶν λαϊκῶν συνθημάτων καὶ φυσικῶς εἶχε μελετήσει καὶ τὰ γραφικὰ ἔθιμα τῶν Γάλλων ἀγροτῶν.

«Αὐτόπτης μάρτυς ὁ Φωριέλ διηγείται ὅτι εἶδε χοροὺς τοιοῦτον, καθ' ὃν ὁ χορευτὴς ἐμμεῖοτο τὰς συνθέσεις τοῦ γεωργικοῦ πράξεις: Ἥρωτρια δηλαδὴ, ἐσπείρειν, ἐθέριζε καὶ οὕτω καθέξις μέχρι τέλους. Ἐκάσθη τὸν βαλλίσματος στροφή ἐμμέλιον ἀνδρῶν καὶ μετὰ βραδείας κινήσεως, μισομμένης σινεῖς τὸν κῆρῶν καὶ τὴν κούρῃσιν τοῦ γεωργικοῦ. Ζωηροτάτην κίνησιν εἶχε μῆτρον ἢ ἐπωδὸς, καθ' ἣν οἱ χορευταὶ παρεδίδοντο ὄλωσ διόλου εἰς τὴν φαιδρότητα Ἀνάλογον, ἀλλὰ ποικιλώτερον χορὸν ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν τὴν καρπαίαν τῶν Αἰνιάνων καὶ Μαγνήτων, χορευομένην ὑπὸ δύο.»

»Ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν: ὁ μὲν παρασθήμενος τὰ ὄπλα μεταστρέφόμενος, ὡς φοβούμενος, ληστής δὲ προσέρχεται ὁ δ' ἐπειδὴν προΐδεται ἀπαντὰ ἄρπασας τὰ ὄπλα καὶ μάχεται πρὸ τοῦ ζευγούς καὶ εἶτα ταῦτ' ἐποιοῦν ἐν ρυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν' καὶ τέλος ὁ ληστής δέσας τὸν ἄνδρα καὶ τὸ ζεῦγος ἀπάγει· ἐνίσθη δὲ καὶ ὁ ζευγηλάτης τὸν ληστήν' εἶτα παρὰ τοὺς βόας ζεύξας ὀπισθὸν τὴν χεῖρα δεξιὸν ἐλάυνει. Αὐτὰ ἀναφέρει Ξενοφῶν ὁ Ἀθηναῖος, ὁ δαιμόσιος τῆς ἐποχῆς τοῦ συγγραφεῦς καὶ

στρατηγὸς καὶ παιδαγωγικὸς καὶ... πολεμικὸς ἀπομνημονευματογράφος καὶ ἀπ' ἑαυτοῦ.

»Οἱ κυριώτεροι τῶν χορῶν τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας καὶ οἱ τὰ μάλιστα δημοφιλεῖς κατὰ τοὺς πρῶτοῦ 18 αἰῶνος χρόνους ἦσαν κυκλικοὶ — μᾶς πληροφορεῖ ὁ Βιζυηνός. Ἐὰς δ' ἐκ τῆς ἑλληνικῆς αὐτῶν καταγωγῆς ὠνομάζοντο ἐκ τῆς ἑλληνικῆς λέξεως χοροί. Οἱ χοροὶ οὗτοι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν συγγραφέων, ἦσαν πάντες μμητικοὶ καὶ πάντες εἶχον τὸ δραματικόν.»

Μὲ τὸν καιρὸν, φανερώθηκαν ἐπὶ Γαλλίᾳ οἱ περίφημοι τροβαδούροι, ποὺ ἐκαλλιέργησαν τὴν μπαλλάνταν καὶ τῆς ἔδωσαν ἐντεχνή μορφήν.

Ὡς πρῶτος τροβαδούρος, ποὺ ἐγράφε μπαλλαντικὴν ποίησιν ἀναφέρεται ὁ Ἰωάννης Φρονασαάρ, κατὰ τὸ ἔτος 1350. Ἐπειτα ἦδεν μιά κοπέλλα μ' ἐξαιρετικὸν τάλαντον, Χριστίνα ντὲ Πιζάν τ' ὀνομάζετο. Ἡ ποιήτρια αὕτη εἶχε ὀλοκλήρην ἱστορίαν. Κατὰ τίς πληροφορίες τοῦ Βιζυηνού, ἡ Χριστίνα ντὲ Πιζάν γεννήθηκε ἐτὸς 1365, ἐπὶ Βενετίας. Σὲ ἡλικίαν πέντε ἐτῶν, οἱ γονεῖς τῆς τὴν ἔφεραν ἐπὶ Μαριδι. Ὁ πατέρας τῆς ἦταν ἀρχαῖος τοῦ Βασιλέως Καρόλου τοῦ Ε', ἐπιμένους ἢ μικροῦλα Χριστίνα ἀνατράφηκε μέσα ἐπὶ ἀνακτοροῦ τοῦ Λουβροῦ. Μόλις δεκαπέντε ἐτῶν παντρεύθηκε τὸν Ἐτιέν ντὲ Καστέλ, γραμματικὸν τοῦ Βασιλέως καὶ ἀπέκτησε μὲ τὸν τρία παιδιά. Πέθανε ὁ πατέρας τῆς, πέθανε καὶ ὁ ἀντράχης καὶ τὴν ἄφησε χήραν ἡλικίας 25 ἐτῶν. Ἡ Χριστίνα ἠγάπησε τὸν «ἐδῶνος γοητευτικόν», ἀλλ' ἐκείνη χωρὶς καμμίαν περιουσίαν.

Ἐπὶ πᾶσι ὁμοῦ νὰ συντηρηθῇ παρὰ μόνον μὲ τὴν πνευματικὴν τῆς ἐργασίαν, κ' ἐδοκίμασε νὰ γράφῃ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν μικρὰ τραγουδία, μπαλλάντες καὶ ἄλλα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μορφικὰ ποιήματα, τὰ ὁποῖα βρῆκαν ζωηρὴ ἀπήχησιν ἐπὶ τὸν κόσμον.

Ὁ κόμης τοῦ Σαλιουβούρ, εὐνοούμενος τοῦ Βασιλέως Ριχάρδου τῆς Ἀγγλίας, γοητευμένος ἀπὸ τὸ γαρτωμένον πνεῦμα τῆς, ἐξήγησε καὶ παρέλασε τὸ μεγαλύτερον ἀγορι τῆς ἐπὶ Λανδίνον, ὅπου τὸ ἀνέθρεψε ἐπὶ ἴδιον κολλέγιον μὲ τὸ δικόν του.

Καὶ ἡ ζωὴ συνεχίζεται. Στὴν Ἀγγλίαν, ὁ Ἑρρίκος ντὲ Λαγκάστρ σπικῶν ἐπαναστάσιν, ἐκθρονίζει τὸν Βασιλέα Ριχάρδον γιὰ νὰ καθίσῃ αὐτὸς ἐπὶ τὸν θρόνον του, ἀποκεφαλίζει τὸν μουσικοσύνβουλον τοῦ Σαλιουβούρ καὶ βάζει χερὶ ἐπὶ τὴν περιουσίαν του.

— Ἐχεῖ καὶ δύο παιδιά, τὸν πληροφοροῦν οἱ ἀνθρωποὶ του.

— Νὰ τὰ ἴδω, διατάζει ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως.

Φέρνουν τὰ δύο ἀγορία ἀπὸ τὸ κολλέγιον, καὶ ὁ Ἑρρίκος ντὲ Λαγκάστρ θαυμάζει τὴν ξανθὴν ὀμορφίαν τοῦ ἀγοριοῦ τῆς Χριστίνας.

— Πῶς σε λένε, παιδί μου; τὸ ρωτᾷ.

— Κάρολος ντὲ Καστέλ' ἀπαντᾷ μὲ θάρρος ὁ μικρὸς μωθίτης.

Καὶ πᾶσι ὁ Λαγκάστρ πληροφοροῦνται ἐπὶ τὸ ἀξιοθαύμαστο ἀγορι εἶναι καὶ τῆς φημισμένης Γαλλίδας ποιήτριας. Ζητεῖ νὰ τοῦ φέρουν ποιήματα τῆς καὶ διαβάζει καὶ γοητεύεται περισσότερο ὁ ἰδιορρυθμὸς αὐτὸς ἐπαναστάτης.

Ἐπὶ ἐκάστῃ παρακάτω ὁ Ἑρρίκος ντὲ Λαγκάστρ, μᾶς τὸ λέει ὁ μεταφραστὴς τῶν βαλλισμάτων τῆς ἑλληνικῆς χρονολογικῶν τῶν

ἀισθημάτων, τὸ πάθος, τὴν παραγάν.

ΟΙ ΕΠ

δοκιμα

ἰσθημάτων, τὸ πάθος, τὴν παραγάν.

Γεώργιος Βιζυηνός
 ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»
 40.3/1η 1939

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ· Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἑπέραςε τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖο, ἐγεννήθη σ' ἕνα χωριὸ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μικρὸς ἐφυγε στὴν Κύπρον, κί' ἀπ' ἐκεῖ χάρις στίς ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτου Κύπρου, εἰσηχθῆσθαι στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. Ἐπειτὰ ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἐρχεται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυηνός μόλις πῆρε τὸ διπλωμὰ του ἀπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ἐφυγε εἰς Γερμανίαν ὅπου ἐτελειοποίησε τὰς σπουδὰς του. Ἡ φιλόλογικὴ ἐργασία του εἶνε σημαντικώτατη.)

22 ON

Ἀφοῦ εἶδαμε μερικὲς ξένες μπαλλάντες, ἄς διαθῶσουμε καὶ μιὰ πρωτότυπη, τοῦ Γεωργίου Βιζυηνού. Τὴν παραθέτει ὁ ἴδιος στὴν περιπλάνησί του «Ἀνά τὸν Ἑλικώνα». Φέρει τὸν τίτλον «Στοργὴ» καὶ εἶναι γεμάτη ἀπὸ σπαραγμὸ γιὰ τὴν πεθαμένην του μητέρα — τὸ ὑπερνὸ τῆς ψυχῆς του καταφύγιον. Ἡ μπαλλάντα αὐτὴ εἶναι γραμμένη σὲ στροφῆς ὀκτάστιχες, μετὰ τὴν τετράστιχην καταληκτικὴν, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Γάλλων τροβαδούρων.

Ὁ Βιζυηνός προλογίζει τὸ ποιημὰ του μετὰ τίς ἐξῆς γραμμῆς:

«... Καὶ τώρα μίαν ἐξομολόγησιν: Ἐν τῇ μεταφράσει γαλλικῶν βαλλισμάτων εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδώσῃ τις ἀκριβῶς τὴν ὁμοιοκαταληξίαν τοῦ πρωτοτύπου, χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῆ πολὺ τῆς ἐννοίας. Διὰ νὰ προλάβω τὰ παράπονα τῶν ἀναγνωστῶν μου, ἀναγκάζομαι νὰ παραθέσω ἐνταῦθα ἕν πρωτότυπον βάλλισμα πεποιημένον ἐπιτηδες κατὰ τὸν τρόπον τῶν γαλλικῶν.»

Ὁ ποιητὴς, κατὰ τὴν τεχντροπία τῶν τροβαδούρων, καταλήγει μετὰ μιὰ ἐπικλήσιν τοῦ στη φύσιν, τὴν ὁποῖαν ὀνομάζει δέσποινα του:

Γιὰ εὐτυχία ἐμῆδικα, γιὰ ζωῆς χάρα,
 κ' ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴν πλάσι, καθὼς
 (ἄλλοι,
 παιδί τὴν ἔχω ἀδράξει μ' ἑλαφρά
 (φερέρα,
 σὲ κάθε μύσχο, κάθε ἀνθὸ που βάλ-
 (λει—

Κί' ἂν εὐτυχῆ κανένας δὲν μ' ἐκάλει,
 χαρὰ τὸ εἶχα κὰν τὸ βράδου στη
 (φωλιά
 ἀμέριμνον νὰ γέρνω τὸ κεφάλι
 στὴν ἁγιασμένη τῆς μαννούλας μου
 (ἀγκαλιά,

Παλληκαράκι, πλειότερον ἀπὸ μιὰ
 (φορὰ
 ἢ ἐλπίδα καὶ τοῦ πόθου ἢ παρα-
 (ζάλη,
 ἀπ' τῆς ζωῆς μ' ἐσώραν τὰ ρηχὰ
 (νερά
 καὶ στῆς ξανθῆς ἀγάπης μου τὰ
 (κάλλη
 ἢ εὐτυχία, μ' εἶπαν, θὰ προβάλλη.
 Μὰ πέθανε ἡ χαριτωμένη κοπελιά
 καί, ναυαγός, εὗρηκα παραγιάλι
 στὴν ἁγιασμένη τῆς μαννούλας μου
 (ἀγκαλιά.

Λεθένης, ἐξερίζωνα τὰ γλυκερὰ
 αἰσθήματα ἀπ' τὴν καρδιά που πάλ-
 (λει,
 κί' ἂν ρίπτω τῆς πικρῆς ἀλήθειας
 (τῆ σπορά,
 ἄχ, πότε, πότε ἔναν καρπὸ θὰ βγά-
 (λῃ;
 Τοῦ βίου μ' ἐγονάτισεν ἡ πάλη,
 λαχτάρησα ἡσυχία μιὰ σταλιά
 μὰ δὲν τὴν ἔχω πιά, νὰ γείρω πάλι
 στὴν ἁγιασμένη τῆς μαννούλας μου
 (ἀγκαλιά.

Ἦ, Φύσιν, δέσποινά μου ἐσὺ μεγάλη,
 δὲν ἔχω πιά στὸν κόσμον αὐτὸ δου-
 (λειά.
 Ἡ ἀγάπη σου στὸν τάφο πιά ἄς μὲ
 (βάλῃ
 στὴν ἁγιασμένη τῆς μαννούλας μου
 (ἀγκαλιά.

Ἡ «Στοργὴ» δὲν εἶναι τὸ μόνον ποιημὰ τοῦ Βιζυηνού ποὺ ἀναφέρεται στὸ θάνατον τῆς μητέρας του — τῆς λατρευτῆς του «Κυρά Μιχαλιέσσας», ποὺ τοῦ εἶχε δημηγή τὸ σῆμα παλιῆς θρακικῆς ἱστορίας, καὶ εἶχε γίνῃ ἐν τῇ περὶ αὐτῆς τῆς ποιητικῆς τοῦ δημιουργίας, ἡ Μοῦσα του. Ὑπάρχει καὶ ἄλλο ποιημὰ τοῦ Γεωργίου Βιζυηνού μετὰ τὸ ἴδιον θέμα: «Ἡ στυγρὴ θλίψις»:

Πῶς κρύβω τὴν ὀλῆν μου χάρι,
 οἱ φίλοι μου ποτὲ δὲν θὰ με πουνε:
 Τῶν τραγουδιῶν μου τὰ γοργὰ
 (φερέρα
 σταῖς συρροαῖς μας τὴν σκορ-
 (ποῦνε

ἀνθούλα κί' καθαρή,
 Ἄλλο τὴν θλίψιν, ὅπου πλημμυρεῖ
 εἰς τῆς καρδίας μου τὰ βάθη
 κανεῖς, κανεῖς δὲν θὰ τὴν μάθη.

Δὲν εἶν' ὁ κόσμος ὄλος ἀπαθῆς.
 Γ' ὁμολογῶ αὐτὸ πρὸς ἑπαινὸν του.
 Μὰ ἔχει τόσας θλίψεις ὁ καθεῖς,
 ποὺ μόλις καὶ τὸν ἑαυτὸν του
 ἀδειάζει νὰ παρηγορῆ.
 Γ' αὐτὸ, τὴν θλίψιν ὅπου πλημμυρεῖ
 εἰς τῆς καρδίας μου τὰ βάθη
 κανεῖς, κανεῖς δὲν θὰ τὴν μάθη.

Ἐγνωρίζα ἄλλοτε μιὰ Χριστιανή,
 ἀπ' ὄλους μας πλειότερον θλιμμένη.
 Ἄν ἤξευρε τίνος καρδιά πονεῖ,
 θὰ ἐπετοῦσε νὰ μοῦ γένη
 παρηγορία γλυκερή.
 Αὐτὴ, τὴν θλίψιν ὅπου πλημμυρεῖ
 εἰς τῆς καρδίας μου τὰ βάθη
 αὐτὴ, μποροῦσε νὰ τὴν μάθη.

Μὰ, ἐμίσησε σὲ χώρα μακρὰ
 ποὺ εἶδησι δὲν εἰμπορεῖ νὰ φθάσῃ!
 Ἄχ! μοῦ ἀπέθανε ἡ καλὴ γρηά
 καὶ μοῦ τὴν ἔχουε σκεπάσει
 μέσα στῆ γῆ τὴν παγερό!
 Γ' αὐτὸ τὴν θλίψιν ὅπου πλημμυρεῖ
 εἰς τῆς καρδίας μου τὰ βάθη
 κανεῖς, κανεῖς δὲν θὰ τὴν μάθη.

Ὁ Βιζυηνός ἐπιμένει περισσότερο
 (Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛΙΔΑ)

Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ
 «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 7ης ΣΕΛΙΔΟΣ)
 στὴ σχετικὴ ποιησὶ τῶν βορείων
 λαῶν. Μεταφράζει, ἀναλύει, ἐπεξη-
 γεῖ, συγκρίνει μετὰ τὰ ἰδικὰ μας δη-
 μοτικὰ τραγουδία:

«Κατὰ τὸ περιεχόμενον, γραφεῖ
 τὰ δημῶδη τῶν Σκανδιναυῶν ἄ-
 σματα διαιροῦνται εἰς δύο κύρια
 εἶδη: τὰ μυθικά, τὰ ἥρωικά καὶ τὰ
 ἱπποτικά, μεθ' ὧν συνάπτονται δι-
 ἀφοροι ἄλλαι κατηγορίαι, σχετι-
 καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον μετὰ τὸν βί-
 ον τῶν ἱπποτῶν. Εἰς τὸ πρῶτον εἶ-
 δος καταλέγονται ἄρα πάντα τὰ
 ποιήματα, τὰ ὅποια μετὰ τρόπον κα-
 τὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὠρτισμέ-
 νον ἐνέχουσι σχέσιν τινὰ πρὸς τοὺς
 ἀρχαίους θεοὺς καὶ ἥρωας. Πάντα
 τὰ ἥρωικά ποιήματα ἐνέχουσι συγ-
 κρασίαν τῶν τῶν κληρονομηθειῶν
 παλαιῶν παραστάσεων εἰς τὰς πε-
 ρὶ κόσμου ἰδέας τοῦ μέσου αἰῶνος.
 Ἴδιος ἡ ἰσχυρὰ πλὴν ἀλλόκοτος
 φαντασία, ἢν ἀπαντῶμεν εἰς πολ-
 λα ποιήματα, ἔχει τὰς ρίζας αὐτῆς
 ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς εἰδωλολατρίας.»

Ἐκτὸς τῶν μυθικῶν καὶ ἥρωι-
 κῶν, ἔχει ἀκόμη δλόκληρος κα-
 τηγορία ποιημάτων, τῶν ὁποίων
 καὶ τούτων αἱ ὑποθέσεις κατὰ γο-
 ρὴν ἐκ τῆς εἰδωλολατρικῆς ἀρχαι-
 οτήτος. Ταῦτα εἶναι τὰ μαγικά καὶ
 θαυματουργὰ ποιήματα. Ἡ μετάθε-
 σις ἀπὸ τούτων εἰς τὸν Χριστιανί-
 σμον διόλου δὲν ἦτο δύσκολος.

ΣΤΕΦ ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 23ον Μέρος.

στῆς σκηνῆς καὶ θαυ-
 μάσια τραγουδάκια θὰ
 ποικίλουν τὸ νέον ἀνά-
 γνωσμα τοῦ «ΤΥΠΟΥ», τὸ
 ὁποῖον ἀπευθύνεται πρὸς
 μικροὺς καὶ μεγάλους.
 Ὡς καλύτερον ἀντιγορί-
 σον ὑπὲρ τοῦ ἀνεγνωσμά-
 τος αὐτοῦ, ἀρκεῖ νὰ ἀνα-
 φέρωμεν τὸ γεγονός, ὅτι
 ἕνας ἀνθρώπος, ἕνας καλ-
 λιτέγνης, ὁ Γουώλτ Νίξ-
 νεύ ἐγένεν ἑδῶδες, χαί-
 σασ εἰς τὴν ἀνθρωπότητά
 τῆ θαυμασιώτερον κατορ-
 θύμα τοῦ κινηματογράφου.
 Παρακολουθήσατε ὁ-
 λοὶ ἀπὸ τῆς μεταρροσε-
 χούς Δευτέρας 10ης Ἰου-
 λίου εἰς τὸν «Τύπον» τὸ ἀ-
 νάγνωσμα

Η ΧΙΘΝΑΤΗ
ΚΑΙ ΟΙ 7 ΝΑΝΟΙ

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία του ἐπέκεισε τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του στο φρενοκομεῖο. Ἐπιγνήθη ὁ ἕνα χωρὶς τῆς Θράκης, τῆς Βιζύης. Μικρὸς ἔφυγε στὴν Κύπρον, κί' ἀπ' ἐκεῖ χάρις στίς ἐπιφρονεῖς τοῦ Ἀθηναίου τῆρου, εἰσῆλθη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Καλῆς. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἐρχεται στὴν Ἀθήνην καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυηνός μολὶς πῆρε τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐνεῖγε στὴ Γερμανία ὅπου ἐτελειώθησε τὰς σπουδὰς του. Ἡ φιλολογικὴ ἐργασία του εἶνε σημαντικώτατη.)

23 ON

Στὴ μελέτῃ του «Ἀνὰ τὸν Ἑλικῶνα», ὁ Γ. Βιζυηνός ἀναφέρει ἕνα περιεργὸν «βάλλισμα», δημῶδες στὴν Ὀλλανδία, «ἠρωὸς τοῦ ὁποίου παραδόξως εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος». «Δὲν σὰς φαίνεται παράξενον;» ἔρωτᾷ ὁ Βιζυηνός.

Καὶ πράγματι, εἶνε ἀπροσδόκητο τὸ ὅτι ὁ Ὀλλανδικὸς λαὸς ἐπλεξε ἕνα δημοτικὸ τραγοῦδι του με θέμα τὴν περιπέτεια ἑνὸς βασιλικοῦ γόνου τῆς χώρας μας. Ὁ μεταφραστὴς δὲν κατορθώνει νὰ πληροφορήσῃ οὕτω γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἠρώου, οὔτε γιὰ τὴν ἐποχὴ καὶ τίς περιστάσεις τῆς ζήτησ ἀυτῆς ὑπαλλήλων. Τὴ μεταφράζει πι-
στα:

Ἐδῆγε ὁ υἱὸς νὰ κυνηγήσῃ
σὺν δάσκι, τ' ἐποικουρούμενον
δὲν ἦρε λάφια νὰ χτυπήσῃ,
βρίσκει ἕνα γέροντα δεμένο.

— Στὰ δάση μὴ, μὴν προχωρήσῃ,
γυνὰ μὴ στρίγγια, σὰν ὄρη.
Στὸ δρόμο σου ἀν τὴν ἀπαντήσῃ,
θὰ σὲ κοστίσῃ τὴ ζωὴ.

— Γυναίκα ἐμὲ δὲν μὲ φοβίσει,
τὸν ἀνδρ' ἀφοῦ περιφρονῶ.
Μόλις τὸ λόγο ἐστομίσει,
ἦλθεν ἡ στρίγγια ἀπ' τὸ βουνό.

— Τὸν πᾶντι εὐθὺς ἀπὸ τὸ χέρι,
τ' ὄλογο ἀπ' τὰ χάλια,
μύλια ἐδομηῖντα τόνε φέρει
ἐπάνω στὰ ψηλά βουνά.

— Τόσο ἡ κορφή ψηλά ἀνεβαίνει,
τόσο ἡ χαράδρα χαμηλή.
Δυὸ ἐκτεϊνόμενα βρασιμένοι,
ὁ τρίτος κείται σὸ σὸυλί.

— Ἐδὼ ἀν πρέπει ν' ἀποδᾶναι,

καθὼς μοῦ μένει νὰ τὸ ἴδω,
μεγάλῃ μεταμέλεια κίνα
πὼς ἦσθ' ἀπ' τὴν Ἑλλάδα ἐδῶ.

— Ἄν εἶσαι ἀπ' τὴν Ἑλλάδα στάσου,
εἰς ἄνδρας μου ἀπ' τὴ χώρα αὐτή,
Πῶς λέγονται τὰ γονικά σου,
νὰ ἴδω ἕάν μοῦ εἶνε γνωστοί.

— Κί' ἀν πὸ τὸ πᾶς τοὺς ὀνομάζου
αὐτὸ δὲν σ' ὠφελεῖ σταλιά.
Μὰ τὸν πατέρα μου τὸν κράζου
εἰς τὴν Ἑλλάδα βασιλιά!

— Τὴ Μαργαρίτα τὴ μημῆ μου
τὴν ἔχει αὐτὸς νοικοκυρὰ,
σ' ὀνόμασα τὰ γονικά μου,
ἄς εἶνε τώρα γειά-χαρά.

— Ὁ Βασιλιάς ἀπ' τὴν Ἑλλάδα
φθάν' ὡς κειπᾶνω σ' ἄψηλά,
ἀν δὲν σοῦ ἀπέλθῃ ἡ ἀψηλάδα
τότε ἡ ζωὴ τί σ' ὠφελεῖ;

— Ἀψήλωμα δὲν θ' ἀποκτήσω;
Ἄκρί' εἰς ἔνδοκα χρόνῳ,
λέγω σὺν ὕμῳ νὰ νικῶ
τὸ κάθε δένδρον σὸ βουνό!

— Ἐλπίζεις νὰ γενῆς μὴ μὲρα
ψηλὸς σὰν δένδρον φουτοτό;
Ἔχω κ' ἐγὼ μὴ θυγατέρα,
νέο κορμί, καμαρωτό.

— Φορεῖ κορώναν σὸ κεφάλι
μαργαριτάρια δουλευτή.
Τόσοι καὶ τόσοι ἦσαν μεγάλοι
κανεῖς δὲν ἄρμοξε μ' αὐτή.

— Φορεῖ στὴν ἡμερᾷ τῆς μέσῃ
ἐν ἄστρῳ ἦμαρ τὸ σπασθί.
Κί' ὁ ἄστρος ἦμαρ θὰ μὲρῆσῃ
σ' αὐτὴν εὐφροσύνην ἀντασθί.

— Τὴν πᾶντι σὺν ἡμερᾷ ἐξέστησω,
νὰ εἶσαι ἡμερᾷ σὺν ἡμερᾷ.
Γλυκὴν ἡμερᾷ σὺν ἡμερᾷ,
νὰ τὴν εἶσαι ἡμερᾷ σὺν ἡμερᾷ.

— Ἐν ἄστρον ἐγὼ τὸν ἦρα
ἀπ' τοὺς ἀστέρας πρὸ ἡμερᾷ,
κρυφὰ-κρυφὰ εἰς τὸ πρᾶξω
τὴν βρίσκεῖς, κ' ἐπὶ αἰτία γὰρ.

— Ἐν ἄστρον πετάει αὐτὸς στὴ σέλλα,
κατὰ καὶ φεύγει μὲ σπουδή.
Ἄντιο, στρίγγια, κατσίβηλα,
ἔχεις ὀλόμαυρο παιδί!

— Στὰ νύχια μου ἀν σὲ εἶχ' ἀκόμα
καθὼς σὲ εἶχα σὸ βουνό,
δὲν θὰ σοῦ ξεφευγε ἀπ' τὸ στόμα
παιδί πὼς ἔχω μελανό.

— Σηκῶναι κοῦτσουρα ἀπ' τὸ χῶμα
τὰ δένδρα μὲ ὄρη βαρὰ.
Οἱ κορυφῆς τῶν οἰσιῶνται ἀκόμα
κί' ὄλα τὰ φύλλα τὰ χλωρά!

— Φεύγει, λοιπὸν, κυνηγημένος ἀ-
πὸ τὴν ἀσθήματα τῆς κατσίβηλας
καὶ ἀπὸ τὴν ὄρη τῆς στρίγγιας
μάννας τῆς, ὁ υἱὸς τοῦ Βασιλέως
τῆς Ἑλλάδος, ἀγνωστον ποῖος
καὶ σὲ ποιά ἱστορικὴ ἐποχῇ. Φαίνε-
ται μάλλον ὁ θρύλος γέννημα τῆς
ὀλλανδικῆς φαντασίας, χωρὶς πρα-
γματικὴ βάσι.

*
Ὁ Βιζυηνός, μὲ τὴ μελέτῃ του
αὐτῇ, παρέχει πολῦτιμες συμβου-
λὰς στοὺς νέους ποιητὰς: «Πὼς δεῖ
γράφειν Βάλλισμα»:
«Διὰ τοὺς νεοσσοὺς τοῦ ἡμετέ-
ρου Παρνασοῦ, ὅσοι ἤθελον ἀπο-

παραθῆναι ἐπὶ ἐπιγραφῶσάσιν δημό-
σιαις ἑλληνικαῖς παραδόξαις ὑπὸ τὸν
τύπον τῶν βαλλισμάτων, δὲν θὰ
ἦτο ἀναφελὲς νὰ παραθέσωμεν ἐν-
ταῦθα τὰ γνωρίσματα καὶ τοὺς
κανόνας τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῇ συν-
θέσει νεωτέρων βαλλισμάτων. Τὸ
σημερινὸν βάλλισμα εἶνε ποιῆμα
ἀσματικόν, ἐν ᾧ ἐξαιρέται τὸ γε-
γονὸς εἰς τὴν ψυχικὴν διάθεσιν» εἶ-
ναι βραχὺ, ἀλλὰ πλήρες ζωῆς.
Εἶνε οὐσιωδῶς λυρικόν. Ἐπομέ-
νωσ τὸ βάλλισμα εἶνε τραγοῦδι
ἐπικόν. Τραγοῦδι ἐν τῷ ὁποίῳ δε-
σπόζει ὁ τόπος τῆς διαθέσεως καὶ
ὁ ἀσματικὸς τύπος καὶ τὸ ὁποῖον
διὰ τοῦτο ἀναλύει τὸ γεγονὸς ὀ-
λως εἰς βαθὺ καὶ θερμὸν συναί-
σθημα.

Καὶ ἄλλοῦ σημειώνει ὁ σοφὸς λο-
γοτέχνης:

«... Πρέπει νὰ εἰπωμέν τινα ἐπὶ
τὸ γενικώτερον, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ
ἦσαν ἀχρησता καὶ εἰς τὴν ἡμετέ-
ραν νεολαίαν.

»Κοινὰ ἀναμνήσεις καὶ συναί-
σθηματα εἶνε ἡ αἰτία καὶ τὸ ἀν-
τικείμενον τῆς δημοτικῆς ποιήσε-
ως, τὸσον τῆς ποιήσεως ἐν γένει,
μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι αἱ ἀναμνήσεις
αὐτὰ καὶ τὰ συναίσθηματα ἐν τῇ
πρῶτῃ ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴν οὐ-
σίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκ-
φρασίαν αὐτῶν εἶνε γενικά, καὶ ὅτι
ἡ ἐκφρασίς αὐτῆ δὲν ὠψῶθη ἀκό-
μη εἰς τέχνην.

»Πρῶτον διὰ τῆς τέχνης γεννά-
ται εἶδος τετρακοσμητῶν ἰδιοκτη-
σίας ἐπὶ τοῦ γενικοῦ τούτου ἐξά-
φου, ὅπερ ὄμοις, ἕνεκα τούτου δὲν
παύει νὰ εἶνε γενικὸν καὶ προσι-
τὸν τοῖς πάνσι, ἀφοῦ τὸ δικαίωμα
ἐκείνου τῆς ἰδιοκτησίας μόνον ὡς
πρὸς τὸν τύπον ἡμπορεῖ ν' ἀπαιτη-
θῆ. ὄχι κυρίως ὡς πρὸς τὸ περιε-
χομένον, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ποιήθη
εἶνε τὴ δεδομένον ἤδη καὶ ὀφιστά-
μενον. Μόνον διὰ τῆς τέχνης ἡμπο-
ρεῖ νὰ ἐπιτεθῇ ἐπὶ τοῦ τύπου ἡ
σφραγὶς ἐκείνη τῆς ἀτομικότητος,
ἡ ὁποία σημεῖοι τοῦ ἔργου ὡς ἔργον
ἐνὸς ἀτόμου. Ἐάν, λοιπὸν, ἐν
τῇ καλλιεργημένῃ ποιήσει ὁ τόπος
τῆς μάλιστα ἀντιστροφῆς ἔ-
λθῃ, τὰ πράγματα ὡς πρὸς ἐκείνην,
ἀπ' ἧς λείπει ἡ Τέχνη. Ἐνταῦθα ἡ
ὄλη σημασία κείται ἐν τῷ περιε-
χομένῳ, καὶ τοῦτο δημιουργεῖται
ἀπ' ἑαυτοῦ. Πᾶν τὸ κατὰ τὴν φύ-
σιν αὐτοῦ κοινὸν εἰς ὄλους τοὺς
ἀνθρώπους, κείται ἐκτός καὶ ἐπέ-
κεινα πάσης δημιουργικότητος.
Δὲν τὸ δημιουργεῖ τις, ἀλλὰ κα-
ταλαμβάνεται ὑπ' αὐτοῦ...»

Ἡ «Ἀνὰ τὸν Ἑλικῶνα» περιπλά-
νησις αὐτῆ τοῦ Γεωργίου Βιζυη-
νοῦ τελειώνει μὲ μπαλλάντες τοῦ
Καίτη καὶ τοῦ Οὐλανῶ. Παράδειγ-
μα τῆς αὐτοκνητικῆς τέχνης —
ὅπως τὴν χαρακτηρίζει — τοῦ Οὐ-
λανῶ παρέχει μεταφρασμένον τὸ
παρακάτω σύντομο ποίημα, τὸ ὁ-
ποῖον παραδόξως μᾶς θυμίζει τὴν
περίφημη «Ἀισθηματικὴ συνομι-
λία» τοῦ Γάλλου Βερλαῖν, τοῦλα-
χιστον σὸ ζεκινημά της:

Μὲς σὸν πανῶριον κῆπο περπατοῦνε
δυὸ πού κρυφαπιδουῖνται ἀπὸ κα-

ρῶ.
Ἔτσι χλωμοὶ καὶ ἀρρωστημένοι
καθῆσανε σὲ μέρος ἀνθρώρῳ.
Φιλήθησαν στὰ μάγουλα οἱ καυμέ-
(νοι,

φιλήθησαν σὸ στόμα, ὄλο φωτιά,
ἐμείνανε σφιγτὰ ἀγκαλιασμένοι,
ἐπὶ ἡμέραν, δὲν ἔχουν ἀρρωστιά.
Δυὸ δυνατὰ κουδούνια κουδούνι-
ζουσι,

ἐσθῶθη τ' ὄνειρό τους ἔδεκε.
Τὴ νέα μὲς σὸ μοναστήρι χτίζουσι
τὸ νέο στὴ βαθεῖα τὴ φυλακή!

Καὶ ὁ Βιζυηνός πρὶν νὰ σημειώ-
σῃ τὴ χρονολογία τῆς ἐργασίας
του αὐτῆς («Κατὰ Μάρτιον 1893») καὶ
πρὶν βάλῃ τὴ λέξι τέλος, γρά-
φει τὸν ἐξῆς χαριτωμένον ἐπιλο-
γον:

«Καὶ τώρα, ἀναγνώσταί μου καὶ
ἀναγνώστριά, ἕνα λόγον ἡ μάλ-
λον ἕνα ἐπίλογον. Τινὲς ἐξ ὁμῶν
μορφάζετε διότι ἐνῶ σὰς ἔταξα ἀ-
βάλλισμα καὶ μαργαρίτα, σὰς ἐ-
βάλλισμα μὲ στίχους, στίχους, στί-
χους. Μὲ συγχωρεῖται! Οἱ στίχοι
τοὺς ὁποίους σὰς παρέθεσα εἶνε
ἀδάμηντες καὶ μαργαρίτα τιμαλ-
φῆσταί, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι
πλουτίζουν καὶ κοσμοῦν τὰ στήθη
καὶ τὰς κεφαλὰς ὄχι ἀπ' ἐξῶ ἀλλ'
ἀπὸ μέσα».

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ
ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 24ον Μῆρος.

τελάμβανεν αἴφνης τὸ πιασμωδικὸν ἐκεῖνο βήξιμόν μου, τόσον ἀδιάκοπον, ὥστε οἱ συμφοιτηταί μου με' ὄλην τῶν πρὸς τοὺς ξένους εὐγένειαν καὶ παράβλεψίν των, ἠναγκάζοντο νὰ μ' ἐκδιώκωσιν ἐκ τῆς παραδόσεως διὰ τῶν συνήθων συριγμῶν καὶ ποδοσυρμάτων.

»Εἰς τὸ μάθημα τῆς Ψυχιατρικῆς ποτὲ δὲν παρευρέθην ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως, ἂν καὶ ἤμην ἀνυπόμονος νὰ γνωρίσω τὸ περίφημον διὰ τὸν διοργανισμόν αὐτοῦ καὶ τὴν πρωτοτυπίαν φρενοκομείου τῆς Πρωσσίας. Διὰ τοῦτο, ὅταν τὴν πρωΐαν ἐκείνην μετέβην κατὰ τὴν συμπεφωνημένην ὥραν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἱατροῦ μου, ὅπως μ' ἐξετάσῃ ἔτι ἅπαξ καὶ με συμβουλεύσῃ ὀριστικῶς ποῦ πρέπει νὰ μεταβῶ πρὸς ἀνάρρωσίν μου, δὲν δυσηρεστήθην πολὺ, ἀκούσας ὅτι μ' ὄλην τὴν δοθεῖσαν καὶ ὑποσχέσιν ὁ κύριος Καθηγητὴς ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ ἐκτάκτως εἰς τὸ φρενοκομεῖον, παραγγείλας νὰ μοὶ εἴπουν ὅτι με παρακαλεῖ νὰ τὸν συναντήσω ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ, εἰς τὸ ἰδιαιτέρον αὐτοῦ γραφεῖον».

Ὡστε αὕτῃ εἶναι ἡ πρώτη εἴσοδος τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ σὲ φρενοκομεῖο. Τότε ἔμπαινε ὡς ἐπισκέπτῃς. Μετὰ ἔτη ὁμως, ἀλλοίμονο, τὸν ἔφερναν ὡς παράφρονα στὸ Δρομοκαῖτειο τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦ ὁποῖου δὲν ἔμελλε νὰ βγῇ παρὰ μέσα στὸ φέρετρο ὁ μεγαλόπνευστος Ποιητὴς.

Καὶ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ μάθουμε τίς φοβερὲς σκηνὲς ποῦ παρακολούθησε ὁ Βιζυηνὸς στὸ φρενοκομεῖο τῆς Γοτίγγης καὶ ποιὲς ἐντυπώσεις ἀπεκόμισε ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψίν του στὸ ἄσυλο ἐκεῖνο τῶν ζωντανῶν-νεκρῶν.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 25ον Μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία καὶ ἐπάρσα τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖο, ἐγενήθη σ' ἓνα χωριὸ τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μικρὸς ἐβίβη στὴν Κύπρον, κ' ἀπ' ἐκεῖ χάρις στὶς ἐνεργεῖες τοῦ Μητροπολίτου Πάριου, εἰσῆχθη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνὸς ἐρχεται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυηνὸς μόλις πῆρε τὸ δίπλωμα του ἀπὸ τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολήν, ἐβίβη εἰς τὴν Γερμανίαν ὅπου ἐτέλειωσε τὰς σπουδὰς του. Εἰς ἡλικίαν 28 ἐτῶν ἐπισκέπτεται τὸ φρενοκομεῖον τῆς Γοτίγγης καὶ ὅταν ἐπανῆλθε στὴν Ἀθήνα γράφει τὰς ἐντυπώσεις του εἰς τὸ περίφημον διήγημά του «ὡς συνέταται μίαν παλαιὰς ἱστορίας».

26ον 1939

Προχωρεῖ, λοιπόν, ὁ Γεώργιος Βιζυηνὸς συνοδευόμενος ἀπὸ τὸ φίλο του καθηγητὴ τῆς Ψυχιατρικῆς μέσα στὸ φρενοκομεῖο τῆς γερμανικῆς Γοτίγγης. Καθὼς περνᾷ μὲς ἀπὸ τίς στοῆς, δεὸς κατέχει τὴν ψυχὴ τοῦ Ποιητοῦ. Εἶναι ἄρα γε προαίσθημα τῆς φοβερῆς δυστυχίας τοῦ τοῦ ἐπέκλυσε ἡ Μοῖρα; Εἶναι συνειδήσεις τῆς ἀδυναμίας τοῦ ψυχονευρικοῦ τοῦ συστήματος;

Ὁ μέγας φιλόσοφος Καρλάουλ ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ ποιητὰ εἶναι λιγὰκι προφήται. Ἐπροφήτευσεν, λοιπόν, τὴ μελλοντικὴν τὴν τύχην ἐκείνη τὴν καταθλιπτικὴν ὥραν ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ νέος ἀκόμη, «προφέσωρ» τῆς Γοτίγγης, μὲ τὴν διὰ νοῖα γεμάτη πόνου, ὄνειρα, δῖφα μαθήσεως — ἀλλὰ καὶ ἀορίστου, δυσπεριγράπτου φόβου;

Ἄξιζει, λοιπόν, νὰ τὸν παρακολουθήσουμε μέσα στὰ σκιερὰ διαμερίσματα τοῦ γερμανικοῦ φρενοκομείου, καὶ νὰ ἰδοῦμε μαζί του ὅσα φοβερά εἶδε ὁ ἴδιος μέσα στὸ

Μητροπολίτην Κιλικισίου ὁ Νε-

ἄσυλο τῶν δυστυχισμένων ἐκείνων ἀνθρώπων, ἀφοῦ μὲ τὴ ζωντανήν του αὐτὴ περιγραφήν μᾶς δίνει καὶ τὴ δικήν του ψυχασύνθεσιν.

«Ὁ Καθηγητὴς ἐπερίμενε εἰς μάτην νὰ τοῦ ἐμιλήσω, γράφει ὁ Βιζυηνός.

»—Πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν, ἐξηκολούθησε, νὰ σπουδάσωμεν μίαν δυστυχὴ νεάνιδα. Ἐν θύμα ἐρωτικῆς ἀπελπισίας, ἐκ τοῦ δουκάτου τῆς Βάδης... Βεβαίως θὰ σ' ἐνδιαφέρῃ πολὺ νὰ εἶσαι παρών κατὰ τὴν ἐξέτασιν... Ὅριστε;... Ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον σου ψυχιατρικὸν μάθημα... Ἴδου ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον κυρίως παρήγγειλα νὰ ἔλθῃς.

Ἡ δαιβειβίωσις αὐτὴ ἠουχάζει τὸν ὡς στὴ στιγμὴ ἐκείνη ταραγμένο Βιζυηνό, ὁ ὁποῖος λέει μέσα του: «Δόξα σοὶ ὁ Θεός! Λοιπὸν δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐξετάσουν ἐμέ!...» Καὶ στρεφόμενος στὸν φίλο του Καθηγητὴ, τὸν παραγορεύει μὲ τὸν τίτλο του, ὡς Σύμβουλον τῆς Πρωσικῆς Αὐλῆς, καὶ συνεχίζει τὴν ἀνάουσι τῆς ψυχικῆς του καταστάσεως:

«—Εὐχαριστῶ πολύ, εἶπον, κύριε Ἀδλοσὺμβουλε!

»Καὶ ἀνέπνευσα ἰσχυρῶς καὶ βαθεῶς, ὡς ἐάν εἶχον, ἀπὸ τῶν ἀσθενῶν πνευμονῶν τὰ μεγάλα φουσερά τοῦ ἀσπυρογέλου ὑπὸ τὰ στέρνα μου!

»—Πρέπει νὰ σπουδάσω τὴν κατὰστασιν τῆς πρό τῆς ἐπαύσεως τῆς μανίας, ἐξηκολούθησε ὁ Καθηγητὴς. Θὰ ἦτο καὶ ἀνιάρων νὰ σε ἀφῆσω νὰ περήμενός μόνος. Μετὰ τὴν συνεδρίαν σ' ἐξετάω καὶ σὲ λέγω τὰ δέοντα ὡς πρὸς τὸ ταξιδίόν σου!

»Ἐγὼ ἀνέπνευσα ἐκ νέου καὶ προσέκαθησα νὰ φανῶ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀτάραχος. Ἀλλὰ δὲν ἠύχασα κυρίως, παρὰ ὅταν εἶδον μετὰ πόσης δυσκολίας ὁ διευθυντὴς συγκατένευσε νὰ δεχθῇ τὴν παρουσίαν μου κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀσθενούς του. Ὁ μικρόφθαλμος καὶ ψυχρὸς οὗτος ἀπόγονος τῶν πυγμαίων παρενέβαλλε τὰς ἐνστάσεις αὐτοῦ τὸσον ἀπροκαλύπτως, ὥστε ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἠσθάνθην ἐμαυτὸν προσωπικῶς προσβεβλημένον.

»—Μὴ παρεξηγῆς τὸν φιλάνθρωπον συνάδελφόν μου, μοῦ ἔλεγεν ὑπερθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ διευθυντοῦ ὁ Καθηγητὴς. Αὐτὸς, οὔτε φιλέλληνας ἠμπορεῖ νὰ εἶναι, οὔτε φιλόμηρος. Ἐν γένει δὲν ἔχει πρὸς οὐδένα, σῶας ἔχοντα τὰς φρένας, εἰδικὴν τινα φιλίαν. Εἰκοσιπέντε ἔτη τώρα δὲν ζῆ καὶ δὲν συναναστρέφεται παρὰ μὲ τὰ παιδιὰ του, τοῦτέστι τοὺς τρελλούς. Ἡ ἀγαθότης του εἶναι ἀκαταμέτρητος, εἶναι ἀνευδρόριον, ἀλλὰ δὲν ἐκτείνεται πέραν τῶν τοίχων τοῦ κτιρίου τούτου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς σου δὲν ἐνοχλεῖ διόλου τὴν ἀσθενή, ἀλλὰ βλέπεις ὁ κύριος Διευθυντὴς ἔχει, ὡς εἶκος, καὶ ἄλλας γενικωτέρας ἐπιφυλάξεις.

—Τέλος, ὁ Διευθυντὴς τοῦ φρενοκομείου μὰ τὴν ἀσημησιότατην μορφήν, κάμπτεται καὶ ἐπιτρέπει στον Ἕλληνα διδάκτορα τῆς Γοτίγγης νὰ παρακολουθῆσθαι τὴ φρενολογικὴν ἐξέτασιν τῆς ἀγνωστῆς ἀσθενούς. Ὁ Βιζυηνός πάλλεται ὅλας

ἀπὸ περιέργειαν. Πηγαίνω, λοιπόν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπὶ σκεπὴν τῆς πασχούσας.

«Μετὰ τὴν πρώτην γωνίαν τοῦ διαδρόμου ἦν ἐκάμψαμεν, γράφει ὁ Βιζυηνός, ὁ Διευθυντὴς ἀνερχομένη πηδηκτὰ, ἀλλ' ἀφορητὴ ὡς κουνέλιον, στενὴν καὶ πλαγίαν κλίμακα, ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς ὁποίας, ὡς ἐνόμισα, εἶδον εἰσερχομένας τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας. Ὁ Καθηγητὴς καὶ ἐγὼ ἐστάθημεν πρὸ τῆς προσεχοῦς θύρας.

»Μετὰ τινα λεπτὰ προσδοκίας σιωπηλῆς, ἔλθων ὁ Διευθυντὴς ἠνοιξεν ἡμῖν τὴν θύραν καί:

«—Ἐμῖθατε, εἶπε, εἶναι ὄλωσ διόλου ἡσυχῆ.

»Καὶ ἔκαμεν, ὡς ἐάν μᾶς εἰσήγεν εἰς τὸ αὐτὸν ναοὺ τινος.

»Ὁ τόπος, ἐν ᾧ εἰσῆλθον ἐν εὐλαδῶς, ἦτον εὐρύχωρος αἰθουσα, σχεδὸν στρογγύλου σχήματος, μὲ ὕψος λίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν διάμετρον αὐτῆς, καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ὑαλοσκεπέατου θόλου τῆς φωτισομένης.

»Παράθυρα δὲν εἶχεν, οὐδὲ ἡδύνατο νὰ ἔχη. Διότι οἱ τοῖχοι τῆς αἰθούσας ταύτης μέχρις ὕψους ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἀναστάσεως κατεῖχοντο ὑπὸ καχέας καὶ ἀπαλῆς τινος γομώσεως κατὰ τὸ σύστημα τῶν ὀλοσφαιρῶν ἐκείνων ἀναπαυτηρίων, τῶν κοσμοῦντων τὰς αἰθούσας τῶν πλουσίων. Τὸ ἐπικαλύπτον τὴν ἐπιστροφῆν ταύτην παχύχρυσον βελούδον, ἡμέρου κυανοῦ χρώματος, διεστίζετο εἰς κανονικὰ ρομβοειδῆ σχήματα ὑπὸ βαθέως ἐμπηγμένων κομβίων μόλις φαινομένων, ὡς ἐκ τοῦ πάχους τῆς γομώσεως. Τὸ γυμνὸν τοῦ τοίχου μέρος, ἀνωθεν τῆς ἐπιστροφῆς, ἦτο λευκόν. Ὁ ἐπὶ τοῦ ἔδαφους παχὺς τάπηξ ἦτο πράσινος, ἐνθὲ τὰ ἀζυλά καὶ, ὡς ἐνόησα μετὰ ταῦτα, ἀεροπληθῆ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος καθίσματα καὶ ἀνάκλιτρες εἶχον τὸ αὐτὸ μὲ τὴν περικόσμησιν χρώμα: Κυανοῦ ἀνεκφράστως γλυκὺ καὶ ὄντως ἡμερον, ὥστε δὲν ἤξευρες ἂν ἦτο τοῦτο, ἢ τὰ χρώματα τοῦ ὑαλίνου θόλου ἢ ἀφορμῆ, δι' ἣν τὸ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ φῶς ἐξήσκει ἐπὶ τῶν ἀσθησιῶν καὶ τῶν νεύρων τὸσον εὐχάριστον, τὸσον ἀνακουφιστικὴν καὶ τοῦτ' αὐτὸ πραϋντικὴν ἐπίδρασιν.

»Μηχανισμὸς ἀερισμοῦ δὲν ἐφαίνετο πούθενά. Καὶ ὅμως, ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀνευ παραθύρων τοῦτο οἶκημα, ἐνόμισα ὅτι ἐξῆλθον εἰς τὸ ὑπαῖθρον: τὸσον καθαρά καὶ δροσερά ἦτο ἡ ἐν αὐτῷ ἀτμοσφαῖρα.

»Ἐν τούτοις, ἡ δυστυχῆς αὐτοῦ κάτοικος δὲν ἐφαίνετο.

»Διὰ τοῦτο ὁ Διευθυντὴς, προχωρήσας μετὰ τινας στιγμὰς σιωπῆς μέχρι τοῦ βάθους καὶ παραθεῖς τὸ ὄψι ἐπὶ τοῦ ἀπαλοῦ ἐκείνου τοιχώματος, ἠρώτησε μετὰ τῆς συμπαθητικῆς ἐκείνης φωνῆς, μεθ' ἧς καλοῦσιν οἱ γονεῖς τὰ ἀσθενούντα φίλατά των:

»—Ἐπιτρέπεται, Φροῦλάουν;

»Μέρος τοῦ κυανοῦ ἐπιστροφῆματος ὑπεχώρησε ἀμφιφῆτι ἐν εἰδεί θύρας, καὶ λυσίκωμος, λευχείμων κόρη παρέκλυεν ἐξ αὐτοῦ, ὡχρὰ μὲν, ἀλλὰ φιλομεδῆς καὶ ἐρασιμῆς.

»Ὁ Ἕλληνας Ποιητὴς ἀπέεται σατισμένος μπροστὰ σ' ἐκείνη τὴν ἐμφάνισιν. Δὲν τολμᾷ νὰ προχωρήσῃ. Καὶ στὶς ἀκόλουθας σελίδας, μᾶς διηγείται τὴν δραματικὴν ἐρωτικὴν ἱστορίαν τῆς Γερμανίδας αὐτῆς. Ἡ συνομιλία τοῦ Βιζυηνοῦ μαζί της εἶναι ἀπὸ τίς πρὸ ἀλλόκοτες, καθὼς θὰ ἰδοῦμε.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:
Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φρο-
νημία καὶ ἐπέρας τὰ τελευταία χρόνια
τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖον ἐγγι-
νῆσά ὁ ἕνα χωρὶς τῆς Θράκης, τὴν Βιζύη. Μι-
κρὸς ἔφυγε στὴν Κύπρο, κ' ἀπ' ἐκεῖ χά-
ρις στὶς ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτου Ἰου-
ρου, εἰσηχθὴ στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χαλ-
κῆς. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἔρχε-
ται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθη-
ματὰ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυ-
ηνός μόλις πῆρε τὸ δίπλωμα του ἀπὸ τὴ
φιλοσοφικὴ Σχολή, ἔφυγε στὴ Γερμανία
ὅπου ἐτελεύτησε τὰς σπουδὰς του. Εἰς ἡ-
λικίαν 28 ἐτῶν ἐπισκέπτεται τὸ φρενοκο-
μεῖον τῆς Γοττλινγῆς καὶ ὅταν ἐπαγγέλλε στὴν
Ἀθήνα γράφει τὰς ἐντυπώσεις του εἰς τὸ
περίφημον διήγημά του «Αἰ συνέπειαι μί-
ας παλαιᾶς ἱστορίας. Εἰς τὸ φρενοκομεῖον ὁ
ποιητὴς γνωρίζει μίαν Γερμανίδα, τῆς ὁποί-
ας τὴν δραματικὴν ἱστορίαν ἀφηγεῖται.)

8122 270N 1939

Μέσα στὸ φρενοκομεῖον τῆς Γο-
ττλινγῆς, ὁ Γεώργιος Βιζυηνός μὲ
τὸ φίλο του Καθηγητὴ τῆς Ψυχια-
τρικῆς καὶ τὸ Διευθυντὴ τοῦ Ἀού-
λου παρίσταντο στὴν ἐξέτασι μί-
ας ἀρρωστησῆς κόρης, τὴν ὁποίαν ὁ Ποι-
ητὴς περιγράφει ὡς «φιλομειδῆ
καὶ ἔρασιμαν».

«—Ὅριστε! Ὅριστε μέσα, παρα-
καλῶ! Λάθετε θέσιν καὶ συγχωρή-
σατέ μοι νὰ διορθώσω τὴν καρφι-
τσαν μου, εἶπεν ἡ κόρη.

»Καὶ προελθούσα εἰς τὴν αἴθου-
σαν, ὕψωσε τοὺς λεπτοτάτους αὐ-
τῆς βραχιόνας ἐνηχολημένη, ἀλλ'
εἰς μάτην, νὰ περισυνάξῃ τὴν μέ-
χρι χρυσοχρόου ζανθὴν καὶ πλου-
σιωτατὴν αὐτῆς κόμην.

»—Ἄς κουρευεῖται! —εἶπεν ἐπὶ
τέλους περιφρονητικῶς, καὶ τὴν ἀ-
φήκε νὰ χυθῇ ἐπὶ τῶν τρυφερῶν
ὤμοπλατῶν της.—Ἀφοῦ δὲν εἶναι
δὴ νὰ μὲ ἰδῇ, ἄς κουρευεῖται!»

»Ἀλλὰ μὴ βιάζεσθε, παρακαλῶ, διὰ
νὰ σὰς παρουσιάσω καὶ τὸν μέ-
λλοντα σύζυγόν μου. Ἐπῆγε νὰ σκά-
ψῃ, νὰ βγάλῃ τὰ διαμάντια διὰ τὰ
δακτυλίδια μας — τοὺς ἀρραβῶ-
νας μας. Μεγάλα διαμάντια! Πο-
λὸ μεγάλα διαμάντια θὰ ἐπιθυμῇ
νὰ εὕρῃ γι' αὐτὸ ἀργεῖ νὰ ἐπι-
στρέψῃ. Ἐν τούτοις, μὴ βιάζεσθε.

»Ἐχει σφυρὶ μυτερό, καὶ εἶναι ἀ-
νοιχτομάτης ἀνθρώπος. Εἰς τὸ κέν-
τρον τῆς γῆς θὰ προχωρήσῃ, ἀλλὰ
θὰ τὰ εὕρῃ καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ.

»Ἐπειτα, λαβούσα ἕν καθίσμα
καὶ πλησιάσασα πρὸς ἐμέ, ὡς ἔάν
ἤμεθα γνωστοὶ ἐκ παιδικῆς ἡλι-
κίας:

»—Πές μου, παρακαλῶ, μὲ δλα
τὰ σωστά σου, εἶπε. Πόσον θερμὸν
εἶναι τὸ κέντρον τῆς γῆς;... Τό-
σον δά, σάν τὸ χέρι μου; Ἡ τόσον
δά, σάν τὸ μάγουλό μου;... Ὅρι-
στε; τόσον δά; ἡ τόσον δά;

»Καὶ λαβούσα μετ' οἰκειότητος
τὴν χεῖρα μου, ἔφερον αὐτὴν ἐπὶ
τῆς πυρεσσούσης παρεΐας της καὶ
προσῆλωσε τοὺς γαλανοὺς αὐτῆς
ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῶν ἐμῶν, περιμέ-
νουσα νὰ τῇ ἀπαντήσω.

—Περισσότερον, ἐτραύλισα ἐγὼ
συγκεχυμένος, πολὺ περισσότερο!

—Τόσον τὸ καλύτερον!, ἀνεφώ-
νησεν ἡ κόρη περιχαρῆς καὶ ἐτινά-
χθη ὡς δορκὰς ἀπὸ τῆς θέσεώς
της, κροταλίσασα τὰς μικρὰς αὐ-
τῆς χεῖρας.—Τόσον τὸ καλύτερον!
Μοῦ ἔφυγε ψυχρὸς καὶ θὰ μοῦ ἔλ-
θῃ ὀπίσω ὅλος φωτιά! Ὅλος ἀ-
γάπη! Γι' αὐτὸ μὴ βιάζεσθε, πα-
ρακαλῶ, περιμένετε νὰ τὸν ἰδῆτε·
θέλετε νὰ ψάλλω τίποτε γιὰ νὰ μὴ
σὰς παραφανῇ ἡ ὥρα;

»Καὶ εἰσελθούσα ὡς ἀστραπὴ
εἰς τὸ συνεχὲς δωμάτιον, ἐπέστρε-
ψε φέρουσα περιχρυσὸν ἰταλικὴν
ἄρπαν. Ἐπειτα, ἐκλέξασα ὑπὸ τὸν
χρωματιστὸν θόλον τὸ μέρος, ὅθεν
εἰσηρχετο προφανῶς τὸ περισσότε-
ρον καὶ λευκότερον φῶς, ἐποποιή-
θη κάπως φιλαρέσκως ὑπὸ
ἀκτίνας αὐτοῦ καίηρχισε νὰ κρο-
τάς χορδὰς τοῦ ὄργανου ὅσον
φαιδρὰ καὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἔάν
ἦτο ἡ εὐτυχεστάτη κόρη τοῦ κό-
σμου.

»Κατ' ἄρπην δὲ ἐπέκρινεν εἰμῆ
γεννήματα ὅσα ἐπὶ τῆς
Μετ' ὀλίγον ὅμως ἤρχισεν νὰ ψάλλ-
ῃ μελαγχολικότερον ἀποσπένου-
σα μὲ τοὺς μαγικὰς καὶ μαγεῖας
τοῦ ὄργανου τῆς τόνου φωνῆν ἐτι
μαγικωτέρως, ἐτι νοχλεστέρας».

Ἐδῶ ὁ Βιζυηνὸς παραθέτει ὁ-
χτὼ στίχους, μεταφρασμένους ἀπὸ
τὸ γερμανικὸν τραγοῦδι, χωρὶς νὰ
μεταφράσῃ ὅμως φαίνεται ἡ χαρα-
κτηριστικὴ τεχντροπία τοῦ Βιζυ-
ηνου. Νὰ ὑποθέσωμε ὅτι εἶναι δικοὶ
τοῦ στίχοι, πού τοὺς ἔγραψε γιὰ
τὴν ἀνάγκη τοῦ πραγματικοῦ αὐ-
τοῦ διηγηματός του;

Ὅπως ὁποῦτε, ἰδοὺ οἱ στίχοι πού
τοῦ ἐτραγοῦδησε ἡ τρελλὴ τοῦ
φρενοκομείου τῆς Γοττλινγῆς, ὁπο-
κρούοντας τὴν ἄρπα της:

Πῶς εἶν' ὀτὰ δάσος σκοτεινὰ,
φταῖν τὰ κλαδάκια τὰ πυκνὰ.
Πῶς δὲ μ' ἀγαπᾷ ὁ καλὸς μου,
τὸ ξεύρα ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου
Ἄχ καὶ βᾶχ θὰ πῇ καυμὸς,
μὰ ποιεῖ ὁ χωρισμός,
κ' ἡ ἀγάπη κονδυλαί
σάν βαρκούλα στὰ πελάγῃ!

«Ἐδῶ διέκοπεν αἰφνης τὴν μου-
σικὴν, καὶ ἀποταθείσα πρὸς τὸν
Διευθυντὴν, ὡς ἔάν συντελήρου ἀρ-
ξαμένη ἤδη ὁμιλίαν της:

—Καὶ στείλατέ μου τὴν παρα-
μάννα μου τὴν Ἀννίκα, εἶπε, γιὰ νὰ
τοῦ γράψω ἕνα γράμμα, νὰ τοῦ τὸ
πῶ φανερά καὶ ἑστέρα.

»Ἐπειτα, ἀναλαβούσα πάλιν τὸ
ὄργανόν της ἤρχισε νὰ ψάλλῃ ἐπι-
ρωμαντικωτέρου τόνου, καὶ συγκε-
κινημένη μέχρι δακρύων:

Ἐεῦρεῖς τὰ πράσιν' ἀκρογιάλια
(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ Εἰς τὴν ἡ Σελίδα)

«ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης Σελίδος)

πού ἡ λεμονιάς ἀνθοῦνε;
Ποῦ μέσ' στοὺς ἰσκιούς πορτοκάλια
χρυσὰ μοσχοβολοῦνε;—

Ἐκεῖ, ἐκεῖ στὴ γῆν τοῦ παραδείσου,
νὰ ταξιδεύσω ἐπιθυμῶ μαζί σου!»

Μετὰ τοὺς στίχους αὐτοὺς τοῦ
Γκαῖτε —διηγείται ὁ Βιζυηνός— ἡ
ὠραία τρελλὴ ἔκοψε ἀπότομα τὸ
τραγοῦδι της, ἔσεισε τὸ κεφάλι της
ἔτσι πού ἡ χρυσὴ τῆς κόμη νὰ πε-
ρισυναχθῇ στὶς τρυφερὰς τῆς πλά-
τες κ' ἔφηρε τὸν ἀγανακτισμένον:

—Ἀνάθεμά τους, εἶπε, πού βγά-
ζουν τὰ τραγοῦδια καὶ κανένα δὲν
ταιριάζει γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου! Κανέ-
να! Κανένα! Ὡς κ' ἐκεῖνο πού
ἔκαμα ἐγὼ — κ' ἐκεῖνο δὲν ται-
ριάζει! (Καὶ σύρουσα τοὺς λεπτο-
φυεῖς αὐτῆς δακτύλους ἐπὶ τῶν εὐ-
ηχῶν τῆς ἄρπας χορδῶν, ὡς ἔάν
τὰς ἐθώπευεν), ἔχει ὁμως ὠραία
μουσικὴ, πολὺ ὠραία μουσικὴ! εἶ-
πε μετὰ παιδικοῦ στόμφου. Τόσον
ὠραία, πού κανένας δὲν τὴν ἔγρα-
ψεν ἄλλοι. Γι' αὐτὸ, μὲ συγχωρεῖ-
τε γιὰ τὴν ψάλλω χωρὶς νότες.

Ἐπὶ τὸ σημεῖο αὐτό, ὁ Γεώργιος
Βιζυηνός, ἀποτεινόμενος στὸν ἀ-
νάγνωστη τῆς ἱστορίας του ἐξομο-
λογεῖται ὅτι τοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ
ἐπαραστήσῃ τὴν βαθεῶς συγκινη-
τικὴν σκηνήν», τῆς ὁποίας αὐτὸς
καὶ οἱ δύο ἄλλοι ἔγιναν μάρτυρες.

«Διὰ τοῦτο, γράφει, ἐμπιστεύο-
μαι εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ εὐαι-
σθητοῦ ἀναγνώστου μου, καὶ τοῦ
ὑπενθυμίζω μόνον ν' ἀναλογισθῇ
τὸν θλιβερόν προορισμόν τοῦ οικο-
δομηματος, ἐν ᾧ εὐρισκόμεθα τὴν
εἰδικὴν κατασκευὴν τῆς αἰθούσης,
τὸν χρωματισμόν αὐτῆς, τὴν τεχνι-
κὴν μαγειρίαν τῶν φωτεινῶν ἀκτί-
νων, ὅφ' ἂν ἡ δυστυχὴς ἐφωτίζετο,
τὴν ὑποφθίνουσαν ἤδη καλλονὴν,
τὴν ἐνδυμασίαν τῆς ψαλλούσης,
καὶ τὴν θαυμαστὴν τοῦ πάθους
κλίμακα, δι' ἧς ἡ φωνὴ καὶ ἡ φυ-
σισιγνωμία ἀνήλθον ἀπὸ τῆς εἰδυλ-
λιακῆς εὐδείας τοῦ πρώτου στίχου
μέχρι τῆς ζωφερωτάτης ἀπελπισί-
ας τῶν τελευταίων φθόγγων τοῦ
ᾄσματος».

Μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα αὐτὴ ἐ-
δημιουργήθη τὸ τραγικὸ ἐπιεσι-
δο πού θὰ διηγηθῶμε καὶ πού ὁ
Βιζυηνός τὸ διηγείται μὲ θαυμα-
στὴ ἐνάργεια.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 28ον Μῆρος.

ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΑΣ
Νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸ Κατάστημα
«ΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ & ΦΡΟΛΟΓΟ
ΠΟΙΪΑΣ»
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΦΡΕΝΤΖΟΥ
Ὁδὸς Πειραιῶς 11
ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ
δι' ἐπισκευὰς ὠρο-
λόρων
Ἀγοράζει ἀπαντα
καὶ πλατικῆς κοσμη-
τικῆς καὶ ἐν γένει πολυ-
τιμὰς ἐξαιρετικὰς

Ὁδοντοιατρικὸν
νοσήματα μετὰ

Γεώργιος Βιζυηνός, ο «ραψωδός της Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΑΣ)

ρα, τὸ γεγονός, ὅτι δύο ἰατροὶ ἀνέβησαν τὴν αὐτὴν ἐκείνην κλίμακα τὸσον σύννοι καὶ ἀφηρημένοι, ὡστε οὐδέτερος ἐπρόσεξε ἐν ἐμὲ ἢ ἀκολουθῶ ἢ ὄχι...».

Καὶ ὁ Βιζυηνός διηγείται πῶς οἱ δύο φρενολόγοι τῆς Γοττγίγης ἀνέβαιναν μὲ τὸ σκοπὸ νὰ παραμονεύσουν τὴς κινήσεις τῆς τρελλῆς κόρης. Ὁ φύλακας, ὁ ὁποῖος ἐτριγύριζε ὀλοένα ἐκεῖ κάπου, ὑστέρ' ἀπὸ λίγο κατέφυγε γιὰ νὰ τὸν ἀναζητήσῃ, ἀλλ' ὁ Βιζυηνός ἐξομολογεῖται ὅτι οὔτε τὴν ἐπιθυμία, οὔτε τὴν ψυχικὴ δύναμι εἶχε νὰ παρακολουθήσῃ μὴ τὸσο σπαρακτικῶς δυστυχία. Ὁ «Ἕλλην ποιητῆς εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ μικροῦς μελαγχολικοῦς διαλογισμοῦς. Βαρεῖά λυπη ἐξεχειλίζε στὴν καρδίᾳ του: «Τὰ δάκρυά μου, γράφει, ἔρπον ἀκράτητα». Συλλογιζόταν πῶς θὰ ἦταν ἡ κόρη ἐκείνη λίγες μέρες πρῶτῆτερα καὶ σὲ ποιά κατάσταση τὴν ἔβλεπε σήμερα!

Καὶ ἔκλαιγε ὁ εὐασητός ποιητῆς. Ἐκλαιγε τὰ νεῖδα τῆς, τὴν ὠμορφιά τῆς, τὴν ὀρφάνεια τῶν δυστυχησμένων γονέων τῆς.

«Ἐκλαίον... ἐξήγει ὁ ἴδιος διὰ τὴν ἀσπλαγχνὸν τῆς Φύσεως ἀπανθρωπιάν, ἥτις ὠκοδόμησεν ἐπὶ θεμελιῶν ἀσθενεστάτων τόν, ὅσον θαυμασιώτατον, ἄλλο τὸσον ἀκροσφαλέστατον μηχανισμόν τῆς τῶν θνητῶν διανοίας. Καὶ ὅσα μᾶλλον ἐσκεπτόμην, τὸσω μᾶλλον ἀκατάσχετον, τὸσω πικρότερον ἐξεχύνετο κατὰ τῆς μητριάς ταύτης τὸ βῶθόν μου παράπονον.

»Τίποτε ἐσκεπτόμην κατ' ἐμαυτὸν, τίποτε δὲν μᾶς ἔχει δώσει καλόν, ἀμέτοχον τῆς ἰδιότητος ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν μίᾳ μόνῃ στιγμῇ ὑπεραρκεῖ, ὅπως τὸ μεταβάλλῃ εἰς δύο καὶ τρεῖς φορές κακόν! Ἀπὸ τῆς ἀπλῆς χάριτος καὶ δεξιότητος τῶν πολυπλοκωτάτων λειτουργιῶν τοῦ ἰσοθέου ἡμῶν πνεύματος, οὐδέν, οὐδέν μᾶς ἔδωκε πλεονέκτημα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐπισημαίνεται ὑπὸ τινος μειονεκτημάτος, παρακολουθοῦντος αὐτῶ! Ἐδέτε τὸν σκόληκα τῆς γῆς, ἡτταπεινότερον, τί ἀτελεστερόν ἢ ἀλάσμα ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ χάνεις; Καὶ ὅμως τίς θὰ τὸ ἐπίβλεπεν; Ἡ φύσις προσηνέχθη πρὸς τὸν σκόληκα φιλοστογότερον ἢ πρὸς τὸν ἀτοκαλοῦμενον βασιλέα τῆς δημοκρατίας!»

Καὶ ὁ Βιζυηνός μᾶς ἐξηγεῖ γιὰ τὴν ἐκείνου πού λέει ὁ λαὸς φιλοσοφώντας «τί εἶσαι, μωρὲ ἄνθρωπε; Ἔνα παληοσκούληκο!» — ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν φυσιολογία ἀστήριχτο.

Στὸ ἀκόλουθο μέρος θὰ δοῦμε τίς σχετικὲς σκέψεις τοῦ φιλοσόφου Ποιητοῦ.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΛΥΡΙΟΝ: Τὸ 29ον Μῆρος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ὁ κ. Δημ. Ζῶτας

Κατόπιν ἀνεχώρησεν εἰς Ἀμερὴν μὲ βίβαν ἀποστολῆν τοῦ νεοῦ συμβόλου τοῦ Ἐπαγγελματικῶ Ἐπιχειρησίου Πειραιῶς κ. Δημ. Ζῶτας, ὃς ἐπέβη κατ' ἄνωγαν τὸν δίαυτον τῆς πορείας πρὸς τὸ μὲν ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τῶν ἐπιπέδων ἐπιτηδευτικῶν κ. Ἀν. Τσάλας, τὸ δὲ γινώσκων τοῦ Πειραιῶς ὁ διηγήτορας κ. Α. Καστριώτης.

Ο ΜΟΛΛΑΣ

Γεώργιος Βιζυηνός, ο «ραψωδός της Θράκης»

Τοῦ συνεργατοῦ τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνης

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία πού ἐπέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖον, ἐγεννήθη σ' ἕνα χωρὶ τῆς Θράκης, τὴν ἐποχὴ Μικρὸς Ἔφυγε στὴν Κύπρον, κ' ἀπ' ἐκεῖ κάρη στὶς ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτου Ἰούρου, εἰσήχθη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χαλκίδος. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἔρχεται στὴν Ἀθήναι καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυηνός μόνος πῆρε τὸ δίπλωμά του ἀπὸ τὴν Φιλοσοφικὴ Σχολή. Ἐφυγε στὴ Γερμανίαν ὅπου ἐτελείωσε τὰς σπουδὰς του. Εἰς ἡλικίαν 28 ἐτῶν ἐπισκέπτεται τὸ φρενοκομεῖον τῆς Γοττγίγης καὶ ὅταν ἐπανέλθῃ στὴν Ἀθήναι γράφει τὰς ἐπιπτώσεις του εἰς τὸ περίφημον διηγημὰ του «Αἱ συνέπειαι μίᾳ παλαιᾷ ἱστορίας. Εἰς τὸ φρενοκομεῖον ὁ ποιητῆς γνωρίζῃ μίᾳ ἀρατάτην Γερμανίδα, τῆς ὁποίας ἀφηρητὰ τὴν ἱστορίαν. Μὲ τὴν νεάν αὐτὴν συνέθη ἕνα τραγικὸν ἐπιπέσοδιον.)

1939 28ον 9/2/39

«Ταῦτα πάντα —ἐξακολουθεῖ διηγούμενος ὁ Γεώργιος Βιζυηνός— ἀφίνω τὸν ἀναγνώστην μου νὰ φαντασθῆ, ὅπως ἐνοήσῃ τὴν ἰσχυρὰν συγκίνησιν, ὅφ' ἦν αἱ καρδίαι ἡμῶν διετέλουσαν κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας καὶ κρίνη περὶ τῆς τεραστίας δυνάμεως ἣν κατάρθωσαν νὰ ἐξασκήσωσιν ἐφ' ἡμῶν αἱ ἐξῆς ἀπλούσταται ἰσοφασίαι:

«Ἔνα βράχος στὰ βράχια συλλογιζέται μονάχος του. Ἔνα βράχι, πού περὶνὰ κάτ' τραγουδοῦναι ἔκπρος του.

Μιά ἀνεμῆ πού ἀνθεῖ ἀπ' τὸ βράχι ἐλαττήσῃ, νὰ νοήσῃ προσπαθεῖ τὸ τραγοῦδι τί σημαίνει.

Κ' ὄλο σκύφτει πὸ πολὺ μακρὰ ἀπ' τὸ στήριγμά τῆς. Τί τραγοῦδι νὰ λαλή ὁ τρεχάμενος διαβάτης;

Τραγοῦδα γιὰ μίᾳ ἀγκαλιά, πού μὲ πόθον ἀνοιγμένη, σὲ χρυσοῦν ἀκρογιαλιά μέρα-νύχτα τὸν προσμένει.

«Ἄχ, κ' ἄς ἡμουν, λέει ἐγὼ κεινὴ πού θὰ τ' ἀγκαλιάσῃ!» Καὶ τὸ ρεῦμα τὸ γοργὸ σκύφτ' ἡ δύστυχη νὰ φθάσῃ.

Μὰ σὰν ἔσκυθε ἔτσι δά, τὸ νερὸ μὲ τὴν ὄρη τὸν τὰ φυλλάκια τῆς μαδᾶ, τὴν κατακαυλᾶ μαζί του!

Τώρα στέκει, μαδητῆ μὲ τὰ δάκρυα στὸ μάτι — Διαιτὶ, ὄχ, διαιτὶ ν' ἀγαπήσῃ ἕνα διαβάτη!

(Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι στὴν ἐκδοσί πού ἔκαμε ὁ ἴδιος ὁ Βιζυηνός τῶν «Ἀθροῖδων Ἀυρῶν» (Λογδίνον, 1884), τὸ ποίημα φέρει τὸν τίτλον «Ἡ Ἀνεμώνη» καὶ τὸ τελευταῖο τετραστίχο εἶναι ἀλλαγμένο ἔτσι:

Τώρα στέκει μαδητῆ στέκει στέλεχος μονάχο! — Διαιτὶ, ὄχ, διαιτὶ ζεστηρίχθηκε ἀπ' τὸ βράχο;)

Καὶ ὁ Βιζυηνός συνεχίζει τὴν ἀφήγησί του: «Ὁ Διευθυντῆς (τοῦ φρενοκομείου) καθ' ὅλον τὸ διάστημα συνεν-

νοεῖτο διὰ βλεμμάτων καὶ ψιθυρισμῶν μετὰ τοῦ Καθηγητοῦ (τῆς Ψυχιατρικῆς). Ἄλλὰ τὰ δάκρυα, καὶ τῶν τριῶν ἡμῶν νομίζω, ἔρρπον πρὸ πολλοῦ ἤδη σιωπηλῶς.

» Ὅσον ἐπροχώρει τὸ ἄσμα, τὸσον ἡ κόρη ἐγένετο νευρικῆ. Καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τελευταῖον στίχον, οἱ λεπτοὶ καὶ ροδοθαφεῖς αὐτῆς δάκτυλοι, ὡς ἐάν ἦσαν χαλύβδινα πλήκτρα, ἔθραυσαν διὰ μίᾳς δλας τὰς χορδὰς, ἐφ' ὧν ἔτυχε νὰ κινῶνται...

» Νεκρικὴ σιγὴ ἐπεκράτησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Μεθ' ἧς ἡ κόρη ἡγέρθη ἀίφνης καὶ στηριγμένη ἐπὶ τοῦ μουσικοῦ τῆς ὄργανου, ἐδύθησεν ἀνεπὲς βλέμμα διὰ τοῦ κυανοῦ τῆς αἰθούσης τοιχώματος, οὕτως, ὡς ἐάν ἔβλεπε δι' αὐτοῦ μακρὰν, πολὺ μακρὰν. Καί, ὡς ἐάν ἀπεινετο (πρὸς τὸς ὀροφύλακας τῆς πατρίδος τῆς,

«Κλείσατε τὰς θύρας! ἀνέκραξε μεγαλοφώνως, ὡς ἄνθρωπος κινδυνεύων. Βγάλετε τοὺς ξένους ἔξω, καὶ κλείσατε τὰς θύρας! Εἶναι φοινιάδες τῶν καρδιῶν! Ἐμπαίκαται τῆς ἀγάπης!...

» Τὸ ὄργανον λακτισθὲν ὑπ' αὐτῆς αἰφνιδίως, ἐτινάχθη πεσὸν πρὸ ἡμῶν μὲ κλαυθμηροῦς τόνους τῶν ρηγνυμένων χορδῶν του. Ἡ παράφρων, ρίψασα μανιώδες ἐφ' ἡμᾶς βλέμμα, πλήρες ἀπεχθείας καὶ μίσους, ὤρμησε πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, ὡς ἐάν ἐζήτηε νὰ φύγῃ. Ἄλλὰ συγκροσθεῖσα πρὸς τὸ ἀπαλὸν τοῦ τοίχου ἐπίστρωμα, ἔπεσεν, ἢ μᾶλλον συνσπειρώθη πρὸ αὐτοῦ, μὲ τὰ νύτα πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένα.

» Ὁ Διευθυντῆς ἐκλείδωσεν ἀφοψητῆ τὴν θύραν, δι' ἧς εἴχομεν εἰσελθεῖν, καὶ λαβὼν τὸ ὄργανον μεθ' ἑαυτοῦ, μᾶς ἔνευσε νὰ περάσωμεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐξ οὗ ἐξελθούσα ἡ νεάνις μᾶς εἶχεν ὑποδεχθῆ. Ὁταν εἰσῆλθομεν εἰς αὐτὸ, ἐκλείδωσεν κ' ἐκείνη τὴν θύραν, ἀποκλείσασα τοιουτοτρόπως τὴν δυστυχῆ ἐντὸς τῆς κυκλοτεροῦς αἰθούσης.

» Τότε ἐνόησα διατὶ οἱ τοῖχοι καὶ αἱ θύραι τοῦ δωματίου ἐκείνου ἦσαν οὕτω παχέως ἐπιστρωμένοι, καὶ διατὶ τὰ ἐν αὐτῶ καθίσματα συνίσταντο ἀποκλειστικῶς ἐξ ἀεροπληθοῦς ἐλαστικοῦ κόμμιος, ὄντα διὰ τοῦτο λίαν ἐλαφρὰ καὶ ἀπαλά. Ἡ δυστυχῆς κατελαμβάνετο ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ ἐπικινδύνου μανίας, καὶ ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ πιθανὴν αὐτοχειρίαν ἢ καὶ ἀπλᾶ μωλωπισματα, ὡς ἐκ τῶν σφοδρῶν καὶ τυφλῶν αὐτῆς συγκρούσεων πρὸς τοὺς τοίχους καὶ τὰ ἐπιπλα!

» Σιγῆλοι καὶ σκυθρωποὶ διήλθομεν τὸ προσεχές δωμάτιον καὶ ἔν τρίτον, μικρότερον αὐτοῦ. Δὲν ἐσκέφθην νὰ τὰ περιεργασθῶ, νομίζω ὅμως ὅτι δὲν διεφέρον οὐσιωδῶς ἀπὸ τὸ ἀρτί περιγραφέν.

» Ὅταν ἐξήλθομεν εἰς τὸν διάδρομον, εὐρέθημεν παρὰ τὴν στενὴν καὶ πλαγίαν κλίμακα, τὴν ὁποίαν ὁ Διευθυντῆς εἶχεν ἀνάθει, πρὶν μᾶς εἰσαγάγῃ πιδανῶς, ὅπως βεβαιώθη ἐκείθεν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πασχούσης. Τὴν ἀπλῆν ταύτην ὑποψίαν ἐνίσχυσε τῶν

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἶΣ ΤΗΝ 2α ΣΕΛΙΔΑ)

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία καὶ ἐπέρας τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του στὸ φρενοκομεῖο, ἐγενήθη σ' ἕνα χωρίο τῆς Θράκης, τὴν Βιζύην. Μικρὸς ἔφυγε στὴν Κύπρο, καὶ ἀπ' ἐκεῖ κάρτε στις ἐνεργείες τοῦ Μητροπολίτου Κύρου, εἰσήχθη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Χαλκίδος. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Βιζυηνός ἔρχεται στὴν Ἀθήνα καὶ παρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Βιζυηνός μάλιστα πῆρε τὸ δίπλωμα τοῦ ἀπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ἔφυγε στὴν Γερμανία ὅπου ἐτετέλειωσε τὰς σπουδὰς του. Εἰς ἡλικίαν 28 ἐτῶν ἐπισκέπτεται τὸ φρενοκομεῖον τῆς Γοτιγγης καὶ ὅταν ἐπιστῆθαι στὴν Ἀθήνα γράφει τὰς ἐπιστολάς, τὰς εἰς τὸν περίφημον διηγηματὸν «Αἱ συνέπειαι μίας παλαιᾶς ἱστορίας. Εἰς τὸ φρενοκομεῖον ὁ ποιητὴς γνωρίζει μίαν ὠραιοτάτην Γερμανίδα, τῆς ὁποίας ἀφηγεῖται τὴν δραματικὴν ἱστορίαν.)

290N 10/11/1939

Μέσα, λοιπόν, στὸ φρενοκομεῖο τῆς Γοτιγγης, ἐπισκέπτει ὁ Γεώργιος Βιζυηνός κάνει ἕνα πλῆθος ἀλλόκοτες σκέψεις, φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῶν ἀτελειῶν τῆς Φύσεως καὶ ἐπιμένει ὅτι «ἡ Φύσις προσηνέθη πρὸς τὸν σκώληκα φιλοστοργικώτερον ἢ πρὸς τὸν αὐτοκαλούμενον βασιλέα τῆς δημιουργίας» — δηλ. τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ἰδοὺ κατὰ ποῖον συνειρμὸν ἰδέων:

«Φαντασθῆτε, γράφει, τὸν ἄνθρωπον ἐστερημένον χειρῶν καὶ ποδῶν — ὁποῖος κίνδυνος διὰ τὴν ζωὴν του! Τί ἔλεινόν καὶ ἀσχημον θέαμα διὰ τοὺς ὀφθαλμούς! Πόσον δύσκολος ἡ διατροφή του! Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Φύσις — ἀγρὸν ἠγόρασεν!

» Ἀλλὰ διχοτομήσατε τὸν σκώληκα, καὶ θά τὸν ἴδητε μετὰ πάσης δραστηριότητος καὶ φιλοστοργίας θά σπεύσῃ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἀποκοπέν, νὰ ἀρῇ τὴν μικρὰν ἀσχημίαν, νὰ κάμῃ ἐκ τῶν τεμαχίων τοῦ ἐνός, δύο σκώληκας!...

Γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴ θεωρίαν τοῦ ὁ φιλόσοφος Ποιητὴς καταφεύγει καὶ στὴν Ὀρυκτολογία. Ἀπὸ τῆς συνέχειας τῆς μελέτης αὐτῆς θά φανῇ ὅτι ὁ Βιζυηνός ἐτρέφε ζωηρὰ κλίσι καὶ πρὸς τὶς μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τ' ὄνειρό του ἦταν ν' ἀποκτήσῃ ἕνα μεταλλεῖο χρυσοῦ, καὶ νὰ γίνῃ πλούσιος.

Γράφει, λοιπόν:

«Ἰδέτε τὸ ὄρυκτόν τῆς γῆς. Ἀψυχότερον πλάσμα ἤδυνατο νὰ φαντασθῇ κανεὶς; Ἡ συμπάθεια, μετ' ἧς τὰ άτομά του ἔλκονται πρὸς ἀλλήλα, ἡ μαθηματικὴ ἀκρίβεια, μετ' ἧς ἡ ἀμυδροτάτη αὐτῶν διάνοια οἰκοδομεῖ τοὺς ἀπλοῦς, τοὺς ὁμοιομόρφους καὶ κανονικοὺς αὐτῶν συλλογισμούς, ἦγονται κρυστάλλα τῶν, εἶναι τόσο στοιχειώδης, τόσο ἀφανής, ὥστε πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι ἠναγκάστησαν νὰ τὰς χωρίσωιν ἀπὸ τῶν κεκτημένων αὐτὰς ἀτόμων, νὰ τὰς χαρακτηρίσωιν μετὰ γενικὰ καὶ ἀκατάληπτα ὀνόματα τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ μαγνητισμοῦ, τῆς ἔλλεως καὶ τῆς ὤσεως.

(Δηλαδή ὁ Βιζυηνός ἀναφέρεται καὶ στὴ σημερινὴ ἐπικρατούσαν γνώμην ὅτι ἡ Ἐπιστήμη, στὴν ἀδυναμία τῆς νὰ ἐξηγήσῃ μερικὰ φαινόμενα, καταφεύγει στὶς λέξεις. Κολλάει μιά λέξι π.χ. «ἠλεκτρισμός» — καὶ τραβάει τὸ δρόμο

τῆς! Ὁ Ἡσίοδος ἔλεγε: «Ἐτεοὶ δ' οὐδὲν ἴδμεν ἐν βυθῶν γὰρ ἀληθειῆς»).

Καὶ ἐξακολουθεῖ ὁ προφάσορας τῆς Γοτιγγης τίς σκέψεις του:

«Ἀλλὰ συγχίσατε τὰ αἰσθητά καὶ τοὺς συλλογισμούς τῶν... ὀρυκτῶν: Δηλαδή βλάψατε τὰς γωνίας καὶ τὰς ἔδρας τῶν κρυστάλλων αὐτῶν, καὶ θέσατέ τα ἐν τῷ μέσῳ τῶν διατρεφουσῶν αὐτὰ συστατικῶν οὐσιῶν, καὶ θά ἴδητε μετὰ ποιοῦ ζήλου ὑποστηρίζει ἡ Φύσις τὰς αὐλοὺς ἐκείνας ἐσωτερικὰς λειτουργίας, ὅπως ἀνοικοδομήσωσι τὰ βλαβέντα μετὰ τῆς αὐτῆς μαθηματικῆς ἀκρίβειας μετ' ἧς καὶ πρότερον.

» Ἄλλ' ὅταν βλαβῇ τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, ὅταν θραυσθῇ ἐλατήριον, ἡ σταματήσῃ τροχὸς τις ἐν τῷ μηχανισμῷ ἐκείνῳ τοῦ νοός, ὃν ὁ ἑλληνικός λαὸς τόσο χαρακτηριστικὰ ὠνόμασε ρολόγι τότε — ἡ Φύσις ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξετάσῃ: ποία ἀράχνη ἔχασε τὸν δέκατον αὐτῆς πόδα, διὰ νὰ τῆς τὸν ἀναπληρώσῃ! Ποία σάουρα ἐθαυρόντη τὸν ὑδρογράφου τῆς βίον, διὰ νὰ τὴν κατασκευάσῃ, ἀντὶ τῶν βραχίων, κατάλληλα ὄργανα, νὰ οὐκ ἀμύπητος πνεύμονας καὶ αὐτὰ καθ' ἑαυτῶν.

Καὶ φθάσει στὴν παράφορον νεαρὴ κόρη μετὰ τὴν ἰταλικὴν ἄρπα — στὴ χρυσόμαλλοῦσα τοῦ φρενοκομείου, ποῦ ἡ ἀλλοτρίη τῆς μοῖρα εἶχε βαθεῖα συγκινηθεῖ τὴ θρακικὴν τοῦ καρδιά:

«Ἀλλὰ τὴν περικαλλὴ ταύτην νεάνιδα, τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς δημιουργίας αὐτῆς; Ἡ Φύσις τὴν ἀφίνετο ἔρμαιον τοῦ δυστυχηματός τῆς, καὶ οὔτε σπεύδει κἀν νὰ τὴν λάβῃ ὀπίσω, νὰ τὴν ἐνώσῃ μετ' ἀρχικὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν τόσο ἀτελοῦς τὴν ἐπλασεν, ἀλλὰ τὴν παρέχει θέαμα τόσο οἰκτρὸν καὶ σπαραξικάρδιον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ὅση διαυγεστέρα μᾶς εἶναι ἡ συνείδησις περὶ τῆς δῆθεν ὑπεροχῆς καὶ τελειότητος ἡμῶν!...

» Τοιαῦτα τινὰ, γράφει ὁ Ποιητὴς, ἐσκεπτόμην περιπαστῶν ἐν τῷ διαδρόμῳ τοῦ φρενοκομείου, μέχρι ὅτου ἐλθὼν ὁ Καθηγητὴς μετ' ὠδήγησεν εἰς τὸ γραφεῖόν του.

» Αἱ ὑποψίαι μου περὶ τῆς δυστυχούς δὲν ἦσαν φαντασιώδεις.

— Αἱ ἀσθένειαι αὐταί, εἶπεν ὁ γέρον μετὰ προφανοῦς λύπης, δὲν ἀρκεῖ μόνον ὅτι εἶναι ἀνίατοι, ἀλλὰ καὶ δὲν χρησιμεύουσι διόλου πρὸς φωτισμὸν τῆς Ἐπιστήμης. Τὸ κακὸν δὲν ἔχει τὴν ρίζαν του εἰς τὴν γνωστὴν ἡμῖν φύσιν τῶν νεύρων, ἀλλ' εἰς τὸν ἀγνωστον παράγοντα Ψ, τοῦτέστιν τὴν ψυχὴν. Ἡμεῖς θεραπεύομεν νεύρα μόνον. Αὐτὸ εἶναι καταστροφὴ αἰσθημάτων καὶ παραστάσεων. Ἄς ὤψεται ὁ αἴτιος!...

Ὁ Βιζυηνός εἶχε πάει στὸ φρενοκομεῖο γιὰ νὰ τοῦ ἐξετάσῃ τὸ στήθος ὁ φιλέλληνας Καθηγητὴς τῆς Ψυχιατρικῆς, ὁ ὁποῖος ἦταν καὶ ἀριστὸς παθολόγος.

«Καὶ ἀνακτησάμενος τὴν πνευματικὴν ἡρεμίαν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ὁ γέρον ἔλαθεν εἰς χεῖρας τὸ στήθοςκόπιον. Τοῦτο ἐσήμαινεν

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛΙΔΑ)

Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ) ὅτι ἔαυρε διὰ παντός τὸ παραπέτασμα πρὸ τῆς θλιβερᾶς ἐκείνης σκηνῆς.

Περαισσότερα, βεβαίως, δὲν θά μπορούσε νὰ μάθῃ ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ Βιζυηνός γιὰ τὴν ὠραία τρελλὴ τοῦ φρενοκομείου τῆς Γοτιγγης. Οὔτε τ' ὄνομά τῆς θά τοῦ ἔλεγε ὁ φίλος τοῦ Καθηγητῆς, οὔτε τὴν τραγωδίαν τῆς ψυχῆς τῆς λεπτομερῶς. Αὐτὰ εἶναι μυστικά τῶν αὐλοῦν, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φανερωθῶν.

Ἄλλ' ὁ Βιζυηνός ἦταν χαρακτήρ ἐπιμονος, ἐρευνητικός. Καί, μετὰ τὸν καιρὸν, κατῶρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ τὸ μυστήριον τῆς «ἐρσασίας κόρης» — καθὼς θά ἰδοῦμε.

Στὸ μεταξύ, ἐγύρισε στὴν πόλιν τῆς Γοτιγγης καὶ ἔγραψε τὸ ἀκόλουθο ποίημα — εἰκόνα τῆς λυπημένης τῆς ψυχῆς. «Ἐχει τὸν τίτλον «Χίων ἐν Γερμανίᾳ»:

Τὸν ἀκρόβητον ὡς βλέπω νὰ πέρηται χιόνι, κατὰ τὸ ὑπερο φλόκα π' ἀνείη, ἡ καρδιά μου μαζί μετὰ τὸ φύλον παρῶναι καὶ μαζί μετ' ἀπὸνὶ πενθεῖ.

Γιατὶ, βλέπεις, ὁ Χάρος μ' ἀλυπητὴν γνώμην ἕνα σάβανον ἀπλόωναι πλάτω καὶ μακάρι, καὶ σκεπάσει τὸ λίγο που ζωσεν ἀσπίδα, καὶ μοῦ βόσκει τὴ Φύση νεκρῆ.

Μὰ μ' ἀρέσει τοῦ Μάρτ' ἡ νεχτία σὺν (χιονίῃ) κ' εἶν' τὸ δάσος τὰ δένδρα λευκὰ τὴν (αὐτῆ) καὶ τὸ χιόνι τὸν ἔρημο δρόμον ἀσπίρει, σὺν κουφέτα, σὺν ρόζι στῆ γῆ.

Γιατ' ἡ Φύση, σὺν νέμφη, νομίζω, ἴστομένη καρτέρη τὸν γαμέρο, ποῦ ἡ καρδιά τῆς (παθεῖ). Κ' ἡ ὠραία λαμπάδα τοῦ Ἥλιου ἀναμ- (μένη) τοῦ φωτίζει τὸ δρόμο νάρθη.

Ἐγραψε τὸ ποίημα, ἀνακούφισε λίγο τὴν καρδιά του, κ' ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ.

Ἀλλὰ τὸ μυστήριον τῆς τρελλῆς κόρης οὐκ ἔβγανε ἀπὸ τὸ μυαλό του.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 30ὸν Μῆρος.

καὶ τὸ Βέλγιον δεχθῶν ἀνὰ 250 ἐπιβάτας καὶ ἡ Ὀλλανδία τοὺς ἑπολοῦς 194.

* Ἡ Μάρλεν Ντήτρη μετὸν ἡμερῶν εἰς μίαν κοσμικὴν συγκοινωνίαν εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην ὀρειωτάτην τουαλέτταν ἀρ- (κού) νοσηθῆ.

— Ἦτο κατενθουσιασμένη, εἶπε ὅτι κατὰ Νεοϋρκῆα ἔφερε ἀνε- (κὴ) τουαλέτταν.

— Ἡ ὠραία ἀμέσως δηλῶν ἀπὸ τῆς ἐξ- (α) — Ἡ κ. τέρα εἰπε παθόλου νοσηθῆ.

— Ἡ κ. τέρα εἰπε παθόλου νοσηθῆ.

Γεώργιος Βιζυηνός

Του συνεργάτου του «Ιΰπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ: Ο Βιζυηνός, ή δραματική ποιητική φυσιογνωμία που έπαιξε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στο φρενοκώμα, έγινε ήσυχος Ένας χωριό της Θράκης, την Βιζύη. Μικρός έφυγε στην Κύπρ, κι από εκεί χάρις στις ενέργειες του Μητροπολίτου ΰρου, εισήχθη στην Θεολογική Σχολή Χαλκίδης. Έπειτα από λίγα ό Βιζυηνός έρχεται στην Αθήνα και παρακολουθεί μαθήματα εις τό Πανεπιστήμιον. Ο Βιζυηνός μόλις πήρε τό δίπλωμά του από τη φιλοσοφική Σχολή, έφυγε στη Γερμανία όπου έτελειωσε τάς σπουδάς του. Εις ήλικίαν 28 έτών έπισκεπτόμενος τό φρενοκώμα στην Αθήνα και ήταν έπαληθεσ στην Αθήνα γράφει τάς εντυπώσεις του εις τό περίφημον διήγημά του «ΑΙ συνέπειαι μιας παλαιάς Ιστορίας». Εις τό φρενοκώμαίο ποιητής γνωρίζει μία φρενοκώμα Γερμανίδα, της οποίας ή δραματική Ιστορία δέν του έξαινε από τό μυαλό).

11 Δεκεμβρίου 300Ν 1939

—Λοιπόν, πού με συμβουλευέτε να πάω, για να δυναμώσω τους πνευμόνάς μου; ρώτησε ο Βιζυηνός το γηραιό φίλο του, καθηγητή της Γοττίγγης κ' έλληνομαθέστατο σοφό.

—Πού άλλο, παρά στο Χάρτζ! Δέν αλλάζω γνώμη. «Ο τρώσας και ίάσεται» άπήνησε ο γέρος, σαν να συσκεπτότανε με κανέναν Όμηρικό Άσκληπιάδη.

Και γυρίζοντας στο Βιζυηνό του ειπε:

—Τά όρη του Χάρτζ δέν απέχουν πολύ από εδώ, και αυτός είναι κυρίως ο λόγος του καλού κλίματος και των ωραίων περιγύρων, αλλά συγχρόνως και των δριμυτάτων ένιοστε και βλαβερών εις τους ξένους χειμώνων μας. Διά τούτο λέγω ο τρώσας ίάσεται. Άλλά, τον νουν σου, νεαρέ μου! Σου επιτρέπω ν' αναβής όσον ύψηλά δύνασαι εις τον αγίληντα Παρνασσόν, όχι όμως και εις τάς νεφελοσκεπείς κορυφάς του ήμετέρου Χάρτζ. Έπ' αυτών, Ισπεφείς Μούσας και άκτινοβόλον Άπόλλωνα δέν θα εύρης. Άλλά Στρίγγλας μόνον και Καλικαντζάρους και όλα τά μεσαιωνικά δαιμόνια, τά έμπνεύσαντα εις τον μέγαν ήμών κλασσικόν, τον ήμηνικώτατον ήμών Γκαίτε, τό ψυχρόν και σκοτεινόν εκείνο μέρος του Φόουστ, τό όποιον — καλύτερα να μη τό έγγραφει!

—Όπωσδηποτε, κύριε Καθηγητά, άπήνητησεν ο Βιζυηνός, μέχρι Κλάουσθαλ πρέπει ν' ανεβώ. Τον τόπο δέν τον γνωρίζω, και τά γερ-

μανικά δύσκολα άκόμη τά καταφέρνω. Παντού άλλοι θα ήσανόμην τρομεράν άπομώνωσιν, θα ύπεφερα από νοσταλγία». Ένώ εις Κλάουσθαλ έχω ένα συμπαιδιώνη μου, ένα συμπαιδιώνη μου.

—Ίδου κ' έσύ ώσαν δλους τους άρρώστους, έφώναξε ο Καθηγητής σθικνωόμενος από τό κάθισμά του. Σου ειπα ότι κάτι είναι βλαβερό εις την ύγείαν σου, έρχεσαι όμως πάλι και ζητείς την άδειά μου να τό κάμης, με την ιδέαν ότι άν τό κάμης με την άδειαν του Ιατρού, δέν θα σε βλάψη!... Άλλ' αυτό είναι τό ελάττωμα όλων των φίλων μου Έλλήνων — έπρόσθεσε χαμογελώντας — από του ήμηνικού Όδυσσέως μέχρι της λογιότητός σου. Δέν ήμπορείτε ν' άποχωρισθητε από άλλήλων. Δέν ήμπορείτε να λησμονήσετε ότι εισε εις τά ξένα. Και όταν ξενητευθητε, όταν συναντήσετε ένα ομογλωσσόν σας, άς είναι και από τό έτερον άκρον του κόσμου, εκεί είναι ο συμπαιδιώνης, είναι τρόπον τινά ή πατρίς σας. Και κάμνετε, λοιπόν, καθώς λέτε, χωριό, και άπλώνετε την κάπα σας και κάθεσθε και τά λέτε, τά λέτε, τά λέτε, από τό πρωί ως τό βράδυ. Και όταν τέλος πάντων βραδυάση, και έπιστρέψετε εις τά σπίτια σας, τότε, αν συμβή να μην εισετε ανώκοι, κάθεσθε καθ' ένας εις τό άκρον του παραθύρου και.

Έδώ ο συμπατριώτης Γερμανός έθυμήθηκε ότι ήταν οπαδός της Έρασμιακής προφοράς, ή οποία την εποχή εκείνη επικράτουσε στις τάξεις των σοφών της Γερμανίας και ειπε:

... κάθεσθε εις τό άκρον του παραθύρου και ως ο Όδούσσεους εις την άκτέεν πολουφλοισμπούτο ταλάσσεες — χιέμενος κáιν κáην όν άποτροόσκοντα νδεξαιχεές γκαίσεσ.

Και άμέσως, παίρνοντας ύφος άξιοπρεπούς σοφάροτητας, έσυμμούλευσε τον Βιζυηνό με τά έξης λόγια:

«Έν τούτοις, ειπε, Χούτες Άκαϊοόν (υίες Άχαιών!) ότι ήρμοζε τόσον ποιητικώς εις τον ποικιλομήτην και πολύπλαγκτον Όδυσσέα, δέν άρμόζει και εις σε. Λέγεις ότι δυσκολεύεσαι άκόμη με την γλώσσαν. Ίδου εύκαιρία να γυμνασθής. Ποίησον την άνάγκην φιλοτιμίαν. Ζήσε όσον περισσότερον σοι επιτρέψη ή καλοκαιρία εν Όστερρόδη ή εν άλλω τινι χωριω του Χάρτζ, έξ όσων σοι έούστησας προχθές, αλλά ζήσε με τους Γερμανούς ως Γερμανός, και θα ίδης πόσον θα σε ώφελήση και ύπό γλωσσικήν έποψιν και ύπό ύγιεινήν.

—Και ή Κλάουσθαλ, κύριε Καθηγητά, δέν είναι ύγιεινή πόλις;

—Πάλιν ή Κλάουσθαλ, άνέκραξεν ο άγαθός γέρον μετ' άδημονίας... Χωρίς άλλο έπιθυμεις να ίδης και καπνόν της πατρίδος σου άποθρώσκοντα — δηλαδή την κάμπνίζουσαν έστίαν του συμπαιδιώνη σου. Πήγαμε και σε μ' ένθυμης. Δέν χρειάζεσαι άλλον οδηγόν να τον εύρη. Όπου είναι μία καπνοδόχος άδιαλείπτως καπνίζουσα κρούσε την θύρα. Έκει κατοί-

Γεώργιος Βιζυηνός, ο «ραψωδός της Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ) κεί ο συμπαιδιώνης σου. Ένθυμούμαι ένα Έλληνα συμπαιδιώνη μας άλλοτε. Όσα έξωδωσαμεν έγώ και ο μακρπρίτης άδελφός μου προς θερμαννόν του στομάχου και δυστυχώς και της κεφαλής, δια τόσα έξωδωευν ο Έλλη, όπως διατηρή την θερμάστραν του δωματίου του άδιαλείπτως πετυρακτωμένην.

«Κάθ' ήν στιγμήν άπεχειρητήθημεν — συνεχίζει ο Βιζυηνός — ο μέν Ιατρός ηρώδησεν με άσπε να έκλέξω έκ των όσων νά άσπηνε να έκλέξω εν προς διαμονήν μου, έγώ όμως μετέβην κατ' εύθειαν εις τον σταθμόν δια να πληροφορηθώ πότε άναχωρεί άμαξοστοιχία και λάθω εισιτηρίαν δια Κλάουσθαλ.

«Υστερον από τόσας συστάσεις του Ιατρού, θα ελήπτε. Αί! Υστερον από τόσας συστάσεις! Εις τον κάπνιστον έφερον την πειστήν έπιστολήν του άγαπητού Πασχάλη, όστις και πάλιν μ' έξωρκιζε να μη προτιμήσω άλλον τόπον προς άλλην κλίματος και μ' έβιδη τάς εύνοικώτερας πληροφορίας περί του καιρού: Άπό τινος έπεκράτει εν Κλάουσθαλ τόσον ωραίος καιρός, όσον προ πολλών ετών δέν ένθυμούνο να ειδαν οι κάτοικοι.

«Έν τούτοις, δέν ειπα τίποτε περι τούτου εις τον Ιατρόν, διότι επήθουον να τον έξαφάνισω γράφων αυτόν τό άνελπίστως ευχάριστον νεόν εν αυτόν του τόπου, δηλαδή του Κλάουσθαλ».

Ο Πασχάλης αυτός, που παίζει δραματικώτατο μέρος στη διήγησι αυτή, ήταν ο πιο άγαπητός φίλος του Γεωργίου Βιζυηνού. Τόν είχε γνωρίσει στις Αθήνας. Και άξίζει τον κόπο να διαβάσουμε τη σχετική περιγραφή που χαράσσει γι' αυτόν, αφού αυτή μας παρέχει και εικόνα της ζωής των σπουδαστών της εποχής εκείνης.

«Ανήκε και αυτός, γράφει, εις την τάξιν των γραμματοβιβίων εκείνων νέων της δουλης Έλλάδος, όσοι δια παντοίων μόθων και στερήσεων έξοικονομήσαντες γλισχρον τι ποσόν χρημάτων μεταβαίνουεν εν σχετικώς ώριμω ήλικία, εις την ανά την Άνατολήν έστίαν των φώτων, τάς κλεινάς Αθήνας, όμως έμφορηθώσι των ναμάτων του πολιτισμού και της παιδείας... Άπίστωτος ή λιτότης μεθ' ής ο νέος όστος έξησεν εν Αθήνας. Κλειάνθειοι οι κόποι εν μέσω των όποιων διήνυσσε τάς γυμνασιακάς σπουδάς του. Τάς καθημερινάς δέν ήτο ελεύθερος κυρίως παρά κατά τάς ώρας των παραδόσεων. Τον λοιπόν χρόνον της ημέρας κατετρέχετο προγυμνάζων δεξιά και άριστερά άντι εύτελεστάτης άμοιβής τοιούτους, ως επί τό πολύ μαθητάς, τους όποιους άλλοι προγυμνασται παρήτησαν, άπελπισθέντες δια την άμέλειαν και δυσμάθειάν των.

«Τά μαθήματά του ο Πασχάλης ώφειλε να τά μελετήσσει και να τά μαθη πάντα εν καιρώ νυκτός. Και είναι θαύμα ότι όχι μόνον τά έμάθανεν άριστα, αλλά και καιρός τώ έπερίσσειεν άκόμη να μεταβαίνη εις της πλύστρας του και προπαρασκευάζη την θυγατέρα

ΕΙΣ ΤΗΝ 5ΗΝ ΣΕΛΙΔΑ

Η ΧΙΟΝΑΤΗ

ΚΑΙ ΟΙ 7 ΝΑΝΟΙ

Συνεχίζεται ή δημοσίευσις του γοητευτικώτερου άναγνώσματος «κατά διασκευή» από τό δώδωμο παραμύθι και τό κινηματογραφικόν άριστούργημα του Ντίονεύ

(Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 2ον ΣΕΛΙΔΑ)

της δι' ἐξετάσεις διδασκαλίας.
«Ὁ διδάσκων διδάσκεται», εἶπε ἐν
ρητὸν τὸ ὁποῖον πάντες οἱ τοιοῦτοι
νέοι ἔχουσιν ἀνά στόμα. Καὶ ὁ Πα-
σχάλης ἀπὸ τὴν πλύστραν τοῦ δὲν
ἠφελείτο κυρίως εἰμὴ κατὰ τὴν
ἐννοιαν τοῦ ρητοῦ τούτου καὶ κατὰ
τὰς μικρὰς δαπάνας τῶν πλουτι-
κῶν του. Μηδαμινὴ ὠφέλεια, τὴν
ὁποῖαν ὁ δυστυχὴς νέος ἐπλήρωσεν
ἐπὶ τέλους πολὺ ἀκριβῶς. Διότι ἡ ἀ-
χάριστος ἐκείνη μαθήτρια, ἀφοῦ
ἐραγήνευσε τὸν διδάσκαλον εἰς ἱ-
σχυρὰ ἐρωτικά δίκτυα, τὸν ἀπέ-
πέμψε μετ' ἀπαραμίλλου ἀσυνει-
δησίας, δι' οὐδένα ἄλλον λόγον,
παρὰ διότι ἦτο σωφρονέστερος τοῦ
ἀντιζήλου του!

» Ὅπως δὴ ποτε, τὸ ἐπεισόδιον τοῦ-
το δὲν τὸ ἐγνώριζεν ἄλλος ἀπὸ ἐ-
μέ, ὅστις ἐγενόμην μάρτυς τῶν
στεναγμῶν του καὶ τῶν δακρῦν
του. Οἱλοιποὶ συσπουδασταὶ μας ἐ-
θεώρουν τὸν Πασχάλην ὡς ἀνθρώ-
πον, ὅστις οὔτε ἐμβῆκεν, οὔτε θᾶ
ἐμῶν ποτὲ εἰς τῆς ἀγάπης τὸ σκό-
λεϊον».

Καὶ ὅμως, καθὼς θορύβομα ἀπὸ
τῆ συνέχεια τῆς διηγήσεως αὐτῆς,
ὁ Πασχάλης, ὁ ἐπιστήμιος φίλος
τοῦ Βιζυηνοῦ, διεθρομάτισε τραγι-
κώτατο ἐρωτικὸ πρόσωπο.

Κατ' ἀρχάς, ἡ τύχη τοῦ ἐφάνη
εὐνοϊκῆ στίς ἐπιστημονικὰς του
σπουδὰς. Φαίνεται ὅτι οἱ πλούσιοι
ὁμογενεῖς εἶχαν τότε τὴν εὐγενικὴ
συνήθεια νὰ σπουδάζη καθένας
τους καὶ ἀπὸ ἑνα φτωχὸ νέο, γιὰ
νὰ προσφέρῃ ἔτσι ἕναν ἐπιστήμονα
στὸ Γένος.

Ἐβῆκε, λοιπόν, καὶ ὁ Πασχάλης
τὸν προστάτη του καὶ ἐξησφάλισε
τὴν συνέχεια τῶν σπουδῶν του στὴ
Γερμανία.

Ὅταν ἦρθε ἀπὸ τὴν Κωνσταντι-
νούπολι, ἡ ἀγγελία ὅτι ὁ Μαική-
νας του θᾶ τὸν ἔστειλε στὴ χώρα
τοῦ ἐπιστημονικοῦ φωτός, ὁ Πα-
σχάλης ἐπήγε ἑξαλλος νὰ τὸ ἀ-
ναγγεῖλῃ στὸ Βιζυηνόν.

—Γιῶργη, θᾶ πάω κ' ἐγὼ στὴ
Γερμανία! Νὰ τὸ γράμμα!

—Λοιπόν, θᾶ πᾶμε μαζί. Νὰ καὶ
τὸ δικό μου γράμμα ἀπὸ τὸν προ-
στάτη μου τὸ Ζαρίφη!...

Καὶ οἱ δυὸ φίλοι ἀγκαλιάστηκαν
καὶ ἀντήλλαξαν τὸν ἀσπασμὸ τῆς
φιλίας. Ἀπεφάσισαν, λοιπόν, νὰ
πανηγυρίσουν τὸ εὐτυχὲς γεγονὸς
στὴ Μπύρα τοῦ Μπερνιουδάκη —τὴ
μοναδικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης στὰς
Ἀθήνας. Ἐκεῖ τοὺς συνέβη ἕνα πε-
ριεργὸ ἐπεισόδιο.

Γεώργιος Βιζυηνός

Του συνεργάτου του «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνός, ἡ δραματικὴ ποιητικὴ φυσιογνωμία πού ἐπέ-
ρασε πρὸ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του
στὸ φρενοκομεῖο, ἐγενήθη στὴν Βιζυὴ
τῆς Θράκης. Νέος ἦλθε στὴν Ἀθήνα καὶ
μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ Πανεπιστή-
μιον ἔφυγε στὴν Γερμανία. Κατὰ τὴν συ-
στάσιν τῶν ἱατρῶν ὁ Βιζυηνός πρὸσέεται
νὰ μεταβῇ εἰς Κλάουσταλ, ὅπου εὕρισκε-
ται καὶ ὁ πατρίκιος του φίλος Πασχάλης.)

1939 32ον 13/1/18

Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός ζωγραφί-
ζει μὲ ὠραία χρώματα τὸ ταξίδι
του ἀπὸ τῆς Γοτίγγης στὴ μικρὴ με-
ταλλευτικὴ πόλι, ὅπου θὰ ἐπηγαί-
νε νὰ συναντήσῃ τὸ φίλο του Πα-
σχάλη καὶ νὰ περάσῃ μαζί του λί-
γον καιρὸ:

«... Ἡ Κλάουσταλ—γράφει—κεί-
ται ὕψηλά ἐπὶ τοῦ Χάρτζ, πολὺ ὕ-
ψηλά· καὶ ἡ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐ-
λικοειδὴς πρὸς αὐτὴν ἀνάβασις πα-
ρεῖχεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὀ-
δοιπόρου μαγικώτατα ἐναλλάξ θε-
άματα τερπνοτάτων κοιλάδων, πα-
χυσκιῶν δασῶν, χιονοσκεπῶν ἐν ἀ-
πόπτῳ κορυφῶν ὄρεων, φωτεινῶν
ὄροπέδιων, ἀγρίων φαράγγων, καὶ
ἠλιθιάτων πετρῶν, μὲ τοὺς κελα-
ρισμούς τῶν χαμηλὰ κυλιομένων
ρυσκιῶν, τοὺς ρόχθους τῶν ἀψ' ὕ-
ψηλοῦ παφλαζόντων καταρρακτῶν,
καὶ ὄλην ἐκείνην τὴν ποικιλίαν
τῶν χρωμάτων, δι' ὧν ἡ χεὶρ τοῦ
φθινοπώρου, ἐφαπτομένη, ποικί-
λει τὰ ἐνδύματα τῆς φύσεως, μι-
κρὸν πρὶν ἢ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν
μετὰ τὸ ἄλλο.

» Ἐπειτα, ἡ εὐδία τῆς ἡμέρας ἐ-
κείνης ἦτο κατὰ τι σπάνιον ἐν Γερ-
μανίᾳ! Ἐλαφροὶ ζέφυροὶ βάλασα-
μωμένοι ὑπὸ τῆς εὐώδους τῶν πευ-
κῶν ρητίνης, ἐπαίζον σείοντες τα-
κυκῶν παραπετάσματα τῶν θυρί-
δων τῆς ἀμάξης, ζωογονοῦντες τὰς
μορφὰς τῶν ὀδοιπόρων, ἀναγεν-
νῶντες τὸ αἷμα ἐντὸς τῶν καρδιῶν
καὶ τῶν πνευμόνων μας.

» Ὁ ἠλιοκῆς ταχυδρόμος, μὲ τὰ
λευκὰ τῆς τάξεώς του σήματα ἐπὶ
τοῦ μελανοῦ δερματίνου πλίου του,
μὲ τὴν ἀδιακόπως πλαταγοῦσαν
μάστιγάν του, δασάκις προεφάνετο
χωρίον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἡμῶν, ἀπεκρέ-
μα τὴν ἀπληγὴν αὐτοῦ σάλπιγγα
ἀπὸ τῆς μάσχάλης, σαλπίζων ὀρε-
κτικώτατα μελωδικὰς τινὰς στρο-
φὰς τοῦ δημῶδους τῶν ταχυδρό-
μων σαλπισμάτου, ὅπως ἀναγγεί-
λη τὴν προσέγγισίν του.

» Τα περικυκλοῦντα ἡμᾶς ὄρη ἀν-
τήχουν θαυμασίως τοὺς τελευταί-
ους φθόγους τῶν στροφῶν του.
Ἄλλ' ὁσάκις ἐπλησιαζόμεν πλέον
εἰς τὸ χωρίον, τότε τὴν ὑψηλὴν τῆς
ἡχοῦς μουσικὴν τὴν ἀπεστομίζον ἐ-
ξαίφνης αἱ ἰσχυραὶ κραυγαὶ τῶν
χηνῶν, αἱ ὁποῖαι ἐσπευδον νὰ μᾶς
ὑποδεχθῶσι μὲ ἀνοικτὰς πτέρυγας
καὶ προτεταμένους λαίμους· οἱ
γρυλλισμοὶ τῶν χοίρων, οἵτινες ἐ-
προθυμοποιοῦντο νὰ μᾶς παραχω-
ρήσουν ἐλευθέραν διάθεσιν, ὑπο-
χωροῦντες κατὰ πυκνὰς φάλαγγας,
μὲ ὕψηλά συνεστραμμένας
οὐράς, δι' ὧν μᾶς ἐχαιρέτων, ἐπὶ
τὸ στρατιωτικώτερον· καὶ τέλος αἱ
ζωηραὶ φωναὶ φαιδροτάτων παιδι-
ῶν, τρεχόντων πρὸς συνάντησίν
μας, τρεχόντων ὅπως κρεμασθῶσιν
εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς ἀμάξης.

» Ὡς καὶ οἱ ἵπποι ἦσαν ἐνθουσι-
ασμένοι, Ὅσῳ ὕψηλότερον ἀνε-
βαίνομεν, τόσῳ μᾶλλον ἔλαφροί,
μᾶλλον θυμοειδεῖς ἐγίνοντο. Ἡ ἀ-
μαξά εἶχε δέκα θέσεις· ἀλλ' ἐπι-
βάται δὲν ἤμεθα παρά τέσσαρες

μόνον. Εἶχον, λοιπόν, λόγους καὶ οἱ
ἵπποι νὰ εἶναι εὐχαριστήμενοι κα-
τὰ τὸ ταξίδιον ἐκεῖνο.

» Ἦδη, πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλί-
ου ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τερνὸν καὶ
δασσοτερές ὄροπέδιον, ἐν τῷ μέ-
σῳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Κλάου-
σταλ.

Στὸ μεταξύ, ἡ ταχυδρομικὴ ἀ-
μαξά ἐστάθμυσε γιὰ λίγη ὥρα,
νὰ ποτισθοῦν οἱ ἐπιβάται καὶ τὰ ἀ-
λογα· Ὁ Ποιητὴς μῆκε στὸ ἀγρο-
τικὸ μαγαζι, ἐκάθισε, ἤπιε μὲ πολ-
λὴ εὐχαρίστησι ἓνα ποτήρι μύρα
(ὦ, πῶς τὴν εἶχε συνηθίσει τώρα!)
καὶ βυθίστηκε σὲ ποιητικούς δια-
λογισμούς.

Ἦταν σὲ εὐτυχιμένη διάθεσι ὁ
Βιζυηνός. Ἐκεῖ ψηλά, στὸν καθα-
ρὸν ἀέρα τῶν τευτονικῶν βουνῶν,
ἀνάσαινε καλύτερα, αἰσθημα γλυ-
κοῦ ἐρωτισμοῦ ἐγέμιζε τὴν ψυχὴ
του. Καὶ θυμήθηκε τὴν Μαρίχην
του. Ποιὰ ἦταν αὕτη; Ἐ, μὰ Γερ-
μανιδούλα τῆς Γοτίγγης, μὰ ἀπὸ
τίς πολλὰς μελιχρῶσες γκρέτην,
πού ξέρουν ν' ἀναστενάξουν παθη-
τικά, ὅταν οἱ φίλοι τοὺς φοιτηταὶ
(Γερμανοὶ ἢ ξένοι ἀδιάφοροι) ψι-
θυρίζουν στὸ ἀκότι τοὺς λόγια
ἀγάπης.

Τὴ Μαρίχην του, λοιπόν, θυμήθη-
κε ὁ Ποιητὴς ὅταν ἔγραφε ἐκεῖ,
στὸ τραπέζι τοῦ πανδοχείου, τίς ἀ-
λλοῦθες ὑτροφές μὲ τὸν τίτλο
«Συνθήματα». Εἶναι ἐν' ἀπὸ τὰ
πρῶτότυπα ποιήματά του τῆς
ἐποχῆς ἐκείνης:

Ὅταν μέσ' στὸ δρόμο ὁ κόσμος τὴν ἀσπὴ
πάνου, κάτου,
βαστάει, περὶ καὶ πηγαίνει μὲ σιγὴ
τῆς δουλειᾶς τῆς
τῆς ἀκούσης βῆμ' ἀπ' ἐξω σὺ ἀργό,
ἔβγα γὰρ με δώσω τ' ἀσπὴ: Εἰμ' ἐγώ.
Κι' ὅταν δώδεκα χτυπήσῃ, κι' ἀρχινῆ
στὸ τραπέζι,
κι' εἶναι μέσα ὁ πατέρας, πού πεινᾷ
καὶ δὲν παίζει—
Ἄν σκεπχῆς περιώντως κάποιον, σάν
ἐλαγὸ,
ἔβγα νὰ σὲ χαιρετήσω: Εἰμ' ἐγώ.

Κι' ὅταν δόση τοῦ ἡλίου περὶ τὸ φῶς,
καὶ νυχτώνῃ,
καὶ δὲν εἶνε ἡ μαμά ἢ ἀδελφός
στὸ μαλακόνι—
Ἄν ἀκούσης βῆμ' ἀνδρείο καὶ γοργό,
ἔβγα, πάρε αὐτοὺς τοὺς στίχους: Εἰμ' ἐγώ.

Κι' ὅταν, μέσ' στὸ μεσονύχτι τὸ βαθύ
ὄλη ἡ Πλάση
πέφτει πλεόν στὰ ζεστά νὰ κοιμηθῇ—
Ἄν περάσῃ
καὶ σκεπῆξῃ κάποιος, σάν τὸν κυνηγό,
ἔβγα τότε νὰ τὰ πούμῃ: Εἰμ' ἐγώ.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀντήχησε ἓνα
κέρως, καὶ ἡ γλυκεῖα φωνὴ του
σκορπίστηκε ὀλόγυρα, ἐπαναλαμ-
βανομένη ἀπὸ τὴν ἠχώ τῶν βουνῶν.
Ὁ ὀδηγὸς τῆς ταχυδρομικῆς ἀμά-
ξης ἐσήμαινε καλώντας τοὺς ἐπι-
βάτες ν' ἀνέβουν στὸ ὄχημα.

Ὁ Ποιητὴς ἐπλήρωσε τὴ μύρα
του, ἐδίπλωσε τὸ χαρτί μὲ τὸ νέο
ποιήμα του καὶ εἶπε μέσα του:

— Ἄμα φθάσω στὴν Κλάουσταλ,
τὸ πρῶτο πού θὰ πῶ στὸν Πασχά-
λη θὰ εἶναι: —Στήθι προσεκτικὸς
καὶ ἀκουσον τὰ... Συνθήματα:
Εἰμ' ἐγώ!...

Καὶ γέλασε δυνατὰ, εὐχαριστη-
μένος ἀπ' ὅλα καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ
του.

Ἐπειτα, εἶπε:
—Μὲ τὸ πρῶτο ταχυδρομεῖο, θὰ
τὸ στείλω τῆς Μαρίχην... μετα-
φρασμένο. Θὰ παρακαλέσω τὸν
Πασχάλη νὰ με βοηθήσῃ στὴ με-
τάφρασι... Θὰ ἴδωμε.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ
ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 33ον Μῆρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνός μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ οὐστάσιν τῶν ἱατρῶν, μεταβαίνει εἰς Κλάουσθαλ, ὅπου εὐρίσκειται καὶ ὁ παιδικὸς του φίλος Πασχάλης).

1939 330N 1462

Ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα, προωροῦσε ἀργά, γιατί ἦταν ἀνήφορος. Τὸ δάσος γύρω ἦταν κατὰ πικρὸν — ἢ φύσις ἀγρία...

Σὲ κάποιο σημεῖο, ἡ ἄμαξα ἐστάθηκε καὶ τότε, ἀξάφνα, μιά μορφή χλωμῆ ἔσκυψε ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ θυρίδα, κοντὰ στὴν ὁποῖαν καθόταν ὁ Βιζυηνός.

Ἔνα χέρι θερμὸ, πυρετῶδες ἔσφιξε νευρικά τὸ δικό του.

— ἤρθες, λοιπόν, Γιώργη; Ἡ χαρὰ μου εἶναι μεγάλη!

— Πασχάλη, εὐ;...
Ἦταν ὁ φίλος τοῦ Ποιητοῦ, ποὺ εἶχε λάθει τὸ τηλεγράφημά του καὶ εἶχε κατεβῆ ἀπὸ τὰ βουνὰ νὰ τὸν προῦπαντήσῃ. Ἦταν ὁ συσπουδαστὴς του στὰς Ἀθήνας.

Ὁ Πασχάλης φοροῦσε τὴ στολὴ τῶν Γερμανῶν μεταλλευτῶν, μὲ τὸ φοιτητικὸ του κασκέτο, ἐπάνω στὸ ὅποιον ἐγυάλιζαν χιαστὶ δυὸ μικρὰς ἀσημένιες βαρεῖες: τὸ γενικὸ τῶν μεταλλευτῶν καὶ ὀρυκτολόγων σῆμα.

Ὁ Βιζυηνός ἀνοίξε τὴν πόρτα τῆς ἄμαξας, καὶ μ' ἓνα πῆδημα βρέθηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ φίλου του: — Πασχάλη μου!...

Εἶχαν νὰ ἰδωθοῦν δυὸ χρόνια. Πόσα θὰ εἶχαν νὰ εἰποῦν!...

«Καὶ ἦτο μὲν ὁ Πασχάλης, χροῖται ὁ Βιζυηνός, ἀνέκαθεν ὑπαχλωμὸς καὶ ἀναιμικός, ὡς νέος ὅστις ὅσον φειδωλῶς ἐπεριποιεῖτο τὸ σῶμα, ἄλλο τόσο ἀφειδωλῶς κατεπόνει τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὸν εἶχα ἰδῆ τόσον ἄχρὸν, τόσον καταβεθλημένον. Μάλιστα ἐπὶ τῶν δροσερῶν ἐκείνων ὁρέων, ἐν μέσῳ ἀναπαύσεων, τώρα πλέον ἀσυγκρίτως ἀνθρωπινωτέρων ἀπὸ τὰς ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπερον ἀπὸ τόσοσιν διθυράμβους ὑπὲρ τοῦ κλίματος ἐν ᾧ ἔζη, ἐπερίμενα νὰ τὸν εὐρῶ πληρῆ ζωῆς καὶ δυνάμεως.

»Καὶ ὅμως αὐτοῦ, ἐνώπιόν μου, τὸν εἶχα βωθὸν ἐκ συγκινήσεως καὶ τὸν ἔσφιγγα ἐπανειλημμένως εἰς τὴν ἀγκάλην μου, καὶ φρίσσω

τοὺς ἐτοιμοθανάτους διὰ νὰ τοὺς προειδοποιήσωσιν περὶ τοῦ τέλους τῶν, πάθουν ὀπτικὴν ἢ ἀκουστικὴν ψευδαἰσθαιν.

Νομίσουν δηλαδὴ ὅτι βλέπουν ἢ ἀκούουν κάποιον ἰδικόν των ἀποθανόντα προλέγοντα εἰς αὐτοὺς ὅτι ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν θ' ἀποθάνουν.

Τὸ ἀποτέλεσμα τέτε εἶναι πάντοτε μοιραῖον.

Εἰς τὸ προσεγὲς ἄρθρον θ' ἀναφέρωμιν τὴν ἐξήγησιν ἄλλων τάξεων προρρήσεων.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ

ἠθανόμην τὴν θέρμην τῶν ξηρῶν αὐτοῦ χειλέων, τὸν πυρετὸν τῶν ἐφιδρωμένων χειρῶν του, ἐγὼ ὅστις, μ' ὄλην τὴν ἀσθένειαν καὶ τοὺς κόπους τοῦ ταξιδίου, ἐκινούμην ἐν μέσῳ τῆς ζωογόνου ἐκείνης ἀτμοσφαιράς τόσον ἐλαφρὸς, τόσο δυνάμωμένος!...

Καὶ ὁ διάλογος ἄρχισε:

— Ἀδελφέ μου Πασχάλη, τοῦ εἶπε ὁ Βιζυηνός, μοῦ φαίνεσαι λιγάκι ἀνήμπορος;...

— Ἀ, μὰ, ἀπήνησε μὲ ἀδιαφορία ὁ μεταλλευτὴς, δὲν ἔχω τίποτα... Ἔτσι εἶμαι πάντοτε.

— Περὶεργο! Ἐπερίμενα νὰ σὲ βρῶ παχὺ καὶ ροδοκόκκινο, μέσα σ' αὐτὸν τὸν καθαρὸν ἀέρα.

— Ἐ! εἶπε τότε ὁ Πασχάλης μὲ χαμόγελο μελαγχολικὸ — περιμένεις πράγματα ποὺ δὲν συνδυάζονται μὲ τὸ ἐπάγγελμά μας. Ὁ καθαρὸς ἀέρας εἶναι γὰρ σένα, ποὺ ἐργάζεσαι ἐπιτήδες γὰρ νὰ τὸν ἀναπνεύσῃς, ἢ ὅμως καὶ γιὰ μὰς ποὺ ζοῦμε ὅλην τὴν ἡμέραν σάν τυφλοπόντικοι μέσα στα ἔγκατα τῆς γῆς, ἢ ἀναπνεύουμε τοὺς φαρμακερικοὺς ἀτμούς τῶν μεταλλῶν μέσα στα μεταλλουργεῖα... Ἐπειτα, εἶχα καὶ λίγες ἀσπινίες τώρα τελευταῖα.

— Γιατί;

— Ἦμουν τόσο ἀνήσυχος... δὲν ξέραν... Σὲ περίμενα κάθε μέρα.

Οἱ δύο φίλοι ἀνέθηκαν στ' ἀμάξι. Καὶ τ' ἀμάξι ἐκίνησε πάλι... Ὁ ταχυδρομικός ὁδηγός, ἄμα βγῆκαν ἀπὸ τὸ δάσος, ἄρχισε νὰ σαλπίζει μὲ τοὺς γλυκύτερους τόνους, προφανῶς γιατί ἀνήγγελλε τὸν ἐρχομὸ του ὄχι τόσο στοὺς κατοίκους τοῦ Κλάουσθαλ, ὅσο στὴν οἰκογένειά του: στὴ γυναῖκα του καὶ στὰ παιδιὰ του.

Λίγο πρὶν φθάσουν στὸ Κλάουσθαλ, ὁ Βιζυηνός καὶ ὁ φίλος του κατέβηκαν. Ἐπροχώρησαν «κρατούμενοι ἀπὸ τῶν χειρῶν».

Ἀφῆσέ τον νὰ πάη, εἶπε ὁ Πασχάλης. Δὲν χάνεις τίποτα. Θὰ σοῦ φέρῃ τίς βαλίτσες σου στὸ σπίτι μου. Ἐδῶ εἶμαστε ὅλοι γνῶριμοι. Ἀλλωστε ἔχω παραγγεῖλει στὸ ταχυδρομεῖο.

Ἦστερ' ἀπὸ λίγο, τὰ μάτια τοῦ Ποιητοῦ κατέτρωγαν ἀχόρταστα τὸ θέαμα τοῦ τοπίου: τοὺς παχείς χλοερὸς τάπητες ποὺ περιβάλλουν τὸ Κλάουσθαλ.

Ἠλῆς καὶ ἀπομονωμένες καμινάδες ἐδῶ κ' ἐκεῖ — τῶν μεταλλουργειῶν. Οἱ σκεπὲς τῆς πόλεως μόλις ἐξεχώριζαν σάν χωράφια ἀπὸ κοκκινωπὸ χῶμα ὀργωμένο τώρα δά, μέσα στὸ ἀνοιχτοπράσινο τῆς πλατωσιᾶς. Ἀλλὰ τὰ σπίτια δὲν ἐφαίνοντο ἀκόμη, γιατί βρίσκονται χαμηλότερα ἀπὸ τὰ λειβάδια, σὲ βαθούλωμα, κ' ἓνα ποταμάκι χωρίζει στὴ μέση τὴν πόλι. Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμε πάλι τὸν ἴδιο τὸν Ποιητὴ νὰ μὰς μιλήσῃ γιὰ (Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤὴΝ 2αν Σελίδα)

Εἰδήσεις καὶ περίερ

Ἀπὸ ὄλον τὸν κ

Δέκα ὀκτὼ βομβαρδιστὰ πλάνα, τύπου «Οὐέλλιγκτον» μενα ἀπὸ Νεοζηλανδοὺς ἀε πρόκειται νὰ ἐκτελέσουν πτ Ἀγγλίας εἰς Νέαν Ζηλανδία.

— Ἄν ἡ κατανάλωσις θε ποδείξῃ ὅτι εἶναι δυνατὴ π 000 χιλιομέτρων ἄνευ σταθμ φει ἡ ἐφημερίς «Νταϊλν» Ἐξ ἡ δύο ἀεροπλάνα τοῦ τύπου ἐπιχειρήσουν πτήσιν ἀπὸ Ἀγ Αὐστραλιαν.

— Ἡ κατάρριψις τοῦ ρεῖν ἔχει ἀποτελέσει ἤδη ἀντικει λήτης καὶ πρὸ τριῶν μηνῶν ρίσθη ὅτι ἡ αὐτάρκεια τῶν γαλ δὲν ἔχει ἀσῆθη ἀπὸ τῆ καθ ἦν ἐπετεύχθη ἡ πτήσις Ἰάλας — Ντάρβιν, μήκος 1 χιλιόμετρον.

— Πιθανῶς ὅμως ἐπετεύχθη τίωσις εἰς τὸ ἀεροπλάνον τὴν κατανάλωσιν βενζίνης ἐ πρὸς τὴν ταχύτητα.

Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες λουν ὅτι ἐφθασαν εἰς Μασσαλ ἀτιόπλιον «Κάιρο Σίτυ» αἱ δελφαὶ τοῦ Ἀλβανοῦ βασιλ γου.

— Αἱ τρεῖς πριγκίπισσαι ἰ μείνουν ὀλίγας ἡμέρας εἰς ἰ λίαν καὶ κατόπι θὰ μεταβοῦν Ἀγγλίαν ὅπου προσεγὲς θὰ σταθοῦν καὶ ὁ βασιλεὺς Ζά ἡ βασίλισσα Γερμάνη.

Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τῶν ὦν διὰ τὴν ἐπιτύχη μείωσιν μόν τῶν εἰσθησίων μελετὰ σιμοποιήσιν αὐτοκινήτων κτ με μηχανὰς Ντίζελ καὶ «τ μπούς».

«Τρόλλεϋ» μπούς — λε κινούμενα δι' ηλεκτρισμοῦ τροχιδρόμοι — θὰ χρησιμο ἰδιαιτέρως εἰς τὰς γραμμάς στείων.

Ὁ Ἀμερικανὸς Κλαρὲν κατέρριψε τὸ παγκόσμιον ρεσ στάσεως εἰς τὴν ἐλευθέραν σιν μὲ 460 χιλιόμετρα ἐντὸς καὶ 30 λεπτῶν.

Ὁ κοληθῆτης ἔπεσεν εἰ ρὸ τὸ μεσημέρι τῆς παρελθοῦ ρασκενῆς εἰς τὸν ποταμὸν ἰ στον καὶ ἐφθασεν εἰς τὰς ἐκβ 8ην ἔσπερτην τῆς Δευτέρας.

— Τὸ παγκόσμιον ρεκορ κ ἀπὸ τὸν Πέτρον Καντιόττι εἰ τὸ 1933 εἶχε διανύσει 440.60 ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Παράνα τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὸ βελγικὸν ἀεροδρόμ Ἐβέρ, παρὰ τὰς Βρυξέλλας, πίδειξις πολεμικῶν ἀεροπλάν περισσοτέρων εὐρωπαϊκῶν κρ

— Ἐνῶ ἡ γερμανικὴ ἀντιπρ ἔξετελεῖ ἀεροστατικὰς ἀσκήσει ἀπὸ τὸ ἀεροδρόμιον, ὁ ἀρχπ στολισκοῦ σημαντῶς Τρούμν ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἐπ σθη σοβαρῶς εἰς τὸ πόδι.

Ο Βιζυηνός
μετα τὰς σπουδὰς μ' ἐς τὰς ἄλλοτερας
κατὰ σύστασιν τῶν ἐτρῶν μεταβαίνει εἰς
Κλαυθιάδα, ὅπου φανταζέται τὸν φίλον του
Πασχάλην.)

Καθὼς ἐπερχοῦσαν συλλογι-
σμένοι, ὁ Πασχάλης διέκοψε τὴ σι-
ωπὴ καὶ εἶπε μερικοὺς στίχους
γερμανικῶς.

—Γίνος εἶσαι οἱ στίχοι; ρώτησε
ὁ Βιζυηνός.

—Τοῦ Γκαίτε, ἀπήντησε ὁ φίλος
τοῦ μεταλλευτῆς μετὰ τὴν αἰσθημα-
τικὴν ψυχῇ. Τους μετέφρασα, μά-
λιστα, στὴ γλῶσσά μας.

—Νὰ τους ἀκούσω!

—Ὁ Πασχάλης ἐστάθη καὶ ἀπήγ-
γειλε τὰ δύο ἐπιγραμματικά τε-
τραστιχα σιγαλά καὶ παθητικά:

Ἐπὶ πάντων τῶν ὀρέων
ἡσυχία βασιλεύει.
Ἐπὶ τῶν κλαδίσκων πλεόν
οὔτε φύλλον δέν σαλεύει.

Τὰ πτηνὰ ταίρι-ταίρι
κοιμούνται σιγὰ κ' εὐτυχῇ—
ὦ, καρτέρει, καρτέρει
καὶ σὺ θὰ κοιμᾷς ἐν βραχεῖ!

Καὶ ὁ Βιζυηνὸς μᾶς περιγράφει
τὴν ἐντύπωσίν του:

«Οἱ μελαγχολικοὶ οὗτοι τοῦ με-
γάλου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ στί-
χοι, ἀπαγγελθέντες ὑπὸ τοῦ Πα-
σχάλη ἑλληνιστί, μετὰ βαθεὸς πά-
θους καὶ ἀληθοῦς συναισθηματός
τῆς σημασίας αὐτῶν, δὲν ἤξευρα
πὼς μ' ἐπροέβησαν τὴν γλυκειὰν
ἀνατριχίσειν καὶ ἔφεραν εἰς τοὺς
ὀφθαλμούς μου τὰ δάκρυα ἐκείνου,
τὰ ὅποια δὲν μοῦ συμβαίνουν σι-
γήθως, εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀνε-
φίκτως ὕψηλῶν σκέψεων, ἀπερη-
των βαθέων αἰσθημάτων, ἀλλὰ καὶ
τοῦτο πάλιν μόνον ὅταν ἡ ψυχὴ
μου τύχῃ νὰ εἶναι καταλήκωσι δι-
αθετικῆν...».

Ὁ Πασχάλης, δείχνοντας στὸ
Βιζυηνὸ τὴ χιονοσκεπῆ κορυφὴν
τοῦ ὄρους Μπρούκ, τοῦ εἶπε:

—Ἐκεῖ πάνω τοὺς ἔγραψε ὁ θεὸς
Γκαίτε!... Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ
μαῦρο σημεῖο; Εἶναι τὸ μικρὸ ἐξ-
νοδοχεῖο ὅπου διενυκτέρευσε. Στὸν
τοιχο σῶζεται ἀκόμη ἡ ἡμερομηνία
καὶ τὸ ἰδιόγραφο ὀνόματός του...
Πρέπει νὰ ἦταν ἕνα τέτοιο βράδυ,
ὅταν τοὺς ἔγραψε τοὺς στίχους αὐ-
τοῦς, ποὺ τοὺς ἔφευγε ὁλοι οἱ Γερ-
μανοὶ. Μία πάλαι βραδεία, ἡσυχὴ,
γλυκειά...».

—Κ' ἔχεις, λοιπόν, συχνὰ τέτοιες
βραδείας στὴν περιοχή τοῦ Χάρτζ;
ρώτησε ὁ Βιζυηνός.

—Πολύ συχνά ὄχι, ἀπήντησε ὁ
Πασχάλης. Ἀλλὰ τώρα εἶναι ὁ
καιρὸς τους... Αὐτὲς τίς ἡμέρες
ζοῦμε σάν στὸν Παράδεισο! Γι'
αὐτὸ ἐπέμενα νάρθῃς μιά ὥρα να-
ρίτερα.

—Καὶ δὲν ἐφοδύσουνα μὴ σοῦ
φέρω τὴν κακοκαιρία; ρώτησε ὁ
Ποιητής.

—Ὅχι τόσο, ὅσο ἐφοδύουνα μὴ
δὲν προφθάσῃς τὸ γλυκὸ καιρὸ, ἀ-
πὴντησε ὁ ἐγκάρδιος φίλος του.
Ὡν ἔχεις ἰδέα, Πάσργη, τί ἄλλο
προσάλλας εἶναι ὁ γέρος ἐκεῖ πᾶ-
νου — ἐκεῖνος ὁ γέρος μετὰ τὸν αἰ-
ωνίως ἀσπρο σκουφὸ. Γι' τζαναπέ-
της, φίλε μου!... Γι' αὐτὸ σοῦ
λέω, κύτταξέ νὰ κοιμηθῇς ἀπόψε
καλὰ, νὰ ξεκουρασθῇς ἀπὸ τὸ τα-
ξίδι. Νομίζω φρόνιμο νὰ τὸν ἐπι-
σκεφθῶμε ἐνῶσφ εἶναι ἀκόμη στὰ
καλὰ του.

—Τί; Ἀμέσως αὔριο;

—Μαί, ἔτσι λέω.

«Οὕτω καθηρόμεθα —συνεχίζει
ὁ Βιζυηνός— εἰς τὴν πρό ἡμῶν ἀ-
ποκαλυφθεῖσαν τώρα πολίχνην, ἐ-
γὼ μὲν ἀπερροφημένος ὑπὸ τοῦ
βαλμού προσηλωμένους πότε πρὸς
τὸ ἐν, πότε πρὸς τὸ ἄλλο σκηνο-
γραφικὸν θαῦμα, ὁ δὲ Πασχάλης,
χαρῆτων τους διαδάτας καὶ ἀνὴρ
ἐμοῦ, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τὴν κηδε-
μονικὸν αὐτοῦ βλέμματι ἐπ' ἐμοῦ, πρό-
θυμος νὰ μοῦ δώμασῃ τὰς τοπο-
θεσίας καὶ ν' ἀριθμῆσῃ τὰς εἰδικὰς
μᾶς ἐκάστης καλλονάς...».

«Τοιοῦτο ἔσφοδρόν ἐφάσκατον ἐ-
πι τῆς οἰκίας τοῦ καὶ ἔχειρητη-
σαμε τὴν οἰκοδόμοισιν.

»—Γλοῦκ σουφ!...
Δηλαδή: «Ὡρα καλή!». Ἡ κά-
τι τέτοιο.

*

Στὸ γερμανικὸ αὐτὸ σπίτι, ὁ Πα-
σχάλης εἶχε φροντίσει νὰ παρα-
χωρήσῃσιν στὸ φίλο του Βιζυηνὸ
κατάλυμα, πράγματι ἀναπαυτικό-
τατο.

Καὶρὸ εἶχε νὰ κοιμηθῇ τόσο ἀ-
ναπαυτικὰ ὁ κουρασμένος ἀπὸ τὴν
ἐγτασί τῶν νευρῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
τὸ ταξίδι τοῦ Ποιητῆς.

Τὸ πρῶτ' ἐξύπνησε ἀργά, καὶ ὁ
Πασχάλης ἤρθε στὴν κάμαρά του
περίλυπος νὰ τὸν πληροφορήσῃ ὅτι
ἡ ἐκδρομὴ τους ἐπρεπε κατ' ἀνάγ-
κην ν' ἀναβληθῇ, γιὰτὸ καιρὸς
εἶχε ἀπότομα ἀλλάξει. Παχειὰ κα-
ταχνιὰ ἐσκέπαζε τὰ πάντα, καὶ ἡ
κορυφὴ τοῦ «Χιονόσκουφου» δὲν ἐ-
ξεχώριζε καθόλου.

Τὴν ὀμίχλην διεδέχθη βροχὴ μὲ
σφοδρότατον ἀνεμὸ, καὶ τὴν βρο-
χὴ ὀμίχλην, καὶ τὴν ὀμίχλην βροχὴ!

Ἔτσι, γιὰ ὀχτώ μερὲς ἡ προφη-
τεία τοῦ Πασχάλη ἐθριάμβευσε. Ὁ
ἀέρας ἦταν υπερβολικὰ κρύος: Ὁ
Βιζυηνός ἔβηκε περισσότερο τώ-
ρα. Δηγείταί ὅτι δὲν μπορούσε νὰ
ξεμυτίσῃ ἀπὸ τὸ κρεβάτι του. Ἐ-
κει ἐδιάβαζε, ἔγραφε, τραγουδοῦ-
σε σάν μικρὸ παιδί ὁ Ποιητής.

Ἐν τούτοις, ὁ Πασχάλης ἐσακο-
λουθῶσεν νὰ βγαίῃ κατὰ κάθε
πρωί. Γιατί, εἰς κατ' εἶχε διακοπὲς
στὰ μαθήματά του, ὅπως γιὰ τὴν
πρακτικὴν τοῦ ἐξάσκῃ ἐξέδουε τὴν
μισὴν μέρα, πότε στὰ πλυτήρια
καὶ χωνευτήρια τῶν μεταλλουρ-
γείων, καὶ πότε στὰ ἐγκατα τῆς
γῆς, ὅπου ἔσκαβε καὶ αὐτὸς σάν
ἀπλὸς ἐργάτης.

«Δὲν θὰ λησμονήσω ποτέ, γρά-
φει ὁ Βιζυηνός, ποῖαν φανταστικὴν
ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμε, ὁσάκις τον
ἐβλέπα ἐπιστρέφοντα ἐκ τῶν με-
ταλλείων: Μετὰ τὸν ὤμοσκηπὴ αὐτοῦ
σκαυφὸν ἐπὶ κεφαλῆς, τὸν εἰδικὸν
σῆμασιν τοῦ μεταλλευτοῦ κάτωθι τοῦ
σώθους, μετὰ τὴν δερματινὴν ποδιὰν
περὶ τοὺς γλουτοὺς καὶ τὴν ἀπα-
στράπτουσαν αὐτοῦ σφύραν ἐπὶ
τοῦ ὤμου, μοῦ ἐφαίνετο ὡς ἐν τῶν
ἀγαθοποιῶν ἐκείνων πλάσματων
τῆς Γερμανικῆς Μυθολογίας, εἰς
τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων ὑποτίθεται
ἐμπιστευμένη ἡ παραγωγή καὶ ἡ
ἐπιτήρησις τῶν θεσημῶν τῆς γῆς.

»Αἱ δάσειαι ὄφρες, τὸ μακρὸν
καὶ πυκνὸν καὶ μελάντατον αὐτοῦ
γένειον, ἡ ὄχρωτάτη ὄμῃς, οἱ ἐκ
τοῦ βάθους τῶν κοιλωμάτων αὐτοῦ
ζωηρῶς σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλ-
μοί, καὶ κάποια ὑπεράνθρωπος νευ-
ρική δύναμις ἐμφωλεύουσα ὑπὸ τὴν
διαφανῆ ἐπιδερμίδα τῶν ἰσχνῶν
καὶ μακρῶν δακτύλων του, μοῖ ἐ-
νίσχυσον διαρκῶς τὴν ἐντύπωσιν ἐ-
κείνην μέχρι τῆς πραγματικῆς αὐ-
ταπάτης. Μόνον τὸ εὐτράπελον καὶ
φιλοπαίγιον καὶ πειρακτικὸν τῶν
σκαυπτικῶν τῆς μεταλλευτικῆς δαι-
μονίων ἐφαίνετο ἡμέρα τῆ ἡμέρα
ἐκλείπον ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ
Πασχάλη. Ὅσον ἡ κακοκαιρία
παρετείνετο, τόσο μ' ἐλαττωτέρως
καθίστατο ἐκεῖνος...».

—Τί ἔχεις, Πασχάλη; τὸν ρωτοῦ-
σε τότε ὁ Βιζυηνός.

—Τίποτε, ἀπαντοῦσε ξερὰ ἐκεῖ-
νος.

—Καὶ πότε θὰ μεταφράσωμε στὴ
γερμανικὴ τὰ «Συνθήματα» νὰ τὰ
στείλωμε τῆς Μαριχὲν μου, στὴ
Γοττίλγη;

—Αὔριο, μεθαὔριο, ἀπαντοῦσε ἀ-
φηρημένος ὁ νέος.

Ὅμως οἱ μέρες περνοῦσαν, τὸ
κρῖο γινότανε δυνατώτερο, ὁ Πα-
σχάλης πῶ ἀνιγματικός, καὶ τὸ
ποίημα τοῦ Βιζυηνοῦ ἔμενε ἀμετά-
φραστο. Καὶ τῆς ἔγραψε:

«Μαριχὲν μου, ἀγαπίτισά μου, μὴ
τὸ ἀκόλουθο ταχυδρομεῖο θὰ λά-
θῃς τὸ ποίημα που σοῦ ἔγραψα».

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

Γεώργιος Βιζυηνός

Του συνεργάτου του «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνός μετὰ τὴν σπουδὴν τοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ ἀναισθησίαν τῶν ἰατρῶν μεταφέρθη εἰς Κλάουσθαλ, ὅπου συναντᾷ τὸν φίλον του Πασχάλην, ὁ ὁποῖος εἰργάζετο εἰς τὰ μετὰλλεῖα.)

350N

Ἔτσι, λοιπόν, ὁ ἄθλιος καιρὸς εἶχε ἀποκλείσει μέσα στοῦ ὄρεινῷ σπιτάκι τῆς Κλάουσθαλ, τὸ Βιζυηνὸ καὶ τὸ φίλο του Πασχάλη. Οἱ μέρες καὶ οἱ νύχτες τοὺς ἐφαίνοντο ἀτελείωτες.

Ἔνα βράδυ, ψυχρὸ ἀλλ' ὀπωσθηπότε ἀτάραχο, μετὰ τὸ δείπνο, ἀφοῦ ἐστουπώσαν καλά καὶ τίς τελευταῖες χαραμάδες τῶν παραθύρων μὲ παλιὰ ἀθηναϊκὰ ἐφημερίδες (ἰδοὺ ἡ χρησιμότης τῆς δημοσιογραφίας!) οἱ δύο Ἕλληνες ἐκάθισαν κοντὰ στὴν ἀναμμένη θερμάστρα κ' ἐρρέμβάζαν σιωπηλοὶ.

Καθένας θυμότανε τὰ δικά του—τὰ περασμένα του.

Ἐξαφνα, τὸ μυαλὸ τοῦ Ποιητοῦ, ποῖος ξέρει κατὰ ποῖο συνειρμὸ ἰδεῶν, ἐπήγε στοῦ παλιὸ αἰσθημα τοῦ Πασχάλη πρὸς τὴν κόρη τῆς πλούστρας του, τὴν προφαντῆ, ἀλλ' ἀπιστη Πλακιώτισσα. Τώρα, ἀποροῦσε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Βιζυηνὸς πῶς δὲν ἐσκέφθηκε ἀκόμη νὰ τὸν ἐρωτήσῃ. Ὅχι γιὰτὶ ὑπόπτευε ὅτι ὁ κακότηχος ἐκεῖνος ἐρωτᾶς τοῦ νέου θὰ μπορούσε νὰ ἔχη σχέσι μὲ τὴν τωρινὴ ψυχικὴ του κατάστασι, ἀλλὰ γιὰ νὰ δώσῃ θέμα διμιλίας—ἔτσι, ἀπὸ τῆ φιλοπαύμονα διάθεσι ποὺ τὸν ἐχαρακτηρίζε.

Χωρὶς, λοιπόν, νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια ἀπὸ ἕνα βιβλίον ποὺ εἶχε ἀνοικτὸ στὰ γόνατά του, εἶπε:

—Ὡς τόσο, Πασχάλη, δὲ μοῦ εἶπες ἀκόμη τίποτα γιὰ... γιὰ τὴν Εὐλαλία...

—Ὡ! στ' ἀνάθεμα νὰ πάη! ἀπῆντησε ὁ μεταλλειολόγος καὶ πετάχτηκε ὀρθίος. —Πῶς σοῦ ἤρθε καὶ σένα στοῦ μυαλοῦ αὐτῆ ἡ... ἡ παλιοπατσασθοῦρα;

Τὴν ἐνδιαφέρουσα συνέχεια τῆς συναμιλίας αὐτῆς τὴν περιγράφει ὁ Βιζυηνὸς μὲ τὸ ἰδιόρρυθμο ὕφος τοῦ ἔτσι:

«Δὲν ἤξεύρω — εἶπον ἐγώ, προσπαθῶν νὰ κρύψω τὴν ἐκπληξίν μου. Περιεργάζομαι ἐδῶ τὰς παλαιοντολογικὰς εἰκόνας τοῦ βιβλίου. Πόσον εἰδεχθῆ καὶ τερατώδη ἦσαν τὰ ὄντα τ' ἀπολαύσαντα τὴν παρθενικὴν τῆς Δημιουργίας καλλονὴν, τὸ πρῶτον τῆς φύσεως σφρίγος, πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ τὰ χαρῆ ἡ εὐγενὴς τοῦ ἀνθρώπου καρδιά, διὰ τὴν ὁποῖαν καὶ μόνον ἦσαν προωρισμένα!

»Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ — συνεχίζει ὁ Ποιητῆς — τὴν ταραχὴν μου, ὅταν ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τοῦ βιβλίου, ὅπως ὑποδεχθῶ τὴν καθυστεροῦσαν ἀπάντησίν του, εἰδα τὸν Πασχάλην! Ἡ στάσις τοῦ σώματός του, ἡ θέσις τῶν χειρῶν, ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου, ἡ πελιδνότης τῶν χειλέων, καὶ προπάντων ἡ ἐκφρασις τῶν ὀφθαλμῶν, παρίσταναν ἀβόηθητον ἀνθρώπον, ὅστις πληγείς ἐξαιφνης θανασίμως, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος διατελῶν τῆς οὐ-

νης καὶ τοῦ δέους, ἀμυχανεῖ πῶς νὰ προλάβῃ δεύτερον θανασίμον κτύπον!

»—Μὴ χτυπᾶς! — ἀνέκραξε μετὰ μακρὰν ἀγωνίαν. Μὴ χτυπᾶς αὐτὴν τὴν χορδὴν!...

»Καὶ ἡ φωνὴ του εἶχεν ἐκραγῆ οὕτως, ὡς εἴαν ἀπεσῦρθη αἴφνης ἀπὸ τοῦ λαίμου του ἡ σιδηρὰ χεῖρ, ἡ ὁποία τὸν ἐπνίγειν!

»Τὸ βιβλίον ἐπεσεν ἀνεπαισθητῶς ἀπὸ τῶν γονάτων μου. Ἀφήκα τεταραγμένος τὴν θέσιν μου, καὶ προσελθὼν, ἐκάθησα παρ' αὐτῷ, ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου. Καὶ λαθῶν τὴν πυρέσσουσαν αὐτοῦ δεξιάν ἐντὸς τῶν χειρῶν μου:

»—Ἀεδλφὲ Πασχάλη, μ' ἐκπλήττεις! — τῷ εἶπον τρυφερὰ τῆ φωνῆ. —Τί ἔχεις;»

Ὁ μεταλλειολόγος ἦταν ἔρμαιον δεινῆς ψυχικῆς ταραχῆς. Καὶ ἡ ταραχὴ του ξέσπασε ἀμέσως μπροστὰ στοῦ φίλο του Βιζυηνό:

—Πονῶ, Γιώργη! ἐφώναξε. Πονῶ ἐκεῖ ποὺ μ' ἄγγιζες, σκληρῆ φίλε! Ἀνάνθρωπε! Τί μοῦ τὰ λὲς τώρα μὲ παραβόλεις; Μήπως δὲν εἶναι φανερό; Μήπως δὲν τὸ ξέρω;»

»Ὡ, ναί! ὅπως ἡ νεόπλαστη Ἀθηνοῦργία, ἔτσι ἦταν ἡ καρδιά μου ἐκείνον τὸν καιρὸ. Ἐνας παρθένος τόπος, γεμάτος ἀκμὴ καὶ σφρίγος! Ποῖος τὴν ἐξέσπασε τὴν ἀγνὴν ἐκείνην καρδιά; Ποῖος τὴν ἀπῆλαυσε; Τὸ βδελύρο, τὸ τερατώδες ἐκεῖνο πλάσμα τῆς ἀθηναϊκῆς νεοτινίας! Καὶ μήπως ἤξερε νὰ τὴν ἐκτιμῆσῃ; Ἄ, ὄχι! Ἀφοῦ ἐνετρούθησε κτηνωδῶς μέσα στὴ τρυφερότερη συγκινήσεις μου, στὰ θεϊστὰ αἰσθηματὰ τῆς καρδιάς μου, καὶ ὅταν ἐχόρτασε, τὴν ἐμόλυνε μὲ τὸ φαρμάκι τῆς ἐλάσπωσης μὲ τὴ διασφαλῆ τῆς!... Ἐκυλίσθη ἐπάνω τῆς σὰν ἀκάθαρτος χοῖρος! Τὴν ἐδουθένωσε! Τὴν κατέστησε ἀνάξιον ἐνδιαίτημα τοῦ εὐγενούς, τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ ὑψηλοῦ, γιὰ τὰ ὁποῖα ἦτον προωρισμένη!...

Ἐθιμάτιζε ἐπάνω-κάτω, νευρικός, χειρονομοῦσε.

—Καλὰ τὸ λέει ὁ ποιητῆς... ἐξηκολούθησε.

—Ποῖος ποιητῆς; ρώτησε ὁ Βιζυηνός.

—Ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος, νομίζω:

—Ἔ, σεῖς ποῦ ἔχετε καρδιά μὲς' ἐπὶ τὴν καρδιά σας στὴν καρδιά σας μὴ τὴν ρίχνετε στοῦ πρῶτο ἀπάντημά σας!...

Καὶ ὁ Βιζυηνὸς συνεπλήρωσε τὸ τεράστιχο:

—Δίνεται ἡ καρδιά μὲ τόσην εὐκολία ἀλλὰ παίρνεται ὅπως στάχτη, κρούα!

Ἀκολούθησε μικρὴ σιωπῆ. Ὁ Βιζυηνὸς ἦταν λυπημένος, «ἐμθρόντητος» γιὰ τὴν ψυχικὴν κατάστασι τοῦ ἀγαπητοῦ του Πασχάλη.

—Ἀλλὰ γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εἶπε. Γιὰ ποῖαν τὰ λὲς δὲλ' αὐτὰ; Γιὰ τὴν Εὐλαλία μιλάς; Θὰ ἐστοιχημάτιζα τὸ κεφάλι μου ὅτι ἡ παλαιὰ ἐκείνη ἱστορία ἐπέρασε πιά

ΝΑΝ

ἀνεπιστρεπτί!
—Ὡ, εἶπε ὁ Πασχάλης ὕστερ' ἀπὸ μικρὸν δισταγμὸν. Ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐπέρασε' ἀλλ' οἱ συνέπειες παρέμειναν! Ἄν ἤξερες, ἀγαπητέ μου Γιώργη, ἂν ἐμάντευες!...
—Δὲν ξέρω, δὲν μαντεύω, Πασχάλη, ἀπῆντησε ὁ Βιζυηνός, Μιλησέ μου καθαρά. Ἄφησε τὰ αἰνίγματα, καὶ ἀποκάλυψέ μου τὸ δράμα τῆς καρδιάς σου... Τί σοῦ συμβαίνει; Ὅταν μάθω, ποῖος ξέρε, ἴσως μπορέσω νὰ σε βοηθήσω. Ξέρω γὰρ ἀπὸ τρικυμίας τῆς καρδιάς, ξέρω... Ἀπὸ μικρὸς σπουδάζω στοῦ σχολεῖο τῆς Ἀγάπης, Πασχάλη. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ ἤμουν καλογεροπαῖδι στὴν Κύπρῳ! Καὶ τώρα ἀκόμη... Ἄς εἶναι, πὲς μου τὰ δικά σου πρῶτα...

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 36ον Μέρος.

Τύπος Α. 16/12/1939

Γεώργιος Βιζυηνός

Ο Βιζυηνός μετά της απορίας του ελε των Αθηνών, κατά σύστασιν του Ιεραρχ. μεταστάει ες Κλαυθούσα, όπου συναντά τον φίλον του Πασχάλη, ο οποίος εγράφει εις τα μετὰ ταύτα, ότι ητοιμασμένος εις μικρά (Πρακτικώσα).

36ον 1939

— Η παλαιά ιστορία επέρασε, ξαναέπε ο Πασχάλης, άλλ οι συνέπειες παρέμειναν.

Και ο Βιζυηνός εκατάλαβε πιά ότι ο πόνος του φίλου του ήταν βαθύς, απροσμέτρητος. Τά δάκρυα του έβραγαν και λυγμοί έταραζαν το στήθος του.

— Συγγνώμη, αδελφέ Γιώργη, συγγνώμη για τη μικροψυχία μου, έλεγε. Τόσον καιρο αγωνιζόμουν για να σε τραβήξω κοντά μου, τόσον καιρό σε περιμένα να ληθε μόνο και μόνο για ταύτηα σου άνοιξω την καρδιά μου, να ρησ την πληγή της που αιμοστάει. Και ειχε τόσο θάρρος, τόσο μηπιτοσύνη ενόσω δεν σε έβλεπα. Άλλά τώρα που ήρθες, που ο' έγω ήθε μέρια μπροστά στα μάτια σου, δεν ξέρω τί με κάνει τόσο μπειλο, τόσο μικροψύχο. Ίσως η ευρικότης μου, που δυνάμωσε τώρα και από το κρύο — ίσως όμως γιατί... γιατί υπάρχει λόγος να ξεπαρώ τον έαυτο μου ένοχο, πολύ ένοχο!

— Ένοχο σε τί; ρώτησε με άπορία ο Βιζυηνός.

— Θα μάρης. Πρέπει να γίνης ο πνευματικός μου έδω στην ερημία. Ποιος έξερει; Άυριο ίσως θα είναι πολύ άργα πιά. Βλέπεις τις δυνάμεις μου πώς υπογαρούν και φθίνουν κάτω από το βάρος της συμφοράς; — Συχώρησε με, αδελφέ μου! Μία εκατάσχεση έπιθυμία με κυριεύει, έπιθυμία αναπαύσεως και ύπνου. Είμαι κουρασμένος, είμαι κατάκοπος πιά. Θέλω ύπνο, ύπνο, ύπνο! Άλλά ο ύπνος δεν έρχεται. Οι άνεμοι τ' ούρανού ησυχάζουν τα κόματα της θάλασσας αναπαύονται. Μόνον ήρώ μενον έγω δεν ήμπορώ να ησυχάζω! Άπορείς; Έκπληττεσαι; Άκούω και κρίνει.

— Έσκόμω το κεφάλι, και σαν να προσπαθώσε να συγκεντρώσει ενάναμνισις του, έμεινε άρκετά ώρα σιωπηλός.

— Έπειτα, χωρίς να σηκώσει τα μάτια του, ειπε:

— Θυμάσαι, Γιώργη, ποτέ κικρε και χολή έφερνα στα στήθη μου φεύγοντας από τας Αθήνας;

— Μάλιστα, απήντησε ο Βιζυηνός, θυμάμαι ότι δεν ειχε καταπραυνήθω δωκε διαλύου, άλλ όμως...

— Μάθε, λοιπόν, διέκοψε ο Πασχάλης, ότι κάτω από τα στέρνια μου δεν έβλεπε πιά εκείνη η τολμηρή, η χαράτη έλαίβας καρδιά που ήθελες άλλ' ένα ποδοπατημένο κεφάλι, ένα αιματοφύρτο κουρέλι που μόλις και μετά βίας διασώθη από τα ρυπαρά νύχια μιάς ύπαιτης!

— Αυτά είναι οι μεγάλες υπερβολές, απήντησε ο Βιζυηνός. Έγω ούτε τώρα παραδέχομαι ότι η διααγωγή μιάς πρόστυχης γυναίκας μπορεί να παραβλώψη την αξία μιάς φρόνιμης καρδιάς.

— Δεν έβρω πώς το ένοιαι αυτό!

— Είπε ο Πασχάλης σκεπτικός. Άλλά τα διαμάντια και τα μαργαριτάρια όταν μία φορά ριχθούν στους χείρους και μασηθούν και ποδοκλιθούν από αυτούς γίνονται εκατάλληλα πια να στολισούν και το μετριώτερο κεφάλι, πολύ λιγώτερο να ύψωθούν ως στο διαόημα μιάς βασιλισσας.

— Πφ, και δεν τά ξεπλένω τα μαργαριτάρια να γίνουν καθώς πρώτα; γέλασε ο Πουητής.

— Άλλ' ο Πασχάλης δεν ήθελε να πάρη το πράγμα στ' άσπεια.

— Ο ήθικός ρυθός δεν ξεπλένεται με κανένα σαπούνι, εφώναζε. Ο ήθικός βορβόρος δεν καθαρίζεται με τίποτε! Άλλά τώρα πιά δεν πρόκειται γι' αυτό... Άλλο είναι που σε βασανίζει.

— Αναστέναζε, και παίρνοντας θλιβερό τόνο, ειπε:

— Θυμάσαι, Γιώργη, τα πρώτα γράμματα που σου έστειλα από τη Φράϊμποργ;

— Μάλιστα, απήντησε ο Βιζυηνός, τά θυμάμαι.

— Ησουν ακόμη στάς Αθήνας και δεν εγνώριζες τά της Γερμανίας. Σου περιέγραψα την ευγένεια των καθηγητών, τη στοργή τους προς τους φοιτητάς, τά φιλόξενα αισθήματα τους προς τους ξένους, προπάντων σ' έμάς τους Έλληνας. Τώρα βρίσκεις ότι σοδ Έγραφα υπερβολές;

— Όχι, απήντησε. Είναι όπως μοδ τους Έγραφες.

— Μεταξύ των καλών εκείνων ανθρώπων που με άγαπήσαν ξεχωριστά, εσυνοχισε ο Πασχάλης χαμηλώνοντας τά μάτια, ήταν και ο καθηγητής Μ. Άριστος επιστήμων, άριστος χαρακτήρ.

— Ναι, θυμάμαι, που μου Έγραφε συχνά γι' αυτόν.

— Σου Έγραφα τις άρετές του, την αξία του, με την όποία έπροίκισε την Έπιστήμη. Άλλά για το πολυτιώτερο κόσμημα του σπαιτιού του, για το ώραιότερο στολίδι της Φράϊμποργ δεν σου Έγραφα ποτέ. Δεν σου άνέφερα ότι ειχε μία θυγατέρα.

— Όχι, απήντησε ο Βιζυηνός ταβραμένος. Το τελευταίο που μου Έγραψε ήταν ότι ο καθηγητής αυτός έχασε τη σύζυγό του. Έτσι δεν είναι, γούζο;

— Ναι, κ' ενό ο θάνατος εκείνος έκλεισε το φιλόξενο σπίτι του στούς λοιπούς συμφοιτητάς μου, σε μένα όμως έμεινε πάντα ανοιχτό. Μπορώ μάλιστα να πώ ότι μ' έδέχοντο με μεγαλύτερη έγκαρδιότητα... Στή μοναξιά που έμεινε ο δυστυχισμένος καθηγητής, εύρισκε παρηγορία με τη συντροφία μου, κατά τις μακρές χειμωνιάτικες νύχτες.

— Άλλ' ο γέρο καθηγητής ειχε τά παιδιά του, παρετήρησε ο Βιζυηνός, ειχε την κόρη του. Δεν ειχε;

— Ναι. Ειχε την Κλάρα, εστέναζε ο Πασχάλης. Άλλά έξερεις τί θα ειπή γέρος καθηγητής, προπάντων Γερμανός; Η Κλάρα ήταν το-ρανοχοποιά του. Πία, θυμάμαι, Σωτηρή — ίσως εζημένη από το διαόασμα μυβιστορημάτων — άλλα γεμάτη μουσική και ποιήσι, γεμάτη φαντασία και αισθήματα...

Ο γέρος, φυσικά, γάμος και αδιέξοφος σε κάθε άτι που δεν ήταν η Έπιστήμη/ου. Έγω, με την τάση ναωρις απογοητευμένη καρδιά μου, με τη φτεροκοιμένη φαντασία μου, και μόνω με την ψυχρή σκέψη προσηλωμένη αποκλειστικώς στην Έπιστήμη, εταίριαζα με αυτόν περισσότερο από κάθε άλλον. Είμαι βέβαιος γι' αυτό. Την εταίρειική του εκείνη προτιμωσι την άφιλα στην αγάπη μου στην Έπιστήμη — ίσως όμως και στην εφεκτικότητά του — έβριοντι της κόρης του. Κατά τούτο, εδύφερα από όλους τους άλλους. Πρέπει να σου πώ ότι η φρολάρα Κλάρα ήταν εταίρεικής ώμορφιάς νέα, και ακόμη ότι ήταν το αγαπίεμένο παιδί της πόλεως. Η ελπίδα της, η άσφάλεια της συνηπαζον κανένα που θα την εγνώριζε. Ίσως ήταν λιγάκι φιλάρεσκη, άλλ' αυτό άρσειε στον κόσμο. Της έπηγανει... Και όλοι έπροθυμοποιούντο ποιάς να την περιποιήθω, ποιάς να κερδίση ένα χαμόγελο από τά ρόδινα χείλη της, λιγάκι φώς από τά χρυσά της μαλλιά... Έν τούτοις, εκείνη έβγαине πάντοτε νικητήρια και θριαμβεύουσα από τις πολιορκίες των θεαμαστών, χωρίς στην εταίρειωμαστική διεξέτατά της. Και όσο περνούσε ο καιρός, η ξανθή καλλονή της γινότανε πιο εταίρεια, πιο θαμνωτική!... Ένα ζωντανό ποίημα, φιλε μου Βιζυηνέ! Ένα παραδεισακό πάρομα!

Και ο Πασχάλης συνέλεξε τά δάκρυλα, σαν άνθρωπος προσευχόμενος κ' εσθήλωσε το βλέμμα στο κενόν...

Ο φίλος του Ποιητής τον έκώταζε εκπληκτικός. Τόσο πάθος δεν έπεριμενε να συναντήση στον Πασχάλη, έπειτα μάλιστα από την πρώτη του αισθηματική περιπέτεια με την λατκή γυναίκα των Αθηνών, που ειχε καταπροβώσει τον έρωτά του.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τό 37ον Μέρος.

ΑΡΡΑΒΩΝΑ

Κατοικουόμεν καλλιτεχνικοί ταίνα μοντέλα με τάς κατάθεσις των 18 Κορπ. το ζεύγος 8 14 12 8 6 Πωλούμεν ήλεκτρο να διά 30 έτη. Αγοράζομεν ήλεκτρο και ήγυμνιστήν. Έξαιρετικώτερον φησιν τάς τιμὰς λιθια σι...

ΑΚΑ

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ο Βιζυηνός, μετά τας σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ συστάσιν τῶν ἱατρῶν μεταβαίνει εἰς Κλαυθουθάλ, ὅπου συναντᾷ τὸν φίλον του Πασχάλην, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀφηγεῖται τὴν αἰσθηματικὴν του περιπέτειαν μετὰ τὴν κήρην ἑνὸς Γερμανοῦ καθηγητοῦ, ὀνόματι Κλάρα.)

1934 370N Τύπος
Καὶ ὁ Πασχάλης, ὁ περιπαθὴς φίλος τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἐξηκολούθησε νὰ τοῦ διηγήται τὴν ἱστορίαν του:

— Ἐγώ, εἶπε, περνοῦσα συνήθως ὄλον τὸν καιρὸ μετὰ τοὺς γέροντας. Μετὰ τὴν Κλάρα οὔτε ἐπαίξα, οὔτε ἐχόρευα. Ἄλλ' ἐνοιώθα μιά ἐσωτερικὴ εὐχαρίστησι, ὅταν τὴν ἐθέλεπα νὰ εὐδοκιμῇ, νὰ λατρεύεται. Ὑπερηφανευόμουν γι' αὐτὴ. Ἦταν ὁ θησαυρὸς τοῦ σπιτιοῦ ἐκείνου, ποῦ με τιμοῦσε μετὰ τὴν ἐμπιστοσύνην του. Καὶ ὁμως οἱ Γερμανοὶ συμμαθηταὶ μοῦ με ζήλευσαν. Ἐνας ἀπ' αὐτούς, στενωτέρός μου φίλος, μοῦ τὰ ὡμολόγησε. «Τὸ ἰδανικὸ τῆς Κλάρας, εἶπε, δὲν εἶνε μάτια γυαλιά, φρύδια σκουλιά, μούτρα πατάτα!» Αὐτὰ, ἐννοεῖται, τοὺς τὰ εἶπε ἐκείνῃ μετὰ τὴν ποιήσιν τους, ὅταν καὶ ὅπως ἐπρεπε, ἔτσι ποῦ νὰ μὴ προσβληθῇ κανεὶς τους. Ἄλλ' οἱ Γερμανοὶ εἶνε πονηροὶ καὶ ὑπέβλεπαν τὴν προσκόλλησίν μου στὸν καθηγητὴν πατέρα τῆς Κλάρας. Ἐνόμιζαν ὅτι ἐγὼ καὶ ἡ Κλάρα ἤμασταν περισσότερο συνδεδεμένοι ἀπ' ὅ, τι φαινόμασταν. Καὶ ὁμως ἡ Κλάρα οὔτε ἐφλερτέρησε μαζί μου ποτέ, οὔτε με φιλαρέσκεια καὶ ἐπιδείξει μοῦ ἐφέρθη — ὅπως αἱ ἐκείνους. Καὶ αὐτὸ ἦταν φυσικόν. Ἀφοῦ ἐγὼ ἤμουν πάντοτε σοβαρὰς, συγκρατημένους, μοῦ φερότανε κι' αὐτὴ με ἀνάλογη σοβαρότητα καὶ μετριοφροσύνη. Ἐδειγνε πᾶς με τιμοῦσε. Καὶ τοῦτο μ' ἔκανε τόσο εὐτυχῆ, ὅσο μποροῦσε νὰ εἶνε εὐτυχῆς ἄνθρωπος ποῦ ἔραθε τὴ δικήν μου αἰσθηματικὴν κατὰστροφη εἰς τὰς Ἀθήνας.

— Ἡ Κλάρα δὲν σοῦ εἶπε ποτὲ τίποτα; ρώτησε ὁ Βιζυηνός. Δὲν σοῦ φανερώσε καμμιά αἰσθηματικὴ τῆς κλιῶν;

— Ὁχι. Μόνον ἀργότερα, πολὺ ἀργότερα μοῦ ἔδωσε μιά ὑποψία... μιά νῆσι. Καὶ ἰδοὺ πῶς: Στὸ θέατρο παίζοτανε «Ὁ Ἰπτάμενος Ὀλλανδός» τοῦ Βάγνερ. Ὁ ἠθοποιὸς ποῦ ἐπαίξε τὸν ἥρωα αὐτὸν ἐβγήκε στὴ σκηνή, ὅπως συνήθως, μαυροφορεμένος, μετὰ τὰ μαῦρα μάτια του, μαῦρα μαλλιά καὶ γένεια, ἀλλὰ μετὰ τέτοια ἐμφάνισιν καὶ τόσο χλωμὸς καὶ μελαγχολικὸς, ὥστε πολλοὶ ἐνόμισαν ὅτι ἐβλεπαν ἐμένα ἐκεῖ πάνω... Λοιπὸν, ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρας, δὲν ξέρω πῶς ἔτυχε λόγος καὶ ἡ Κλάρα μοῦ τὸ εἶπε.

— Ἐδῶ ὁ Πασχάλης ἐσιώπησε ἄξαφνα:

— Μὰ τί σοῦ εἶπε; ρώτησε ὁ Βιζυηνός.

— Ὅτι εἶνε τὸ ἰδανικὸ τῆς φαντασίας τῆς, ὁ πόθος τῆς καρδιάς τῆς...

— Τί πράγμα; ρώτησε πάλι ὁ Βιζυηνός, ἀφοῦ ματαίως ἐπερίμενε τὸν φίλον του νὰ ἐξακολουθήσῃ.

Ὁ Πασχάλης ἐκοκκίνισε ἄξαφνα, σὰν παιδί ποῦ τὸ ἐπίασαν σὲ ἀταξία, καὶ μετὰ γλώσσα μαργωμένη, εἶπε:

— Ὁ Ὀλλανδός! Ὁ Ἰπτάμενος Ὀλλανδός!...

— Εἶνε τὸ ἰδανικὸ ὄλον τῶν Γερμανίδων, εἶπε ὁ Βιζυηνός κάνον-

τας τάχα πῶς δὲν ἀντελήφθη τὴν ταραχὴν τοῦ φίλου του.

— Ναί, εἶπε ἐκεῖνος παίρνοντας θάρρος. Μάλιστα τῶν ξανθῶν. Τὸ ἄκουσα ἀπὸ τόσες ἄλλες πρώτητες καὶ δὲν μοῦ φάνηκε παράξενο. Ἐν τούτοις ὁ τρόπος ποῦ τὸ εἶπε ἡ Κλάρα, οἱ περιστάσεις δὲν ἄφιναν ἀμφιβολίαν. Ἀπὸ τὴν ταραχὴ τῆς ἡ καυμένη δὲν μπόρεσε νὰ πῇ τίποτε ἄλλο. Καὶ μένα μοῦ ἦρθε... σὰν ἀποπληξία.

— Ἀμ' γιατί πάλι ἐσὺ τόσο φοφοδεῖς; γέλασε ὁ Βιζυηνός.

Ὁ Πασχάλης ὁμως τέντωσε ἄξαφνα τὰ μάτια του καὶ:

— Δὲν τὸ καταλαβαίνεις γιατί; εἶπε. Ἡ νέα ἤθελε ἀγάπην!

Ἐπρόφερε τις τελευταῖες αὐτὲς λέξεις, ἀφοῦ πρώτα ἐκύτταξε γύρω του μυστηριωδῶς καὶ με χαμηλωμένη φωνή, σὰν νὰ φοβότανε μὴ τὸν ἀκούσουν οἱ τοῖχοι.

— Ἐ, καὶ σὰν ἤθελε; εἶπε ὁ Ποιητῆς χαμογελώντας.

— Καὶ σὰν ἤθελε; ἐπανελάβε ὁ μεταλλειολόγος ἀπορημένος ποῦ ὁ φίλος του ἐπαίρνε μετὰ τὴν ἐλαφρότητα τὸ θέμα.

— Ναί, εἶπε ὁ Βιζυηνός, σὰν ἤθελε ἀγάπην, ἐσὺ ποῦ ἦσουν;

— Ἐκεῖ ἤμουν — ἐγώ, ἀπήντησε ὁ Πασχάλης σκληρὰ καὶ αὐστηρὰ. Ἄλλ' ἐγὼ... τί ἀγάπην εἶχα νὰ τῆς προσφέρω; Ἦ ἀποπληξία τῆς πλύστρας μου;... Σοῦ λέω ἦταν ἡ βασίλισσα τῶν παρθένων! Ἦταν ἕνα θεῖο πλάσμα, ἀξίον τῆς λατρείας ὄλου τοῦ κόσμου... Μὰ ἐσὺ εἶσαι περίεργος, φίλε μου Βιζυηνέ! Ἀνδύεται μπροστά μου μιά καρδιά, ἐν' ἀχναντο σκεῦος τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ — καὶ θέλεις νὰ τὸ γεμισῶ μετὰ ἀποφάγια τῶν χοίρων; Πῶς σκέπτεσαι ἔτσι;

Στάθηκε μιά στιγμή ὁ Πασχάλης, κ' ἔπειτα ἐξηκολούθησε, σὲ πρακτικὸν τόνο:

— Ἀπὸ τὴν βραδεῖά ἐκείνη ἀρχίσα νὰ πηγαίνω σπανιώτερα στὸ σπῆτι τους, μολονότι μοῦ παραπονούντο γι' αὐτὸ οἱ γονεῖς τῆς. Κι' ὅταν ἐπήγαινα, ἐφρόντιζα νὰ τὴν ἀποφεύγω συστηματικὰ... Ἐνόσω ἐζῶσε ἡ μητέρα τῆς, τὸ πράγμα δὲν ἦταν καὶ πολὺ δύσκολο. Καλεσμένοι ἦταν πολλοὶ, καὶ καθὼς τὴν ἐθαύμαζαν ὅλοι, προσπαθοῦσαν μετὰ κάθε τρόπο νὰ τὴν κρατοῦν κοντὰ τους... Ἄλλ' ὅταν ἡ μητέρα τῆς πέθανε, ἀλλὰξαν ἀμέσως τὰ πράγματα. Τὸ σπῆτι ἀδείασε ἀπὸ κόσμον, κλείστηκε... Μιά φτωχὴ γυναίκα, μακρυνὴ συγγενὴς τοῦ καθηγητοῦ, ἡ μόνη ἐπιζῶσα, προσελήφθη ὡς οἰκονόμος, ἡ μάλλον ὡς συντροφὸς τῆς Κλάρας... Ἄλλ' ἡ Κλάρα δὲν ἦταν πιά ἡ ζωηρὴ, ἡ εὐθυμὴ, ἡ τολμηρὴ ἐκείνη κόρη, τὸ ἀηδόνι τοῦ σπιτιοῦ. Ἡ Κλάρα ἐγίνε διὰ μιάς σκεπτικῆς, μελαγχολικῆς, ἐπιφυλακτικῆς. Ἐζύγισε καὶ τὴν παραμικρὴν λέξιν, πρὶν τὴν προφέρειν.

— Κ' ἐσὺ τί ἔκανες, Πασχάλη;

— Ἐγώ, μετὰ τὸ θάνατον τῆς μητέρας τῆς ἐδοκίμασα νὰ διακόψω τις βραδυνὲς μου ἐπισκέψεις. Ἄλλ' ὁ γέρο-καθηγητῆς μοῦ παραπονέθηκε μιά μερὰ μετὰ τὸν ποῦ ἀγγίξε τὰ σπλάχνα μου: «Τώρα ποῦ εἶμαι ἐρμῆμος κι' ὀρφανεμένος, εἶπε, δὲν πάει νὰ μ' ἀφήσῃς κ' ἐσὺ ποῦ ξέρεις καλά τί θὰ πῇ μοναξιά»... Ἐπήγαινα, λοιπὸν, πρώτα σπανίως, ἔπειτα συχνότερα. Ἀλλὰ πάντοτε ἀπέφευγα κάθε εὐκαιρία ποῦ θὰ μποροῦσα νὰ βρεθῶ κατὰ μόνας

πυρκαϊών της Κιόλλας. Έκ της πυρκαϊάς άπεσφόρωσαν αί κανηπόδες της εταρίας ίζονται εις 60 έκαστεμύρια δρημίων.

ου

γάνωσις
ίγύπτου
ναυτικόν

οτική μεθόριος

θράς θαλάσσης έξα-
τό άπρόσβλητον.
τά άεροδρόμια του 'Α-
μέξης, Καντάρας και 'Α-
ξενου, μέγα άριθμόν
έτοιμών καθ' άπασαν
ς και ημέρας ν' άπο-
έχθρικήν προσβολήν εις
ς διάφυγας, είτε κατά
της Αιγύπτου.
κρήλθεν, ολιγοχρόνιον
έν τούτοις οι 'Αγγλοι
τήν παθητικήν άερά-
νάσαντες τον πληθυσ-
αυτοίσιον άποπροσω-
ς ώστε να μη προκλη-
έν περιπτώσει άκηρυ-
ου.
ις όμως του στρατού
ου είνε ολιγάριθμος,
επίσημος αιγυπτιακάς
ς, ο αιγυπτιακός στρα-
ος εις 25,000 άνδρας,
α την έκθεση του ναυ-
πόρου ή είνε ο στρατός
τρατού έν Αιγύπτω ά-
ς 15,000 άνδρας, οίτι-
ον δύναμιν μηχανοκι-
ρχίας.
άρθρον του ίδιου ναυ-
ναμικς του έν Παλαιστι-
ύ στρατού άνεροχόμενη
νδρας, θά σπεύση έν
ου εις βοήθειαν του
ς Αιγύπτου και διά του
ου της Καντάρας θά
εις τά σημεία της χώ-
ντα άμεσον άνάγκη
ν κατά νεωτέρας πλη-
ό έν Αιγύπτω άγγλι-
ειον άντιλαμβανόμενον
ν έκάλεσεν εις βοήθει-
κμεις Ινδικού στρατού,
άφικθείσας εις Σουέζ
άμέσως εις την περιφέ-
υτικών συνόρων διά
λενον.
έξασφαλισθή ή Αίγυ-
ά άπρόσπτα επίθεσεως,
δύναμιν άνω των 150
νδρών και ή όποια θά
σην τά έχοντα μήκος
στρων δυτικά συνόρα
γνοεί ότι ή χώρα των
άνωνι τάς έφεδρείας
ζέως και φιλοτίμως.

ΟΣ Λ. ΠΙΣΣΑΡΙΑΗΣ

Με τον προβολέα της 'Ιστορίας

Γεώργιος Βιζυηνός ό «ραψωδός της Θράκης»

Του συνεργάτου του «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ο Βιζυηνός μετά τας σπουδάς του εις τας 'Αθήνας, κατά σύστασιν των Ιστών μεταβήκει εις Κλάροσβαλ, όπου συναντά τον φίλον του Πασχάλην, ο όποιος του διηλεί δια τον έρωτά του με την Κλάραν, κόρην Γερμανού καθηγητού).

Τύπος 380N 19/1/39

Ήρεμώτερος τώρα ο Πασχάλης, έξηκολούθησε να διηγείται στο φίλο του Βιζυηνό την αισθηματική του περιπέτεια. Και ο Ποιητής τον άκουγε με προσοχή:

—Ήρθε, λοιπόν, ο καιρός κ' έ-
πάγωσαν τά νερά. Ο κόσμος, όλη
ή νεότης της περιοχής, άρχισε να
παγοδρομώ με χαρά, με τραγού-
δια, με γέλια επάνω στην ηγμένη
έκταση. Ο πατέρας της Κλάρας
και ο γιατρός της επέβαλαν να
φορέση τά πατινια και να βγθ
στον πάγο, μαζί με τις άλλες κο-
πέλλες — όπως έκανε άλλοτε, που
πρελλανότανε για το παιδί αυ-
τό, το πολύ αγαπητό στο Γερμα-
νούς... 'Αλλά το πένθος για τη
μητέρα της ήταν άκόμη πρόσφατο
και ή άηδία της για την παλαιά
κρη διασκέδασε μεγάλη. Για
πολλές βδομάδες ή Κλάρα δεν έ-
φάνη στο παγοδρομίο. Εγώ
θυμάσαι που σου τόναφα, έχω
άρχισει ν' άσκούμαι επάνω στη
λευκή έκταση από τον περασμένο
χειμώνα. Το έχω βρη ευεργετικό
για την υγεία μου να γυμνάζωμαι
στον καθαρό άέρα... Το δεύτερον
έκείνο χειμώνα ήμουν άκόμη πρω-
τόπειρος. Γυμναζόμουνα μόνος, σε
μιαν απόμωρη γωνιά... 'Η έκταση
της παγωμένης έπιφανείας ήταν
μεγάλη και ήλιτζα να μείνω άπα-
ρατήρητος... 'Αλλά την πρώτη φο-
ρά που κατεπίσηη ή Κλάρα από
τον πατέρα της νάρθη στον πάγο,
από την πρώτη στιγμή με άνεκά-
λυψε. Και όταν με βρήκε, δεν έ-
λειψε πιά από τη γωνιά εκείνη.
"Όχι δηλαδή πώς έμενε εκεί διαρ-
κώς μαζί μου; 'Αλλά μόλις έκανε
ένα γύρο, ξαναρχότανε σαν άστρα-
πη κοντά μου...

—Και οι άλλοι;... ρώτησε ο Βι-
ζυηνός.
—Ποιοι άλλοι;
—Νά, εκείνοι που σάς ξέλεπαν,
τί έκαναν;
—'Α, οι γνώριμοι της Κλάρας,
μόλις την είδαν στο παγοδρομίο,
έτρεξαν να της προσφέρουν τις ύ-
πηρεσίες τους, να της δέσουν τά
πατινια στα πόδια, να της γίνουν
πάλιν καθαλιέροι, να τρέξουν μαζί

της — άλλ' εκείνη δεν έδέχθη τί-
ποτα... 'Εγώ παιδευόμουνα να μά-
θω τά μεγάλα τοξοειδή βήματα,
τις στροφές, τους έλιγμούς Ξέ-
ρεις πόσο δύσκολοι είναι, και τί
έπικίνδυνοι. Στη μακρυνή, λοιπόν,
έκείνη γωνιά, γλυστρουσα συχνά
κ' έπεφτα μακρως στον πάγο! 'Αλ-
λά μόλις έπεφτα και άμέσως ή
Κλάρα —θαρρείς έπαρσμένονεν ά-
όρατη εκεί κοντά— έτρεχε να με
βοηθήση, να ιδθ μήν έχτυπησα, να
μου δώση το χέρι της να σηκωθώ.
Τέλος μου ειπε: «Μην εισαι τόσο
άκατάδεχτος». Δέ θά μάθης ποτέ
μοναχός σου. 'Ελα να δοκιμάσου-
με μαζί!» Έτσι πιαστήκαμε από
τά χέρια και άρχισαμε να τρέχου-
με στον πάγο.

—Αυτό θά σου άρεσε, βέβαια;
χαμογέλασε ο Ποιητής.

—Ω, πετούσα στους ούρανούς,
φιλε μου!...

—Φαντάζομαι τους άλλους φοι-
τητά!

—Οι άλλοι; "Αμ' εκείνοι μόλις
είδαν την άπροκάλυπτη αυτή προ-
τίμησι της ώραιας κόρης σε μένα
τόν "Ελληνα συνάδελφο τους, έ-
δάγκωσαν τά χείλη. Και άποτρα-
δήχηκαν άπ' αυτή, ο ένας μετά
τον άλλο. Κ' έμεις έτρέχαμε, γλυ-
στρούσαμε, άόρατα φτερά μας έ-
σηκωσαν!... Μια Κυριακή έμεί-
ναμε τρεις ώρες στο παγοδρομίο...
Οι άλλες κοπέλλες είχαν σε κάθε
γύρο και σύντροφο. 'Αλλά κανείς
δεν προσεφέρετο πιά να τρέξη με
την Κλάρα. Το πράγμα ήταν φα-
νερό. Το έκαναν έξ αιτίας μου. Για
να την προσβάλλουν. Κ' εκείνη δεν
την έμελλε καθόλου, άλλ' εγώ τό-
σο περισσότερο τώρα ήμουν ύπο-
χρωμένος να μη την άφησω χω-
ρις καθαλιέρο. "Επειτα, ή Κλάρα
ήταν ή πιό ώραία, ή πιό χαριτω-
μένη παγοδρόμος!... "Εκείνο, φι-
λε μου, δεν ήταν πιά παγοδρομία
που έκάναμε έμεις! "Ηταν ένα πέ-
ταμα στον άέρα, ένα φτερούγισμα
στο κενόν! 'Αλαφρού! Και τόσο
γρήγορο, Θεέ μου!

Ο Πασχάλης έσταμάτησε λίγο,
έτριψε με τά χλωμά δάχτυλα το
μέτωπό του, σαν να ζητούσε να ξα-
ναζεστανή το περιεχόμενο, κ' έξη-
κολούθησε:

—Όταν ο πάγος ήταν νωπός και
ξάστερος, σαν καθρέφτης, και οι
μορφές μας καθρεφτιζόνταν μέσα,
κοντά-κοντά, πετώντας, και φαίνό-
τανε στο βάθος το γαλάζιο χρώμα
τ' ούρανού, κ' έθλεπα κάτι λευκά
συννεφάκια να φεύγουνε κάτω ά-
πό τά πόδια μου στο γρήγορο
γλύστρημα, — δεν ξέρω πώς φού-
σκωνε πάλι το στήθος μου κ' έθερ-
μαίνετο και άναφτερόνετο ή φαν-
τασία μου!... 'Ενόμιζα τότε ότι έφε-
ρόμουν μετέωρος επάνω από τά νέ-
φη, επάνω από το στερέωμα, ότι
φτερά χερουθικά μ' έσήκωναν σε
πέταμα τόσο γλήγορο, τόσο ήδο-
νικό, που οι αισθήσεις μου μεθού-
σαν από ήδονή, έλιγγιούσαν από

Γεώργιος Βιζυηνός

(ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ: Ο Βιζυηνός κατά τους σπουδαστές του εικοστού αιώνα, κατά ορισμένα του έργα του μεταδεδειγμένου Κλάουσολ, όπου συναντά τον φίλον του Πασχάλη, ο οποίος του δίνει για τον έρωτά του με την Κλάρα, κέρμη του πρώτου καθηγητού).

—Λοιπόν, την αγαπούσε και σύ; έπανελάσε ο Ποιητής βρίζοντας τα χέρια στον άμιο του φίλου του.
—Ο Πασχάλης, για αρκετή ώρα δεν απάντησε. Έπειτα, έσηκωσε τα θακρύνερα μάτια του στον ούρανο και με απεριγραπτό πόνο είπε:

—Ω, με ρωτάει αν την αγαπήσα! Αν ποτέ χριστιανός αγάπησε την ψυχική του σατυρία, αγέννησα κ' έγω την Κλάρα!... Αλλά, φίλε μου, έγω την ελάτρευα όπως το Θεο μου! Και για τούτο ίσα-ίσα δεν μπορούσα ν' άσπασθώ προς αυτή, να την προσβάλλω. Ούτε στον έλκυστο φίλο του δεν προφέρω κανείς άνθη μαρμαίνα και ποδοπατημένα. Στους θεούς όμως, στους θεούς προσφέρουν μόνο τ' άμολυντα και άχραντα δώρα! Πώς μπορούσα, λοιπόν, να προσφέρω στην Κλάρα μια καρδιά μεταχειρισμένη, ασήπαστα, τριμμένη; Να δεχθώ αγάπη όμοια με την εύλογία του Θεου και να δώσω ως αντίλαγμα τ' άποφάγια, τ' άπολυματά της... άκατονόμαστης;

—Ο Βιζυηνός, θέλοντας να εξηγήσει την ψυχική άσπη κατάσταση του επιστήθιου φίλου του, γράφει: «... Και ο Πασχάλης με ήττεινε προκλητικώς και άποτόμως, περιμένων την άπάντησίν μου. Έγνώριζεν ότι ο έμπαυχθείς και τούτ' αυτό βεβηλωθείς εκείνος έρωτα του, όσον σφοδρός και φλογερός ήτο, όσον ήτον άγιός και ελικρινής. Έγνώριζα την χρηστοθήθειαν του φίλου μου, και κάποτε τον έπειραζα διά την υπερβολήν της σεμνότητός του. Άλλ' ή άποκαλυπτική σήμερον ένόπιον μου πρόφασιν ήτική άσπαστροπή, ή ήρωική μου φόβος ότι δεν έδωσεν ήθελώ να έννοήσω την ένόπιον της Κλάρας θεόν του, όπως και αν μου την παρίστα, μ' έκοιμην έννοήσας πώς να άσχυθώ άντες έμπαυχόν να μη γνωρίζω τι ν' έπρόκειτο, τα πράγια ήθελον άλλωστε άποφασιστείς, νελπίστως. Όταν, άποφασισάς να μου άνοιξη την καρδίαν, τον ήρωχισε προοιμιολόμενος μετά τούτης θλίψεως, τούσης άπελπίστιας, ήταιμάσθη ν' άκούσω εύθους άμέσως κατά φρικτόν, κατά βλαστηκτικόν. Είχα άπειροσύναι έπίδος στιγμην τον χαρακτήρα της...»

Και ο Ποιητής άκουγε με ζωηρότατον ένδιαφέρον την εξομολόγησιν του φίλου του:

—Άλλωθι, έλεγε ο Πασχάλης, άπρηθέραν την αλτότερη έδδασιμολογία που μπορούσε θητόν να άνετηρηθή στον κόσμο τούτον — άλλ' έται έπρεπε να γίνη. Άφού δεν ήμουν άσιος, άφού δεν είχα στέγη να ύποδεχθώ το Θεο μου, έπρεπε να βγώ έξω από το δρόμο του... Έπρεπε ν' άποφασίσω ή συναναστροφή της Κλάρας... Εσύ, άγαπητέ μου Βιζυηνέ, ξέρεις πόσο ίσχυρη θέλησι έχω. Λοιπόν, μήνες όλοκληρους δεν επάτησα σπίτι της. Δεν την είδα. Ο πατέρας της με βρήκε και μου παρεπονέθη επανειλημμένως, άλλ' έγω και ο λέω και με ντροπή μου— κατέφευγα στα ψέματα. Και τότε με τη μία, τότε με την άλλη πρόφασιν, τον απέφευγα, ως ότου βαρέθηκε, με παρατήρησε και δε μου μιλούσε πιά... Η διατυχία μου τώρα ήταν φοβερή. Ο δρόμος που έφερνε στην Κλάρα κλειστήκε από το ίδιο μου το χέρι και κλειστήκε για πάντα!... Τό τί ύπέφερα στο μακρό εκείνο διάστημα, το πικρότατο της ζωής μου, είναι άπριγγραπτό! Είχα επιδείξει στον έαυτο μου θυσία υπεράνθρωπη, άνωτερη από κάθε ήρωισμό. Κ' έξαφνα, μιά μέρα, έλαθά ένα γράμμα. Τό περιμένα.

—Γράμμα της Κλάρας; ρώτησε ο Βιζυηνός.

—Ναι, στέναξε ο Πασχάλης κ' έβαλε το χέρι στην καρδιά του για να δείξη ίσως που βρίσκεται κείνο το γράμμα, ίσως και για να βεβαιώθη ότι βρίσκεται πάντα στή θέσι του. Έπειτα, ζαναήρη την κοιμένη άνασπιν του.
—Δεν έλεγε μιά τίποτε! είπε, τίποτε! Ούτε όσα μου είπε στον πρώτο έξέλινο ύπαινιγμό της, με τον «Ιπτάμενο Όλλανδό» του Βάγγερ. Άλλ' έγω διάβαζα πολλά, πάρα πολλά!... Τά λόγια ήσαν

ποσιμότα με δάκρυα. Για τήν πρώτη φορά της τάχα, την περαινέμη τέρα της, Την έπιθυμούσε, μου έγραφε. Πυθόσα να ένωθι μαζί της στον ούρανο! Στή γή δεν είχε κανένα φίλο... Άφ' ότου έπαψε να με βλέπει και μένα, δεν είχε κανένα στον κόσμο.

—Τι έκαμες, όταν το διάβασες; —Εομεία τά δάκρυά μου με τά δικά της άπάντα σ' έκαίνο το γράμμα. Έκαμα όλη την ήμέρα, αλλά δεν απάντησα... Έγραψα, δε σου λέω, έγραψα μιά άπάντησι, αλλά την έκαψα. Έπειτα έγραψα μιάν άλλη και την έπηγα στο ταχυδρομείο. Άλλά την τελευταία στιγμην κρατήθηκε και δεν την έφρασα στο κίεώτιο. Την εξέστια... Είχα έναν τρομερό πονοκέφαλο όλη την ήμέρα... Τό άπόγευμα κατά τη ύσι του ήλιου, βγήκα να πάρω λίγον άέρα. Ήμουν σαν τρελλός, άλλ' όμως έσκέφθηκα και δεν έπηγα στον κοινό τοπο του περιπτου. Ήταν πιθανόνότι να συναντηθώμε... Βγήκα έξω από την πόλι, πήρα έναν έρημικό δρόμο — δεν ήξερα καλά που έπηγαίνα. Έκει, νομίζεις, ήταν μιά μυστική άνταπόκρισις! Μιά όπρημοική συνεννόησις των καρδιών! Μ' έκοιμείσε ένας φλογερός, άκατάσχετος πόθος να ίδω την Κλάρα. Να την ιδώ μιά φορά ακόμη, κ' ύστερα να πεθάνω. Έκείνη τη στιγμή να πεθάνω! Ήταν άδύνατον να πραγματοποιησω... Καλότερα να γύρισα πίσω! — Άλλ' όχι, ο νόος ένιτησε. Ή θέλησις έθριάμβευσε και πάλι. Έξηκολούθησα τό δρόμο μου... Μολις όμως έκαμα πέντε βήματα, και να η Κλάρα μπροστά μου! Η Κλάρα — όλη! Τό φάσμα της! Η σκιά της! Τόσο κλωστή! Τόσο άλαγαμήνη! Πώς ύπρέθη εκεί; Και γιατί; Δεν ξέρω. Άλλ' από τότε νομίζω μου ζαναρχείται ο δυνατός εκείνος πόθος, άπαράλαστα καθώς έκείνη την ήμέρα. Και όποτε με κυριεύση (όπου και να είμαι), όπου και αν βρεθώ) άνατριχιάζω που σου το λέω — η Κλάρα παρουσιάζεται μπροστά μου! Η Κλάρα, όχι! Τό φαντασμα της παρουσιάζεται! Ή ψυχή της! Εκείνο όμως το βράδυ ήταν ή Κλάρα. Δεν έπρόφρασα να την ιδώ, και την είχα σαν λιποθυμισμένη στην άγκυλιά μου!...

—Ο Πασχάλης εσιώπησε λίγες στιγμές, σαν να ήταν βυθιαμένος στις άναμνήσεις του. Κ' έξηκολούθησε την αφήγησιν του:

—Πολλή ώρα δεν έμείναμε μαζί... Όχι, δεν έμείναμε πολύ... Και όμως, όταν σκεφθήκαμε να γυρίσουμε στα σπίτια μας, ήταν άργά, πολύ άργά! Τό φεγγάρι είχε βγη, από πολλή ώρα, χωρίς να το προσέξουμε. Είχαμε μη μέσα στο γεωτονικό δάσος, κ' έκαθόμασθε στον έξω κορμό ενός κορμινού άνδρου, κοντά στον μικρόν καταπράχτη, στην άκρη του λειεαδιού... Όταν έσηκώθηκα κ' ένύσταξα γύρω, στο μελιχρό φως του φεγγαριού, διέκρινα σέ άπόστασι το μαύρο σχήμα ενός άνθρώπου που μάς παρανομείε εκεί, σαν άκίνητη σκιά — μάς είχε παρανομείε σ' όλο το διάστημα και τώρα μάς άκολουθούσε σαν σκιά σιωπηλή ως στην πόλι... Όταν έμπηκαμε στον πρώτο φωτισμένο δρόμο, μάς έπλησίασε κ' έπράξηε τό μπράσο της Κλάρας από τό δικό μου. Στό φως του φαναριού είδα τό πρόσωπό της... και την άνεγνώρισα.

—Ποιά ήταν; ρώτησε με ζωηρή περιέργεια ο Βιζυηνός.
—Η μακρυνη συγγενής, ή συντροφή της Κλάρας, ή κυρία Βεσσυγκάρντεν. Και τότε έκαστάλασα ότι ή κόρη δεν είχε βγη μόνη... ότι...

Στό σημείο αυτό τών άναμνήσεών του, ο Βιζυηνός γράφει: «... Και ο Πασχάλης, που όποιου ή φωνή καθίστατο βαθμυδόν άσθενής και άσθενεστέρα, εσιώπησεν ένταύθα, ως σιωπώ το άσθενές παιδίον έν τώ μέσω της ιστορίας του, ήδέως άποκοιμώμενον.

—Ο Πασχάλης δεν άποκοιμήθη, άλλ' ή έκφρασις των οφθαλμών αι έλαφροι σπασμοί των μινών του προσώπου, αι άνεπαίσθητοι συστολαί και διαστολαί των χειλέων αυτού, έμαρτύρουν προδήλως ότι αι γλυκείαι συγκινήσεις της συναντησεως εκείνης παρήλαυνον ήτι άπασε πρό της θλιβείας ψυχής του, ως έν ήδυστάτω άνείρω...»

ΣΤΕΦ. ΔΛΦΝΗΣ
ΑΥΡΙΟΝ: Τό 400ν Μέρος.

AK

ο «ραψωδός της Θράκης»

Του συνεργάτου του «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ο Βιζυηνός, μετά τας σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ σύστασιν τῶν ἱατρῶν μεταβαίνει εἰς Κλάουσοβαλ, ὅπου συναντᾷ τὸν φίλον του Πασχάλην, ὁ ὁποῖος τοῦ ὁμιλεῖ δια τὸν ἔρωτά του μετὰ τὴν Κλάραν, κόρην Γερμανοῦ καθηγητοῦ).

400Ν

Καὶ ὁ Πασχάλης ἀναστέναιζε βαθεῖα καὶ ἐξηκολούθησε νὰ διηγηται στὸν Βιζυηνό τὴν αἰσθηματικὴν του ἱστορίαν:

— Ἡμεῖς οὐδαιμονέστατος ἀνθρώπος, φίλε μου. Ἀλλὰ συγκρόνω καὶ ὁ ἀθλιώτατος!... Ἐνὸς εἶχα τὴν Κλάραν κοντὰ μου, ἐνὸς τὴν ἔλεπα, τὴν ἄκουγα, ἤμουν κυριευμένος ἀπὸ ἕνα εἶδος γλυκεῖας μέθης, ἀπὸ μαγικὴ ἐκστασι. Ἐνοιῶθα τὸν ἑαυτὸ μου ξένο ἀπὸ τὸν κόσμον, ψηλότερα ἀπὸ τὸν κόσμον. Δὲν ἐσκεπτόμουν τοὺς ἠθικοὺς νόμους ποὺ τὸν κυβερνοῦν. Δὲν ἐφρόντιζα... Ὅταν ὁμως ἐχωριστήκαμε, ὅταν βρέθηκα μόνος στὸ δωμάτιό μου, τότε ἐσυλλογίσθηκα τί ἔκαμα καὶ μοῦ ἐφάνη ὅτι, ἐνῶ εἶχα ὀνειρευθῆ στὸ φῶς τοῦ Παραδείσου, ζυπνοῦσα μέσα στὸ σκοτάδι τῆς Κολάσεως!

— Μὰ γιατί, φίλε μου, γιατί; ρωτοῦσε ὁ Ποιητὴς λυπημένος γιὰ τὴν ἀνώμαλη ἐρωτικὴ ψυχολογία τοῦ φίλου του.

— Ὄ, κάθε φιλίμια ποὺ εἶχα δώσει στὰ χεῖλη τῆς παρθένου, μὴ φαίνονταν τώρα φριχτὴ ἱεροσύνη. Καὶ μόνη ἡ ἀνάμνησις τῆς περιπέξεως αὐτῆς με ἀπετροφῶνε, ὡς ἡ φλόγα το ζερό φρύγανό. Ἦταν ὡς ἂν ἐθέθην τὰ ἅγια ἐμολύνα τὰ ἑσέ! Ἐγὼ ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ μολυσμένος. Πῶς θὰ με ἀγαίνονταν ἡ ἀγνή ἐκείνη κόρη, ἀν ἐγνώριζε μετὶ τὸν ἄνθρωπον εἶχε νὰ κάμῃ!... Καὶ ποῦ ἐμείνει, λοιπόν, ἡ ἀνοήτικὴ μου ἀπόφασις νὰ μὴ ἀσεδήσω στὴν Κλάρα; Καὶ ποῦ ἐμείνει ἡ ἠθικὴ; Ἐπρεπε νὰ τῆς τὸ ἐξομολογήθω! Ἐπρεπε νὰ τῆς τὸ φανερώσω! Ὁ ἔρωσ, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε πρῶτον καὶ ἄγνον, ἦταν ἡ βεβαίωμένη ἀντιγραφή, ἦταν ἡ ἡχὴ μὲν τῶν ἀληθινῶν, ποὺ ἐπαταλήθη ὅπου δὲν ἐπρεπε...

Καὶ τὸ ἔκαμες; ρώτησε ἐκπληκτὸς ὁ Βιζυηνός. Δὲν πιστεύω!

— Καὶ, τὸ ἔκαμα! Ἐκάθησα καὶ τῆς ἔγραψα μιὰ ἐπιστολή, μιὰ μακρὰ ἐπιστολή. Καὶ τῆς τὰ εἶπα. Καὶ τῆς ἐξήγησα τὴν αἰτία, καὶ τῆς ἔδωσα νὰ καταλάβῃ ὅτι ἀνθρώπος ὡς ἐγὼ, ὄχι μόνον δὲν ἦταν ἀξίος ἀγάπης ἐκ μέρους τῆς, ἀλλὰ περιφρονησεὶ καὶ ἀποστροφῆς. Ἀλλὰ ὅταν ἐσφράγισα τὸ γράμμα, μιὰ ἄλλη ἰδέα ἤρθε στὸ νοῦ μου: Ὁμμήθηκα ὅτι δὲν εἶχα ὑπ' ὄψει μου τὴ φυσικὴ τῆς Κλάρας ἀγαθότητα, τὴν ἐπιεικεία τῆς παιδικῆς τῆς καρδίας, τὴν ἀνεξικακία τῆς. Καὶ εἶπα μέσα μου ὅτι «ὅσο καὶ ἀνκατηγόρησα τὸν ἑαυτὸ μου, ἡ Κλάρα θὰ μοῦ τὸ συγχωρήσῃ... Καὶ ἂν με συγχωροῦσε... ὦ! τότε... Ἀνάθεμα τῇ στιγμῇ ποὺ μοῦ ἤρθε ἡ ἰδέα αὐτὴ!... Ἐσυλλογίσθηκα ὅτι, ἂν με συγχωροῦσε, ἂν ἐξακολουθοῦσε νὰ με ἀγαπᾷ, ἐν γνώσει τῆς ἠθικῆς ἐκείνης ταπεινώσεώς μου, θὰ ἐξυψεῖτο καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια. Καὶ τότε τὸ ἰδανικὸ ἐκείνο ἴδιον ὅπου εἶχα τοποθετήσῃ μετὶ τῆς

εὐλάβεια τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μου, θὰ ἐξέλιπε. Ὁ ἔρωσ μου στὴν Κλάρα θὰ ἐμειώνετο — ἴσως νὰ κατεστρέφετο ἐντελῶς.

— Καὶ τί ἔκαμες τότε; ρώτησε ὁ Βιζυηνός. Ἔστειλες...;

— Ἐξέσχισα τὸ γράμμα. Κ' ἔκαψα τὰ κομμάτια του!

Ὁ Πασχάλης ἀνατρίχιασε στὸ ἄκουσμα τῶν ἰδίων του λέξεων. Καὶ με μιὰν ἄγρια πίκρα στὴ φωνή του καὶ στὴν ἐκφρασί τῆς φυσιογνωμίας του ἐξηκολούθησε:

— Ἡ ἡμέρα ἄρχισε νὰ χαράξῃ. Ἡ σπιτονοικοκυρά μου καὶ οἱ ἄλλοι ἐκοιμόνταν ἀκόμη. Στους δρόμους ἐθασίλευε ἄκρα ἡσυχία. Μόνον σὲ μένα ἐπικρατοῦσε ταραχὴ καὶ ἀναστάσις. Στὴν ψυχὴ μου καὶ στο δωμάτιό μου. Ὁ ἠθικὸς ἀνθρώπος ποὺ εἶχα μέσα μου μ' ἐμίσησε, μ' εἰσίσθη. Δὲν μπορούσε πια νὰ συζήσῃ μαζί μου καὶ ζητοῦσε νὰ με ἀποχωρήσῃ. Ἐσύνεξα, λοιπόν, τὰ βιβλία μου, ἔδρασα τὰ πραγματά μου, τὶς βαλίτσες μου. Κ' ἔφυγα ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Κλάρας — ἔφυγα ἀπὸ τὸ φράϊμποργ... ἰδριν ἀναχωρήσας, ἀνέβησα σ' ἕναν ὑπάλληλο τοῦ Πανεπιστημίου νὰ ταξιοποιήσῃ τὰ φοιτητικὰ χαρτιά μου καὶ (κα) μοῦ στείλῃ τὸ Διαπιστευτήριό μου στὴν Κλάουσοβαλ... Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ δεκαπέντε ἡμέρες, ἔλαθα ἐδῶ τὸ φακέλλο τοῦ Πανεπιστημίου, βρήκα μέσα καὶ ἕνα γράμμα κλειστό, μετὶ τὴ διεύθυνσι μου, καὶ με μιὰ σημείωσι ἐπάνω δια τῆς ὁποίας ὁ ἐπιστολογράφος παρακαλοῦσε τὴ Γραμματεία τοῦ Πανεπιστημίου νὰ μοῦ τὸ διευθύνῃ ὅπου εὐρίσκομαι, καθότι ἡ διεύθυνσις μου τοῦ ἦταν ἀγνωστὴ...

Ἡ καρδιά μου ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατὰ. Μὲ χέρι νευρικό, ἄνοιξα τὸ γράμμα. Ἦταν τῆς κυρίας Βαουμγκάρντεν!

— Ποιὰ εἶν' αὐτὴ; ρώτησε ὁ Βιζυηνός παραξενημένος.

— Ἡ συγγενὴς τοῦ Καθηγητοῦ, ἡ σύντροφος τῆς Κλάρας. Ἡ γριά κυρία μου ἔγραφε ὅτι αὐτὴ εἶχε διοργανώσει ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὴ συνάντησί μου μετὰ τὴν Κλάρα καὶ μοῦ ἐξέθετε τοὺς σπουδαίους λόγους ποὺ τὴν ἀνάγκασαν τότε, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Καθηγητοῦ, νὰ προβῇ στὸ διάθεμα ἐκεῖνο. Καταρίστανε τὴν ὥρα ποὺ ἔδραψε τὴν κόρη, ἀντὶ νὰ τὴν ὠφελῆσῃ καὶ μ' ἐξώρκιζε στὴ συνειδήσί μου νὰ κάψω τὴν ἐπιστολή τῆς, ἀλλὰ νὰ τρέξω, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ παρηγορήσω τὴν Κλάρα, ἂν δὲν θέλω νὰ γίνω φονιάς τῆς πιὸ ἀγνῆς, τῆς πιὸ ἀθώας ὑπάρξεως τοῦ κόσμου!... Ἡ ἐπιστολή ἦταν γραμμένη βιαστικὰ καὶ με τρόπο ποὺ φανέρωνε μεγάλη ψυχικὴ ταραχὴ τῆς κυρίας Βαουμγκάρντεν... Ἦταν χρονολογημένη ἀπὸ δέκα ἡμερῶν. Φαίνεται ὁμως ὅτι ἡ Γραμματεία τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Φράϊμποργ, γιὰ ν' ἀποφύγῃ διπλοῦς κόπους, ἀνέβαλε νὰ μοῦ τὴν στείλῃ, μέχρις ὅτου ἐτοιμασθῇ τὸ Διαπιστευτήριό μου. Ποῦ νὰ φαντασθῶν τὴ σπουδαϊότητά τῆς!... Κ' ἐλάττωσα τὸ γράμμα τῆς κυρίας ὕστερα ἀπὸ τὴν καθυστέρησι...

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 41ον Μῆρος.

ΕΙΑΣ ΝΤ

χον. 50.

Σ

11

ΙΝΙΣ»

ολογικά τεχνητώ

Δέχεται αἰ 2-7

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page.

ὠφελιμότης ἡλιοθεραπείας

αλοκαίρι εἶνε ἡ ἐποχὴ τῆς ἡ-
πειας, τῶν λουτρῶν καὶ τοῦ
υ. Εἶνε πλέον ἀναμφισβήτη-
ῆ ἐπίδρασις τοῦ ἡλίου ἐπὶ
ρωπίνου ὄργανισμοῦ εἶνε εὐ-
ῆ. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἰσχύει ὅ,τι
ἅλα τὰ πράγματα σχεδόν: ἡ
εἶνε ὠφελιμότης, ἡ κατάχρησις
ῆς. Ὅσοι ἐκτίθενται ἀπερι-
εἰς τὸν ἡλίον, ἐκτίθενται εἰς
εἰς κινδύνους καὶ συχνὰ σο-
τας παθήσεις.

ρονιμώτερον εἶνε ὅπως κάθε
πρὶν νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὴν ἐπί-
του ἄστρου τῆς ἡμέρας, νὰ
θῆ εἰς τὸν ἱατρὸν καὶ νὰ ἐ-
ἄν ἐπιτρέπεται ἡ ἡλιοθερα-
εὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ. Ὁρι-
ἄνθρωποι, π. χ. προφυματι-
επεῖ ν' ἀποφεύγουν τὴν ἡλιο-
αν.

ἂ ὅταν δὲν ὑπάρχει καμμία
εἰς, πάντοτε ἀπαιτοῦνται
ἄξεις. Τὸ μαύρισμα τοῦ δέρ-
εἶνε ἡ ὀρατὴ σφραγὶς τῆς ἐ-
ως τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ ὑπάρχει
βαθύτερα ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ
μοῦ. Τὸ ἡλιακὸν φῶς ἐνι-
τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος
υπολύνη τὴν ἀνανέωσιν τῶν

ἔχει τονωτικὴν ἐπίδρασιν
ἰσχύος καὶ τῆς διαπνοῆς
ματος, τονώνει τὴν γενικὴν
κσιν τοῦ ὄργανισμοῦ, παρεμπο-
ῆν ἀνάπτυξιν τῶν μικροβίων
ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος καὶ
εἰ τὰς φυσιολογικὰς λειτουργι-

ἂ ὁ πρῶτος ὅρος τῆς ἐπιτυχί-
ῆ βραδεία καὶ ἐσκεμμένη
εἰς. Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τῶν
πρέπει νὰ συνθῆσιν εἰς τὴν
ν τοῦ ἡλίου. Τὴν πρώτην ἡ-
ῆ ἡλιοθεραπεία δὲν πρέπει
ἐκείνη πέραν τῶν πέντε λε-
τὴν δευτέραν ἡμέραν δέκα λε-
ν τρίτην δέκα πέντε, τὴν τε-
ῆμέραν εἴκοσι καὶ τέλος τὴν
σαράντα λεπτά. Ταχέως ἡ
ἡλιοθεραπεία πρέπει νὰ ἀρχί-
εἰ τὰ ἄκρα, χέρια καὶ πόδια,
τὴν πᾶρον τῶν ἡμερῶν νὰ
νεταί εἰς ὀλόκληρον τὸ σῶ-
κεφάλι ὅμως πρέπει νὰ προ-
εταί πάντοτε. Καλὸν ὅμως
ἡλιοθεραπεία τοῦλάχιστον ἐν
α, νὰ μὴ ὑπερβῆ ποτὲ τὰ σα-
λεπτά.

εργετικὴ ἐπίδρασις τῶν ἀκτί-
οῦ ἡλίου ἐνεργεταί ἀπὸ
ἰδρασιν τοῦ ἀέρος. Τὸ ὄξυγό-
ἰατμοσφαιρῆς συνδυάζοντες
ἐπίδρασιν τοῦ φωτὸς συντελεῖ
καταπολέμησιν τῶν μικρο-

τέτρα ἐπίσης πρόνοια πρέπει
δάνεται διὰ τὰ μάτια, τὰ ὅ-
ερεπὶ νὰ προστατεύονται ἀπὸ
ερβολικὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἡ-

μάτια εἶνε τὸ πολυτιμώτερον
ν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καὶ
εταί μεγάλη προσοχὴ γινατ-
ἂν ἐκτεθειμένα σ' ἕνα σωρὸ
ους. Ὁ ἥλιος ἐπίδρα πάρα πο-
γι' αὐτὸ δὲ πρέπει νὰ τὰ προ-
ωμην ἀπὸ τὰς ἀκτίνων του.

Γ' εὐργίος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς θράκης»

22 Ἰουνίου 1939

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνός
μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας,
μεταβαίνει εἰς Κλαουσθαλ, ὅπου συναντᾷ
τὸν φίλον του Πασχάλην, ὁ ὁποῖος τοῦ ὁ-
μιλεῖ διὰ τὸν ἔρωτά του μετὰ τὴν Κλάραν.
Τὴν κριμὴν αὐτὴν ἐγκατέλειψεν ὁ Πασχά-
λης διότι δὲν νόμιζε τὸν ἑαυτόν του ἀξιὸν
γι' αὐτὴν. Λαμβάνει ὅμως ἕνα γράμμα τῆς
κ. Βασσυγκάρτεν, ἡ ὁποία τὸν καλεῖ νὰ
σπεύσῃ εἰς τὴν θάλα νὰ γίνῃ φωνητὸς τῆς
Κλάρας.)

41 ON

—Ἐπρεπε ν' ἀπαντήσης, Πασχά-
λη, στὸ γράμμα τῆς κυρίας Βα-
ουμγκάρτεν, εἶπε ὁ Βιζυηνός. Δὲν
ἀφήνουν ἔτσι τὰ πράγματα νὰ
παίρνουν τὸν κατήφορο!

—Ἀπάντησα, φίλε μου, αὐτοστι-
γμεί! Ἐγραψα μάλιστα στὴν ἴδια
τὴν Κλάρα. Τῆς ἐξήγησα μὲ δά-
κρυα νὰ μὲ συγχωρήσῃ γιὰ τὴν ἄ-
νανδρὴ φυγὴ μου, καὶ τὴν ἰκέτευ-
σα νὰ μὲ γράψῃ... Ἀλλ' ἦταν
ἀργά πιά...

—Γιατί;
—Ἡ Κλάρα εἶχε πεθάνει!
—Πῶς; Εἶχε πεθάνει! Πῶς τὸ ἐξ-
ερεῖς; ῥώτησε ὁ Βιζυηνός.
—Μετὰ δύο-τρεις ἡμέρας ἔλαθα
ἕνα ἄλλο γράμμα... Ἦταν ἀπὸ
τὸν πατέρα τῆς αὐτῆς.

Καὶ πνιγόμενος ἀπὸ τὰ δάκρυα
ὁ αισθηματικὸς νέος ἐσηκώθη, ἐ-
πῆγε στὸ γραφεῖο του, ἀνέβη ἕνα
συρτάρι, ἐπήρε τὸ γράμμα τοῦ Κα-
θηγητοῦ καὶ τὸ ἔδωκε στὸ Βιζυη-
νὸ. Ὁ Ποιητὴς, μὲ ζοηροτάτη συγ-
κίνησι ἀρχιστὴ νὰ διαβάσῃ, εἶπε ὁ
Πασχάλης ἀκούων:
*Ἰδοὺ τὸ κείμενὸ τῆς ἐπιστολῆς,
μεταφρασμένο:

«Ἀγαπητέ μου Πασχάλη,
»Ἐκτελεῖς ἡλιθερὸν καθήκον.
γράφων εἰς ὑμᾶς ἐγώ, διὰ νὰ σὰς
ἀναγγείλω ὅτι ἐλήφθη ἡ ἐπιστολὴ
σας, τὴν ὁποῖαν τόσοσιν φιλοφρόνως
ἐγράψατε πρὸς τὴν δυστυχὴ μου
Κλάραν. Ἀπροσδόκητος συμφορά
ἠβλήθη νὰ μὲ ἀπορφανίσῃ ἀπὸ τὸ
μόνον στήριγμα τῶν γηρατειῶν
μου, καὶ συγχρόνως νὰ στερῆσθαι
καὶ σὰς μίαν φίλην, ἡ ὁποία, εἰμαι
βέβαιος, θὰ ἐθεώρει εὐτυχίαν ν' ἀ-
ποκριθῆ εἰς τὸ γράμμα σας. Σὰς
παρακαλῶ ἐνώσατε μετὰ τῶν ἰδι-
κῶν μου τὰς προσευχὰς σας πρὸς
τὸν Ὑψίστον, ὑπὲρ αὐτῆς...»

Στὸ σημεῖο αὐτὸ, δυνατοὶ λυγ-
μοὶ ἐπνίξαν τὸν Πασχάλη. Μεγάλαι
δάκρυα κατεπλημμύρισαν τὰ μά-
τια του. Ἐσκέπασε τὸ πρόσωπο μὲ
τὰ χέρια καὶ παρεδόθη στὰ κύμα-
τα τῆς ἀπελπισίας.

—Καὶ εἰμαι ἐγώ ὁ ἀσυνείδητος,
ἔλεγε μέσα στοὺς θρήνους του, ἐ-
γώ εἰμαι ὁ ἀλιτήριος ποῦ ὠρφάνε-
ψα τὸν δυστυχισμένον πατέρα! Ἐ-
γὼ τὸν ἐστέρησα ἀπὸ τὸ μόνο στή-
ριγμα τῶν γηρατειῶν του! Ἐγὼ
ὁ ἄθλιος, ποῦ ἐμάρανα μὲ τὴ φαρ-
μακερὴ πνοὴ μου τὸ ἀγνότατο ἐ-
κείνο κρίνο! Ἐγὼ ὁ βέβηλος, ποῦ
ἔσθουσα μὲ τὴν νοσηρὴ πνοὴ μου
τὴν ἱερὴν λυχνία τῆς Ἐστιάδος τοῦ
θεοῦ! Ἐρωτός! Ἐγὼ εἰμαι ὁ αἴ-
τιος, ἐγὼ ὁ αὐτουργὸς τοῦ θανά-
του τῆς Κλάρας!

Ἐσήκωσε τὰ δακρυδέρκτα μά-
τια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε:

—ὦ, Θεέ μου! Θεέ μου! Πῶς
ὑπέφερες, πῶς ἠνέχθης ν' ἀποθάνῃ
ἐκείνη καὶ νὰ ζῶ ἐγώ, ὁ ἄθλιος
καὶ ἐλεεινός, ὁ κηλιδωμένος ἀπὸ
τὴν ἀμαρτία; Νὰ καταστροφῆ ἡ
ζωὴ τῆς, καὶ νὰ ζῶ ἐγὼ ποῦ ὅλος

μου ὁ βίος δὲν θὰ ἦταν ἄξιος γιὰ
μιὰ στιγμὴ τῆς Κλάρας!

Ὁ Βιζυηνὸς ζωγραφίζει τὸ θέ-
μα τοῦ βασανιζομένου φίλου του
μετὰ τὶς γραμμὲς αὐτῆς:

«Κλαίων καὶ ὀδυρόμενος μετ' ἐ-
ξάλλου παραφορᾶς ὁ ταλαίπωρος,
ἐκτόπα τὸ στήθος καὶ ἀπέσπα τὴν
κόμην του.

»Ἡ καταστροφὴ ἦτο τῷ ὄντι φο-
βερά. Ἡ ἀπελπισία δίκαια. Πᾶσα
παρηγορία θ' ἀπέβαινε ἄσκοπος
καὶ ματαία. Ἄλλως τε δὲν εἶχε
καὶ τὴν ἀπαιτουμένην ἠσυχίαν τοῦ
πνεύματος... Ἡ ἱστορία συνεκίνη-
σε βαθέως τὴν καρδίαν μου, ἡ δὲ
κατάστασις τοῦ Πασχάλη θὰ ἐκί-
νει καὶ τοὺς λίθους αὐτοὺς εἰς δά-
κρυα.

»Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐξηκολούθη-
σε ἐλέγχων τὸν ἑαυτόν του μετ' ἀ-
πελπιστικῆς πικρίας, ἐπικαλούμε-
νος διὰ τρυφερωτάτων ἐπιθέτων
τὴν νεκρὰν αὐτοῦ φίλην, ἐξαιτού-
μενος ἀγνώμων δι' ἐκφράσεων
τόσον συγκινητικῶν, μετὰ καρδίας
τόσον συντετριμμένης, ὥστε θὰ ἐ-
κίνοι εἰς οἶκτον καὶ τὸν μάλλον ἀ-
σθηλὴ καὶ ἀμείλικτον κριτὴν, ἐάν
ἐπρόκειτο νὰ δικασθῆ τοῦτ' αὐτὸ
ἐπὶ πραγματικῶ φόνῳ.

»Μετὰ τινὰς ματαίας προσπάθει-
ας, ὅπως τὸν καθησυχάσω, δὲν ἡ-
ξευρω πῶς, περιήλθεν ἡ χεὶρ μου
ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὁποῖαν εἶ-
χα ἀφήσει νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἀνα-
κλίντρου. Τὴν ἀνέγνωσα καὶ πάλιν
μετὰ προσοχῆς, καὶ ὄσον τὴν ἀνε-
γνώσκω, τόσοσιν ἰσχυροτέρως ἐγίνε-
το μίαν ἀμυδρὰ κατ' ἀρχὰς ὑπό-
νοια, μίαν κρυφία τῆς καρδίας μου
ἐλπίς. Ἴσως δὲν ἀπωλέσθῃ τίποτε
τὸ πᾶν, ἴσως δὲν ἀπωλέσθῃ ἀκόμη
τὸ ἐάν ἐννοῶ καλῶς τὴν ἐπιστο-
λὴν ταύτην, ἀπολύτως τίποτε!»

—Πασχάλη, ἀδελφὲ Πασχάλη,
εἶπε μ' ἐπιμονὴ ὁ Βιζυηνός, ἀπήν-
τησες σ' αὐτὸ τὸ γράμμα; Ἐρωτή-
σες ἀπὸ τί πέθανε ἡ Κλάρα; Ἐ-
πῆγες στὸ θράϊμπουργ;

—Πῶς νὰ πᾶω, πῶς νὰ γράψω —
εἶπε κεῖνος— χωρὶς νὰ φέρω μίαν
νέα καταστροφὴ; Πῶς νὰ παρου-
σιασθῶ, ἢ ν' ἀπαντήσω στὸ δυστυ-
χῆ γέροντα, χωρὶς νὰ τοῦ πῶ τὴν
ἀλήθειαν; Καὶ πῶς νὰ τοῦ πῶ τὴν
ἀλήθειαν, ἐφ' ὅσον ἡ πληγὴ του εἶ-
ναι τόσο πρόσφατη ἀκόμη; Νὰ μά-
θῃ ὅτι φονεὺς τῆς κόρης του εἰμ' ἐ-
γώ, ὁ ἀνθρώπος τῆς ἐκλογῆς του!
Ὁ ἀνθρώπος τῆς ἐμπιστοσύνης
του! Αὐτὸ θὰ τὸν ἐσκότωνε, δίχως
ἄλλο θὰ τὸν ἐσκότωνε!

Αὐτὰ εἶπε ὁ Πασχάλης. Καὶ ὁ
Βιζυηνός, ποῦ ἡ σκέψις του ἦταν ἠε-
ρη καὶ σταθερὴ, ἔδωκε τὸ συμ-
πέρασμα ὅτι ὁ φίλος του εἶχε ἀφή-
σει τὸν ἑαυτόν του νὰ παρασυρῆθῃ
σὲ λάθος ἀπὸ τὸ διλημματικὸ ὕφος
τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πονεμένου πα-
τέρα.

Ἐκάθισε, λοιπόν, ὁ Ποιητὴς κον-
τὰ στὸ φίλο του, ποῦ ἡ παρεξηγη-
σις τοῦ εἶχε θολώσει τὸ μυαλό, ἔ-
βαλε τὴν ἐπιστολὴν μπροστὰ στὰ
μάτια του καὶ τοῦ εἶπε μὲ τὸνο ἐ-
πιμητικὸ:

—Πασχάλη, μὴν κάνης σάν παι-
δί! Κύτταξε δῶ: Διαβάσες τὸ
γράμμα μίαν φορὰ ἀκόμη. Αὐτὸ δὲ
λέει τίποτα γιὰ θάνατο τῆς Κλά-
ρας.

—Πῶς δὲ λέει; ἐφώνασε ὁ Πα-
(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἶΣΤΕ ΓΙΝΝ 2ου ΣΕΛΙΔΑΣ)

Γεώργιος Βίζυηνος ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βίζυηνος μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας μεταβαίνει εἰς Κλάουθαλ, ὅπου συναντᾷ τὸν παιδικὸν του φίλον Πασχάλην, ὁ ὁποῖός του μίλει γιὰ τὸν ἐρωτᾷ του μετὰ τὴν Κλάραν. Ὁ Πασχάλης ἀπὸ ἑνα γράμμα τοῦ πατέρα τῆς κόρης, πιστεύει ὅτι ἡ Κλάρα του πέθανε. Ὁ Βίζυηνος προσπαθεῖ νὰ τὸν μεταπεισῇ).

Τύπος 420N 23/24

Καὶ ὁ Βίζυηνος ἐξηκολούθησε νὰ ἀναλύῃ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ καθηγητοῦ, θέλοντας νὰ πείσῃ τὸ φίλο του Πασχάλην ὅτι ἡ Κλάρα δὲν πέθανε, ὅτι ζῆ τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του καὶ ὑποφέρει.

Τοῦ ἔλεγε ὅτι ἡ σιωπὴ τῆς κυρίας Βαουμγκάρντεν, μετὰ τὴ μοναδική της ἐπιστολή, ἡ προτροπὴ τοῦ του ἔγραψε νὰ κἀψῇ τὸ γράμμα της, ἦταν ἕνα ἀκόμη δυνατὸ ἐπιχείρημα. Χωρὶς ἄλλο, ἡ συγγενὴς αὐτῆ τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ δὲ ζῆ πιά κοντὰ στὴν Κλάρα, σὺν σπῆτι τοῦ πατέρα της. Ἡ παρουσία εἰς της, ἡ παρουσία της στὴν βραδινὴ ἐκείνη συνέντευξι τῆς Κλάρας μετὰ τὸν Πασχάλην, θὰ γινῆ γνωστὴ στὸν καθηγητῆ, ποῖός ἐστὶν ὅτι πῶς, καὶ ὁ πατέρας θὰ ἐθύμωτε καὶ τὴν ἀπεμάκρυνε. Διαφορετικᾶ, ἡ κυρία Βαουμγκάρντεν θὰ ἔγραφε στὸν Πασχάλην, ἔστω καὶ γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃ τὸ θάνατο τῆς κόρης.

Καὶ τελειώνοντας τὴν ἐπιχειρηματολογία του, ὁ Βίζυηνος εἶπε:

—Βλέπεις, φίλε μου, τί κακὸ γράμμα εἶναι ἡ προκατάληψις; Σὲ ρώτησε ἔσθον καιρὸ ἀπατημένο. Σὲ βασάνισε ἀδίκᾳ. Σὲ κατεδίκασε σὲ σιωπὴ καὶ ἀδράνεια, βέβαια ἄρως μεγάλη θλίψι τῆς Κλάρας.

Ὁ Πασχάλης ἐσήκωσε ἡσυχὰ τὰ ἄτια, ἐκύτταξε τὸ Βίζυηνὸ καὶ μετὰ ὄνο εἰρωνικῆς πικρίας, εἶπε:

—Ἐγίνεις πιά δεινὸς φιλόλογος! Καὶ σὲ τόσο λίγον καιρὸ! Σπουδαῖος ἐρμηνευτής! Βλέπεις, αὐτὸ τὸ ἔχει ἡ Γοττίγγη. Σὲ συγκαίρω... Ἐν τούτοις, φύλαξε τὴ σοφία σου. Θὰ σοῦ χρειασθῇ νὰ παρεξηγηθῇ— νὰ ἐξηγηθῇ ἤθελα νὰ πῶ— τοὺς κλασσικοὺς στὰ μαθητάρια τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ, ἐκρέμασε πάλι τὸ κεφάλι του μετὰ ἀπελπισία.

—Ἀχ, φίλε μου! φίλε μου! εἶπε. Προσπαθεῖς νὰ παρηγορήσῃς μίαν ἄγρια, μίαν ἀπαρηγόρητη θλίψι. Τὸ καταλαβαίνω: Ὁ οἶκτος ποὺ αἰσθάνεσαι γιὰ μένα, σὲ ἀναγκάζει νὰ καταφεύγῃς σὲ ὅλα τὰ πιθανὰ ἐπιχειρήματα. Ἄν ὁμῶς ἐγνώριζες τὸν πατέρα τῆς Κλάρας ὅπως ἐγώ, ἂν εἶχες διαβάσει

τὸ γράμμα τῆς κυρίας Βαουμγκάρντεν, ἂν ἤκερες τὴν ἐπικοινωνία τῆς ψυχῆς μου— εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θ' ἀμφέβαλλες πιά.

Ἐπικοινωνία μετὰ ποιόν; ρώτησε ὁ Ποιητῆς παραξενεμένος ἀπὸ τὸν τρόπο τοῦ φίλου του.

—Μετὰ τὴν Κλάρα, ἀπήντησε ἐκείνος μετὰ μυστηριώδες ὕφος. Μετὰ τὴν ψυχὴ τῆς Κλάρας! Σοῦ διηγήθηκα τί μοῦ συνέβη ἐκεῖνο τὸ βράδυ τῆς συναντήσεώς μας. Πῶς μ' ἐκυρίευσε ἕνας πόθος ἄγριος, ἀκράτητος νὰ τὴν ἰδῶ καὶ πῶς βρέθηκε ἀξάφνα μπροστὰ μου, σ' ἕνα μέρος ὅπου τότε δὲν θὰ τὴν ἐπερίμενα... Ἀσπῶν, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη μὴ συνέβη τόσες φορές τὸ ἴδιον γράμμα.

—Δηλαδή, τί; ρώτησε περιλυπὸς ὁ Βίζυηνος γιὰ τὴν κατάστασι τοῦ φίλου τοῦ.

—Δὲν σοῦ λέω πῶς λησμονῶ ποτε τὴν Κλάρα. Ἄλλ' ὅταν ὁ καιρὸς χαλάσῃ καὶ ὑγραθῇ ὁ ἀέρας καὶ σκοτεινιάσῃ ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ μετὰ κυριεύσῃ ἡ μελαγχολία μου, τότε δὲν μπορῶ νὰ σκεφθῶ τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν Κλάρα! Ὅλη τὴν ἡμέρα, ὅλη τὴ νύχτα τίποτα! Καὶ καθὼς ξαναφέρνω στὴ μνήμη μου ὅλα τὰ περιστατικὰ τοῦ ἐρωτός μας, ἔξαφνα μετὰ κυριεύει ὁ πόθος ἐκείνος νὰ τὴν ἰδῶ, ὅπως ἦταν στὴ μιά περίστασι ἢ στὴν ἄλλη καὶ—δὲν θὰ τὸ πιστέψῃς— ὅπως τὴ φαντασθῶ, ἔτσι μοῦ παρουσιάζεται!...

Καὶ μετὰ αὐξανόμενη δολοένα θερμῆ στὴ φωνή, μετὰ λάμποντα ἀπὸ τὸν πυρετὸ τοῦ πάθους μάτια, ὁ νέος ἐσυνέχισε:

—Χθές! Ἄκουσε, φίλε μου Βίζυηνέ, τί μοῦ συνέβη χθές, ποῦ ἡ νύχτα ἦταν φοβερὴ, μετὰ ἀνεμοβρόχι, μετὰ ἀναστάτῳσι στοιχειῶν. Πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι αὐτὲς εἶναι οἱ χειρότερές μου νύχτες. Τὰ μουγυρισματα τῶν ἀνέμων, τὰ βογγητὰ τῶν δέντρων, οἱ τριγμοὶ τῶν παραθύρων τρομάζουν τὴν καρδιά μου, ἐξορίζουν τὸν ὕπνο μου, καὶ ἡ ψυχὴ μου, σὰν ἐλαφίνα ἀπὸ παντοῦ κυνηγημένη, δὲν μπορεῖ νὰ ἡσυχάσῃ. Τὰ γεγονότα τῆς θλιβερῆς αὐτῆς ἱστορίας δὲν ξαναγυρίζουν στὴ μνήμη μου, ἀλλ' ἀπειναντίας ἡ ψυχὴ μου τρέχει πρὸς αὐτὰ, τρέχει ἀσυγκράτητη, ἀμελίκτη, σὰν κυνηγημένη ἀπὸ σκυλιά, σὰν νὰ κροτοῦν πίσω της μαστίγες, ὁρμᾶ πρὸς τὰ γεγονότα! Καὶ τὰ περιτρέχει ὅλα, μιά καὶ δυὸ καὶ τρεῖς φορές, ὄχι μετὰ τὴ σειρὰ, ὅπως τὰ

Γεωργιος Βιζυηνος

ΤΑ ΠΡΩΤΟΙΜΙΑ... Ο Βιζυηνός... 430N 765...

Συγκεκλισθη, λοιπόν, από την άλλοκοτη διήγησι του φίλου του Πασχάλη ο Γεωργιος Βιζυηνός και γράφει:

«Η περιγραφή αυτή έσεισεν έκ θεμελίωσιν την καρδίαν μου.

«Ανά πάσαν του λέξι, παγερά φρικτικώς διέτρεξε τὰ νεύρα μου. Την όπτασίαν του δυστυχούς την είδον ένω πρό τινον έβδομάδων με τους σωματικούς όφθαλμούς μου! Την είδον έν τώ κυανώ, έν τώ στοργυγύλω θαλάμω του φρενοκομείου της Γοττίνης!

«Τώρα μου διηγούνησαν οι όφθαλμοί. Η παράφρων ήτο θύμα έρωτικής απελπισίας, μοι είπον. Ήτον έκ του δουκάτου της Βάδης Νομιζω μάλιστα ότι ήκουσα και τό όνομα Μ. αιγιλή τη φωνή και μετ' οίκτου προφερθέν υπό του Ιατρού μου.

«Ήτο τό όνομα του πατρός της Κλάρας. Τι άπίστευτος σύμπτωσις! Τι ανέλπιστος συγκυρία! Και ή έπιστολή του δυστυχούς πατρός, κ' εκείνη έννοείται τώρα καλύτερα. Ή κόρη του δεν ήτο νεκρά, άλλ' ήτο πλέον ή άσθενής!

«Και διά τούτο, λοιπόν, Έγραφεν ό γέρον τώσιν περικεκαλυμμένως, δηλοποιών δυστύχημα, μικρότερον μεν θανάτου, αλλά πολύ φοβερόν, ή ώστε να όνομασθί, πολύ απελπικώτερον, ή ώστε να χαρακτηρισθί ως άσθενεία.

«Κ' ένώ προσεπαθούν ν' άποκρύψω την καθ' αυτό αίτιαν της ταρχής μου, αφήνων τόν Πασχάλην εις μιαν πλάνην, ή όποια άναμφόβολως τώ ήτο σωτηριωδέστερα της αληθείας, έθαύμαζα κατ' ίδίαν, πώς ήμπορεσε να με διαλάβή μερι τούδε ό συνείδησις ό συνέχων την έν τώ φρενοκομείω της Γοττίνης δυστυχίαν με την ούσαν πρό των όφθαλμών μου! 'Αλλ' ούτω συμβαίνει συνήθως, όσάκις ζητούμεν ν' άποκαλυφώμεν ως αλήθειαν, ούχι τό τι είναι, αλλά τό ό, τι επιθυμούμεν...

«Όταν συνεπλήρωσε την περιγραφήν της όπτασίας του ό δυστυχής φίλος μου —έξακολουθεί ό Βιζυηνός— υπό τό κράτος αυτών έκείνων τών συγκινήσεων, τας όποιας ύπόστη ένώνιον αυτής, κατέστη περιλάθουσα νεκρός, έμειθε επί πολλήν ώραν άδρανής μετ' άφρονος επί της θέσεώς του, ώς άνθρώπος άποκαμών κ' εξητλημένος έξ υπερβολικής κατώσεως.

«'Αλλ' επί της μαρτυρητής μορφής του δεν επέκασθη τώ πλέον τώρα ή έγείρα, ή άνηθροική έκείνη θλίψις. Η άνακαλιψιάς της συμφορής τόν άνεκώτισεν. Η γλυκεία άναμνησις της, υπέρ αυτού μεσιτεύσεως παρέβου τόν έπαρηγόρησεν. Ο υπέρ τών νεύρων του έλόφρησε μόνον οι όφθαλμοί του διετέλουν άκόμη έκστατικώς διασταλμένοι.

«'Αλλ' ή έκστασις αυτή ήτον έκστασις ανθρώπου έσωτερικώς και έν κατανοεί προσευχομένου, ούχι ψυχής έποτημένης και τρεπούσης πρό τών ίδίων αυτής φαντασμάτων. Μία μυστηριώδης άλλ' ύπερκόσμιος ήρωή έβάδεν εν, έλεγες εις τό βλέμμα του, την υπερβολικήν έκείνην λάμψιν...»

Έγινε μικρή σωπή. Οι δύο φίλοι κίταξαν ό ένας τόν άλλο, κατεχόμενοι από τό πνευμα της λύπης.

—Απέθανε... έμψύθησις ό ρομαντικός νέος με τη σπαραγμένη καρδιά. Απέθανε, Γιώργη, μου τό λέει ή καρδιά μου!

—Ναι, Πασχάλη, απέθανε, άπήνησε με τρυφή εύπλαγνία ό Ποιητής. Ήταν πεπρωμένο... 'Ολοι θα πεθάνουμε...

—'Αλλ' ή καρδιά μου μου λέει, έξηκολούθησε έκείνος μεταρρινωσός σέ άγιον ένθουσιασμό, ότι δεν απέθανε για πάντα. Αί ψυχαι μας έπικοινωνούν και διά της όλης άκόμης. Βλέπετε, ήταν πλοσόμενος ή με για την άλλη. Η δική μου στην παραστροφή ενός προώρου πάθους διεκώθευσε τόν προορισμό της και τόν έχασε. Έτσι, έματαιώθη ή έννοσις μας επί της γής. 'Αλλ' εκεί επάνω... 'Ω! εκεί επάνω θα της φέρω μία ψυχή έξα-

γινόμενη στα δακρύα μου, στις τύψεις μου. Και θα ένωθούμε αιώνας, αιώνιος... Τι είναι ή ζωή; Έπειτα, τό αθάνατος; Ή μνηχ μου άναπαύεται και δουλεύει ακούραστα, να σπάζη, να συντρίψη την ύλική φλούδα που την περιβάλλει. Τά φτερά της έμεγάλωσαν, έδυναμώσαν...

«Πρό τών παραθύρων του δωματίου —γράφει ό Βιζυηνός— έν τη βαθυτάτη στιγμή της νυκτός, ήκούσθη αίφνης τό βαθύφωνον κέρας του νυκτοφύλακος και τό βραγιόν αυτού κέλευσμα. Έν Κλάουσθαλ, όπως κατά τόν μεσαιώνα, ούτω και σήμερα άκόμη ό νυκτοφύλαξ περιερχεται με άργα βήματα τας έρημους οδούς όλονυκτός ως μαύρον φάντασμα, με τό κέρας επί της πλάτης και τόν θαμβόν φανόν άνα χείρας άναγγέλλων την παρέλευσιν τών ώρών, και κελεύων τούς τυχόν άργυροπώτας να σβύσουν τό φως, να παραχώσουν έπιμελώς τό πύρ της εστίας, προς άποφυγήν πυρκαϊάς.

«Τά μεσάνυχτα είχον παρέλθει πρό πολλού, άλλ' όταν άνέβην εις τόν κοιτώνα μου, ήμην άκόμη τώσιν συγκεκινημένος, ώστε μ' όλην την ήρεμίαν της νυκτός, ώρας ολόκληρους ύπνος δεν μου έπήρχετο.

«Η έρασμαί και περικαλλής παράφρων, την όποιαν, ίσως ή κατ' άρχάς άδίαθεσία μου, ίσως οι μετ' αττά διηνεκείς περί του Πασχάλη άνησυχίαι, είχον παρωθήσει τώσιν μακράν εις τό βάθος της μνήμης μου, ένηγάθει την φαντασίαν μου τώρα τώσιν μάλλον έπιμόνας, όσα ζωηρότερα ύπήρξεν ή άρχική αυτής έντύπωσις επί της ψυχής μου.»

Εδώ ό "Έλλην Ποιητής βρίσκει ώραιές φράσεις για να περιγράψη την άλπιση έντύπωσι προήθησιν άνακαλιψίας από την άνακαλιψία μυστηρίου! Και την έκάρθει με τις γραμμές αυτές:

«Η θύρα έκείνη στιγμή, της όποιος είχον νύνην άσπότης μαρτυρίας άνακαλιψίας έκ Γοττίνης, περιεστία πρό της μνήμης μου τώρα άπαραλάττω. Τι λέω; πολύ κωφότερα, πολύ κωφότερα ή κατά τόν ήμερον έκείνη. Ήτο τά όντα άναμνηστική έγείρα, μεθ' ής, κατά τήν άνακαλιψίαν, υπ' ό ανέβαινον πρό τών όφθαλμών της ψυχής μου τώρα τάς έκείναις αι λεπτομέρειαι της έν τώ φρενοκομείω ύπηρετήσεως μου. Η φειδώ και ή εύγένεια, μεθ' ής φιλοστοργός και κείνος Διευθυντής του 'Ασυλου με είσήγεν, αι άσφοητι άνοιγουσαι και κλείουσαι θύραι, τό στοργυγύλον σχήμα της αιδούσης, τό γλυκύ κυανούν χρώμα της έπιστρώσεως τού τοιχών, και τών θηρών, οι παγείς τσάπτες, τό είδος τών έπιπλών, και πρό πάντων ή έκ τό βάθους φανταστική έκείνη προέλευσις της δυστυχούς Κλάρας, λευκιμωνουσης και λυσικόμου, με τό ύστερικόν έρώθημα επί τών παρειών, τούς άρταίλους γαλανούς όφθαλμούς, τό παιδίον, τό όφθαλμόν αυτής βλέμμα, άφροντιστούσης τ' ατημέλητα του φύλου της κάλλη, χωρίς συνειδήσεως της τρομεράς αυτής δυστυχίας, άνευ ύποψίας του πένθους, εις τό όποιον ή φαιδρότης αυτής έβύθη τας καρδίας ημών — και έπειτα τό έρώθημα τού λόγου; ή θελκτική φιλαρέσκεια, μεθ' ής έτοποθετήθη εις τό κατάλληλον φώς, πρό του άπαστράπτουτος οργάνου της, ή άπαράμιλλος τέχνη μεθ' ής οι λεπτοφείς αυτής δακτυλοί έξεκάλου τούς μαγευτικούς έρωτας τών νους — και έπειτα ή μουσική της φωνής; ή έννοια τών ασμάτων, τώσιν σαφής τώρα πλέον ή φλογερά έκτελεσις τό δραματικόν πάθος, ή νευρική έξαφνίς — και έπειτα ή κοσμοφωσις της απελπισίας; ή έκρηξις της όργης; ή έπισσημής της μαγίας! — όλα, όλα ταύτα έπαγήρχοντο εις την μνήμην μου. Και έπαγήρχοντο, καθώς είπον, πολύ ζωηρότερον, πολύ σημαντικώτερον.

«'Αλλ' όταν άνεμνήσθην τας μετ' ατην σπηλήν τωτήν συγκυρίαις μου έν τό διαβόρειον τας πικράς έκείνας μεμνημορίας μου κατά της μητρός φυσέως, ως άσάργου δθθεν προς ήμάς τούς ανθρώπους, δεν ήξευρω πώς άντετάχθη εις την επανάληψιν αυτών ή σταθερά ψυχική βεβαιότης, μεθ' ής ό Πασχάλης πρό μικρού έτι απέδεχέτο

ΜΗΝ

την μετά της νεαρής αυτού φίλης συνάντησιν έν τη αιωνιότητι. Και δεν έφθόνησα πλέον τά μηδαμνά πλεονεκτήματα τών ζωφίων και κρυστάλλων, άλλ' άνακαθήσασ έν τη κλίην μου, έδόξασα τόν Θεόν, διότι έπρόκειτο την καρδίαν τών λογικών αυτού πλασμάτων με την γλυκεράν, την παρήγορον έλιπίδα της μετά θάνατον ύπάρξεως.

Την άλλη μέρα, ό Πασχάλης έσηκώθη πολύ πρωί, όπως έσυνήθιζε.

«'Αλλ' όταν ό Βιζυηνός κατέβηκε στην τραπεζαρία, όπου έπρωγουσταν, βρήκε τό φίλο του να παίξη με τά μικρά παιδιά της σπιτονοικοκυράς και να γελά με εύθυμία. Τό θέαμα έξέπληξε τόν Ποιητή, έπειτα μάλιστα από τη χθεισική ψυχική τρικυμία του Πασχάλη.

«Ήταν ντυμένος με τη μεταλλευτική στολή του και καθότανε μπροστά στό άνοιχτό παράθυρο στό φώς του ζεστού και λαμπρού πρωινού ήλιου.

—'Ωραία μέρα σήμερα, Γιώργη! έφώναξε ό μεταλλειολόγος μόλις είδε τό Βιζυηνό.

«Ο Πασχάλης κρατούσε στό γόνατά του τό ξανθόβαλλο κοριτσάκι της σπιτονοικοκυράς και τό έγόρευε.

—Ο καφές έκρώσσε, είπε, αλλά τόσο τό καλύτερο. Ρούφω τον μιά όρσις εως προητερα κ' έτοιμάσου να βγούμε.

—Και ποθ θα πάμε; ρώτησε ό Ποιητής θαυμάζοντας για την εύεργετική επίδρασι που έξασκούσε ή καλοκαιρία στη διάθεσι του φίλου του.

—Στην Καρολίνα! άπήνησε ό Πασχάλης δυνατά. Στην Καρολίνα... —Σε ποιά Καρολίνα; ρώτησε ό Βιζυηνός έκπληκτος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνὸς μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας μετακίνηται εἰς Κλάουσθαλ, ὅπου συναντᾷ τὸν αὐθιχὸν τοῦ φίλου Πασχάλην. Ἐνα πρωὶ Πασχάλης καλεῖ τὸν ποιητὴν νὰ πάνε εἰς τὴν Καρολίναν.)

440N

—Ἡ Καρολίνα εἶναι τὸ μεγάλο μεταλλεῖο τῆς Κλάουσθαλ, ἀπήνησε ὁ Πασχάλης γελώντας γιὰ τὴν ἀπορία τοῦ Βιζυηνοῦ. Μετὰ χιλιάδων ποδῶν βάθος, μετὰ ἑκτάσι ὀκλήρων τετραγωνικῶν μιλίων, εἰς σιηροδρόμους μέσα στίς στοῖς του, μετὰ πόταμι πού κυλάει στὰ πλάγνα του, καὶ τὸ θαυμαστότερον μετὰ μαοῦνες στὸ ποτάμι. Ἀξίζει δὲν κόπο νὰ γνωρίσῃς τὴν περιλάλητη Καρολίνα, τὴν βασιλίτσα τῶν μεταλλείων!

Ὁ Βιζυηνὸς ἐχάρηκε γιὰ τὴν πρότασι τοῦ φίλου του, ἐρρούφησε ῥήγορα-γρήγορα τὸ πρόγευμά του καὶ εἶπε:

—Πασχάλη, εἶμαι στίς διαταγές σου! Σηκώ καὶ πάμε!

—Ὡχ! ἐφώνησε ὁ μεταλλεργολόγος, ἔτσι ὅπως εἶσαι;

—Καὶ μήπως ἔχω γιορτινὰ νὰ ἀλλογῶ γιὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Καρολίνα;

—Περίμενε λιγάκι, εἶπε ὁ Πασχάλης. Ὁ σπιτονοικοκύρης μας ἀ σὸ φέρη. Χθὲς ἐδοῦλεψε, καὶ ὡς ἐμαθὰ, ὅλη τὴ νύχτα, καὶ ὅπου κ' ἂν εἶναι θὰ γυρίσῃ νὰ κοιμηθῇ τίς ὥρες του. Θὰ μὰς δώσῃ τὴν μεταλλευτικὴν στολὴν του, νὰ τὴν ἔχῃς ὅπως ὁ φίλος σου ὁ Χάινε.

—Καὶ τί ἔπαθε ὁ Χάινε; ρώτησε Βιζυηνός.

—Ἐπισκέφθη τὸ ἴδιο μεταλλεῖο, εἶπε τὸ ρούχα πού φοροῦσε. Ἐνόσω τὰν κάτου, στὰ σκοτεινὰ, δὲν τοῦ ποφαινότανε. Ὅταν ὅμως ξαναγύηκε στὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ εἶσε σὲ τί χάγια γίνηκαν τὰ ρούχα του, ἐφώνησε: «Ἐγνώρισα πολλές Καρολίνας στὴ ζωὴ μου, ἀλλὰ ἀμμιὰ δὲν ἦταν τόσο βρώμικη!»

Οἱ δύο φίλοι ἐγέλασαν μετὰ τὸ ἀέκδοτο τοῦ σαρκαστικοῦ ποιητοῦ, αἱ μαζὶ τους ἐγέλασαν καὶ τὰ γερμανόπουλα, δηλαδὴ τὰ παιδάκια τῆς σπιτονοικοκυράς, ὅχι γιὰ τὴν ἐκστάλασθαι τὰ ἑλληνικά τους, ἀλλὰ ἀπλῶς γιὰ τὸ γέλιο εἶναι ὀλλητικό.

Στὸ μεταξύ, ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ ἀπὸ τὸ σπιτονοικοκύρη, ἐμπεῖκε ἡ γυναῖκα του. Ἡ γοντρή Γερμανίδα τὰν λιγάκι ἀνήσυχη. Εἶπε ὅτι ὁ ἄντρας τῆς τῆς παρὰγγεῖλε πῶς

μιὰ ἑκτακτὴ δουλειὰ θὰ τὸν κρατήσῃ στὰ βᾶθη τοῦ μεταλλεῖου ὡς στὸ μεσημέρι, καὶ νὰ μὴν τὸν περιμένῃ γιὰ τὸ φαγί.

Ὁ Πασχάλης εἶπε στὸ Βιζυηνό: —Κάθε ἐμπόδιο γιὰ καλὸ. Ἐρχεσαι ἄλλη μέρα στὸ μεταλλεῖο. Ἐγὼ ὅμως πρέπει νὰ τρέξω... Καὶ τὴν θὰ τρέξῃ ἐκεῖ μέσα.

Καὶ σφουρίζοντας ἕνα ἑλληνικὸ ἀγροτικὸ τραγοῦδι, πῆγε νὰ πάρῃ τὰ ἐργαλεῖα του.

Ἡ ἀπροσδόκητη ἐκείνη φαιδρότης, ἡ εὐθυμὴ διάθεσις τοῦ Πασχάλη φαίνότανε παράξενη στὸ Βιζυηνό. Εἶχε πολλές μέρες νὰ τὸν ἰδῆ τόσο ζωηρό. Καὶ ρωτοῦσε τὸν ἑαυτό του: «Ἦταν ἀρα γε ἀποτελεσματικὸς τῆς μεταβολῆς τοῦ καιροῦ μόνον;»

Ὁ Πασχάλης ξαναφάνηκε μετὰ τὴν μεταλλευτικὴν στολὴν, μετὰ τὸ ἐργαλεῖο του στὸν ὄμο, μεγαλοπρεπῆς ὡς θεὸς τῆς γερμανικῆς μυθολογίας. Τὸ ῥοπαλὶ του γυάλιζαν ἀπὸ τὸν πυρὸ τῆς ἐνεργείας.

—Χαῖρε, ὡς στὸ μεσημέρι! εἶπε στὸ Βιζυηνό. Καὶ νᾶσαι ετοιμὸς γιὰ τὴν ἐκδρομὴν μας, πῆλα στὸ «Χιονόσκουφο». Δὲν ἔχουμε καιρὸ γιὰ χάσιμο φιλιάτου Ποιητοῦ!

—Πῶς; ἀπήνησε ὁ Βιζυηνός. Ἐκδρομὴ εὐθὺς ἀμέσως, ὅσοτε ἀπὸ τὸσες βροχές; Θὰ πνιγοῦμε στὰ νερά καὶ στίς θάλασσες... Ἐπειτα, ἐστὶν χθὲς ἀκόμη ἦσουν ἀρρωστοί!

—Μὰ τί θὰ πῆ νᾶσαι δάσκαλος! εἶπε ὁ Πασχάλης κάνοντας ὅτι δὲν ἄκουσε τίς τελευταῖες λέξεις τοῦ φίλου του. —Περίμενε νὰ βρῆ νερά καὶ λάσπες στίς κορυφές τῶν βουνῶν!... Λάσπες ἐδῶ πέρα δὲν ἔχουμε! Ἐμεῖς, παιδί μου, οὔτε νερά λιμνάζοντα — ὅπως στὰς Ἀθήνας. Ἐδῶ οἱ κατηφοριές δὲν ἀφήνουν στὰ βρόχινα νερά νὰ σταματήσουν οὔτε στιγμή. Οὔτε στίς ρεματιές δὲν μένουν ἐδῶ γιὰ πολὺ τὰ νερά. Χώνονται στὸ ἔδαφος ἀπὸ διάστημα σὲ διάστημα, καὶ γειμίζουν τίς μεγάλες ὑπόγειες δεξαμενές, τίς ὑπόγειες λίμνες, ἀπὸ τίς ὅποιες τροφοδοτοῦνται τὸσες πηγές καὶ ρυάκια, ἀκόμη καὶ ποταμοὶ τῶν γύρω κάμπων. Ἐδῶ εἶναι ἄλλοιῶτα τὰ πράγματα.

Ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ὁ ψηλὸς νέος ἐκρέμασε τὸ μεταλλευτικὸ φανάρι στὴ ζωὴν του, ἐφόρεσε τὸ κασκέτο του, (πού τὸ πίσω δερμάτινο ἐξάρτημα κατέβαινε ὡς στοὺς ὄμους του), ἔσφιξε νευρικά

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ Εἰς τὴν 5ῃν Σελίδα)

Ἐργολογία Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης Σελίδος
τὸ χέρι τοῦ φίλου του καὶ τοῦ ἴπε:

—Γκλοῦκ ἄουφ!

—Στὸ καλὸ, ἀπήνησε ὁ Ποιητὴς καὶ τὸν ἐκύτταζε πο *έφευγε. Τὸν ἐκύτταζε νὰ μακραίνῃ, μετὰ ἡ γυαλιστερὴ βαρεῖά του στὸν ὦμο, πού ἀστραφτε στίς ἀχτίδες τοῦ λιοῦ, καὶ μιὰ μουσικὴ ἐπιθυμία, γὰς ἐνοστιχτώδης φόβος ἐσπρωχνε δὲν Ποιητὴ νὰ τρέξῃ πίσω του, νὰ τὸν ἀρκαῖσθαι στὴν ἀγκαλιά του, νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ χωθῆ μέσα στίς γρές καὶ σκοτεινές στοῖες τῶν μεταλλείων, ἐκεῖνη μάλιστα τὴν ὡραία ἡμέρα πού ὁ γλυκὸς ἥλιος ἀτεπλημύριζε μετὰ τὸ ζωογόνον ὡς του τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Ἐπέκθη ὅμως πάλι ὅτι ἡ ἀγαπημένη του ἐνασχόλησις τοῦ διασκεδάσει ἴσως ἀποτελεσματικώτερα τίς ἐλαγχοδικές του ἀσθενείας καὶ τὸν ἀρῆσε νὰ πῆ...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ Γεώργιου Βιζυηνός γράρει, πάλι μετανοημένος γιὰ τὴν ἀπαρῆσε τὸν Πασχάλη νὰ κατεβῆ στὸ μεταλλεῖο τῆς «Καρολίνας».

«Εἶθε νὰ εἶχα ὑπακούσει εἰς τὴν ὀρμὴν τῆς καρδίας μου! Περί τὴν μεσημβρίαν ἦλθε, φεῦ! Δὲν ἦλθε, τὸν ἔφεραν — τὸν ἔφεραν νεκρόν!»

Καὶ ὁ Ποιητὴς, ἀπαρηγόρητος γιὰ τὸν τραγικὸ θάνατο τοῦ φίλου του, ἐξηγεῖ πῶς συνέθη:

«Αἱ συνεχεῖς καὶ ραγδαῖαι βροχαὶ, εἰσδύσασαι διὰ τῶν πόρων καὶ τῶν ὀπῶν τῆς γῆς, εἶχον ὑπερπληρῶσαι τὰς ἐπὶ τοῦ ὑπογείου τῆς Καρολίνας ὑπογείους κοιλότητες. Ὅλην τὴν νύκτα εἰργάζοντο πρὸς διοχετεύσιν τῶν εἰσρευσάντων ὑδάτων οἱ μεταλλεῖται, ἀλλὰ τὸ ἀσύνθητες βῆρος ἢ ἡ διεἰσθυσίς αὐτῶν, διαβρέξασα κατεκρήμνισε τὴν στοῖαν, ὑπὸ τὰ χῶματα τῆς ὁποίας ἐτάθησαν δεκάδες ἀνθρώπων.

Ἐπρῶτος ἐξῆσθη ἐκ τῶν θυμάτων ἦταν ὁ δυστυχὴς Πασχάλης. Δὲν εἶχε πλακωθῆ ὑπὸ τὰ χῶματα, ἀλλὰ εὐρέθη νεκρὸς πλησιέστατα πρὸς τὸ καταπεσόντος μέρους. Ἡ γενομένη νεκροψία ἀπέδειξεν ὅτι ὁ πτωχὸς ἀπέθανεν ἐξ ἀσπλαγξίας τῆς καρδίας. Τὸ ὄργανον τοῦτο ἐκατακρίθη ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ ὡς πρὸ πολλοῦ ἦδη πάσχον. Ὁ κλονισμὸς, τὸν ὁποῖον ὑπέστη κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ κινδύνου, ἐπέφερε τὴν τελευταίαν καταστροφὴν!...»

Καὶ ὁ Βιζυηνός μας ἀποκαλύπτει μιὰ τραγικωτάτη συνέχεια τῆς ἀληθινῆς αὐτῆς ἱστορίας.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 45ον Μῆρος.

Ὁ Εἰδικὸς Ἴατρος

τῶν Αἰσθητικῶν, τῶν Λογικῶν καὶ Δερματικῶν νόσων

ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΕΡ

ἐπὶ 12 ἔτη ἐπιθετικῶν νοσημάτων Ἰατρικῶν καὶ 5-8 καὶ ἀσθενῶν ὡραίων ΚΟΝΔΥΛΙ

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including the number 25 and a signature.

Γεώργιος Βιζυηνός

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ο Βιζυηνός μετά της σπουδῆς του εἰς τὰς Ἀθήνας μεταβαίει εἰς Κλάουσταλ, ὅπου συνιστᾷ τὸν παιδικὸν του φίλον Πασχάλην. Ἐνα πρῶτὸν δὲ Πασχάλης εὐρίσκει οἰκτρὸν τέλος εἰς ἐνα ἀτύχημα εἰς τὰ μεταλλεῖα).

1939 450N Τζανί 26/11

Τὸ δυστύχημα τοῦ μεταλλεῖου τῆς Κράουσταλ ἀνεστάτωσε ὅλη ἐκείνη τὴν ἐργατικὴν περιφέρειαν. Ἐθνηοὶ καὶ κοπετοὶ ἀνηχοῦσαν παγτοῦ. Ἡ κηδεῖα τῶν θυμάτων ἐγίνετο μὲ πάνδημον πένθος, μέσα στοῦτον ἡ ἑλληνικὴ καρδιά τοῦ Βιζυηνοῦ σφιγγότανε ἀπὸ ὀδυνηρὸν σπαραγμὸν.

Ὁ Ποιητὴς ἐκλαίγει τὸν ἀγαπημένον του Πασχάλη, τὸ συμμαθητὴν του, τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν ὑπερευαίσθητην καρδιά καὶ τὰ εὐγενικὰ αἰσθητήρια. Καὶ ἦταν σπαραχτικὸ τὸ θέσφατο ὀδύγηρά του, μέσα στὴ μικρὴν ἐκείνη πόλιν, ὅπου οἱ ἐργάται ἀνοίγαν σὲ μακριὰ παράταξι τάφους γιὰ νὰ θάψουν τοὺς σκοτωμένους συναδέλφους τους.

Σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς λάκκους αὐτοῦς ὁ Βιζυηνός ἔθαψε τὸν «ισάδελφο» Πασχάλην καὶ πρὶν τὸν κατεδάσσουν στὴ γῆ, ἐστάθη μὲ γυμνὸ τὸ κεφάλι, ὁ Ποιητὴς μὲ δακρυσμένα μάτια κ' ἔψαλε τὴν τελευταία ἐκκλησιαστικὴ εὐχή: «Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Κύριε ὁ Θεός, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου...» Ἐψάλε, ὅπως τὸν καιρὸ ποῦ ἦταν παπαδικαῖοι στὴ Ἱερὴ Μητρόπολιν τῆς Κύπρου, σὲ βυζαντινὸ μέλος, ὅπου οἱ Γερμανοὶ τὸ ἀκούγαν ἀπὸ τὸν ἴδιον, λησιμονώντας γιὰ λίγες στιγμὰς μετὰ τὴν δικὴν τους συμφορά, γιὰ νὰ συμπονεῖσουν τὴν ξένην.

Τὴν ἴδιαν μέρα, ὁ Βιζυηνός ἔλαβε ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴν Γοτίγγην. Ἦταν ἀπὸ τὸ φίλον του Καθηγητὴ τῆς Ψυχιατρικῆς. Τὴν ἐντύπωσιν του, τὴν περιγράφει ὁ ἴδιος μὲ τίς γραμμὲς αὐτές:

«Ἐμάντευα τὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς. Ἄλλ' ἡ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου καταπληκτικὴ συμφορὰ κρουδετέρωσε τὴν πικριαν τῶν ἐπιλήξεων τοῦ Καθηγητοῦ διὰ τὴν πρὸς τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ παρακλήσιν μου.

»Μετ' ἀπροσέκτου βίας καὶ τοῦτ' αὐτὸ μετὰ δυσαρρεσκείας μου διήλθον τὰς δυσαναγνώστους ἀπειλὰς του. Θὰ μοῦ ἦτο ἀληθῶς ἀδιάφορον, ἂν μετὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπέθνησκα, συνεπεία τῆς πρὸς τὸν ἱατρὸν παρακλήσιν μου! Εἶχα ἰδῆ ἀπράξ τὸν ἐπιστήθιον φίλον μου· ἐπαρηγόρησα ὅσον τὸ κατ' ἄνθρωπον τὴν θλίψιν τῆς ἀδελφικῆς του καρδίας· καὶ μακρὰν τῆς φιλάτης ἡμῶν πατρίδος, μακρὰν τῆς φιλοστόργου μητρὸς, μακρὰν τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων, εὐρέθην κἀν ἐγὼ νὰ κλείσω τοὺς ἀποκαμόντας αὐτοῦ ὀφθαλμούς καὶ νὰ κηδεύσω τὸν νεκρὸν του.

»Ἄλλ' ὅταν ἐφθασα εἰς τὸ τέλος τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν παραινήσεων τοῦ ἱατροῦ, δύο-τρεῖς γραμματῖ, ὡς ὑστερόγραφον, ἀμελῶς καὶ μετὰ βίας παερριμέναι, προσεῖλκυσαν ὅλην μου τὴν προσοχὴν.

«Ἐν παρόδῳ σὰς πληροφορῶν, ἔγραφε ὁ ἀγαθὸς γέρον, ὅτι ἡ δυστυχὴς τὴν ὁποῖαν ἔτυχε νὰ συνεπισκεφθῶμεν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχαρήσεώς σας ἐν τῷ Φρενοκομείῳ ἀπὸ τὴν ἀπὸ τῶν δεινῶν τῆς Ἐτελεύτησε τὴν νύκτα τῆς προχθῆς, μὲ τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τῶν γειλέων, ὅτι ὑπάγει νὰ εὕρῃ τὸν μελλόνυμφόν της. Σπᾶλλον τέλος τῶν νόσων, ὅσων ἔχουν τὴν ἔδραν τῶν μόνων ἐν τῷ ἀγνώ-

στον παράγοντι, ἦγον ἐν τῇ ψυχῇ!»

Καὶ ὁ Βιζυηνός συμπεραίνει: «Τὴν νύκτα τὴν προχθῆς! Ἄκριθως τὴν νύκτα, καθ' ἣν ὁ δυστυχὴς Πασχάλης τὴν εἶδεν ἐν ὄπτασίαι ἐπὶ τῶν οὐρανῶν! Πρὸ τοῦ Θεοῦ τῆς Ὁποῖα ὑπερφυσικὴ ἀνταπόκρισις Ἀληθῶς αἱ ψυχαὶ τῶν ἀτυχῶν τούτων ἐραστίων ἐπεκοινωνῶν καὶ διὰ τῆς ὕλης ἀκόμη!...».

Ἄστρον ἦτο ἡ ἀσπίς τοῦ Βιζυηνοῦ ἐπὶ τὴν ἐκείνην γερμανικὴν πόλιν ποῦ ἦταν βουτηγμένη στὰ μαῦρα.

Ἐμάζεψε τὰ πράματά του νὰ φύγῃ, καὶ στὸ μεταξὺ ὁ ποιητικὸς του νοῦς φιλοσοφοῦσε ἐπὶ τῆς ματαϊότητος τῶν ἐγκοσμιῶν. Μὲ τὴν θυελλώδη διαδοχὴ τῶν γεγονότων ἔξενοῦσε καὶ τοὺς φοιτητικὸς του ἐρώτες τῆς Γοτίγγης. Ἐκείνη ἡ γιγαντόκορμη Μαρτίχεν δὲν ἀπαχολοῦσε πιά τὴν σκέψιν του. Κ' ἕνα βράδυ, στὸ φῶς τῆς λάμπας του, ἔγραψε τὸ φιλοσοφικὸν τοῦ ποιήμα «Παρά τὸν ποταμὸν». Τὸ ποτάμι ποῦ χωρίζει τὴν Κλάουσταλ στὰ δύο, τοῦ εἶχε ὀφείσει τὸ ξεκίνημα τῆς ἐμπνεύσεως — τὴν εἰκόνα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς:

Ὅταν στέκω καὶ σκοπῶ τοῦ νεροῦ τὸ κύημα, συλλογιστὰς σκυθῶν τῆς ζωῆς ἐπὶ δίλημμα.

Καθάρῃ ἀπὸ γένει τὰ θοὰ τὰ κύματα ἀρχινοῦν ἀπ' τὰ βουνὰ τὰ χροῦρά τους βήματα.

Κι' ὅλο πᾶν, σὺν νὰ ποθοῦν ἀπὸ τὰ δέν ξέρουνε, καὶ τ' αὐτάκια ἀκολουθοῦν ὅπου κι' ἂν τὰ φέρουνε.

Ἐβιάζουν πέτρας καὶ χτυποῦν βράχους καὶ σκοντάφτουνε κι' ὡς νὰ φθάσουν νὰ τὸ πούν ἀβυσσοὶ τὰ χάρτουνε!

Ἔτσι βγαίνουμε εἰς μικροὶ ἀπὸ σπλάχν' ἀπόνηρα καὶ ἀρχινοῦμε ἀπὸ μικροὶ κυνηγώντας δνεῖρα.

Ἀπὸ πᾶν οὖν τὴν ψυχὴ λέν πῶς τὴν κατέχομε, μὰ, μὲ βάδισμα ταχὺ, ὄλο κ' ἀτὸν τρέχομε.

Μᾶς σταυρώνει ἡ ἀναποδιά μὲς' στὰ μονοπάτια μας· μᾶς φουσκώνει τ' ἡ καρδιά, πλημμυροῦν τὰ μάτια μας.

Μὰ κι' ἂν βγοῦμε, σὺν νερὰ καὶ παραστρατήσομε, ὡς στὸν τάφο μιά φορά πρέπει νὰ κυλήσομε!...

Ὡ! χαρὰ στον, ποῦ μπορεῖ στὸ τρεχίδο τὸ τόσο του μιά δαφνοῦλα νὰ χαρῆ π' ἔβησε στὴν δρόσο του!...

Μόλις ἐτελείωσε τὸ ποιῆμα ὁ Βιζυηνός ἀκούσε νὰ χτυποῦν τὴν πόρταν του. Ἦταν ὁ δὸς τῆς ταχυδρομικῆς ἀμαξίας, ποῦ ἦρθε νὰ τὸν πληροφορήσῃ ὅτι τὴν ἐπομένη θὰ ἔφευγε γιὰ τὸ Ὀστέρντ, τὸν πρῶτον σιδηροδρομικὸ σταθμὸν πρὸς τὴν Γοτίγγην. Λοιπὸν, ἂν ἤθελε νὰ τοῦ κράτησῃ μιά θέσιν ἐπὶ τῆς λεωφορείου.

—Γιὰ! Γιὰ! ἀπάντησε ὁ Βιζυηνός. Κ' ἐπλήρωσε ἀμέσως τὸ ναῦλο του.

Δὲν ἤθελε νὰ μείνῃ οὔτε ὥρα πιά σὲ κείνο τὸ δυστυχημένον τόπον. Καὶ τότε ἡ Μαρτίχεν καὶ τ' ἀμαξίονα κάλλη της ξανάβησαν μονομιάς ἐπὶ τὴν σκέψιν τοῦ εὐμετάθλητου ποιητοῦ.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνὸς μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας μεταβαίνει εἰς Κλάουσσα, ὅπου συναντᾷ τὸν παιδικὸν του φίλον Πασχάλην. Μετὰ τὸν πραγματικὸν θάνατον τοῦ φίλου του, ὁ Βιζυηνὸς ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Γοττίγγην.)

Σελ. 46 ON Αθ. 27/12/1939

Τὸ ἑσπερινὸ λεωφορεῖο ἔδωαινε τώρα ἀπὸ τῆ μικρῆ πόλι τῆς Κλάουσσα βαρῦ, ἀργοκίνητο, καὶ καλὰ φορτωμένο.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες του ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν γύρω περιοχῶν, ποὺ εἶχαν σταλῆ γιὰ νὰ παρασταθοῦν στὴν κηδεῖα τῶν θυμάτων τῆς φοβερῆς καταστροφῆς τοῦ μεταλλείου.

Ὁ Βιζυηνὸς βρισκόταν μαζί τους σὰν «ξένο πουλι», ὄχι ὅμως λιγώτερο ἀπ' αὐτοὺς λυπημένους γιὰ τὴν συμφορά. Μέσα στὸ λεωφορεῖο ἐπικρατοῦσε ἀκρα σιωπὴ — «θλιβερωτάτη σιγῆ», γράφει ὁ ἴδιος.

Ὅταν τὸ ἀμάξι πῆρε τὸν ἀνήφορο, κατὰ τὸ δάσος, ὁ ταχυδρόμος δὲν ἐσάλπισε τὸ συνηθισμένο ἀποχαριτιστήριον σάλπισμά του.

Ὁ ἥλιος δὲν εἶχε δύσει ἀκόμα, ἀλλ' ὕστερα ἀπὸ τὸ δυνατὸ ἀνεμοτῆς ἡμέρας, ὁ οὐρανὸς ἐφοβέριζε νὰ ἐξαπολύσῃ ἐπάνω στὸ Χάροτ νύχτα βροχερωτάτη. Σύννεφα κατὰμαυρα κρεμόντουσαν ἀκίνητα ἐπάνω ἀπ' ὅλη τὴν περιφέρειαν.

Τὰ τελευταῖα πουλιὰ πετοῦσαν σὰν βέλη σιωπηλά — ἐφευγαν νὰ

κρυφοῦν στὰ νύχτερινὰ τοὺς καταφύγια.

Οἱ μαῦροι καὶ ἀσάλευτοι κορμοὶ τῶν πεύκων καὶ τῶν βελανιδιῶν ξεχώριζαν στὸ βάθος σὰν ἰσκιοὶ πενθοφόρων.

Ἐπικρατοῦσε ἡ συνηθισμένη πρό τῶν καλοκαιρινῶν ἡμέρων πληχτικὴ ἀπανεμίαν. Ὁ Ποιητὴς συλλογίζετο ὅτι ἡ ἀψυχή φύσις πενθοῦσα μαζί μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Λίγο διάστημα πρὶν μποῦν στὸ σκοτάδι τοῦ δάσους, ὁ Βιζυηνὸς ἐσκυψε ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ λεωφορείου γιὰ νὰ ἰδῆ μίαν φορὰ ἀκόμη τὸν ψηλὸ «Χιονόσκουφο», ποὺ δὲν ἦταν μοιραῖο νὰ ἐπισκεφθῆ.

Ἐνα δεμάτι χρυσοκόκκινες χτίδες ἐξακοντιζόμενον ἀπὸ τὸν ὀρθοαίεμα ἐχρωμάτιζε τὴν κερπή κορυφῆ τοῦ βουνοῦ κ' ἐκείσε νὰ φαίνεται τὸ μικρὸ ξενοδοχεῖο του, ἀλλὰ γιὰ μίαν στιγμὴ μόνο. Καὶ τὸ ἱστορικὸ ξενοδοχεῖο χάθηκε πάλι...

Δάκρυα ἐπιημεύσαν τὰ μάτια τοῦ Ποιητοῦ. Ἀπὸ δὴν περᾶσαμε μὲ τὸ δυστυχισμένον Πασχάλην, ἐσκέφθη. Ἀπὸ τῆ θεαί αὐτῆ μοῦ εἶδειξεν τὸ ξενοδοχεῖο! Ποῖα ἀντίθεσις ἀπὸ τὸ βραδύ ἐκεῖνο, ὡς αὐτό! Καὶ ὅμως ἡ ἴδια σιωπὴ, ἡ ἴδια γαλήνη!

Ἐκεῖ ἀνελογίσθη (γράφει τελειώνοντας τὴν δραματικὴν αὐτῆ ἱστορίαν του) ὅποια τρικυμιώδης ἀγρία ταραχὴ θὰ ἐπεκράτει ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀτυχοῦς νέου κατὰ τὴν μαγικὴν, τὴν γαληνιαίαν ἐσπέραν τῆς συναντήσεώς μας... Διαρκεῖς ἀνατριγιάσεις διέδραμον τὸ σῶμα μου! Πόσον ἀληθῆς ἦτον ἡ μελαγχολικὴ ἐκείνη ποιησις! Πόσον φυσικὴ ἡ ἐπ' ἐμοῦ ἐπίδρασις τῆς! Καὶ πόσον, πόσον ταχέως φεῦ! ἐξεπληρώθη ἡ θλιβερά αὐτῆς ὑπόσχεσις. Τὰ δάκρυα κατέκλυσαν ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμούς μου. Οἱ στίχοι τοῦ Γκαίτε (ὅπως τοὺς εἶχε μεταφράσει ὁ Πασχάλης) ἐπανήλθον αὐτομάτως εἰς τὰ χεῖρά μου.

Ἐπὶ πάντων τῶν ὁρέων ἡσυχία βασιλεύει ἐπὶ τῶν κλαδίσκων πλέον οὔτε φύλλον δὲν σαλεύει.

Τὰ πουλάκια ταῖρι-ταῖρι κοιμῶνται σιγὰ κ' εὐτυχῶς, ὦ, καρτέρει, καρτέρει, καὶ σὺ θὰ κοιμάσαι ἐν βραταί...

★

Ἔτσι ἡ ταχυδρομικὴ ἀμαξα (ἐπιτετα ἀπὸ διαφόρους σταθμούς, ὅπου κατέβαιναν ἕνας-ἕνας οἱ ἐπιβάτες) ἐφθασε στὸ τέρμα τοῦ ταξιδίου τῆς, στὸ Ὁστερον. Ἐκεῖ πιά ὁ τελευταῖος ἐπιβάτης ἦταν ὁ Ἐλ-

(Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤΗΝ 5ῃΝ ΣΕΛΙΔΑ)

Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ)

λὴν Ποιητῆς, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τὸ τραῖνο γιὰ τὴ Γοττίγγην.

Ὅταν ἐφτάσε στὴν κατοικίαν του, ὁ Βιζυηνὸς ἐπέσε νὰ κοιμηθῆ. Ἦταν κατάκοπος, ἀφανισμένος, καὶ βυθίστηκε σ' ἕνα ἀνακουφιστικὸ κληθαργό: "Ἦτο πολὺ ὠρο, ζωόγνο, χωρὶς ὄνειρα..."

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἄλλης ἡμέρας βῆκε στὴ διπλὴ δεινδροστοιχία ὅπου οἱ Γοττίγγειοι περπατοῦν ἐπάνω-κάτω, ἀκούοντες τὴ φιλαρμονικὴν, χαϊρετῶντες ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ὑποκλίσεις καὶ χαμόγελα καὶ «γκλοῦκ ἄουφ» καὶ τὰ τέτοια.

Ἄξαρνα, ὁ Βιζυηνὸς βλέπει τὴν φιγουράτῃ Μαρίχην του νὰ χεραίνεται κρατούμενη ἀπὸ τὸ μπράτσο ἐνὸς ἀξιωματικοῦ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας! Προχωροῦν μὲ καλὰ ῥι, σκορπιζοντας χαϊρετούρες δεξιά καὶ ἀριστερά, καὶ φαίνονται εὐχαριστημένοι καὶ καλὰ ταῖρια-στένοι!

Ὁ Ποιητὴς τρίβει τὰ μάτια του ἀπὸ θάυμα αὐτό.

Τί συμβαίνει, Φρίτς; ρωτᾷει ἕνα Γερμανὸ συμφοιτητῆ του, μόνιμο κάτοικο τῆς Γοττίγγης, γνῶστη προσώπων καὶ πραγμάτων.

— Ἐ, τί; Ἡ Μαρίχην ἀρραβωνιάστηκε μὲ τὸ γενναϊότατο λοχαγὸ Σνάιντερ ποὺ ἦταν ἀπὸ καιρὸ ξετρελλαμένος μαζί της. Ἐχει σθῦσει ὅλες τὶς πυρκαγιὰς τῆς πόλεως καὶ μόνον τὴ δική του δὲν μπόρεσε νὰ δαμάσῃ!

Ὁ χοντροκόκκινος Φρίτς ἀστεϊευόταν, ἀλλ' ὁ Βιζυηνὸς ἐδοκίμασε ἕνα τσίμπημα στὴν καρδίαν, γιὰτί ἐκείνη ἡ φροῦλάιν μὲ τὴν τευτονικὴν κορμοσστασίαν καὶ τὰ πυρφόρα μάτια ἦταν τὸ πρῶτο αἰσθητὸν τοῦ στὴν ξενιτείαν.

Τὴν ἐκύτταξε, λοιπόν, ποὺ προχωροῦσε σεισοπονεῖσα μὲ τὸ ζωηρόχρωμο φόρεμά της καὶ τὸ καινούργιο καπελλίνο της, κάνοντας ὅτι δὲν ἀντελήφθη καθόλου τὴν παρουσία του — καὶ θυμὸς θρακιώτικος, μπουρὶν ἐπίσπε τὸ θερμόαιμο τραγουδιστῆ τῆς ἀγάπης.

— Κ' ἐπειτα λένε ὅτι οἱ Γερμανίδες εἶναι πιστές. Φωτιά νὰ τις κάψῃ, Φρίτς! Ἄουφ-βίντερ-ζέεν!

Ὁ Φρίτς τέντωσε τὰ μάτια κατὰπληκτος, γιὰτί δὲν ἤξερε τίποτα ἀπὸ τὸ εἰδύλλιον τοῦ Ἑλληνος φίλου του, καὶ μὲ ἀπορία του τὸν εἶδε νὰ βγάξῃ ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα χαρτί, νὰ τὸ σχίξῃ καὶ νὰ σκόρπισῇ τὰ κομματάκια του στὸν ἄνεμο. Ἦταν τὰ «Συνθήματα» — τὸ ποίημα ποὺ εἶχε γράψῃ στὸ ταξίδι του καὶ λογάριάζε νὰ τῆς τὸ στείλῃ μεταφρασμένο. «Ἐθῶν, εἰμ' ἐγώ!» Τώρα τὰ κομματάκια του τὰ ἐπαίρνε τὸ ἀεράκι καὶ τὰ σκορποῦσε στὸ μάκρος τῆς δεινδροστοιχίας.

Καὶ ὁ Ποιητὴς ἐφευγε σκυθρωπὸς, θυμωμένος κάτω ἀπὸ τὶς φιλύρες, ὀρκιζόμενος νὰ μὴν... ξαναγαπήσῃ γυναῖκα στὴ ζωὴ του!...

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ
ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 47ον Μέρους

«Δώρα μου,

»Εἶναι ἀδύνατον νὰ σοῦ ἐξηγήσω σὲ ποιά ψυχολογικὴ κατάστασι εὐρίσκομαι Ἡ τελευταῖα συνάντησίς μου μὲ τὸ Νίκο μὲ ἔρριξε σὲ ἀπελπισίαν. Εἶναι ἀνένδοτος, ἀμετάπειστος. Ἐφυγε χωρὶς νὰ μοῦ ἀφήσῃ οὔτε μίαν ἐλπίδα. Οἱ παρακλήσεις μου δὲν ἴσχυσαν σὲ τίποτα. Φεύγοντας μοῦ ἐφώναξε: «ΑΥΡΙΟ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΡΓΑ!» Δέχθηκα αὐτὴ τὴ φράσι σὰν ἀληθινὸ μαστίγωμα.

»Τί νὰ κάνω, Δώρα μου; Ἐσὺ ποῦ εἶσαι φίλη μου καὶ ξέρεις ὅλα τὰ μυστικά μου, ἐσὺ ποῦ καταλαβαίνεις καλὰ τὸ δρᾶμα τῆς καρδιάς μου, δός' μου μίαν ἀδελφικὴν συμβουλήν.

»Ὅλα ἔχουν καταρρεύσει γύρω μου. Καὶ τὰ παράτολμα ὄνειρα ποῦ ἔ-

— Έ, τώρα πιά πού ξφαγα και από τη Γερμανίδα τη χυλόπιττα, άλλον έρωτα δεν έχει! έλεγε στο συμφοιτητή του της Γοττίγγης, ο Βιζυηνός. Πάμε, Φρίτε, να πιούμε μύρα και να γλεντήσουμε με καμιά φρουλάιν της... πιάτσας.

— Για! Για! απαντούσε πρόθυμα ο ροδοκόκκινος και παχύς σαν λουκάνικο της Φραγκφούρτης Φρίτε. Αυτές τουλάχιστον σου είναι πιστές όσο... βαστάει το πουγίλι νου.

— Γκασουτιάμους ίγκιτουρ, παιδί μου Φρίτε!...

Διεσκέδαζε, λοιπόν, ο Ποιητής στα γεμάτα. Είτε από αντίδρασι στις διάφορες ψυχικές ταλαιπωρίες και απογοητεύσεις που είχε ύποστη τον τελευταίο καιρό, είτε γιατί ο έρωτισμός ήταν ιδιοσυγκρασία του, σχεδόν κάθε νύχτα βρισκόταν με συντροφιά εύκολων γυναικών. Καί, δυστυχώς — καθώς θά ίδουμε αργότερα — τον έρωτισμό του αυτόν έμελλε να τον πληρώση ακριβώς ο άπερισκεπτος Ποιητής.

Την εποχή εκείνη, παραμερίζοντας τις σοβαρές μελέτες, έγραφε ποιήματα εύθυμα, γεμάτα από «παροϊνιον διάθεσιν» — όπως την έχαρακτήριζε ο ίδιος. «Ένα τέτοιο είναι και το «Επικούρειον»:

Σ' αυτή την πρόσκαιρη ζωή μας, διατί να μη χαρή το ζωντανό το σώμα; 'Ως κ' οι μωροί το λέν πως εμείς θνητούς θά μάς βάλουν μία φορά στο χώμα. Μά ούτε οι δεσποτάδες μας οι κορόμπια, ούτε οι πλέον διαδασμένοι άνθρωποι γνωρίζουν τί θά γίνουμε κατόπι αυτού που θά νά πάμε. Βάλτε να φάμε! Βάλτε να πιούμε!

Γιατί αυτό κανείς δεν το αμφισβητεί: Φαγεί και πιεί άλλου δεν θά τά βρούμε.

'Ανεπίστα γυριψ της Τύχης ο τραγικός κι' ο χρόνος που περνά, δεν σπέρει τίποτα. Της χθές ο Κρίσιος είναι σημεριό στυγός, κι' εγώ ο νέος σώμιο θ' αποπύω. Αλλά τα ξέρουν βλοί πλέον κτηχας, κι' όμως πολλοί στεροδύναται νηστέουσι!

Θά εξαφρύνουν τάχα για ν' ανέθουν, αυτού που θά νά πάμε; Βάλτε να φάμε! Βάλτε να πιούμε!

Γιατί ως κ' οι τρέλλοι το ξέρουν δυστυχώς: Φαγεί και πιεί άλλου δεν θά τά βρούμε.

Κι' όπως μία κόρη, μιάν ώραίαν άγασπ, άς της χαρή τα πρώτα-πρώτα κάλλη, λύπαις κι' άρρώστειαις θά τις πάρουν τα λοιπά,

και θά του μείνη μόνο η παραζάλη. Αυτό στ' αυτή καλά βεβαιός δε χτυπά. Μά πλην αυτού, ξάφνου προσβάλλει ο Χάρος κ' εϊδοποιεί: «'Αφέντη, μη προς βάρος — κοπιάστε να πάμε!...» Βάλτε να φάμε! Βάλτε να πιούμε!

Γιατί φαγεί και πιεί και κάλλη χαρωπά στου Χάρου το κέλλι δεν θά τά βρούμε!

Όταν του πέρασε πιά η έρωτόθυμη, ή σχεδόν όργιαστική αυτή διάθεση, ο Βιζυηνός, με την άρχή του νέου ακαδημαϊκού έτους ξαναγύρισε στην έπιστημονική του μελέτη, έγινε ο έμβριθής μελετητής των κειμένων, και όταν παρουσιάστηκε στους καθηγητάς του για το δίπλωμα, οι Γερμανοί σοφοί έθαύμασαν για την έμβριθεία, για τις γνώσεις και γενικά για το δυνατό μυαλό του Έλληνος έπιστήμονος. Και τον άνηγόρευσαν διδάκτορα της Φιλοσοφίας με «'Αριστά».

Ο Γεώργιος Βιζυηνός, ως ποιητής, έγραφέας, δόκλος στη μικρή βιογραφική μελέτη του παλαιού του φίλου Νικολάου Βασιλειάδη, ο οποίος γράφει:

«'Ο,τι διέκρινε τον Βιζυηνόν, ήτο ο φλογερός του έρωσ προς τα κάλον. 'Υγάπα, ήράτο, ήτο μαγευμένος από το κάλλος και την δύναμιν της Ιδέας ταύτης κατ' άπειρον ψυχικήν άφασίωσιν, συναίσθησιν και πράξιν. 'Ησθάνετο τον έρωτα, τον όποιον ώρισεν ο πολός Σπινόζας ως amor intellectualis dei.

» Ο Γεώργιος Βιζυηνός, φύσις καλλιεργήσασα την άληθινήν τέχνην, διάνοια διαυγής υπό τους άριστοκρατικώτερους της άρμονίας τόνους μορφωθείσα, αίσθησις διψώσα το καθαρόν νάμα, το κρυσταλλωμένον της πηγής, και ευαίσθητος ιδιοσυγκρασία, λεπτή ποιητική. Παρατηρών τον κόσμον, έγκλωπτρίζετο την ψυχήν του και υπ' αυτό έκρινε πάντοτε άπατηλώς. 'Ακριβώς όπως λέγει η κυρία Στάελ, κρίνουσα τον Σίλλερ, ότι «μουσα του ήτο ή συνείδησις του».

» Ο Λαμαρτίνος λέγει ότι η μεγαλοφύια είναι παντοτελής θλίψις. 'Η ιστορία του Βιζυηνού τώ παρέχει μιάν ακόμη ψήφον, άγωνιώδης ιστορία του 'Ωραίου και 'Αληθούς εν τώ κόσμω τούτῳ... Και εις τον άγωνα τούτον, ο βιζυηνός Ποιητής υπέφερεν όλα τα μαρτύρια παρακλήσεως παρά κηφήνων και γενικών άποψεων, αί όποιαί τῷ προτιθεντό ανταγωνιστάι.

Το επί τούτω πικρόν παράπονον, άγίας ψυχικής και άπέλπιδος άθυσίας, κατέβλησεν άκέραιον έσχάτως όταν εν τη ιστορία του Νορβηγού ποιητού 'Ιψεν, ήρθιμι του καλλιτεχνικού βίου τα παθήματα. Πόσον παθητική και ποίον πόνον δεν έκφράζει η ώραία εικών του Νορβηγού Ποιητού προς την άϊδεορή, την πάπια της θαλάσσης, όταν έφευγε την άδιαφορούσαν πατρίδα του:

Τότε κι' αυτή, την άνοιξι με στήθια ματωμένα 1939 άνοίγει νύχτα τα φτερά και πάει μακριά στο Νότο, εκεί που περισσότερο χαμογελούν τα ούράνια!...

» Ο Βιζυηνός μετέφραζεν ό,τι και ο ίδιος ήσθάνετο. 'Εν τούτω ή ώδή του διαφέρει της φιλομήλας του Σίλλερ...»

... σου με αυτοδία 'Ραφίαν και εκείθεν με το άν της γραμμής διά Μπατοί της. Την Κυριακή εις Σάριζαν. 'Ε ή τα μεσάνυκτα της Κυριακής, δρ. 110. ρωστος ώρησις με την προηγούμενη διά 'Ραφίαν και εκείθεν άτμολοϊκώς ρωστον. 'Επιστροφή τα μεσάνυκτα ριακής. 'Εξοδα δρ. δρ. 85. φίνια 7ην π. μ. της Κυριακής με αυτοκλις 'Ραφίαν. 'Επιστροφή την νύκτα. δρ. 40.

ΤΙΚΟΣ ΨΥΧΑΓΟΓΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ 13, Μέγ. Ζελιώτη, τηλ. 52-202) ζψη 1939 ονη μ. μ. του Σεββάτου σιδηροδροβία Χαλκίδα και με βενζινόπλοιοι εις

Γεώργιος Βιζυηνός
ΤΟ ΠΡΟΤΟΝ ΣΤ
Πανηγυ (30) Πού κυ
Είς περ 1) μετεβόε διοφων 2) ΣΜΟ Πρεσβεί ών κ. Τύπου 1 λ ο υ δ ι πορικής φ ο υ . 3) διοφωνί φορώσα 4) Α Ραδιοφ υπό της ΡΑ, ύφ ρας της Του 5) Γ έκτελεσ

(ΤΑ ΠΡΩΤΟΓΥΜΝΑ: "Ο Βιζυηνός μετὰ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας, μεταβαίνει εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἀναγορεύεται διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας μετὰ ἀριστείας.)

Τὸ πεζογραφικὸ ἔργον τοῦ Βιζυηνοῦ ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ διηγήματα καὶ ταξιδιωτικὰς περιγραφάς. Σ' ἐποχὴν ποῦ τὰ φιλολογικὰ περιοδικὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐδημοσίευσαν, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς, μεταφράσεις ἑξῶν συγγραφέων, ὁ Γεώργιος Βιζυηνός ἔγραφε διηγήματα ἑλληνικὰ, ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὶς οἰκογενειακὰς του ἀναμνήσεις, δραματούργουμένα στοὺς τόπους ποὺ ἐζησε, παλλόμενα ἀπὸ ζωῆ, συγκινητικὰ, μετὰ τὴν εὐλικρίνεια καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ ἀφηγηματικοῦ του τόνου. Εἶναι ὁ ἐγκαρδῖος συγγραφεὺς, ποὺ μιλεῖ στὸν ἀναγνώστη μ' ἐμπιστοσύνη, γι' αὐτὸ καὶ τὸν κερδίζει ἀμέσως. Καμμιὰ ψευτιά καὶ καμμιὰ ἐπιτήδευσι στὸ γράψιμο τοῦ θρακιώτη αὐτοῦ, ποὺ ἔρριχνε πάνου στὸ χαρτὶ δλόκληρο τὸν ἑαυτὸ του, τοὺς καῦμούς του, τὶς νοσταλγίαις του γιὰ τὴ Θράκη, γιὰ τὸ χωριουδάκι του καὶ γιὰ τὴν «κυρὰ Μιχαλιέσσα», τὴ «φλοοστοργιάττη» — ὅπως τὴν ὀνομάζει — μητέρα του.

Ὁ γέρο-παπποῦς του, (ποῦ δούλεψε στ' ἀβεστοκάμινια ὅλη του τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἄρθετα στὸν ἥλιο καὶ πλέχει τὴν κάλτσα τῆς γριάς του), ἡ γιγιάττῃ ποὺ ξέριε ἕνα σωρὸ παλιὰς ἱστορίας καὶ ὅλα γκρινιάζει μετὰ τὸ γέρο της, ὁ ἀδελφός του ὁ ἀδικοκοτωμένος, οἱ παιδικοὶ του φίλοι, οἱ συντεχνίτες στὸ ραφτόπουλο τῆς Πόλης, οἱ συσπουδασταὶ του στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, τόσο ἄλλοι, ἕνα πλῆθος ἀπὸ ζωὴς ποὺ ἐγνώρισε — νὰ ὁ κόσμος ποὺ ζῆ καὶ βασιλεύει μέσα στὸ ἔργον τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ.

Καὶ ἡ γλώσσα τοῦ πεζοῦ του λόγου εἶναι ἡ καθαρεύουσα, μολιτισμένη μετὰ ἀφθονα δημοτικὰ στοιχεῖα, ἀκόμη καὶ μετὰ ἰδιωματισμούς. Σ' αὐτὸ «ὁ πατὴρ τοῦ ἑλληνικοῦ διηγηματοῦς» θυμίζει τὸν Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη, ἡ σωστότερα ὁ δευτέρος θυμίζει τὸν πρῶτον, ἀπὸ τὸν Γεώργιον Βιζυηνὸς προηγουμένον. Ἀλλ' ἡ συγγενεία τους δὲν περὶορίζεται στοὺς φραστικοὺς μόνον τρόπους. Εἶναι κ' ἐσωτερικὴ ἡ ἐκλεκτικὴ αὐτὴ σχέση, ἀπὸ ἀνάλογη ἐγκαρδιότης ἐμψυχώνει καὶ τὶς Σκιαθίτικες ἀφηγήσεις τοῦ Παπαδιαμάντη καὶ τὶς φέρνει ἴσια στὸ δρόμον τῆς καρδιάς μας. Διόσκουροι, λοιπόν, αὐτοὶ οἱ δύο Ἕλληνες διηγηματογράφοι καὶ τὸ ἄστρο τους ἀθάνατον στὸ πνευματικὸν μας στερέωμα, διδύμον πολικὸν ἄστρον γιὰ ὄσους θέλουσιν νὰ ὀδηγοῦν τὸν καρὰν τῆς τέχνης τους εἰς σίγουρα λιμάνια, καὶ ὄχι εἰς Σκανδιναυκὰ φιορρντ!

Θὰ μεταφέρω ἐδῶ μὴ σελίδα, χαρακτηριστικὴ, ὄχι μόνον τῆς γλωσσικῆς μορφῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Βιζυηνοῦ πεζογραφηματοῦ. Ὁ συγγραφεὺς θυμίζει τὸν καιρὸ ποὺ ἔβγαίνει νὰ

ἡ ἱστορία. Τὸ δράμα, ὁ θαυὸς ἔρωτος ἐνὸς νέου.

ποία ἐγγραφή ὑπὸ ΑΛΦΑ-εἰ τὸν τίτλον

παλάτιν ὅτι ζωὴ γιὰ τὸν ἐπιούσιον καὶ γράφει:

★

«Ὅτε μ' ἐστρατολόγησαν διὰ τὴν ἐντιμον τῶν ραπτῶν ἐπάγγελμα οὐδεμία ὑπόσχεσις των ἐνεποίησέν ἐπί τῆς παιδικῆς μου φαντασίᾳ τόσον γοητευτικὴν ἐντόπωσιν, ὅσον ἡ διαβεβαίωσις ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐμελλον νὰ ράπτῃ τὰ φορέματα τῆς θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως.

Ἐγνώριζον πολὺ καλὰ ὅτι ἡ βασιλοπούλας ἔχουν ἐξαιρετικὴν τιμὴν ἀδυναμίαν εἰς τὰ ραφτόπουλα μάλιστα ὅταν αὐτὰ ἡξερουν νὰ τραγουδοῦν τοὺς ἐπαίνους τῶν βέλγητρων αὐτῶν, ἐνῶ ράπτουν τὰ βλαττὰ, μετὰ τὰ ὅποια στολιζοῦσι τὰ κάλλη των.

Ἐγνώριζον, πὼς ἔ'ν ἔρωτευθη καμμιὰ βασιλοπούλα, ἔ τὸ ραφτόκουκί της, δὲν χωρατεῖ μόνον ἐρωτευεῖται στὰ γερὰ — αἱ ἀρρωσταὶ καὶ πέφτει στὸ κρεβάτι! καὶ γίνεται τοῦ θανατῶ καὶ κανεὶς ἱατρός δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὴν ἱατρεύσῃ, καμμιὰ μάγισσα νὰ τὴν φέρῃ στὰ καλά της. Ὡς ποῦ φωνάζει ἐπὶ τέλους τὸν πατέρα της ἡ βασιλοπούλα καὶ τοῦ λέγει παστρικά-παστρικά: «Πατερράκι μου, ἡ τὸ ραφτόπουλον ποῦ τραγουδᾷ τόσον εὐμορφα ἢ θὰ πεθάνω!»

Ὁ βασιλεὺς ἄλλο παιδί δὲν ἔχει. Πι νὰ κάμῃ; Φορεῖ τὴν κορώναν στὸ κεφάλι, καὶ πηγαίνει στὰ πόδια τοῦ ραφτόπουλου καὶ «Ὁ Θεὸ καὶ στὰ χέρια σου!» τοῦ κοροῖ καὶ λέγει: «Κάμει μου τὴ γὰρ νὰ γένη γαμβρός μου. Ἀλλὰ δεῖξέ μοι πρῶτῃτερα καὶ καμμιὰ παλληκαριά, διὰ νὰ μὴ πᾶσιν ἀπὸ τὴν ὑπόληψίν μου, ὡς ἀνὴρ ἐπὶ οὐδὲν εἶμαι.»

Τὸ ραφτόπουλον ἀποκρίνεται πὼς ἔχει ἐπινοήσει ἕνα καμμιὸν τοῦ κανένα στυλὸν μεσάνια καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ καταπῇ. Ἡ ἀπόκρισις ὁμοῦ εἶναι ὅτι δὲν ἔχει νὰ καταπῇ τίποτε, γιὰτὶ ὡς καὶ τὸ σῆμα τοῦ ἐξέρῃθ μετὰ τὸν λαρυγγά του. Τόσο πολὺ ἐφοδῆθηκε ὡς εἶδε τὸν βασιλέα μετὰ τὴν κορώναν!

Ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν κορώναν τοῦ ἀπαρτίζει τὸν ὦμον, καὶ τὸ ράπτει νὰ τοῦ εἴπῃ καλὰ καλὰ: Τὶ εἶναι ἀξίον τὸ ραφτόπουλον νὰ κάμῃ. Περιμένει δὲ μετὰ ἐνδομυχον χαρὰν ν' ἀκούσῃ ὅτι ὁ ἐπίδοχος γαμβρός του εἶναι ἀξίος νὰ κατεβάσῃ κανένα ζωντανὸ λεοντάριν ἀπὸ τὰ βουνὰ, ἢ νὰ σκοτώσῃ κανένα δράκοντα, ἢ νὰ κυριεύσῃ κανένα βασίλειον.

Τὸ ραφτόπουλον εἰς τὸ μεταξὺ ἔπῃρε θάρρος, ἀλλὰ δι' αὐτὸ δὲν ἔχασε καὶ τὸ νοῦ του νὰ πᾶ νὰ πεσοκόβεται μετὰ τὰ θηρία διὰ νὰ γίνῃ γαμβρός της. Μεγαλειότης του, τὸ ραφτόπουλον εἶναι ἐν γένει εἰρηνικὸς ἀνθρώπος. Καὶ ἐπειδὴ τὰ καταφέρνει καλύτερα ὅταν ψάλλῃ παρά ὅταν ὁμιλῇ, ἀποκρίνεται πρὸς τὸν βασιλέα τραγουδιστὰς τραγουδιστὰ καὶ τοῦ λέγει πὼς εἶναι ἀξίον καὶ δυνατόν

νὰ ράψῃ τὰ νυφιάτικα χωρὶς ραφὴ καὶ ράμμα!

«Καλὰ, βρε ἀτιμεῖα, βάλει μετὰ τὸ νοῦ του ὁ βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος δὲν συγκινεῖται πολὺ - πολὺ εἰς τὸ ραφτόπουλον. «Θὰ σοῦ δεῖξω ἐγὼ πὼς ἐμπαλιεῖς τὸ παιδί μου, ὁ φῶς δὲν ἔχεις ἕνα λεπτοῦ παλληκαριά μετὰ στὰ στήθη σου!» Ἐπειτα βλέπει τὸ ραφτόπουλον μὴ καὶ ἀσχημὰς ματιὰς καὶ «Πολύ καλά, τοῦ λέγει, Κύρ γαμβρέ Ράμμε μου, λοιπόν, σαράντα φορεσιὰς νυφιάτικας, καθὼς ταιριάζουν εἰς μίαν βασιλοπούλαν, κοπρόσεξε νὰ μὴν τύχῃ καὶ διακρίνῃ καμμιὰν ραφὴν, καμμιὰν κλωστήν ποῦθεν! Φορόντισε δικὸς νὰ τὰς ἔ-

χῃς ἐτοιμούς αἴριον πρῶτ-πρῶτ, πρὶν ἔσῃ ὁ ἥλιος, γιὰτὶ ἀλλοίως — Σοῦ κοῦω τὸ κεφάλι!»

Καὶ ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν κορώναν δὲν χωρατεῖ αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Τὸ ἔχει πάρει ἀπόφασιν ὁ φιλόδοξος ἀνθρώπος, νὰ σκοτώσῃ τὸ ραφτόπουλον γιὰ νὰ δώσῃ τὴν κόρη του εἰς κανένα μεγαλοσίανον;

Κατ' εὐτυχίαν τὸ ραφτόπουλον ἔχει σίγουρη τὴ δουλειὰ του καὶ δὲν σκοτίζεται πολὺ-πολύ. Διότι εἶναι — ἄλλοι μὲν λέγουσιν υἱός, ἄλλοι δὲ λέγουσιν ἐγγονὸς τῆς Νεραΐδας. Καὶ ἔχει μίαν δακτυλίθραν μετὰ τὸν ὅποιον ποτὲ δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸ δάκτυλόν του.

Ὀλην ἐκείνην τὴν ἑσπέραν τρώγει καὶ πίνει καὶ διασκεδάζει. Ἐπάνω εἰς τὰ μεσάνυκτα τοῦ κοινοῦνται ὁ μάστορ της καὶ οἱ καλφάδες, ἐβγάλει τὴν δακτυλίθραν ἀπὸ τὸ δάκτυλόν του, παίρνει μίαν χρυσὴν τρίχα ποὺ ἔχει αὐτοῦ μεσὰ φυλαγμένην, καὶ καίει τὴν ἀκρίτσα της εἰς τὴν φλόγα τοῦ λυχναρίου. Ἐκεῖ παρουσιάζεται ἐμπρὸς του ἡ χρυσομάλλη Νεραΐδα.

—Τὶ στενωχῶρια ἔχεις, ἀγάπη μου;

—Τὸ καὶ τὸ, ἀποκρίνεται τὸ ραφτόπουλον λέγοντας τὴν ἱστορίαν.

Ἡ χρυσομάλλη Νεραΐδα, ποῦ τοῦ ἔχει τάξει νὰ τὸν γλυτῶνῃ ὁ σάκος κινδυνεύει, χτυπᾷ τὰ λευκὰ τῆς χερσὶν τρεῖς φοραὶς, καὶ — δὲς ἐσὺ! — σαράντα λευκοντωμένα νεραϊδοπούλα, τῶνα εὐμορφότερα ἀπὸ τ' ἄλλο, μετὰ κἄτι γλυκὰ τραγουδιὰ, μετὰ κἄτι μαργιόλικα λιγύσματα εἰς τὸν ἀέρα, θέτουν καθεμιά ἐμπρὸς εἰς τὸ ραφτό τὰ πολυτιμότερα ὑφάσματα τῆς οἰκουμένης.

Τὸ ραφτόπουλον κόφτει καὶ ἡ νεραΐδες ράπτουν καὶ τραγουδοῦν καὶ ἀστείζονται καὶ πειράζουν τὸ ραφτόπουλον, καμμιὰ φορὰ τόσον ἐρωτότροπα, τόσον γαργαλιστικὰ, ποῦ ἂν δὲν ἦταν ἡ μητέρα τους ἐκεῖ κοντὰ, θὰ ἔπαιρναν τὸν νοῦ του χωρὶς ἄλλο. Μὰ ἡ χρυσομάλλη Νεραΐδα τὴς προσέχει, τὴς ὀδηγεῖ καὶ τὴς παρακινεῖ καὶ τελειῶσιν τὰ νυφιάτικα πρὶν ἢ λαλήσῃ ὁ πετεινός, πρὶν ἔσῃ ὁ ἥλιος.

Μόλις προφθαίνουσιν νὰ φύγουν ἡ Νεραΐδες, νὰ καὶ ὁ βασιλεὺς ποῦ ἐμβαίνει μετὰ τὴν κορώναν στὸ κεφάλι καὶ μετὰ τοὺς δημίους καταπόδι του: Ἐρχεται νὰ σφάξῃ τὸ ραφτόπουλον. Ἀλλὰ ἐκεῖ ποῦ ἐμβαίνει βλέπει τὴς σαράντα νυφιάτικας φορεσιὰς κρεμασμένας εἰς τὸ σχοινί χωρὶς ραφὴ καὶ ράμμα, καὶ θαμβῶνεται τὰ μάτια του: Τὸ χρυσάφι καὶ τὸ μαργαριτάριν ποῦ ἔχουν ἐπάνω κεντημένον, ἀξίζει ὅλο τὸ ψωροβασιλείον!

Ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν κορώναν δαγκάνει τὰ χεῖλιν του. Παίρνει τὸ ραφτόπουλον ἀπὸ τὸ χεῖρ, τὸ πηγαίνει στὸ Παλάτι, καὶ τοῦ δίδει τὴν κόρη του, καὶ τελειώνει ἡ ἱστορία.

Τὸ χαριτωμένον αὐτὸ θρακικὸν παραμῦθον τὸ συλλογιζόμενον ὁ Ποιητὴς μετὰ συμβολικὴν γιὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν του σημασία.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 49ον Μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: 'Ο Βιζυηνός... 490N 29/12

«'Ο Σίλλερ είχε παρηγορόν Ένα Γκαίτε — γράφει ο συμμαθητής του Ποιητού Νικ. Βασιλειάδης. 'Ο Βιζυηνός είχε οδηγόν ένα άστρον της αγάπης, αύγερινό και έσπερινό, τό αιθρον της 'Αφροδίτης. Ένα έρωτα. Και τό αισθημά του τούτου, τόσον ύψηλόν και με τόσην ρύθμιον πραγματικήν φιλοσοφίαν, έκαίε λαμπάδα άκοίμητον ως έστιάς κόρη, ως τό κληρωθέν της κοινωνίας θύμα. Δι' αυτό και τό έσχάτως δημοσιευθέν έν τη 'Εστία» ποιήμα του πρός την 'Αφροδίτην» έκίνησε την έκπληξιν και τόν θαυμασμόν μας διά τό πάθος, πού έκφράζει και διά την φιλοσοφικήν της αγάπης ανέλιξιν, την όποιαν διεπίστωσεν εις βαθύ πνεύμα και εις τρυφερότητα ποιητικωτάτης καρδιάς, πού μας ένθυμίζει όλον τόν λυρον του ύψιπετούς της Γερμανίας ποιητού «πρός την Έμμαν του».

Πρώτο άπ' όλα τ' άστρα μέσ' τόν ουρανό άστρο της αγάπης σ' άγναντεύω, σάν τούς μάγους σκύδω και σέ προσκυνώ σάν έρωτευμένος σέ λατρεύω!

«Πλὴν ὁ ἀστήρ τοῦ Βιζυηνοῦ ἔχει μοιραίαν φοράν. Τό ἔβραζε καί ὁ ἴδιος καί ἠκολούθει τό πεπρωμένον ἐν τῇ προγνώσει τοῦ τέλους του. Ἦτο ἡ στιγμήαία ἐπιπέσει, ἡ ὁποία ἐνέπνευσε καί εἰς τήν λαμπερίτην τὸν ἀπέλιπα «Μονολόγον τοῦ αὐτόχειρος».

Πού πᾶς, δικό μου ἀστέρι στὸν ἄφωτο βυθό, καρτέρι με, καρτέρι κ' ἐγώ σ' ἀκολουθῶ!

«Καί ἐπὶ τέλος, ἐκάμφθη καί ἐθραύσθη ὁ εὐγενής κλώνος. 'Ο κόσμος ἐξεπλάγη διά τό τέλος καί συνεκινήθη. Τότε... ὁπότε ἠρίθμησεν ἐν περιπέλειον θύμα λεπτής, ποιητικωτάτης φύσεως!

Ἐν βάλλης τ' ἄνθος νά κοσμή σου τάφου μου τό χῶμα.

Θενά τό βροῦν ἕνα πουρνό νά ποῦνε: «τὸν καυμένο τὸν θανατώσαν ζωντανό, τὸν κλαῖν ἀποθαμμένο».

«Εἶναι τό τέλος, τό ὁποῖον ὁ Βικτωρ Οὐγκώ περιέγραψεν εἰς τούς μελαγχολικούς στίχους τῶν «Αἰώνων καί 'Ονειρών» του διά πᾶσαν μεγαλοφάν ἀποτίουσιν τὸν φόρον τῆς δόξης καί τῆς ἀγρυπνίας, διότι ἠγάπησε πολύ, καί διότι ἐτίμησεν ὑπὲρ τό συμφέρον τῆς τᾶ συμφέροντα τῆς ἀνθρωπότητος. Θά μεταφράσω ὀλίγας του στροφάς: «Επεφάνη ἡ μεγαλοφάνια, γλυκεία, ἰσχυρά, μεγάλη. Ὡς τό λυκόφως, τό ὁποῖον κυλιέται ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, οὕτω χρυσίζει δι' ἀκτίνος ὅλα τὰ μέτωπα τοῦ πλήθους. Ἀκτινοβολεῖ. Φέρει τὴν ἰδέαν εἰς τὸν αἰῶνα, τὴν ὁποίαν ἐκείνος ἀνέμενε, καί ζητεῖ νά ὑψώσῃ τὰ πνεύματα, νά ἐλαττώσῃ τὴν ἀθλιότητα... Ἐρχεται... Δέν τῶ ἀνήκει στέφανος! Φεῦ! αἱ ὕλακαί, οἱ γιουχαῖσμοι μακρόθεν προβάλλουν! Γραφίσκοι σοφοί, λογοποιοί, ὄχλος, οἱ οὐδὲν γινώσκοντες, οἱ περὶ πάντων ἀμφώβλλοντες, οἱ κόλακες τῶν ἱ-

σχυρῶν, οἱ κόλακες τοῦ βορδούρου, ὅλοι συγχρόνως ἀρῶνται, σμερδαλέον θορυβοῦντες. Καί ἐκείνος; Ἐνῶ στολιζοῦσι τὸν στέφανόν του, ὀρθίος με ἑσταυρωμένας τὰς χείρας, με ὑψιτενές τὸ μέτωπον καί γαληνίον ὄφθαλμόν, μελετᾷ ἤρεμος τὸ Ἰδεώδες, τὸ Καλόν. Καί «αἰδίζει παλαιῶν, ἀλλ' ἀλλοίωτον, ἐξαντλείται καί θνήσκει. Τότε... ὁ θῆνος, ὁ ἀγρυπνός δαίμων, πρῶτος τρέχει, τὸν ἀναγνώριζει, κλείει τὰ βλέφαρά του, τᾶ σταυρώνει ἐπὶ τοῦ φερέτρου τὰς χείρας, κλίνει πρὸ αὐτοῦ τὸ γόνυ καί κατασκοπεύει, ἀκροάται εἰς τὴν σκοτεινὴν νύκτα μήπως καί δέν ἀπέθανε, καί ὅταν πεισθῇ ὅτι ἐξέλιπε... Ἐ! ζαρώνει τὸ πρόσωπον καί σφογγίζει τούς ὄφθαλμούς ἀναφώνων: «Ἦτο μέγας ἀνὴρ!»

Αὐτὰ γράφει ὁ Νικ. Βασιλειάδης, ἀναφερόμενος στὴν ἄδικη καί κίτρινοπρόσωπη κριτικὴ τῶν Ἀθηναίων λογιῶν τῆς ἐποχῆς, στοὺς ὁποίους ὁ «Ραψῶδός τῆς Θράκης» ἐφάνη ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος. Τὸν ἐπολέμησαν με λύσσα, καί τέλος συνέθε ἑκεῖνο πού γράφει ὁ κ. Ἰωάννης Ζερβός σ' ἕνα βιογραφικὸ σημείωμα τοῦ γιὰ τὸ Γεώργιο Βιζυηνό:

«... Ἡ βιωτικὴ ἀδύη καὶ αἱ ἀτομικαὶ του, αἰσθηματικαὶ ἰδίως, περιπέτειαι, δὲν τὸν ἀφήκαν ἀπρωτον ψυχικῶς. Μία ἀδημονία καὶ κάποια μεγαλοφάνια ἐκυρίευσαν βαθμηδόν τὸν ἰδιορρυθμον καὶ εὐαίσθητον ποιητὴν. Καὶ ἡ φιλολογικὴ τοῦ ἀναγνώριστις ἀκόμη δὲν ἦτο ἐκεῖνη πού θά ἤμπορούσε νὰ ἐπιτελέσει τὴν ἰκανοποίησιν καὶ νὰ τὸν εὐχαρίστη. Αὐτός, ὁ ζητῶν νέους δρόμους εἰς τὴν ποίησιν, ὁ πρῶτος Ἕλλην διηγηματογράφος, ὁ ἔχων φιλοσοφικὴν καὶ αἰσθητικὴν μόρφωσιν, ὅσην δύο-τρεις μόνον τῶν ἀναγεχνῶν καὶ κριτικῶν μας καθ' ἑσπέρην τὴν νέαν φιλολογίαν δύνανται νὰ ὑποθεθῶσιν ἔχοντες, ἐφημιζέτο εἰς τὴν σειρὰν ἄλλων γνωστῶν ποιητῶν καὶ στιχοουργῶν τῆς ἐποχῆς. Τίποτε πλέον. Καὶ βαθμηδόν ἡ ἀπογοητευσίς, ἡ δυσφορία, ἡ τραχύτης τῆς ζωῆς, ἐγονιμοποίησαν τὸ σπέρμα τῆς φρενικῆς παθησεως πού εἶχε μέσα του...»

Στὸ πρῶτο κεφάλαιο τῆς ἐξιστορήσεως αὐτῆς, εἶδαμε πῶς ὠδηγήθη ὁ Γεώργιος Βιζυηνός στὸ Δρομοκαίτειο φρενοκομεῖο τῶν Ἀθηνῶν. Συνεχίζοντες, θά διηγηθῶμε τις περιεργές περιστάσεις με τις ὁποῖες ἐξεδηλώθη ὁ καταστροφικὸς σεισμός μέσα στὸ ζωηρό καὶ εὐφάνταστο ἐγκέφαλο τοῦ «Ραψῶδου τῆς Θράκης» πού ἦταν καὶ ραψῶδός τῆς αγάπης σέ ὅλη τῆς τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν εἰδυλλιακὴ μορφή της.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 50ὸν Μέρος.

Τὰ εἰσιτήρια διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Στῶ... Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς λελλήνων ἀρ. 17... χίζει ἀπὸ τῆς... ρεάν διανομῆ... νων εἰσιτη... γάλην ἐ... τοῦ θᾶ... τῆς 4... θά...

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνός ἡ μεγάλη ποιητικὴ φυσιογνωμία, παραφρονεῖ καὶ ἀθροίζεται στὸ Δρομοκαίτειον Φρενοκομείον. Ἴδου ὁμῶς ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἐγίνε αὐτὸ τὸ δράμα:)

500

Ὅταν ὁ Γεώργιος Βιζυηνός ἐπέστρεψε στὰς Ἀθήνας, ἐγνώρισε τὴν οἰκογένεια τοῦ Ἰταλοῦ φιλέλληνος Φραβασίλη, στὸ σπίτι τοῦ ὁποίου ἐνοίκιασε ἕνα δωμάτιο. Ἡ οἰκογένεια τὸν θεωροῦσε σὰν δικό της ἄνθρωπο καὶ ὁ Ποιητὴς ἦταν εὐτυχής γιατί εἶχε βρῆ σπογγὴ καὶ περίθαλψιν στὸ φιλόξενο σπίτι, πού εἶχε ἀρίστη φήμη στὴν ἀθηναϊκὴ κοινωνία.

Στὸ μεταξὺ, κατεγίνετο μὲ ἄποστασι, νὰ διορισθῆ καθηγητὴς, νὰ ζῆσιν. Πολεμικὴ φύσις ἔμωσ, ὅπως ἦταν, ἐδημιούργησε πολλοὺς ἐχθροὺς γύρω του, στοὺς κύκλους τῶν λογίων. Ὁ φθόνος τὸν κινήθησε παντοῦ. Δὲν κατώρθωνε νὰ βρῆ μίαν θέσιν ἀνάλογη μὲ τὴ μόρφωσίν του καὶ τὰ προσόντα του. Ἐπεσε οὖν τέτοια φτώχεια, πού ἀναγκάζετο νὰ πωλῆ τὰ βιβλία του γιὰ νὰ τρέφεται. Τέλος δὲν μπορούσε νὰ ἐξοικονομῆσιν οὔτε τὸ νοίκι του.

Ὁ Φραβασίλης εἶχε δύο κορίτσια. Τὸ μεγαλύτερο, ἡ Μπετίνα, μόλις 12 ἐτῶν, ἦταν μίαν ὄμορφη παιδοῦλα, λεπτοκαμωμένη, μὲ παρθενικὴ μορφή καὶ ἀγγελικὴ καρδιά.

Ὁ Βιζυηνός ἀνεκάλυψε ὅτι ἡ μικρὴ Μπετίνα ἦταν προικισμένη μὲ ἐξαιρετικὸ μουσικὸ ἄλγαντο, καὶ ἀνέλαβε τὴν αἰσθητικὴν τὴν μόρφωσιν καὶ γενικὰ τὴν καθοδήγησιν τῆς νύμφης νὰ σπουδᾷ στὸ Ὡδεῖο. Ἡ ἀνάστασι μὲ τὴν ἀγνὴ αὐτὴ παιδοῦλα ἦταν ἡ καινούργια καὶ μεγάλη χαρὰ τοῦ Ποιητοῦ. Φαίνεται ὅμως ὅτι μὲ τὸν καιρὸ, τὸ ἄσπαστο, τὸ πατρικὸ θὰ ἔλεγε κανεὶς, φίλτρο του, ἄλλαξε σὲ ἔρωτα, σὲ ἀληθινὸ πάθος. Ἡ Μπετίνα ἐγίνε ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς ψυχῆς του. Καὶ οἱ συγγενεὶς τῆς παιδοῦλας, πού τὸ ἀντελήφθησαν τέλος, ἀρχισαν ν' ἀνησυχοῦν...

Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ, ὁ Βιζυηνός κατώρθωσε νὰ διορισθῆ καθηγητὴς τῆς Δραματολογίας στὸ Ὡδεῖο Ἀθηνῶν. Μίαν ἀπὸ τῆς πρώτες του φροντίδες ἦταν νὰ ἐγγράψῃ ὡς μαθήτρια στὸ μουσικὸ αὐτὸ ἴδρυμα τὴν ἐπολυαγαπημένην του Μπετίνα, καὶ νὰ τρέξῃ ἀμέσως νὰ τὴν ἀναγγεῖλῃ στὴ μητέρα της. Ἡ κυρία Φραβασίλη τὸν εὐχαρίστησε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον του, ἀλλ' ὁ Βιζυηνός, ἀφήνοντας τὸν ἐνθουσιασμό του νὰ ξεχειλίσῃ καὶ ληπουανῶντας ὅτι ἡ κόρη ἦταν

μόλις δώδεκα χρονῶν καὶ αὐτὸς σαραντάρης, εἶπε:

— Ἡ Μπετίνα θὰ γίνῃ γυναίκα μου!... Καὶ σὰς ζητῶ ἐπισημῶς τὴν χεῖρα της!... Οἱ γάμοι μας νὰ τελεσθῶν γρήγορα, ἀμέσως!...

Τότε πᾶ ἡ μητέρα τῆς ἀτυχοῦσας κόρης ἐκατάλαβε ὅτι ὁ οἰκογενειακὸς της φίλος δὲν ἦταν καλὰ, κ' ἔλαθε μέτρα νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι της. Ἀλλ' ὁ Βιζυηνός ἐπέμενε στὴν ἰδέαν του νὰ πάρῃ τὴν Μπετίνα! Τῆς ἐστειλε στίχους, λουλούδια, γλυκίσματα, τὴν πολιορκοῦσε μὲ θαυμασμοὺς μὲ ἰκεσίες, μὲ δάκρυα. Εἶχε γίνῃ τριήμερὰ ἐνοχλητικὸς στὴν οἰκογένειαν. Καὶ τέλος ἡ κυρία Φραβασίλη ἀναγκάστηκε νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς πῶς στενοῦς τοῦ φίλου νὰ μεσολάθῃσιν καὶ τερματισθῇ αὐτὴ ἡ κατάσταση, ἡ ὁποία καὶ τὴν κόρη τῆς ἀλλὰ καὶ τὴν σοβαρότητα ἐνόησαν ἀποθηγητοῦ Ὡδεῖου καὶ ὑψηλοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἄλλως ὁ Γ. Βιζυηνός ἐξέθετε. Ἐθεωροῦντο γὰρ ἀπὸ πολλοὺς ὡς ἐρωτικοὶ καὶ ἄλλοι οἱ ποιητῆς, ἀλλὰ τὸ κακὸ ἦταν ἄσπαστο, ὅπως θὰ ἴδωμεν. Καὶ τὸν ἐκλείσαν στὸ φρενοκομεῖο.

Ἐκεῖνος ὁ ἀσπαστὸς τῆς Πόλης, ὁ Νικόλαος Βασιλειάδης, ὁ συμφοιτητὴς καὶ φίλος τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, πρέπει ν' ἀνακηρυχθῇ ὡς ὁ εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν ἀσπαστῶν γιὰ τὴ ζωὴ καὶ πρόπαντα γιὰ τῆς τελευταῖες ἡμέρας τοῦ δυστυχισμένου Ποιητοῦ. Γιὰ τὸν παρηκολούθησε καὶ στὸ Δρομοκαίτειο, ἐπήγαγε συχνὰ καὶ τὸν ἔβλεπε στὰ τέσσαρα χρόνια πού ἔμεινε κλεισμένος ἐκεῖ, ἐκουθέντιαζε μαζί του, καὶ εἶνε ὁ μόνος πού ἔγραφε γιὰ τὴν διανοητικὴν του κατάστασιν κατὰ τὴ θλιθερὴ ἐκείνην περίοδο. Καὶ τ' ἀφηγεῖται ἀπλᾶ, ἀλλὰ μὲ ἀδελφικὴ ὁδύνη ὁ Κωνσταντινουπολίτης λόγιος.

Ἐν πρώτοις, ἴδου τί γράφει γιὰ τὰ προηγηθέντα τοῦ ἐγκλεισμοῦ τοῦ Βιζυηνοῦ στὸ Φρενοκομεῖο:

Ἐν Μάρτιον τοῦ 1892 ἐπέστρεψα μίαν ἑσπέραν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον, ὅταν μοῦ ἀνήγγειλαν διαστικὰ ὅτι ὁ ποιητὴς Βιζυηνός παρεφρόνησεν!

Ἐἰς τὸν περίβολον τότε τῆς Βουλῆς, ὅπου ὑπῆρχε μικρὸν ζυθοπωλεῖον μ' ἐπερίμεναν ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὡδεῖου Νάζος καὶ ὁ νευρολόγος ἰατρός Ἀποστολίδης. Ὁ ποιητὴς εὐρίσκετο ἐκεῖ μεταξύ των, ἔχεν ὄχραν τὴν βῆσιν καὶ φυσιογνωμίαν ἐξηγριωμένην. Πικρὰ καὶ μαύ-

ρα φρόδια ἐσκέπαζαν τὰ μάτια του, τὰ ὁποῖα ἦσαν λοζὰ καὶ ὀλίγον ὡς Κινέζου. Μὰ ἡ ματιὰ του παντοῦ ἐπρόφθανε. Γοργῆ καὶ σπινθηροβόλος, εἶδειν πῶς ὀλόκληρος χορὸς ἰδεῶν γυρίζει στὸ κεφάλι του.

Ἐκεῖ ὁ ποιητὴς ἀπήγγελλε τὰ ποιήματά του. Δὲν ἤξευρω ἂν ἦσαν παλαιᾶς ἐμπνεύσεως καὶ παλαιᾶς ἐπεξεργασίας. Ἀπήγγελλεν ἀκατάπαυστα. Ἐνθυμούμαι μόνον ὅτι διὰ κάθε περαστικὸν διαβάτην, διὰ κάθε ἐρωτήσιν μας καὶ διὰ κάθε ἰδεῶν του ἔκαμνε στίχους. Καὶ εἰς αὐτοὺς ἦσαν ποικίλοι οἱ ρυθμοί, ἦσαν ὄμορφα αἱ εἰκόνες καὶ μάλιστα ὅταν ἐσαύριζε μ' ἐξηγητὰ καὶ μὲ χάριν εἰρωνείας. Ἐκεῖν; δὲν ἦτο ποιητὴς. Ἦτο χειμαρρὸς ποιήσεως τῆς στιγμῆς!

Ἐπιθυμῶν τῆς Ἀστυνομίας ἦτο τότε ὁ ταγματάρχης Μπαϊρακτάρης. Ὅταν τὸ ἀνήγγειλε τὸ γεγονός, ἀνάστατος ἐκεῖνος ἠρώτησε:

— Τί λέτε; Ὁ Βιζυηνός παρεφρόνησεν!

Ἐἴρηξα τὰ μάτια μου κάτω καὶ κατέπια τὸ δάκρυ μου. Ὡ, τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐθαύμασα καὶ ἠγάπησα συνάμα, ὦ φίλε! τῶρα νὰ τὸν ἐξενεκτίσω! Ἦτο κατὰ μίαν καὶ ξένος. Ποῖος θὰ τὸν ἐπροφύλαττε; Δύο ἀστυνόμοι μὲ πολιτικὴν ἐνδυμασίαν ἐτέθησαν εἰς τὰς διαταγὰς μου. Τοὺς παρουσιάσα ὡς ἐξαδέλφους μου ἐλθόντας ἀπὸ τὴν Πόλιν ἀκριβῶς ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ποιητὴν φιλοξενίαν.

Ἐμὲ τί ἀγωνίαν μὰς ἐδίωκεν ὁ ἀτυχῆς ποιητὴς, ὅταν ἐξήντησε κάθε λεπτὴν ἀρνήσιν! Καὶ πῶς πάλιν ἀφῆρτο εἰς τὰς ποιητικὰς στροφὰς του, ὅταν ἐνθυμῆτο τὴν γαλανὴν κόρην τῶν οὐρανῶν του. Ἐκεῖνος αὐτὴν ἐπερίμενε νὰ ἔλθῃ. Ρόδα καὶ ἀνεμώνιας εἶχε μαζέψει. Καὶ στίχους θερμοὺς ἐπέλεξε νὰ ράψῃ τὴν εἰσοδὸν τῆς νύμφης. Τί ἐζήτησαν οἱ ξένοι; Νὰ φύγουν, νὰ φύγουν!

Ἐἴ, τὸ γλυκόφωνο κουδοῦνι, πού εἶπεν ὁ Σαΐξερ. Εἶνε τώρα βραχνὸ, παράτονον καὶ ραγισμένο!...

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Γεώργιος Βιζυηνός βρισκόταν κλεισμένος μέσα στὸ ἀσπαστὸν τοῦ φρενοβλασίου, μὲ τὴν στολὴν τῶν ἀσθενῶν καὶ τὸ νοῦ ἐντρομο γιὰ τὴν νέαν του κατάστασιν. Καὶ οἱ φίλοι του, οἱ σύντροφοί του καθηγηταὶ τοῦ Ὡδεῖου, ὅλοι ὁ κόσμος ἐμάθαινε μὲ εἰλικρινὴ θλίψιν τὸ γεγονός.

Στὰ Πατήσια — πού ἦταν τότε ἀκόμη ἐξοχὴ μὲ περιθώλια — ὁ ὁ βασιλεὺς Κλάιστ συντηροῦσε κέντρο ἀναψυχῆς, κατὰ μεταξὺ γερμανικῆς μύρας καὶ ἀθηναϊκῆς ταξέρας, καταφύγιον τῶν ἐρατικῶν ζευγαριῶν καὶ τῶν ρωμαντικῶν νέων.

Μὲ τὸν καιρὸ, εἶχε καθιερωθῆ ὡς τόπος συγκεντρώσεως τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος. Ἦταν μάλιστα, μίαν μεγάλην συμπροσῆ, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐπιβῶν ἀκόμη, ὁ κ. Δημ. Καμπούρογλος, ὁ κ. Κωστὴς Παλαμᾶς, ὁ κ. Γ. Δροσίνης — καὶ δὲν ξέρω ποῖος ἀκόμη. Πεζοποροῦσαν (Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕἰΣ ΤὴΝ 6ῃν ΣΕΛΙΔΑ)

(ἀπολογία)

ως εκεί, έπιναν τά πατά του Κλάιστ και φιλοσοφούσαν, άπηγγελλον πρός άλλήλους τούς στίχους των, έκριναν τά φιλολογικά και άλλα ζήτήματα τής ημέρας και διεσκέδαζαν με τόν άπλό τρόπο τής ολιγαρκούς εποχής των.

Στή μεγάλη και ζωρή αυτή συντροφιά, ο Βιζυηνός ήταν πρώτος και ζωρότερος. Διηγούνταν, μάλιστα, ένα έπεισόδιο με κάποιον κύριον Πολίτην όνόματι, "Έλληνα του έξωτερικού, που άν και ήταν κουφός, επέμενε να γνωρίση αυτόπροσώπως τούς "Έλληνας λογίους και ν' άκούση τίς γνώμες τους για τό γλωσσικό ζήτημα.

(Τό ζήτημα αυτό ύπήρχε και τότε και θά ύπάρχη στον άιώνα τόν άπαντα, για να γλωσσιστρώγωνται οι "Έλληνες).

"Έπηρε, λοιπόν, ο Πολίτης αυτός στού Κλάιστ και ρώτησε τό ροδόκκινο βαυαρό που κάθονταν οι λόγιοι. "Ο Κλάιστ έδειξε μία γωνιά, στο βάθος του κήπου, όπου ποιητάι, πεζογράφοι, έπιφυλλιστογράφοι, κριτικοί και ό άλλος ποικίλος έσμός έπιναν τόν έρατεινό τους, ή τή μπύρα τους και συζητούσαν.

"Ο Πολίτης έχαιρέτησε, εδύστησε τόν έαυτό του και εξέθεσε τό σκοπό τής επισκέψέως του.

— Θέλω να πληροφορηθώ περί του γλωσσικού ήμων ζήτηματος και να ζητήσω τήν γνώμη των έλλογιματάων κυρίων...

Οι "Αθηναίοι δέν άργησαν να καταλάβουν ότι έχουν άπέναντί τους ένα δυστυχή όχι μόνο σ' αϋτία έλαττωματικό, και ο Βιζυηνός που ήταν σε εύθυμότατη διάθεση, ανέλαβε πρώτος να του πη τή γνώμη του. "Έπηρε, λοιπόν, μυστηριώδες ύφος και άρχισε ν' άπαγγέλλη τή «Βοσκοπούλα» του Ζαλοκώστα!

Μιά βοσκοπούλ' άγάπησε
μιά ζηλεμένη κόρη,
και τήν άγάπησα πολύ,
ήμουν φίλοτο πουλί
δέκα χρονών αγόρι!...

"Ο άλλος τόν έκύτταζε με τεντωμένα μάτια πασχίζοντας να καταλάβη τί του έλεγε με τόση έμφορθεία, αλλά και (κατά τή γνώμη φιλοτιμία των κουφών) μη θέχοντας να δείξη ότι δέν άκούσε.

— Βεβαίως, κύριε Βιζυηνέ, είπε, έχετε τας γνώμας σας, εγώ όμως φρονώ ότι ή επιστροφή πρός τήν πατρώαν ήμων γλώσσαν θά έπιτευχθῆ ήμέραν τινά. Πώς;

Και ο Βιζυηνός σάν ν' άπαντούσε:

— Μιά μέρα που καθόμαστε
στά χόρτα τ' άνθισμένα,
Μάρω, ένα λόγο θά σου πώ,
Μάρω, τής είπα, σ' άγαπώ,
τρελλάτισμα για σένα!...

— Πώς είπατε παρακαλώ; ρώτησε ο Πολίτης.

— "Ε, τότε πιά, ήχηρά, όμηρικό ξέσπασαν γύρω τά γέλια των άλλων και ο εύθυμος ποιητής χειροτονήθη έν βοή καταλλήλως από τούς συναδέλφους του. Και ο δυστυχισμένος κουφός έκύτταζε γύρω, μη καταλαβαίνοντας γιατί... κακομεταχειρίζονται έτσι ένα σοβαρό συζητητή του γλωσσικού ζήτηματος σάν τόν διδάσκαλο τής Ροτίγγης!

"Εκεί λοιπόν ένα βράδυ ο Νικ. Βασιλειάδης ήλθε περίλυπος και δακρυσμένος είπε στους "Αθηναίους λογίους:

— Χθές τό βράδυ έπήγαμε τό Βιζυηνό στού Δρομοκαίτειο!

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

Με τόν προβολέα τής Ιστορίας

Γεώργιος Βιζυηνός ό «ραψωδός τής Θράκης»

Του συνεργάτου του «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνης

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: "Ο Βιζυηνός ή μεγάλη ποιητική φυσιογνωμία, παραφρονεί και δδηγείται στού Δρομοκαίτειον Φρενοκομείον. Ένας σφοδρός έρωτας πρός ένα κοριτσάκι 12 ετών, τήν Μπετίαν, τόν ώδήγησεν εκεί).

1939 51 ON 1/1/1939

"Υστερα από μία εβδομάδα — συνεχίζει άφηγούμενος ο Βασιλειάδης — ο σύλλογος «Παρνασσός», έώρταζε τήν εικοσιπενταετηρίδα του. Ήτο μεγάλη έορτή τής πόλεως των "Αθηνών. Και τήν Κυριακήν, όπως άνέγραφε τό πρόγραμμα, — ο Γεώργιος Βιζυηνός ήτο ο ποιητής τής ημέρας. "Η καλλιτεχνική φύσις ή έκλεκτή διάνοια έπρόφθασε; "Αλλοίμονον! "Αλλοτε, όταν, ο ποιητής, τελειώσας εις τήν Γερμανίαν, τάς σπουδάς του, έπέστρεψεν εις τας "Αθήνας, ο Σύλλογος «Παρνασσός» ήνοιξε τας αίθουσας του εις δύο συνεχείς έσπερίδας. Προσεκάλει τόν άθηναϊκόν κόσμον ν' άκούση τόν ήθοι ποιητήν, τόν όποιον εθαύμαζαν οι "Ελληνικάι κοινότητες του "Αρβελου και των Παρισίων. Και ο Βιζυηνός άπήγγειλε τότε τήν «Μπέτρα των "Εσπας» και τήν έπομένην τή «Κόρη» του Πόργου.

"Εκτακτα όπλά φύλα έξεδιεδε τήν επαύριον ή «Νέα Γαμηρία» του "Ιωάνου Καμπούρογλου διά τά δύο έκείνα μεγάλα ποιήματα. Και τό όνομα του ποιητού ήτο εις τά στόματα όλων. Τί έλπίδας έσθίριζαν τότε οι άνθρωποι των νοσημάτων! "Ανευροτόλησε τό "Εθνος! "Όλα κέματα!... Τώρα, τό πρόγραμμα τής μεγάλης έορτής έμεινεν εξαίφνης κολοβόν. "Ο ποιητής είχε κλεισθή εις τό Φρενοκομείον! "Ο άτυχος!...

«Και ο έρωσ του; — εξακολουθεί ο Βασιλειάδης. Διατί άπομακρύνεται εδώ ο κόσμος; "Εκείνος ζητεί τήν λάτρευτήν του. Παντού τήν ζητεί. Παντού κελαιδεί τόν πόνον του, και αϋτήν ζητεί να συγκινήση, τήν πέτραν να ραγίση... "Αρά γε θά τήν εύρη;

Και ή φωνή του πνίγεται. Εις αυτό τό μέρος όμως που εδρίσκειται τώρα, ο κόσμος άγνωστος τόν τριγυρίζει. Κάτι πρόσωπα άφη-

ρημένα, φυσιογνωμιαί που δέν εκφράζουν παρά κάτι άόριστο και χαλασμένο.

"Ερωτά δι' αυτό που είνε; "Ο Γιδιος δέν καταλαμβάνει. Κλαίει μόνον και σπάνει τήν ψυχήν του εις συντρίμματα ώσαν μαργαριτάρια.

"Άλλοι περνούν και τόν θαρούν ώσαν άγάλματα. Και άλλοι ώσαν να χαμογελούν. "Αχ! δέν τόν αισθάνεται κανείς; "Όλα είνε κουφά, όπου χτυπά ο στεναγμός του!

Μέσ' στα στήθα ή συμφορά
σάν τό κύμα πλημμυρά,
σέρνω τό βαρύ μου βήμα
σ' ένα μνήμα!

«Έρχονται στιγμιαί που γελά ο ποιητής. Πλάττει όνειρα, παλάτια. "Η κόρη τρεμοσβύνει μέσα στο μυαλό του και του φαίνεται πως τόν φωνάζει. Και ένθουσιασμένος τρέχει... Τρέχει ώσαν κάτι να θέλη να άγκαλιάση. "Αχ! είνε φάντασμα που περπατάει. Τόν βλέπει τότε ο καθείς και μένει παγωμένος. Νέοι και κοριτσάια παύουν γέλια και χάρά. Στέκονται θουθά θλιμμένα. Τά γλυκόφωνα πουλιά ή χρυσές πεταλούδες, δέν άναγαλλιάζουν. Παραιτούνε τά τραγούδια, τά λουλούδια. Μαύρα σύννεφα φέρει ο ούρανός, σάν να κλαίη... Και κλαίει ο ποιητής:

Σάν μ' άρπάχτηκε ή χαρά
που έχαιρόμουν μία φορά,
"Ετσι, σε μιάν ώρα...
μέσ' σ' αϋτήν τήν χώρα
όλα άλλάξαν τώρα.

Κι' από τότε που θρηνώ
τό ξανθό και γαλανό
κι' έπουράνια φώς μου
μετεβλήθη έντός μου
κι' ο ρυθμός του κόσμου.

Νέοι και νειαίς, που περπατούν
και φαιδρά με χαιρετούν,
ή φαιδρότης των θά λειψη
άμα ιδούνε να προκύψη
ή ιδική μου θλίψη.

"Ως και τά μικρά παιδιά
που έχουν εύθυμη καρδιά,
κάμνουν πρόσωπο θλιμένο
σάν με βλέπουν να διαβαίνω
τόν ώρφανεμένο!

"Εται θρηνούσε τή συμφορά του ο ποιητής σε ώρες φωτεινών διαλειμμάτων, κάτω από τό δέντρο του Φρενοκομείου. Έγραφε όλοένα στίχους. "Άλλους εξέσχιζε, άλλους εκρούε, — μερικους εμπιστεύονταν στη φροντίδα του φίλου του Βασιλειάδη. Και όλους τούς άπήγγειλε στα όράματα τής φαντασίας του, στα πρόσωπα που περνούσαν σε μία άτελειώτη λιτανευτική θεωρία μπροστά από τά λυπημένα ή έμφορότητα φλογερά μάτια τής ψυχής του.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τό 52ον μέρος.

ΔΗΜΟΣΙΟΥΜ
Δεχεται καθ' έκαστη
Τηλέφ.

Γεώργιος Βιζυηνός

ὁ «ραψωδὸς τῆς Θεοῦ»

2 Ἀπρῖν 1939 Ἐπιπέτρου
Τοῦ συνεργάτου τοῦ

(ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Βιζυηνός ἢ μεγάλη ποιητικὴ φαινομενικῶς παραφρονεῖ καὶ ἀδύναται στὸ φρενοκομεῖον φρενοκομῆται. Ἐνὰ σφοδρὸς ἔρωτας πρὸς ἓνα κοριτσάκι 12 ἐτῶν, τὴν Μπετινάν, τὸν ἀδήγησεν ἐκεῖ. Εἰς τὸ φρενοκομεῖον ὁ ἀτυχὸς ἔγραφε συνεχῶς στίχους.)

520Ν

«Σελίδες ἐν φρενοκομείῳ. — Ὁ ἀτυχῆσας ποιητὴς. Μὲ τὸν τίτλο αὐτοῦ, ὁ Νικ. Βασιλειάδης περιγράφει στὴν «Ποικίλῃ Στοᾶ» τοῦ Ἰω. Ἀρσένη, ἔτους 1894, τίς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ. «... Ἀλλ' ἐγὼ δὲν θά ἱστορήσω, γράφει, τὸν λιγυμολπον ψαλτήν, τὸν ἐμπνευσμένον ποιητὴν, οὔτε τὸν βαθύν φιλόσοφον καὶ καλλιτέχνην λογογράφον, ἀλλὰ τὸν ἐκρυθμῶν νουν, τὴν σκελετωδῆ φαντασίαν, τὸν παράφρονον Βιζυηνόν, καὶ ἐν τῇ φωτογραφίᾳ τῆς ἀτυχίας του θα παρασέσω μερικὰς ποιητικὰς ἀναλαμπὰς καὶ φωτογραφικὰς ὀψεις τοῦ ἐρείπιου τούτου, ὅσας ἐφέισθη ἢ μανία νὰ συντρίψῃ, μερικὰ τοῦ ποιήματα, τὰ ὅποια ἐξέλεξα ἐν τῷ φρενοκομείῳ ἐκ τοῦ σημειωματαρίου του.

»Μὴ ἀπορήσετε διόλου δι' αὐτό. Ὁ ποιητικὸς νοῦς τοῦ Βιζυηνοῦ ἔχει ἀναλαμπὰς καὶ εἰς τῆς παραφροσύνης του ἀκόμη τὸν σάλον. Ἦμιον θὰ παρακαλέσω τὸν ἀναγνώστην μου νὰ μὲ παρακολουθήσῃ εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Δαφνίου, ἐνῶ ὠφθαλμοὶ αὐτὸν ἀτημέλητον, μὲ ἐξημμένη φαντασίαν, περιδεῆ καὶ φοροῦντα τὸ ἠριθμημένον ἔνδυμα ἓνος φρενοκομείου καὶ ἀκαταπαύστως χειρονομοῦντα. Ἄς συμπληθῇ δι' ὅσα θ' ἀναγνώσῃ.

»Θὰ διηγηθῶ, ὅσον ἐνθυμούμαι, ἀλλὰ συντομῶς, τὴν συνδιάλεξιν μας ἐκείνην.

»Θέμα τῆς διαλέξεώς μας ἦταν ἡ σύγχρονος φιλολογία. Ἐξήτειν μοὶ ἀποδείξῃς ὅτι ὁ ποιητὴς γεννᾷται ὡς τοιοῦτος, ὅτι εἶναι καρπὸς τῆς συγχρόνου διανοητικῆς ἐργασίας. Ὅτι δὲν ἐννοεῖ ποιητὴν κανένα ἂν δὲν εἶναι ἐκ φύσεως τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν ἐννοεῖ ποιητὴν τὸν μὴ φιλοσοφοῦντα, τὸν μὴ κάτοχον ὅλου τοῦ διανοητικοῦ παρίσματος τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τὸν μὴ ἐγκυκλοπαιδικόν.

»Εἶναι, μοὶ λέγει, βαρὺ τὸ ὄνομα τοῦ Ταῖν, ἀλλ' ἐν τῇ σχετικῇ του θεωρίᾳ ὅτι ὁ καρπὸς μόνον τοῦ περιβάλλοντος ἐν ᾧ ζῆ, σφάλλεται. Ὅλγια μεγάλα πνεύματα παρεγνωρίσθησαν ἀκριβῶς διότι δὲν ἀνήκον εἰς τὴν ἐποχὴν των; Ἡ Γεωργία Σάνδη ἀδικῶς κατηγορεῖται τὴν ἐποχὴν τῆς, ἥτις μῆπω ἀναήψασα ἐκ τῆς Ἀναγεννήσεως, τόσοσ παρεγνώριζε τὸν χρωστήρα τοῦ Εὐγενίου Δελλακρούα; ἌΙ ὁ ποιητὴς πρώτον γεννᾷται, ἀλλ' εἶτα διαμορφοῦται ἀγράμματος εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρῃ. Εἶναι δὲ γεννημένος ὡς τοιοῦτος ὁ ποιητὴς, καὶ ὄχι πλάσμα τῆς ἐποχῆς του...»

»Ἐπειτα ἀπὸ ἐκτενῆ παρέκβασι, ὁ συνομιλητὴς τοῦ Ποιητοῦ συνεχίζει:

«Θ, ἀφήσω τὸν λαβύρινθον τῶν θεωριῶν εἰς ὃν ἐρρίφθημεν καὶ θὰ συνεχίσω τὸν λόγον του εἰς τὸ περὶ

τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς φιλολογίας θέμα του.

— Ἀπελπίζονται πολλοί, μοὶ λέγει, ὅτι ἡ ποίησις μόλις πτερυγίζει παρ' ἡμῖν. Ὡς ἀπεναντίας, θὰ μὲ πιστεύσῃς, εἶμαι πολὺ εὐχαριστήμενος. Ἦντε-δέκα ἔτη δὲν κρίνουν ποτὲ μίαν ἐποχὴν, οὔτε οἱ προκρούσται τῆς ποιήσεως, ὅσον πολλοὶ καὶ ἂν εἶναι, χαρακτηρίζουν ποτὲ μίαν φιλολογικὴν περίοδον. Ὁ φιλοσοφῆσας ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ καλασθητικοῦ πνεύματος τῆς νέας γενεᾶς καὶ τῆς γλωσσικῆς διαμορφώσεώς τῆς, θὰ εἶναι πολὺ ἀστείος ἂν δὲν εὕρῃ καμμίαν πρόοδον. Θὰ τὸν συνεβούλευα τότε ν' ἀφήσῃ τὰς διόπτρας τῆς προκαταλήψεως ὡς μόνον φάρμακον.

«Ἐν τούτῳ, ταραγμένον ὁ Βιζυηνὸς ἀρχεται ἀνελίσσων τὴν καλασθητικὴν δύναμιν ὅλης τῆς νεότερας ἑλληνικῆς φαντασίας, ἀπὸ τοῦ Χριστοποῦλου καὶ Βηλαρά μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

— Ἀλλὰ, μοὶ λέγει, ὑπὸ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς κοινωνικοὺς ὁρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους διαμορφώθη ἡ κοινὴ εὐχαριστήσις καὶ ἡ σκεψίς, ἡ πνευματικὴ ἐργασία παρ' ἡμῖν ὀλίγιστα ἀμειβεται. Ἄλλως τε καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἀταδεΐας ἐν τῷ ἀληθοῦς ποιητοῦ καθήκοντος ζήτημα ἀγοράων, διασαλεύσεως καὶ ρεκλαμάς. Ἡ ἐκτίμησις ἐπέρχεται ἢ ἀπὸ τῆς ἰστορικῆς ἀποστολῆς καὶ ἢ ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐποχῆς, ὁ ζῶν εἰς τὸ βουνὸν τὸν αἰθέριον κόσμον εἶναι τὸσον ἕνας εἰς τὰς απαιτήσεις αὐτῆς τῆς κοινωνίας μας, τὸσον ἕνος.

Ἀπὸ τὴν ἀτυχίᾳ ἐκείνῃ ὁ Ποιητὴς ἔχασε τὸ κῆνος τῶν θεῶν του, καὶ ἀρχίσει νὰ ἐκτετῇ τὰ μελλοντικὰ σχέδια του: «τοὺς ἀμυθήτους θεσάκρους του καὶ τὰς ἐκτρόχους ἀσπίδας του, νὰ αὐξήσῃ τοὺς πλάητας ὑπὸ τὴν μυστηριώδη δύναμιν, ἢν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐφεύρε, καὶ νὰ ἐκδώσῃ τὰ συγγράμματά του τὰ μεγάλα, τὰ πρωτοφανῆ, τὰ θαυμαστά τοῦ ποιήματα. Ὡ, καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ὥραν ἦτο τρελλός, ἦτο τρελλός! Κατόπιν μεῖνας σιωπηλὸς ἐπὶ πολλὴν ὥραν:

— Θὰ σοῦ διαβάσω, μοὶ λέγει, ἕνα νέον ποιήμα μου, legende πρὸς «τὴν φτώχεια πού ποτὲ δὲν πεθαίνει». Ἀκουσέ το' θὰ σοῦ ἀρέσῃ:

Φτώχεια, φτώχεια ἐντὸς τοῦ κόσμου φτώχεια πίσω, φτώχεια ἔμπρός μου διαιωνισμένο φάσμα κάθε τοῦ Θεοῦ μου πλάσμα τὸ κρατεῖς σφιχτὰ στὰ βρόχια.

Μὲ τὴν Εὐὰ γεννημένη μόνον ἡ φτώχεια δὲν πεθαίνει. Μῆδοι πᾶμπλαυτοὶ καὶ Κροῖσοι τοὺς ἔπηρε ὁ Χάρος πάγει... Μὰ τὴν φτώχεια ποῖός θὰ φάγῃ θάνατος νὰ ἐξουχίση;

Ἄχ, ἀλλοίμονον, παῖδιά μου, κανεὶς θάνατος σιμά μου δὲν ἔχει δυναμοσύνη καὶ τὴν φτώχεια δὲν ὀρίζει «ὄω καὶ» κεῖ καθὼς θερίζει νὰ ξεκάμῃ καὶ μ' ἐκείνην...

Καὶ τὸ ποιήμα συνεχίζεται σὲ 15 στροφές ἀκόμη, ἀσυνάρτητο, χαρακτηριστικὸ τοῦ χάους που κυριαρχοῦσε μέσα στὸ σαλευμένο ἐγκέφαλο τοῦ δυστυχισμένου ποιητοῦ.

Καὶ ὁ συνομιλητὴς τοῦ Βασιλειάδης ἐξακολουθεῖ:

ἐρίαν διὰ τὰ μεταύχουσι
τὸ Σταθίου.

ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Ἡ ἀπογευματινὴ ὥραν θὰ τὸ Πασσαλιῶται οἱ πρώτοι

«Μόλις ὁ Βιζυηνὸς ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσι τοῦ ποιήματός του, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε ποιήσει:

«— Ἰδοῦ, λοιπόν, μοὶ λέγει, αὐτὴ εἶναι παράδοσις καὶ πρέπει νὰ φυλαχθῇ. Ὅλοι αἱ παρόμοιοι πρέπει νὰ ἐκασκάφου ὡς αἱ ἀρχαιοπρεπῆς τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῶν Δελφῶν. Τὴν ἀρχὴν αὐτὴν εἶχα ἀνάκαθεν. Παραδόσεις, ἔθιμα, παραμύθια, γνωμικὰ, εἶναι αἱ βάσεις ἓνος μεγάλοι ἐθνικοῦ ποιητοῦ. Ὅ,τι ἐπιτελοῦν οἱ αἰῶνες, δὲν τὸ γεννᾷ ἢ στιγμὴ καὶ ὁ ἀληθινὸς ποιητὴς αἰσθάνεται καὶ σκέπτεται ὅπως ὅλον τὸ ἔθνος. Αὐτὸ ἐπέρεσθεν ὁ Γκαίτε, ὁ Σίλλερ καὶ ὁ Οὐγκώ! Ἐδιάβασες τὸν «Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον» μου;

— Πολλάκις μάλιστα.

— Σὺ ἄρεσε;

— Ὑπερβολικά.

— Ἔρεσε λοιπόν; Πέρυσι, κάποιος ἐκ τῶν λογιωτάτων ἐν Ἀθήναις μοὶ ἔλασε πλάγιως παρατήρησιν διατὶ ἔδημοσιεῖσα ποιήμα ἔχον ὀρθῶς «τὸ συναξάρι τοῦ Ἁγίου Κασσιανοῦ» καὶ ἔτερον «τὸ Σεϊτῶν ἀείνησις». Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κύριος ἐθαύμασε, μοὶ εἶπε, τὸν «Παλαιολόγον» μου, ἀλλ' ἤθελε γὰρ τοῦ εἶπω τὴν ἀλήθειαν ἐκ τῆς παρατηρήσεώς του, ἔπρεπε νὰ μὴ τὸν θαυμάσῃ. Τοῦ ἀπήντησα ὅτι θὰ ἐπεθυμοῦν νὰ μὴ αὐστηρῶ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἂν ἔχη τὴν καλωσύνην νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς οἰκίας μου, θὰ τοῦ ἐπίδειξῶ τοίμους ὀλοκλήρους ποιημάτων ἐπὶ παραδόσεων καὶ παροιμιῶν τῶν κλασικωτέρων ποιητῶν. Νὰ εἶναι ἀρα γὰ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὸσον ρωμαντικός; Ἀποθαυμάζουν καὶ ἐκτιμῶν μόνον τὰ ρωμαντικά. Ὁ βραβεύθεις «Κόδρος» μου, μὰ τὴν ἀλήθειαν, μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχει τόσα ἐλαττώματα, ὥστε πρέπει νὰ τὸν ἀποκηρύξω. Εὐτόχημα δι' ἐμὲ ἦτον ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς βραβεύσεώς του, ἀπήντησα εἰς τοὺς ἐπικριτὰς συναγωνιστὰς μου ὅτι ὅσα μὲν ἐκείνοι κατηγοροῦσαν εἶνε κλασικῶν ποιητῶν μίμησις, ὅσα δὲ αὐτοὶ δὲν εὗρον, προθύμως τὰ ἀπέδειξα ὡς ἐσφαλμένα. Δὲν ἔκαμα καλά; Μοὶ ὑπερηφάνη, ἐκτός ἄλλων, καὶ ἡ «Κατάρτατος Κόρη», ἀλλὰ τόσοσ ὑπολείπεται τῆς «Παράφρονος».

Καὶ ὁ Βιζυηνὸς ἀπήγγειλε τὴν πρώτην στροφήν:

Λυσσᾷ καταγιγίς εἰς ἀγρίους δρυμοὺς καὶ θύελλα μάρη μαστίει τὰ δ' ἄλλα
Μὲ κόμην λυτὴν κ' ἄπλανεῖς ὄψεσ' ἄμα
προβαίνει ἡ Κατάρτατος κόρη.
Κρημνῶδες βαράθρων ρωγμὴ τὸν ἄσκοπον δρόμον τῆς κόπτης σφοδρὰ τῶν χειμάρρων ὀρμὴ, τὴν τόλμην τῆς σκόππει!

Καὶ ὁ ἑξαλλος ποιητὴς ἐγέλδονα, ἕνα γέλιο τρελλό, πατεταμένο, πού τὸ ἐπανάλαβε ὁ τρελλὸς τοῦ βουνοῦ, μετὰ στὴν ῥημὴν περιοχὴ τοῦ φρενοκομείου.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ
ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 53ον Μῆρος.

Γεώργιος Βιζυηνός

ΤΑ ΠΡΩΤΟΜΟΝΕΡΑ: Ο Βιζυηνός ή μεγάλη ποιητική φυσιογνωμία, παρ' όφρονει και οδηγείται στο Δρομοκαίτειον φρενοκομείον. Ένας σφοδρός έρωτας προς ένα κορίτσια 12 ετών, την Μπέτυαν, τον ώδηγησαν εκεί. Είς το φρενοκομείον τόν ε- ποικάζει ο Βασιλειάδης και μιλά μαζ' του, επάνω εις φιλολογικά θέματα).

530N

Αφού άπήγγελε την πρώτη στροφή του ποιήματός του «Η Παράφρων», ο Γεώργιος Βιζυηνός ειπε στο φίλο του Νικόλαο Βασιλειάδη, καθώς προχωρούσαν κάτω από τα δέντρα του Δρομοκαίτειου:

—Ω! αν έελεπες, φίλε μου, πόσον θά ώχρια ή στροφή αυτή, όταν ο μακαρίτης Σαιντ Ίλαϊρ μου έσφιγγε θερμώς το χέρι και μετέφραζε κ' έσχολίαζε την «Παράφρονα». Γνωρίζεις τ' ανέκδοτα παιδικά ποιήματα, που κατήρτισα κατά παράδειγμα Άγγλων και Γερμανών ποιητών μετά σχετικών εικόνων προς βαθμιαίαν του νου ανάπτυξιν από βρεφικής ηλικίας μέχρι της γυμνασιακής μορφώσεως. Υποθέ- τεις ότι θά εύρω έκδότην; Απατά-σαι. Αν εξέδιδα τα «Απόκρυφα» καμμιάς μεγαλουπόλεως, ή κανε- να μυθιστορικόν εξάμεθλον, τότε ναί!...

—Νά τά έκδώσης ο ίδιος, του ά- πηήτησε ο Βασιλειάδης.

—Γιατί όχι! Και κατοπιν παρου- σιάζεται π. χ. ο κ. Φασουλίδης, κλέ- βει από την έκδοσίν μου όσα την στιγμην εκείνην θλήση, παρεμ- βάλλει μερικά άλλα του Ζαλοκώ- στα, του Τανταλίδου, και ίδου μια ενα εθνηνοτάτη έκδοσις υπό τον τί- τλον «Ανθολογία». Σας έφρετί; Αυτό καλείται πνευματική δια- κηστία εν Έλλάδι. Άλλε τώρα με- τ' άπειράριθμα χρήματα και με- τ' βασιλική μου δύναμι, θα ριψώ- σω φραγμούς στους λωποδύτες θα κλονισώ, θά... θά...

Η σφρα του λόγου του ήλλαξε και τάλα! Η μεγαλομανία άναστή- ρε το δυστυχισμένο ποιητή στα τρελλά φτερά της, τόν έβγαλε έξω από την τροχιά της λογικής και της πραγματικότητας.

«Πλήν, από τού αρκετά μακρού μας περιπάτου άνά το βουνόν, γραφει ο συνδηλητής του, το λευ- κόν κατάστημα του φρενοκομείου ήτο ήδη πρό ημών, και ο περίπατος αρκετά μας είχε κουράσει. Είς την όψιν του, περιελούσθην άσυνήθη ψυχρότητα.

Ήδλις εισήλθομεν εις το πρώτον βήμα:

—Βιζυηνέ, Βιζυηνέ! φωνάζει ύ- ψηλός νέος, ισχνός, με γλυκείαν φυσιογνωμίαν, τόν όποιον άμέσως άνεγνώρισα. Ήτο ο υιός του Ιερέ- ως της Βασιλείσης, ο άτυχής Ζα- χρήστος, παραφρονήσας μόλις έξ Άγγλίας ειχεν επιστρέψει και ά- ναγορευθή εν τώ Έθνικώ Πανεπι- στημίω ύφηγητής του Ήωμαϊκού Δικαίου. Άμέσως δε διά σπασμο- δικής κινήσεως τόν σύρει εκ της χείρας.

—Βιζυηνέ, νά τί άνεκάλυφα: τό ποτήρι μου! Δέ σου είπα τό πρώ- τι ύπέφερα τη νύχτα με δίχως πο- τήρι;... Τό ειχε ο Ράμφος μέσα στην τσέπη του! Σάν μπακάλης που ήταν «άέχαστη, παλιά ε- γάπη».

Και διά ήμικυκλικής περιστρο- φής των δακτύλων ύπεδήλωνε τις λωποδυτικές διαθέσεις του συντρό- φου του κατά γελοίον τρόπον.

—Τώρα τί τιμωρίαν νά ζητήσω παρά του Εισαγγελέως; έξηκο- λουθήσε ο τρελλός Ζαχρήστος. Μη- πως δέν ήτο δυνατόν και ν' άποθά- νο από τη δίωσι και νά είχε αυτόν άθε άλ... έξαντέλιται.

ΑΥ. ΜΕΤ ΤΡΙΩΝ 9 ΚΟΝΙΟΜΟ Π. ΒΕΙΚΟ ΚΗ Σ ΠΥΡ ΜΗΣ Δ. Αδαμ. 2 (Κληρ.) 1 πολίων-Κι παύσεως. Βύρωνος, Βιάζμένης 157 (Κα.

Τό
«Όρα... ρα του... σιον του... Τιμωρικό... σκευει...»
ΤΗ

τον σκοπόν έκ προμελέτης μακράς και μοχηράς ψυχής του;... Έ- διαβάσας, Βιζυηνέ, την Πολιτικήν Δικονομίαν και τό Παινικόν Δικαι- ον; Α! αυτό θά τό χαρακτηρίσω έγκλημα, και κρατώ τό ποτήρι ως «κόρπους ντελίκτη» — ως σόμα του έγκλήματος! Αυτό είναι! Αυτό εί- ναι!...

Και δι' άποτόμου περιστροφής, έκάθησεν επί του παρακειμένου κα- θίσματος κλαίων παιδαριωδώς.

Ο Βιζυηνός με άφήνει άμέσως, εύρίσκει τόν λωποδυτήσαντα τό πο- τήρι, και τόν συμβουλεύει πατρι- κώς νά μη επαναλάβη την πράξιν του αυτήν ως άντικειμένη εις τούς θεμελιώδεις όρους της κοινωνικής διαθεώσεως. Είς όλα ταύτα —διη- γείται ο Βασιλειάδης— έγώ έστα- θην σιγών. Κατόπιν, ο Βιζυηνός έ- πιστρέφει, και δεικνύων τόν κλαί- οντα:

—Είμαι τρελλός, μου λέγει, πό- σον τόν λυπούμαι! Άλλ' ή τρελλα αυτή είναι περαστική. Δέν έχει καμμίαν οργανικήν βλάσην ο έγκε- φαλος του. Νευρώσις, απλή νευρώ- σις!

Και ηγαίνει νά τόν παρηγορή- σηση. Πώς έγνωρίζε τούς ιατρι- κούς όρους, έστω και συγκεχυμέ- νους, δέν ήμπορέσα να έξηγήσω. Έφριξα μόνον όταν άκριβώς εκεί- νην την στιγμην παρουσιάζεται άλ- λος κύριος χαρογελών, με συμπά- θη φυσιογνωμίαν και με χαιρετά.

—Εισθε φίλος του Βιζυηνού; μου λέγει.

—Μάλιστα, του άπήνητσα.

—Τάν καυμένο! Πώς τόν λυπού- με! Μας λέει Ιστορίες, ποιήματα, χεϊμα δυο καλά πράματα, και μάς έξηγει τό καθετί με τό νι και με τό στίγμα. Έχει όμως την πετριά νά νομίζη ότι είναι αυτοκράτωρ, βασι- λεύς, ότι έχει ταμιά του τό Συγ- γρά, και άμάξια και ύπηρέτες!...

Αφού εισθε φίλος του, δέν του κά- νετε μία χάρι; Νά τόν πάρετε σύ- ριο μαζί σας και νά πάτε στο Πα- λάτι νά πεισθή ότι δέν είναι αυτός βασιλεύς, άλλ' ο Γεώργιος, νά τόν πάτε στο Συγγρά, νά του πητε νά βρη τ' άμάξια του... και άμα ιδή ότι τίποτε άπ' αυτά δέν έχει, θά η- συγάση... Αύτός δέν είναι τρελ- λός. Γιατί, λοιπόν, δέν τόν παίρνε- τε; Τί κρίμα, ένας τέτοιος άνθρο- πος και νά είναι κλεισμένος σαν τρελλός, ένας τέτοιος φιλόσοφος!...

Έφριξα εις τόν συλλογισμόν του άνθρώπου αυτού, ο όποιος ήτο κα- τά τό ήμισυ παράφρων.

Έν τώ μεταξύ, ο Βιζυηνός ειχεν έλθει.

—Τόν έπεισα, μου λέγει, νά πάψη νά κλαίη και ήσυχασε.

«Πλήν, ή νύξ, γραφει ο Βασιλει- άδης, ειχεν έπέλθει. Ήτον ώρα ν' άναχωρήσω». Τόν ήσπάσθην, ύπο- σχόμενος ότι την επομένην θά τόν επανεύρω. Έκείνος διεμαρτύρητο ότι πρέπει νά έλθη μαζί μου, και δέν με άφησε παρά όταν του έδω- σα τόν λόγον της τιμής μου ότι την επομένην θά έλθω νά τόν παρα- λάβω...».

Αυτή ήταν ή πρώτη επίσκεψίς του στο φρενοκομείον. Άλλ' ο Βα- σιλειάδης έπήγε και άλλες φορές νά ιδή τό φίλο του. Και τόν παρη- κολούθησε μέχρι του θανάτου του.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τό 54ον Μέρους.

Αυτός-μιαν πικρην εναντι- ν πόν επίκαιρον και έπει- ε, ειπε τόσον μέγα ώστε βε- με ένα πρόχειρον άρθρον δέν

Ένας από τους παλαιότερους χρονογράφους, που ἐγνώρισε προσωπικώς στα νεανικά του χρόνια τὸ Γεώργιο Βιζυηνό καὶ κατέγινε ἀργότερα μὲ τὸ ἔργο του, εἶναι καὶ ὁ μακαρίτης Γ. Τσοκόπουλος. Αὐτὸς ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ μεγαλύτερα μανία τοῦ Ποιητοῦ ἦταν ἡ τῆς ἀνευρέσεως θησαυροῦ. Φαίνεται ὅτι στη Θράκη, ὁ Βιζυηνὸς εἶχε δηλώσει στὶς τουρκικὲς ἀρχὲς κάποιο ἀμφίβολο μεταλλεῖο σιδηρομαγνῆσιον, καὶ ὕστερα, μὲ τὴ φαντασία του, τὸ ἐπίστεψε ὡς χρυσορυχεῖο! Ὁ Τσοκόπουλος δὲν ἤξερε τὴν τελευταία αὐτὴ λεπτομέρεια, γράφει ὁμῶς:

«... Πῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ ποιητοῦ ἐγεννήθη τὸ ὄνειρον τοῦ χρυσοῦ, δὲν κατορθώσω νὰ μᾶς τὸ δώσῃ ἡ ἱστορία.

»Ὁ παλαιὸς προστάτης του, ὁ καθηγητὴς Χασιώτης συνήτησε ἔξαφνα μετὰ ἕτη πολλὰ τὸν Βιζυηνὸν εἰς τὸ Παρίσι. Ὁ ποιητὴς ἐπέστρεψε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἀπογοητευμένος, διότι δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ διορισθῇ καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ προστάτης του Ζαρίφης δὲν ὕψιρχε πλέον. Ἡ τύχη, ποῦ ὡς τότε τοῦ εἶχε φανῆ τόσο εὐνοϊκῆ, ἀρχίζει τώρα νὰ τὸν ἐγκαταλείπῃ. Περισσότερον καλλιτέχνης παρά φιλόσοφος, δὲν κατῴρθωσε νὰ ἐξοικειωθῇ μὲ τὴν ἰδέαν τῆς σκληρότητος τοῦ βιωτικῆς ἀγῶνος.

»Καὶ ὁ Χασιώτης τὸν ἀκούσε ἔξαφνα νὰ τοῦ ἐκθέτῃ σχέδια μίας μεταλλευτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ Μπαλζάκ ἀπέθανε πτωχός, ὄνειρευόμενος διαρκῶς ἐπιχειρήσεις ἐκατομμυρίων. Ὁ Σέλλεϋ, εἰς ἕνα γράμμα τοῦ πρὸς φίλον του ἐκθέτει πῶς ἐσκέπτετο νὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον πλουσίων φίλων του εἰς μίαν ἐκστρατείαν, ἡ ὁποία θὰ εἶχε σκοπὸν ν' ἀνακαλύψῃ τ' ἀμύθητα πλοῦτη ποῦ ἔκρυψαν οἱ Ἴνδοι ἢ κάς εἰς μίαν μυστηριώδη καὶ ἀνεξερεύνητον κριάδα τοῦ Περσίου.

»Ὁ Γεώργιος Βιζυηνὸς εἶχε ἀνακαλύψει μεταλλεῖον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπήγαινε εἰς τὸ Περσὶο νὰ ζητήσῃ τοὺς πλουσίους ποῦ θὰ ἐδίδαν τὰ κεφάλαια. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τῆς πεζῆς ἐργασίας δὲν σῦρονται εὐκόλως πρὸς τοὺς ἐκμεταλλευτὰς τῆς ρίμας. Καὶ ὁ Βιζυηνὸς ἐφαίνετο βαθύτατα ἀπογοητευμένος. Ἀδίκως ὁ παλαιὸς προστάτης ἐπροσπάθησε νὰ τὸν μεταπέισῃ καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν πτωχὸν καὶ μετριόφροντα, ἀλλὰ φωτεινὸν δρόμον τῆς Τέχνης. Ὁ τεχνίτης ὠνευρέυετο τὸ χρυσάφι, ποῦ θὰ τὸν ἔκαμνε πλούσιον καὶ θὰ τοῦ ἔδινε τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοθῇ ἡσχυχία εἰς τὰς φιλοσοφικὰς μελέτας του καὶ ἀπερίσπαστος ἀπὸ βιωτικὰς ἀνάγκας εἰς τὴν γαλήνην τῆς δημιουργίας.

»Εἶχεν ἤδη σκευθῆ κατὰ τι μέσος εἰς τὴν ὠραίαν ἐκείνην διάνοιαν, ποῦ δὲν εἶχε φθάσει οὔτε εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔργου τῆς ἀκόμης; Ἀγνωστον. Ἀλλὰ κάποια ἀνησυχία διὰ τὸ μέλλον εἶχε διαφανεῖ ἤδη ἡ ὠραία νεανικὴ αὐτοπεποίθησις πρὸ πολλοῦ εἰς τοὺς στίχους του. τὸν εἶχεν ἐγκαταλείψει. Ἡ γενναία ὄρμη, ἡ ὁποία τὸν ὤθησεν ἀπὸ χωριατόπουλο τῆς Βιζύης —προωρισμένον τὸ πολὺ νὰ γίνῃ ραφακτὴς τῆς Πόλης— νὰ φθάσῃ εἰς τὴν περιώπην τεχνίτου διεθνῆς φήμης, ἐσβυσε σιγά-σιγά μὲ τὴν ἡλικίαν.

Ποῦ πᾶς δικό μου ἀστέρι στὸν ἄφωτο βυθό; Καρτέρει με, καρτέρει κ' ἐγὼ σὲ ἀκολουθῶ.

»Τὸ ἀστέρι του πραγματικῶς κατέβαινε στὸν ἄφωτο βυθό. Ὁ διανοητικὸς θάνατος ἤρχετο ἀργά-ἀργά μὲ τὴν ἀσφάλειαν φαινομένου μοιραίου, τὸ ὁποῖον δὲν βιάζεται νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον του καὶ τὸ ὁποῖον ἐννοεῖ νὰ χαρῆ τὴν θλιβεράν ἡδονήν».

Καὶ ὁ Γ. Τσοκόπουλος μελαγχολεῖ στὴν ἀνάμνησιν τῆς διάνοια τοῦ σβύνει εἰς καντήλι τοῦ ὁποῖου ἐσώθη τὸ λάδι. Ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκδήλωσιν τοῦ τρομεροῦ διανοητικοῦ σεισμοῦ ἕως τὸν θάνατον, μέσος εἰς τὸ κελλὶ τοῦ Δρομοκαϊτείου φρενοκομείου, οἱ σταθμοὶ εἶναι ὁ ἕνας θλιβερώτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πρώτην ὡς τὴν τελευταίαν ἐκδήλωσιν ὁ ποιητὴς εἰς ἀραιὰ διαλείμματα, εἰς φευγαλέας ἐκλάμψεις, μένει ποιητὴς.

Τὸ μέλλον τὸν εἶχε τρομάξει ἀκόμη μὲ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶχε τραγουδήσει παθητικᾶς:

Ἐφές εἶδα στὸν ὕπνο μου ἕνα βαθύ ποτάμι. Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ νὰ γίνῃ ἀληθινόν!

Τὸ ὄνειρόν εἶχε γίνῃ ἀληθινόν. Τὸ βαθύ ποτάμι τόσο βαθύτερο, ὅσο ἐπαράστανε ἐπὶ τὴν ζωὴν, ἀλλὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ τεχνίτου—εἶχε παραρραγεῖ τὸ παλιόκαρι, ποῦ εἶχεν ἴσῃ ὁ Βιζυηνὸς εἰς τὸν ὕπνον του καὶ ποῦ ἦταν ὁμοίος ὁ ἴδιος. Δύο στίχοι τοῦ ἀκαίριου, ἔχουν κατὰ τραγικῶς προσφθικόν:

μετεβλήθη ἐντός μου ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Καὶ ἀλήθεια, ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου, ποῦ εἶχε κανονίσει ὁ ποιητὴς, μετεβλήθη. Ἐνας κόσμος ὕψος του, δημιουργία ὄχι βέβαια ὑπεράνθρωπος, ἀλλ' ἀνθρωπινὴ καὶ συμπαθητικῆ, εἶχε μεταβλήθη. Ὁ τεχνίτης δὲν ἤμποροῦσε πλέον νὰ τακτοποιήσῃ τὰ δημιουργήματά του. Λάθα σφυσμένου ἡφαιστείου ἐκυλοῦσε κάποτε ἔξω ἀπὸ τὸν κρατήρα σὲ στίχους, ποῦ ἄλλοτε ἐπρόφθαιναν νὰ δέσουν μίαν σύντομον ἀρτίαν ἰδέαν, καὶ συχνότερα τὴν ἔχχαναν εἰς τὸ κατρακύλημά των.

Τρία ὀλόκληρα χρόνια περνοῦν ἀργὰ καὶ θλιβερὰ μεταξὺ τοῦ διανοητικοῦ θανάτου καὶ τοῦ θανάτου τοῦ σωματικοῦ. Τρία χρόνια ὁ σκευόμενος ρυθμὸς προσπαθεῖ καὶ ἀγωνίζεται ἀδίκως ν' ἀποκατασταθῇ καὶ νὰ ἰσορροπήσῃ. Λογαριασμοὶ μεταλλείων καὶ στίχοι ἀκατάληπτοι πρὸς μίαν μαθήτριάν του Ἰβελίου, ἀνεμῶνες καὶ φτωγὰ ἀνώνυμα λουλούδια τοῦ ἀγροῦ, τὸν ἀπασχολοῦν εἰς τὰς στιγμὰς ποῦ πεθαίνει ἐπὶ τέλους ὁ ἄνθρωπος ἀργότερα (1894), πολὺ ἀργότερα, ἀπὸ τὸν τεχνίτην—νεκρὸν πρὸ πολλοῦ».

Αὐτὰ ἔγραφε ὁ Γ. Τσοκόπουλος. Ἀλλ' ἡ ζωὴ τοῦ Βιζυηνοῦ στὸ φρενοκομεῖο δὲν ἦταν μόνον αὕτη, καθὼς θὰ ἰδοῦμε.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

Ἐκείνο τὸ τραγικὸ ποίημα τοῦ Βιζυηνοῦ, ποῦ ἔχει τὸν τίτλο «Τὸ Φάσμα μου» ἐδημοσιεύθη ἀπὸ διαφόρους βιογράφους τοῦ παραλλαγμένου. Ἡ πραγματικὴ δὲμος, ἡ πλήρης μορφή του, φαίνεται, εἶναι ἐκείνη ποῦ μᾶς ἔδωσε ὁ Νικ. Βασιλειάδης, ἀντιγραμμένη ἀπὸ τὰ χειρόγραφα τοῦ ποιητοῦ, καὶ μὲ τὶς ἀκόλουθες προλογικὰς γραμμὰς τοῦ πιστοῦ φίλου του:

«Προσπάθησα νὰ μνημονεύσω ὅ,τι κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὸ φρενοκομεῖον συνέβη. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὔτε σειρά λόγου, οὔτε σειρά ἰδεῶν ἐτηρήθη, ἀλλ' ὁ τίτλος τῶν γραμμῶν τούτων «Σελίδες ἐν φρενοκομείῳ» καὶ ὁ σκοπὸς μου, ἵνα οὐδὲν παραλλάξω, νοιώθω ὅτι δικαιούσι τὴν ἀτακτὸν ὕλην, ἣν παρέθισκα.

»Θὰ τελειώσω μόνον τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀτυχοῦς μου φίλου, παραθέτων τὸ πρῶτον τοῦ ποίημα, ὅπερ ἔγραψεν ἄμα ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸ φρενοκομεῖον.

»Τὸ ποίημα τούτου, ἀποπνεόν στυγνὴν μελαγχολίαν, ρεμβώδη, παθητικωτάτην, παραθέτω ὀλόκληρον, ὁ δ' ἀναγνώστης θὰ συγκινηθῇ καὶ θὰ κλάσῃ διὰ τὸ λυγρὸν παράπονόν του, ἀτυχοῦς ἐρατοῦ ποιητικῆς καρδίας. Ἐν μόνον ἐν τῷ πόνῳ τῆς καρδίας του ποθεῖ ὁ Ποιητὴς, ἀφοῦ ἔχασε τὴν ξανθὴν καὶ γαλανὴν του: νὰ ἡσυχάσῃ πλέον καὶ ν' ἀναπαυθῇ, ἀπηυδῶκος παρά τὸν σταυρὸν τοῦ τάφου τῆς. Ἄρα γε δὲν θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ «ἡσυχάσῃ»;

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΜΟΥ

Σὰν μ' ἀρπάχθηκε ἡ χαρὰ ποῦ ἔχαιρόμουν μιά φορά, ἔτσι σὲ μίαν ὥρα, μέσ' σ' αὐτὴ τὴ χώρα ὅλα ἀλλάξαν τώρα.

Κι' ἀπὸ τότε ποῦ θρηψῶ τὸ ξανθὸ καὶ γαλανὸ καὶ οὐράνιο φῶς μου, μετεβλήθη ἐντός μου καὶ ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Νεῖοι καὶ νεαῖες ποῦ περπατοῦν καὶ φαίδρα μὲ χαίρετοῦν, ἡ φαίδροτῆς των θὰ λείψῃ ἄμα ἰδοῦνε νὰ προκύβῃ ἡ ἰδική μου θλίψη.

Ὡς καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ ποῦ ἔχουν εὐθυμὴν καρδιά κἀκάνουν πρόσωπο θλιμμένο σὰν μὲ βλέπουν νὰ διαθαίνω τὸ ὄρφανέμεινο.

Εἰς τὸν πόνον, ὅστιν ἔληά τὰ γλυκόφωνα πουλιά, ποῦναι γιὰ νὰ κελαιδοῦνε, καὶ τὸν ἴσκιό μου νὰ ἰδοῦνε σιωποῦνε.

Καὶ ὁ γαλάζιος οὐρανὸς σὰν τὸν βλέπω, ὄρφανὸς διμὲ στρέφει φῶς τὰ ὠραία του νέφη δὲν τὰ στέφει.

Καὶ ἡ θάλασσα ἡ πλατεία δίχως μάτια, δίχως φτιά, ὅταν νοιώσῃ τὸ ἀργὸ μου βῆμα ἡσυχάζει πιά τὸ κύμα, σὰν νὰ κλαίῃ! ἄχ, τί κρίμα!...

Στο λειβάδι τὸ βαθύ
ἡ φωνή μου ν' ἀκουσθῆ,
τὰ φαειρά τὰ πεταλούδια
παρατοῦνε τὰ λουλούδια
τὰ τραγούδια!

Καὶ τὸ ρυάκι ποὺ λαλεῖ
παραμύθια καὶ πλαλεῖ
σπὴν σκίαν μου σάν διαβαίνει,
σιωπὰ καὶ μένει
καὶ δὲν κρένει.

Καὶ τὸ ἀνέρι τὸ φαίδρο
εἰς τὸ φύλλωμα τὸ ἀδρο
σάν με νιώσῃ,
δὲν μπορεῖ πλέον νὰ δώσῃ
ἀρωμάδα τόση.

Μόν' ὁ ἄγιος Βορῆας
κρύας, μελανῆς βορῆας
καθαλάρης πάνω στ' ἄτι
μου σφυρίζει στ' αὐτὴ κάτι
καὶ διατάττει:

«Κί' ἂν οὐκ ἰδῶ βασιλεῖα, ἀπτό,
εἰς τὸν μαῦρο κόσμο αὐτό,
τὴν χαρά σου στερημένος,
εἶσαι ἕξνας!

«Βάλ', τὸ στέμμα κατὰ γῆ,
δὲν εἶναι χαρὰς πηγή!
Σκῆπτρο τὸ κρατοῦν καὶ οἰλδοκί
"Ὅχι ἀνάκτορα καὶ οἴκου,
γῆ σου ἀνήκει!»

.....
Μέσ'σ'τὰ στήθια ἡ συμφορὰ
σάν τὸ κύμα πλημμυρᾶ
σέρνω τὸ βαρὺ μου βῆμα
σ' ἕνα μνημια.

Τὸ σταυρὸ τὸν ἀψηλὸ
ἀγκυλιὰ γλυκοφιλά,
τὸ μυριάκτιο ὄνομά της!
Καὶ ἀπὸ τὰ χῶματά της
ἡ φωνή της ἡ γουσή,
μοῦ φωνάζει «Ἐλα καὶ σὺ
δίπλα στὸ ξανθὸ παιδί σου
καὶ κοιμήσου!»

Τὸ σπαραχτικὸ αὐτὸ ποίημα, ὁ
Βιζυηνὸς τὸ ἀπήγγελλε συχνὰ
στοὺς μοναχικοὺς περιπάτους τοῦ
κάτω ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ Φρενοκο-
μείου. Τὸ ἀπήγγελλε μὲ παθητικὴ
φωνή, μὲ δακρυσμένα μᾶτια, χει-
ρονομώντας στὰ ὄραματα τοῦ φαι-
ταστικοῦ τοῦ κόσμου. Καὶ οἱ τρελ-
λοὶ ποὺ τὸν ἀκούγαν, τὸν ἐκύττα-
ζαν νὰ προχωρῇ καὶ χασκογελοῦ-
σαν ἢ ἔκλαιγαν, ἢ τοῦ ἀπαντοῦσαν
μὲ φράσεις ἀσυνάρτητες — κατὰ
τὴν τρέλλα τοῦ καθένος. Καὶ μόνον
μία Ἀθηναία κόρη, μιά συμπαθη-
τικὴ «καλλιτέχνις», ἐλαφρὰ ψυχα-
σθενῆς αὐτῆ, ἐπήγαινε νὰ τοῦ κάτῃ
συντροφιά, νὰ μιλήσῃ κάπως στο-
χαστικὰ μαζὶ του, νὰ τὸν ἀπαρηγο-
ρῆσῃ σάν ἀδελφῆ.

Ἐναν τέτοιο περίπατο τοῦ Ποιη-
τοῦ καὶ τῆς κόρης θὰ παρακολου-
θήσουμε, γιατί παρέχει ἀρκετὸ ἐν-
διαφέρον, ἀφοῦ ἡ καλλιτέχνις αὐ-
τῆ ἐβῆκε ἀπὸ τὸ Δρομοκαίτειο θε-
ραπευμένη καὶ διηγότανε τὶς συνο-
μιλίες τους.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 56ον Μέρος.

42
«Ἐπειτα ἀπὸ τὴ δευτέρη ἐπισκέ-
ψή του, ὁ Νικ. Βασιλειάδης γρά-
φει νέες ἐντυπώσεις του μὲ τὸν τί-
τλο «Σελίδες τοῦ Δρομοκαίτειου—
μεταξὺ φιλοσόφου, ἱατροῦ καὶ καλ-
λιτέχνιδος». Ὁ φιλόσοφος ἦταν ὁ
Βιζυηνὸς καὶ ἡ καλλιτέχνις μιά
Ἀθηναία κόρη, τῆς ὁποίας ὄνομα
δὲ φανερώναι τὸ ὄνομα. Γράφει,
λοιπόν, ὁ ἐπιστήθιος φίλος καὶ θαυ-
μαστής του «Ραψωδοῦ τῆς Θρά-
κης»:

«Θὰ ὀνομάσω τὸν ἕνα ἐκ τῶν
πρωταγωνιστῶν τῆς πραγματικῆς
μου ταύτης. Καὶ τοῦτο διότι θὰ δη-
μοσιεύσω ἄσμα του ἀπὸ πολλοῦ
παρ' ἐμοῦ ἐκδοθεῖσιν. Εἶναι δὲ
τοσον γνωστὸν τὸ ὄνομά του, ὥστε
ἄλλο τὸ "Ἔθνος ἔκλαυσε τότε τὸ
μέγα ἀτύχημα τῆς ἐκλεκτῆς αὐτῆς
διανοίας καὶ υπελόγησε βαρυτάτην
τὴν ἀπώλειαν, ἣν ὑπέστη. Ἐνωθὶ
τὸν ἔθνικόν ποιητὴν Γεώργιον Βι-
ζυηνόν. Οἱ ἄλλοι δύο θὰ παρέλ-
θουν ἀνωμότως. Τὸ ὄνομα τοῦ ἱα-
τροῦ, μόλις ἀποπερατώσαντος τὰς
εἰδικὰς σπουδὰς του ἐν Σελπετρι-
ῆρῃ, θ' ἀποσιωπήσω, ἵνα μὴ ἀναβε-
σθῇ πληγὴ ἀιμάσσουσα ἀτυχησά-
σης οἰκογενείας.

Εὐτυχῶς ἡ τρίτη πρωταγωνί-
στρια ἤδη εἶναι ὕγιης. Καὶ σημε-
ρον, ἐν τῷ οἰκογενειακῷ φίλτρῳ,
ὅπερ περιβάλλει τὴν καλὴν οἰκο-
δέσποιναν, θὰ ἐπήλθε λήθη τῶν
παρακρούσεων, ὅσας ὁ νοῦς τῆς
σαλευθεῖς ὑπέστη.

Τὴν ἡμέραν ὁμοῦ ἐκείνην τῆς ἐ-
πισκέψεώς μου — καὶ ἦτο ἡ δευτέ-
ρα τοιαύτη — ἐγὼ ποτὲ δὲν λησμο-
νῶ. Ὁμοιάζον τὸν μικρὸν παιδά,
ὅστις ἐξαρρᾶναι τὸ σῆμα, ἵνα
ἴδῃ τὸν μηχανισμόν τῶν κινήσεών
του.

Καὶ ἐγὼ, παραδοθεὶς εἰς σκέψεις
καὶ παρατηρήσεις, ἐβλέπον μὲ οἴ-
κτον, ὅστις μὲ συνεκλόνησε, πῶς
ἡγείρετο τὸ ἀνθρώπινον μεγαλει-
ον, εἰς ὅ,τι ἡ ὑψηλὴ ἀνάπτυξις τοῦ
νοῦ ἐφθασε, καὶ ἐξαφάνη πῶς ἐξηρ-
θροῦτο εἰς ἐκείνων ἐρετίων, εἰς
διανοητικὸν πῶμα.

Ὡ, συμπαθῶ τοὺς ἀτυχεῖς! Ζῶ-
σιν εἰς τὸν κόσμον τῶν ὀνείρων, ὅ-
που κατὰ μέρος αἱ διανοητικαὶ
λεῖψουργίαι χωροῦσι θαυμασίως.
Ἐποιοῦν ἀκριβῶς τὰ ὄραμα-
τικὰ σχέδια καὶ συνδυάζουσι τὰς
καλυτέρας ὑποχρεώσεις. Ἀλλὰ δὲν
στηρίζονται ἐπὶ τοῦ κόσμου. Μία
χορδὴ θραύσθη καὶ τὸ λυγρὸν
κελάδημα στερεῖται βάσεως. Μία
δοκὸς παρεπιπίθῃ, καὶ τὸ ὄραμα
οἰκοδόμημα ἵσταται μετέωρον. Εἶ-
ναι ἀλλοτρίων τὰ πάθημά των. Καὶ
ἡ πρὸς αὐτοὺς συμπάθεια εἶναι
καθῆκον πάσης καρδίας εὐγενούς,
καρδίας ἰσχυρῆς.

—Βλέπει αὐτὸν τὸν κύριον ποῦ
δασκεύει τὴν αἰλὴν διὰ χιλιο-
στὴν φορὰν; μὴ λέγει ὁ Βιζυη-
νός;

—Ναί, λοιπόν;

—Εἶναι συνάδελφός σου, ὅστις
ἐσπούδασε τὴν Νευρολογίαν εἰς τὸ
Παρίσι. Πραγματικῶς, γνωρίζει
πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ ξέρει καὶ
πολύ καλὰ νὰ τρώῃ. Καταβρο-
χίζει σάν γλάρος! Εἶναι καλὴ ἡ
συντροφία του, μὰ ἐξω ἀπὸ τὸ
τραπέζι.

Ὁ ἱατρός, ὑψηλὸς καὶ ἀδύνατος,
εἶχεν ἡλικίαν 28 ἐτῶν. Ἐφερε
σκυφὸν ναυτικόν, ἐνδύμασιαν
χρώματος ἀνοικτοῦ καὶ περιεπάτει
μὲ σπουδῆν, προσηλωμένος εἰς σκέ-
ψεις. Αἴφνης, ἵσταται ἐπὶ τοῦ πα-
ραθύρου καὶ παρατηρεῖ. Ἐξ ἄλ-
λου μικροῦ οἰκίσκου τοῦ διαμερι-
σματος τῶν γυναικῶν ἐξῆλθε μιά
καλοενδεδυμένη συμπαθὴς κυρία,
κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας χρώματα,
πινέλα, τρίσκελον ζωγραφικῆς καὶ
σκασμίνον.

Ἀμφότερα τὰ διαμερίσματα εἶ-
χον κοινὸν κήπον διὰ περίπατον.
Ἡ κυρία ἐφόρει πλατύγυρον πί-
λον, ἐκ τοῦ ὁποίου παρέπιπτεν ἡ
κόμη ἐπλεγμένη, καὶ ἔφερε φαι-

νήρον περιβόλην προσηλωμένην
στενάς ὡς εἰς Ἀμαζόνα. Ὅταν ἐ-
φθασεν εἰς μικρὰν σκιάδα, διηθέ-
τησε τὰ ἐργαλεῖα τῆς καὶ ἀφηρέ-
θη παρατηροῦσα τὰς μάγους τῆν
στιγμὴν ἐκείνην ἀποχρώσεις τοῦ
ὀρίζοντος.

Ὁ ἱατρός ἐξῆλθε καὶ διηθούθη
πρὸς αὐτήν. Κατὰ τῆς εἶπεν ἄλλ,
ἐκείνη δὲν ἀπήτησεν. Ἐβλέπεν ἀ-
κινῶς τὸν ὀρίζοντα καὶ τὰ διαχίτα
νέφη, ὅσα κατὰ τὸ δειλινὸν ὁ οὐ-
ρανός τῆς Ἀττικῆς ἐχρῶσεν. Εἰς
τὰς ἀντανάκλασεις καὶ τὴν φωτο-
σκίαν τοῦ ὀραίου πανοράματος
ἦτο θαυμάσιος τοῦ ἡλίου ὁ δίσκος.
Καὶ μόνον εἰς τὸ δάσος ἐφαινε-
το τὸ ἀμαυρὸν δάσος χωρίου, τοῦ
ὁποίου ἡ ἡμερὸς καὶ καμπύλη
γραμμὴ ἐνομίζεις ὅτι ἐπλαίσωνε
τὴν καλλονὴν τῆς φύσεως.

Ἡ καλλιτέχνις ἴστατο ἀκίνητος.
Ἀποτόμως κατόπιν ἔρριψε διὰ τοῦ
χρωστήρος μερικὰς πινελιὰς ἐπὶ
τῆς θόνης, ἀνέλυσε μερικοὺς χρω-
ματισμοὺς, ἀντέγραψε τὸν θαυμά-
σιον οὐρανὸν εἰς μερικὰς γραμ-
μάς τῶν χρωμάτων ἐκείνων, καὶ
ὡσεὶ νὰ ἔμεινε τελείως εὐχάριστη-
μένη, ἐστράφη ἀποτόμως, ἐχαίρε-
τησε τὸν ἱατρὸν καὶ ἤρξατο μετ'
αὐτοῦ συνομιλοῦσα.

Ἐπρότεινα εἰς τὸν Βιζυηνὸν νὰ
πλησιάσωμεν, διὰ νὰ λάθωμεν καὶ
ἡμεῖς μέρος εἰς τὴν συντροφίαν
των. Συγκατένευσε καὶ μὲ συνέ-
στησέν ὡς φίλον τοῦ στενοῦ καὶ ὡς
ἀνθρώπον τοῦ ἐποῦ τὸν νωϊσθῶν.

Καὶ πῶς σὰς ἐφάνη τὸ μέρος
μας; ἐρωτᾷ ἡ καλλιτέχνις.

—Κυρία, τῆς ἀπαντῶ, ὅπου ἡ Φύ-
σις μὲ τόσην γοητείαν σὰς ἐμπνέει
τὰς ὀραίας αὐτὰς γραμμάς τοῦ
χρωστήρος σας, νομίζω ὅτι ἡ γνώ-
μη καὶ ἡ ἀρέσκειά μου εἶναι προ-
φανῆς. Βλέπω ἄλλως τε ὅτι καὶ ἡ
συντροφία σας εἶναι εὐχάριστη.

—Δηλαθὴ εὐτυχῶς ποῦ εὐρῆθη-
μεν ἡμεῖς οἱ τρεῖς ἐδῶ, εἰς τὴν
πρώτην θέσιν. Ἀλλὰ ἰδετέ τὸ πλη-
θος ἐκείνου τῆς δευτέρας θέσεως,
τὸ ἀέεστο, τὸ χυδαῖο! Δὲν σὰς φαί-
νονται φυσιογνωμίαι νευροσπά-
στων;... Ἐκεῖνος ὁ χονδρὸς καὶ
καλοφορεμένος, εἶναι πλούσιος
μπακάλης ἀπὸ τὰς Πάτρας. . . Κυτ-
τάξτε τὸν: Διαρκῶς σκέπτεται.
Ἐποθεῖτο τὸ «λαθεῖν» του! Δὲν τοῦ
ὤμιλησα, ἀλλὰ ἀπὸ μακρὰν μοῦ
ἔρριψε βλέμμα περιφρονησεως.
Τὸν ἄξεστο!... Μὰς δὲν μὰς λυ-
πεῖσθε, κύριε, ποῦ μὰς ἐκλείσαν ἐ-
δῶ χωρὶς λόγον, πλησίον μιᾶς τέ-
τοιαις ἀγέλης — ἀπὸ μίσος καὶ ἔμ-
θραν ἄδικον; Παρακαλῶ, κύριε, εἰ-
δοποιήσατε τὴν οἰκογένειάν μου!

—Ναί, φωνάζει καὶ ὁ ἱατρός, δώ-
σατε εἰδοτὴν τὸν πατέρα μου τού-
λάχιστον.

—Κάθε μέρα, ἐξακολουθεῖ ἡ καλ-
λιτέχνις μὲ ἀπατοῦν ὅτι τὸν εἰδο-
ποίησαν, ὅτι ἐρχεται, ὅτι ἐπὶ τέ-
λους ἀφῆνω αὐτὸ τὸ ἀπομονωτήρι-
ον — πλην ματαίως! Ἡ μία ἡμέρα
διαδέχεται τὴν ἄλλην καὶ ἐγὼ μέ-
νω κλεισμένη εἰς μικρὸν δωμάτιον,
ὀλομόναχη, μὲ μίαν ἀτυχὴ σύν-
τροφον, ποῦ κατοικεῖ εἰς τὸ ἀπέ-
ναντι σπιτάκι. . . Μὰ τί θέλουν καὶ
μὲ κρατοῦν, τί ζητοῦν ἀπὸ μένα;

—Μὰ κί' ἀπὸ μένα τί θέλουν ἔ;
λέγει ὁ ἱατρός.

—Μόνος ἐγὼ ξέρω τί θέλουν ἀπὸ
μένα! ἐπιλέγει ὁ Βιζυηνός.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ δυστυ-
χισμένος Ποιητὴς ἐξαγριώνεται.
Καὶ ὁ ἐπισκέπτης του θὰ μὰς διη-
γήσῃ τὸν ἀλλόκοτον δρόμον ποῦ ἐ-
πῆρε ἡ συνομιλία τῶν τριῶν τρελ-
λῶν.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

Γεώργιος Βιζυηνός

Εχετε την... και όκ... την πρα... σουν άφο... ηροφρη... λέγω ότι... λλιετιέ... τον ύ... δόν σχετι... μσοούνη... ακρίσεων... στάσεως... νέγνωσα.

ιού και... IENE'Y'

ρώσης τό... τερο. Θά... λτώσης... άθετήσης... που δι... άτιμων... μβάνεται... ε τό ποι... μας. 'Ορ... κάτι λε... δέ τόχη... ενος υπό... κάτι τό... αθή των... έγκλημα

Ο Βιζυηνός τη στιγμή εκείνη έγινε αγνώριστος από το θυμό του. Ή ανάμνησις της εχθρότητος των Αθηναίων λογίων, ή κρυφή ή φανερή καταδρομή που του είχαν κάνει, όλη ή έμπάθεια της κριτικής, τον έδειχναν τώρα ανάστατο μπροστά στους συνομιλητές του. Και ύψωνοντας τη φωνή, έλεγε:

— "Α, τό ήξερα από καιρό, και, καταπολεμούσα τις παγιδες και διαβολές των καλοθελητών μου. Έπέμεναν να μην πάρω την τακτική έδρα της φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου. Αυτό δεν έπειράζε. 'Αφ' ότου όμως εξέδωκα την «Φιλοσοφία» παρά Πλωτίνω», και είδαν ότι τό έργο μου μετεφράζετο έπαινετικώτατα από ξένα έθνη, αφ' ότου αί μελέται μου «περι Καλού» δεν άρεσαν σε μερικούς χοντροαισθητους — από τότε μ' έβλεπαν ως παρεισακτον της αθηναϊκής κινήσεως των γραμμάτων. Και όμως, να τό διακηρύξω; Πρώτος εγώ άνοιξα νέο όρόμο της νεοελληνικής λογογραφίας, κατορθώσας με τά διηγήματά μου που εδημοσιεύθησαν στο περιοδικόν «Εστία» ν' αποδείξω — κατ' αντίθεσιν προς τά του Ραγκαθή και των άλλων — τί έστι διήγημα, τί έστι μελέτη και άναγραφή του έθνικού βίου και των έθνικών παραδόσεων υπό τύπον διηγήματος και λογογραφίας, έν καθαρά ψυχολογική και ιστορική κρίσει... 'Αλλά τ' άφήνω όλ' αυτά. Με κατεδίωξαν λυσσώδως, όχι όταν άνηγορεύθη ή όψηγητής, αλλά όταν άρχισα να γίνωμαι πλούσιος.

— Είσαθε πλούσιος, κύριε Βιζυηνέ; τον έρώτησε ό νεαρός γιατρός; ψυχασθενής και αυτός του άνομοκαίτελου.

— 'Αλλά βεβαίως, κύριε! Με κατεδίωξαν οι μοχθηροί από τότε που είδαν να ιδρύω έταιρία, ν' άποκτή μεταλλεία, και λογάριάζω να παραγγείλω στην Εύρώπη άμάξια μεγαλοπρεπείς και άρματα Ιπποδρομίου και... και...

Ήταν άσυγκράτητος πιά ό δυστυχής φανατικός, και μετέδωσε την έξαψη του στο συνομιλητή του γιατρού.

— Κ' εγώ μόλις συγκρατώ τους αντίπαλους μου! εφώναξε κι' αυτός σβένζοντας. Και ό ταλαίπωρος νέος με νευρικών τόνο, με σπασμωδικό πρόσωπο, δείχνοντας τη γραμιά του, έτραβήχθηκε θιαστικά προς τον τοίχο, κάτω από τον όποιον περιπατούσαν οι παράφρονες της δευτέρας θέσεως.

Εκεί, ό δυστυχής θυμήθηκε ότι ύπήρξε και έφεδρος γιατρός, έπιηρε στρατιωτικό ύφος κ' εφώναξε:

— Άνδρες! Είς προσοχήν! Άρχεται ή έπιθεσις! Έφ' όπλου λόγην και τροχάδην κατά τετράδας!.. Έ, κύριοι, δεν άκούτε; Είς προσοχήν!...

Τότε φανερώθηκε ό νοσοκόμος του διαμερίσματος, έπήγε κοντά του, και με μαλακά λόγια τον έράβηξε από τον τοίχο, ζητώντας να στρέψη την προσοχή του σε άλλα και να τον ήσυχάση.

Άξαφνα άκούστηκε ώραία μουσική που έρχότανε από μακριά. Οι τέσσαρες συνομιληται — δηλαδή ό επισκέπτης Νικ. Βασιλειάδης και οι τρεις παράφρονες — έσηλωσαν τ' αυτί τους στη γλυκυτάτη σερενάτα του Σαμπερτ, που την έπαιζε κάποιος άόρατος, σε φλάουτο. Ή μελωδία χυνότανε εδεργετική στον πρῶτον άέρα, στις ταραγμένες ψυ-

χές, ήταν σαν ελόγια θεοί στην έσπερινή εκείνη ώρα.

— "Ω, παθαίνω στο άκουσμά της, είπε ή ζωγράφος. Ήθελα να είχα έδώ τό πιάνο μου, για να παίξω πρό παντός τη μεταγραφή της σερενάτας από τον Λιστ. "Ω, πολύ θά τό ήθελα!... Άκούστε, άκούστε την όττάβα!... άηδόνι, έ;

Ένθουσιασμός μουσικός συνεπήρε άμέσως τό Βιζυηνό και άρχισε να τραγουδάη την πρώτη στροφή με τους γερμανικούς της στίχους.

Leise flehen méine Lieder durk die Nacht zu Dir...

Ο γιατρός εξακολουθούσε να μονολογεί, κ' έπειτα γυρίζοντας στο Βασιλειάδη, του είπε:

— Κύριε συνάδελφε, έπιτρέπατέ μου να συστήσω τον έαυτόν μου και ως έφεδρον άνθυπολοχαγόν. "Ω! μου άρέσουν τά στρατιωτικά. Άν δεν ήμουν γιατρός, ήθελα να είμαι στρατηγός. Θά εφηρμοζα την τακτική του Μόλτκε, με... μερικές προσαφαίρέσεις. Τι λέγει ό Μόλτκε; Σπάζε τό κέντρον του εχθρού με όλας σου τάς δυνάμεις και μην κόψης την έπαφή με τάς πτέρυγας σου. Έ, λοιπόν, αν ήμουν στρατηγός θά τό κατώρθωνα! Τι θά έκανα όμως με την πειθαρχία; Χμ, έδώ θά τά λάσπωνα. Πώς να συμβιβάση κανείς τό ένσυνείδητον και ύποσυνείδητον, όπως και τά διάφορα άλλα «εγώ» σε μιά φύσι θεριμάμη και άλαζόνα; Ά, τό εγώ του Ρωμίου!...

Ο Βιζυηνός έκάνηχασε:

— Χα! Χα! Χα! Χαάά!

— Γιατί γελάτε, κύριε Βιζυηνέ; λέει με πραότητα ό γιατρός, γιατί γελάτε, παρακαλώ.

— Εξακολουθείς πάλι τά ένσυνείδητα και ύποσυνείδητα «εγώ»; άπανταί ό Βιζυηνός. Δεν τά παρατάς, φίλε μου!...

Ο άπισσόροπος γιατρός έσάπασε.

Έκανε δυό-τρεις γύρους επάνω-κάτω, και ξαναγύρισε συλλογισμένος: Ή φυσιογνωμία του είχε ήρεμήσει πάλι. Μιά άσυνήθιστη σοβαροφάνεια είχε άπλωθή στην όψη του. Και παίρνοντας ύφος καθηγητικό, άρχισε να λέη:

— Κύριε όψηγητά της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου και ποιητά Βιζυηνέ! Λυπούμαι ότι με όλην την εύφυσιν και πολυμάθειάν σας, άρνείσθε να παραδεχθήτε τάς νεωτέρας της Ψυχολογίας έρευνας, αι όποιαί κατέστησαν πλέον μαθηματικά αλήθειαι. Άναγνωρίζω ότι είσθε βαθύς ψυχολόγος, με μόνην την διαφοράν ότι είσαθε τοιούτος από καθαράς μεταφυσικής άπόψεως. Έγώ ψυχολογώ, όπως λέγει ό Ριμπώ, κατά τά δεδομένα των φυσικών έπιστημών. Δεν είμαι ίδεολογιστής, διότι ή τοιαύτη ψυχολογία άνήκει εις τους προπάτοράς μας.

— Μήπως εγώ είμαι ίδεολογιστής; άπαντά ό Βιζυηνός. Και λημονείς ότι στη Λειψία ύπήρξα μαθητής του μεγάλου Βούντ; Και βρίσκεις προκατακλυσμαίον έμέ, που ύπήρξα πρώτος στο φιλοσοφικόν σπουδαστήριον του Τσέλλερ;

Η συνομιλία έπαυρνε ζωρό τόνο. Καί, καθώς θά ιδούμε, ό επισκέπτης άκουσε περιεργότατα πράγματα και παρηκολούθησε μιά συγκινητική σκηνή.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

Τύπος 580N 9/12/1939

«Ὅταν ὁ νεαρὸς γιατρός (ψυχολογίας, καθὼς εἴπαμε καὶ αὐτὸς) ἀκούσε τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου φιλοσόφου τῆς ἐποχῆς Βουὶντ προφερόμενο ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐνθουσιάστηκε:

— Τοῦ Βουὶντ; εἶπε. Καὶ τότε ποῖος ἄλλος, συστηματικώτερα ἀπ' αὐτὸν ἀνέλυσε καὶ πρῶτος διὰ πειραμάτων θαυμαστότερα κατεμέτρησε τὰς συναισθηματικὰς καταστάσεις τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ἐπὶ βάσει ψυχοφυσικῆς, τὴν ὁποῖαν κατόπιν σαφῶς ἤρθευσε ὁ Ἀμερικανὸς ψυχολόγος Μιούνστερ; Ποῖος σήμερα πιστεύει πᾶν τὸν Κάντ, ὅτι δηλοῦν τὰ ψυχικὰ φαινόμενα δὲν ὑποκινεῖται σὲ καταμέτρησι;

— Δὲν τὸ ἀρνούμαι, ἀπαντᾷ ὁ Βιζυηνός. Γνωρίζω καλὰ ὅλας τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Βερολίῳ ψυχολογικοῦ ἐργαστηρίου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἐμπιν Γκάουσι καὶ τὰς ἐρεῦνας τοῦ Μέντελσον ἐπὶ τῆς καταμετρήσεως τῶν αἰσθήσεων. Ἀφοῦ ἡ ψυχὴ ἐκφράζεται διὰ μέσου ὀλικοῦ — διὰ τοῦ ἐγκεφάλου — πῶς εἶνε δυνατόν αἱ ἐκφράσεις αὐτῆς δι' ἐξωτερικὸν νὰ μὴν ὑπόκεινται εἰς τὸν καθ' ἑαυτὸν ἄρισμόν τῆς ὕλης; Ἐνθουσιάζομαι πᾶσι τὸν ἐξεπλάγην δταν γιὰ πρώτη φορά εἶδα τὸ πείραμα τοῦ Φερὲ!

— Πῶς γίνεται αὐτό, κύριε Βιζυηνέ; ρωτᾷ ἡ καλλιτέχνις πού τοι ἀκούγε μὲ θρησκευτικὴ προσοχή.

— Ἔϊνε πολὺ ἐνδιαφέρον, ἀγαπητὴ φίλη. Ὁ Φερὲ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ σωματικὴ τόνωσις ἐπιφέρει τὴν ψυχικὴν τόνωσιν. Ἐνθουσιάζομαι, λοιπόν, ὅτι ἐνόησον ἐνὸς συμφοιτητοῦ μας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ ἐσκέπτετο διαρκῶς ἐπὶ τὸ γράμμα τοῦ ἀλφαῦτου, ἐποπέθησαν μίαν ὕστερικήν γυναῖκα. Ἡ ὕστερική κυττάζει τὸ στόμα προσεχτικὰ καὶ μετὰ δύο λεπτὰ βρίσκει τὸ γράμμα πού ὁ συμφοιτητὴς μας ἐσκέπτετο! Κατόπιν, οὗτος σκέπτεται μὴ ὀλόκληρην λέξιν, ἀλλ' ἡ ὕστερική δὲν τὴν βρίσκει. Βάζουν ὁμοῦ ἓνα μαγνήτη στὸ κεφάλι τῆς, δηλαδὴ αὐτὴν εὐνοῦν τὴν σωματικὴν τόνωσιν καὶ ἀμέσως ἡ γυναῖκα βρίσκει τὴ λέξιν. Πειραματίζονται ἐκ νέου: Ὁ συμφοιτητὴς μας συλλογίζεται ἄλλη λέξιν, ἀλλ' ἡ ὕστερική χωρὶς τὸ μαγνήτη μένει βουθῆ. Λαμβάνει ὁμοῦ ἐσωτερικῶς μίαν φαρμακευτικὴν οὐσίαν...

— Τί τῆς ἐδῶσαν; ρωτᾷ ὁ γιατρός περιέργως.

— Λίγο μόσχο, τονωτικόν... Ἀμέσως ἡ γυναῖκα τονοῦται καὶ μετὰ λίγα λεπτὰ ἀνακαλύπτει τὴ λέξιν. Αὐτὸ τὸ πείραμα, κύριε, τὸ παρηκολούθησα μὲ τὰ μάτια μου καὶ μοῦ ἔκαμε ἰσχυρὰ ἐντύπωσι. Πῶς εἶνε, λοιπόν, δυνατόν ν' ἀρνηθῶ τὴν στενὴν σχέσιν πού ἔχουν τὰ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ φαινόμενα καὶ τὴν δυναμικὴν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία ἐπιδρᾷ εἰς ἀμφότερα;

— A la bonne heure!, ἐφώνησε ὁ γιατρός. Ἄς προχωρήσουμε, λοιπόν, ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτῆς παρακάτω.

— Νὰ μὴ προχωρήσετε διόλου, λέει ἡ καλλιτέχνις. Αὐτὰ εἶνε ὀλιστικά καὶ δὲν τὰ παραδέχομαι.

— Ὑλιστικά! Καθόλου, ἀγαπητή! λέει ὁ Βιζυηνός. Ἡ ψυχὴ μένει πάν-

τοτε ἀνωτέρα δύναμις εἴτε οὐσία τοῦ Πλάστου, ἡ ὁποία κινεῖ τὴν μηχανὴν αὐτὴν, διὰ τῆς ὁποίας δρᾷ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀφοῦ ὁμοῦ καθε ψυχικὴ ἐνέργεια ἐκφράζεται δι' ὠρισμένης ἐγκεφαλικῆς ἐνεργείας, ἔπεται ὅτι ἡ πρώτη σχετίζεται κατὰ ποσὸν καὶ κατὰ ποιὸν μὲ τὴν δευτέραν. Ὅστις θέλει νὰ μεταπλάσῃ τὴν ψυχὴν, ἀφίλει νὰ μεταπλάσῃ ἐκ γενετῆς τὸ σῶμα. Ἀκριβῶς δ' ἐν τούτῳ κείτῃ τὸ μυστήριον τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν λαῶν καὶ ἡ μελέτη τῆς ἐγκληματικότητος. Ἄλλ' ὁ φίλος ἰατρός ἀπ' ἐδῶ λέγει ἄλλο τι. Λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐνιαία συνειδήσις, δὲν ὑπάρχει «ἐγὼ». Ζητεῖ νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ δηλαδὴ τὴν ἀτομικότητά μας, τὴν ἔννοιαν τοῦ «ἐγὼ».

— Δὲν τὴν ἀφαιρᾷ, διεκταρτήθη ὁ γιατρός. Λέγω μόνον ὅτι δὲν ἔχεις ἓνα «ἐγὼ», ἀλλὰ πολλὰ. Ὅτι ἐκεῖνο πού σὺ νομίζεις «ἐγὼ», εἶνε ἄθροισμα ἀπὸ «ἐγῶν», εἶνε ἡ συνισταμένη τῶν συνειδήσεων καὶ τῶν προσωπικότητων σου. Καὶ ὅτι, ὑπὸ δεδομένας συνθήκας, δύνασαι νὰ παρουσιάσῃς πλείστα προσωπικότητες, ἄλλοτε ταυτοχρόνως καὶ ἄλλοτε ἀνεχώως. Μπορεῖ τὸ χερί σου νὰ κρατῇ κάτι, πού εἶναι μὲ τὸ ἄλλο «ἐγὼ», σου δὲν ἐπιδοκιμάζεις, εἶπε δὲν ἔχεις κἄν γινῶσιν αὐτοῦ... Εἰς τὴν ὕστερικήν ἀναίσθησιν καὶ εἰς τὴν ἀρρωδιαίαν προβάλλει προφανῶς πάλιν τὸ κυρίως «ἐγὼ» καὶ ἓνα ἄλλο δευτέρο, μίαν δευτέραν συνειδήσιν, ἐκεῖνο πού οἱ Ἀγγλοὶ ψυχολογοὶ ὀνομάζουν «σεκόνταρυ σέλφ». Τὸ ἓνα ὀνομάζεται ἐνσυνείδητον καὶ τὸ ἄλλο ὑποσυνείδητον. Τὰ δύο αὐτὰ μποροῦν κάλλιστα νὰ συνεργάζονται, ἄλλοτε ὁμοῦ καὶ ν' ἀντιμάχονται πρὸς ἄλληλα. Τὸ ἴδιο παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὰς λεγομένας μεθυστικὰς μεταβολὰς καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς ψευδαισθήσεις... Σὺ, κύριε Βιζυηνέ, ὅτις θεωρεῖσαι δεινὸς φιλόσοφος, θὰ θυμᾶσαι ἐκεῖνο πού εἶπε ἓνας μέγας ἠθικολόγος;

— Οἱ ἠθικολόγοι λέγουν πολλὰ, χαμογέλασε ὁ Βιζυηνός. Τί ἔννοεῖς;

— «Ὅτι ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος δύναται νὰ μεταλλάξῃ διαδοχικῶς πολλὰς προσωπικότητες» καὶ τόσο διαφορετικὰς τῆ μίᾳ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὥστε, ἂν αὐτὲς ἐνεσαρκούοντο χωριστά, θ' ἀποτελοῦσαν ἄτομα ἀντιθέτων αἰσθημάτων καὶ διαφόρων χαρακτήρων. Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μὲ κανένα τρόπον δὲν θὰ παρεδέχτο πράξεις ὅπ' αὐτοῦ ἄλλοτε ἐκτελεσθεῖσαι». Εἶνε ἀνάγκη τώρα ν' ἀναφέρω περιπτώσεις ἀπὸ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων γιὰ ν' ἀποδείξω τὴν μεγάλην αὐτῆ ἀλήθειαν;

— Κύριε γιατρέ, ἀπήντησε ὁ Βιζυηνός, εἶσαι νευρολόγος καὶ μὲ σκοτίζεις μὲ ὑπνωτιστικὰς καὶ παθολογικὰς καταστάσεις γιὰ ν' ἀποδείξῃς τὴς θεωρίας σου. Σ' ἐμένα ἀρέσουν οἱ ὕγιεις ἄνθρωποι καὶ τὰ φυσιολογικὰ φαινόμενα. Σὲ σένα, ἰατρὸν ἄνδρα, ἀρέσουν βεβαίως οἱ ἀρρωστοί. Αὐτὸ εἶνε!

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ τὸ 59ον μέρος.

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

Τύπος 590Ν 10 Αλ.

Καὶ ἡ ἀλλόκοτη συζήτησις συνεχίζεται κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ Φρενοκομείου:

— Θέλεις, λοιπόν, νὰ πειραματισθῆς ἐπὶ ὄγιων ἀνθρώπων; εἶπε στὸ Βιζυηνὸ ὁ συνομιλητὴς τοῦ γιατροῦ. Σὺ καταγινοῖσαι εὐδοκίμωτατα στὰς καλαισθητικὰς μελέτας. Γνωρίζεις πότε προώδευσεν ἡ Ἀνατομικὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν; Πότε ἔμαθεν ὁ ζωγράφος μὲ μιὰ μόνο κίνησι μίας γραμμῆς τοῦ προσώπου νὰ τὸ ἀλλάξῃ, νὰ τὸ κἀνῃ νὰ γελάῃ, ἢ νὰ κλαίῃ, ἢ νὰ θαυμάζῃ; Ἐχομε ὄω καλλιτέχνιδα καὶ τὸ ξέρει.

— Βέβαια, κύριοι, ἀπαντᾷ ἐκείνη. Σὲ ἄλλη ἐποχῇ, ἐπίστευαν ὅλοι ὅτι ἡ θεωρία τοῦ Οὐμπερτ Ἰσχυε στὴ ζωγραφικὴ καὶ στὴν ἀρχιτεκτονικὴ, ὅσο καὶ στὴ φύσι. Ὅτι ἡ ὀριζόντιος γραμμὴ καὶ αἱ παράλληλοι αὐτῆς φανερώνουν τὴν ἡρεμίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον, ὅπως ὁ κέδρος καὶ οἱ κλάδοι του. Ἐπομένως τὰ μᾶτια, ἡ μύτη καὶ τὰ χεῖλη ἀκολουθοῦντα γραμμὰς ὀριζοντίους φανερώνουν ἡρεμίαν. Ὅτι αἱ λοφαὶ γραμμαὶ πρὸς τὰ κάτω φανερώνουν λύπην, ὅπως οἱ τάφοι καὶ τὰ δένδρα τῶν νεκροταφείων. Ἐπομένως τὰ μᾶτια, ἡ μύτη καὶ τὰ χεῖλη θα ἐκκλιναν πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔξω, γιὰ νὰ πάρῃ τὸ πρόσωπο ἔκφρασι λύπης. Ὅτι αἱ λοφαὶ γραμμαὶ πρὸς τὰ ἄνω δηλοῦν χαρὰν καὶ ἀσάθειαν, ὅπως τὰ μνημεῖα τῶν Κινέζων. Ἐπομένως τὰ μᾶτια, ἡ μύτη καὶ τὰ χεῖλη θα ἐκκλιναν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔξω, γιὰ νὰ γελάσῃ τὸ πρόσωπο. Ἀλλὰ τώρα ὅλ' αὐτὰ εἶνε ἀπόψεις ἀφηρημέναι καὶ βγαλμέναι ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Σήμερα ἡ Ἀνατομία παρέχει ἀπὸ ζωγράφου τὸν μὺν καὶ πιθανῶς δεύτερον μὺν βοηθητικόν, γιὰ νὰ ἐκφράσῃ ὀλόκληρο τὸ πρόσωπο χαρὰ, λύπην καὶ ἄλλα συναίσθηματα. Σήμερα, ἡ Σχολὴ τῶν Ὁραίων Τεχνῶν στὸ Παρίσι διδάσκει τὴν γραμματικὴν τῆς ἐκφραστικῆς φυσιογνωμίας. Ἐγὼ, κύριοι, δὲν εἶμαι συστηματικὸς ζωγράφος, οὔτε ἐσπούδασα σὲ μεγάλη Σχολῇ. Εἶχα ἓνα διδάσκαλο γιὰ ἕξ μόνον μῆνες. Καὶ καθὼς μοῦ εἶπε, τὸ μάθημα αὐτὸ ὀφείλεται στὸν καθηγητὴ Ντυσέν ντὲ Μπουλῶν.

— Μπράβο! ἐφάναξε ὁ νεαρὸς γιατρός. Καὶ ξέρετε σὲ ποῖον ὀφείλει ὁ Ντυσέν τὴν ἀνακάλυψίν του; Θὰ σὰς τὸ πᾶ: Σ' ἓνα γέροντα ἄρρωστον, πάσχοντα ἀπὸ τὴ σπανιωτάτη περίπτωσι ἀναισθησίας τοῦ προσώπου. Σ' αὐτὸν ὁ Ντυσέν κατάρθωσε νὰ ἤλεκτρίσῃ κάθε μὺν χωριστὰ καὶ μεμονωμένον, κατόπιν νὰ τοὺς φωτογραφίσῃ καὶ νὰ ἐκδώσῃ τὸν «Μηχανισμόν τῆς ἀνθρωπίνης φυσιογνωμίας». Καὶ ἀπὸ τότε ξέρουμε τί εἶνε ὁ μῦς τοῦ γέλωτος, τῆς λύπης, τῆς περιφρονησεως μαζὶ μὲ τοὺς βοηθητικούς των. Ποῦ ἄλλοι, λοιπόν, κατωρθώθη ἡ διάκρισις καὶ ἡ μελέτη παρὰ ἐπὶ παθολογικοῦ ἀρρώστου;

Ἡ ζωγράφος σ' αὐτὰ ἀπήντησε ἔτσι:

— Κύριε ἱατρέ, συμφωνῶ. Ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦμε συζητοῦντες νὰ ἔχουμε μπροστὰ μας ὕπνοθάτας καὶ ληθαργικούς. Οὔτε μοῦ κάνουν καλὸ στὰ νεύρα αὐτὰ τὰ ὄνματα. Τοὺς φοβοῦμαι, μάλιστα... Ἀλλὰ ὕψωθητε λιγάκι ἀπὸ τὴν ὕλη καὶ τὰ ἐργαστήριά της. Ἀφήστε τ' ἀνατομεία καὶ τὰ ψυχιατρεία σας. Τὸ καλύτερο ψυχιατρεῖον εἶνε ἡ Ποίησις, εἶνε ὁ Ρεμβασμός, εἶνε ὁ Ἔρωσ! Ἔτσι, κύριε Βιζυηνέ;

— Βεβαίως, ἀγαπητὴ φίλη, βεβαίως! ἐφάναξε ὁ Ποιητὴς ἐνθουσιασμένος.

— Μόνον αὐτὰ γλυκαίνουμε τὸ σῶμα, σταλάζουν δροσιά στὴν καρδιά, καὶ ἡ γοητεία τῆς φαντασίας κάνει μαλακὴ καὶ ὑποφερτὴ τὴ ζωὴ!

Καὶ γυρίζοντας τὴν συμπαθητικὴν ὄψιν της στὸν ἐπισκεπτὴ Βασιλειάδη, τοῦ εἶπε:

— Κύριε, θυμᾶμαι μιὰ στροφή γιὰ τὴν ὁποῖαν ξέρω ὅτι εἴχατε δεῖξει ὅτι ἐνδιαφέρον.

Καὶ μὲ παθητικὴ φωνή, ἡ Ἀθηναία κοίτη ἔρχισε νὰ τραγουδᾷ τὸν στίχον αὐτοῦ:

Στὴν ἐξοχὴ τὸ βράδου τ' ἀστὲρὶ τ' ὠχρὸ
θυμῶν, μὲντα ἔγῳ καρτερῶ
τὴ δαίματά σου στὸ δρόμο νάβγῃ,
νὰ σέ γοῦμε, πρὶν μᾶς εὐρῆ ἢ αὐγῆ.

— Ἐγετε πολὺ ὠραία μεταφράσει, κύριε Βασιλειάδη, τοὺς στίχους αὐτοῦ τῆς βαρκαρόλας τοῦ Μένδελσων, καὶ τὸ μέτρο ταιριάζει καλὰ στὴν πιστὴ μετάφρασί σας... Ὅταν σὰς συνέστησε ὁ κύριος Βιζυηνός, θυμῆθηκα ἀμέσως τὸ ἄνομά σας καθὼς καὶ ὅτι εἶσθε...

— Τί πράγμα, δεσποινίς;

—... Ὁ βιογράφος τοῦ Ποιητοῦ μας, ἀπήντησε ἡ νέα.

— Βιογράφος μου; λέει ὁ Βιζυηνός, Ἐγραψε γιὰ μένα ὠραίες ἀνοησίες, μὲ τὴ διαφορά ὅτι εἶνε καλογραμμένες. Κατὰ βάθος ὅμως εἶνε ἀνοησίες!

— Καὶ οἱ δύο ὅμως, ἀπαντᾷ ἡ καλλιτέχνις, εἶσθε ἀκατάλληλοι κριταὶ ἐν προκειμένῳ... Εἶμαι ὅμως περιεργὴ νὰ μάθω πῶς ὁ κύριος Βασιλειάδης ἔμαθε τοὺς παιδικίους ἔρωτες τοῦ κυρίου Βιζυηνοῦ...

— Κύριε ἱατρέ, λέει ὁ Ποιητὴς ἀποτεινόμενος στὸ νέο, βλέπετε ὅτι τώρα πιά θ' ἀσχοληθοῦμε ἀποκλειστικῶς περὶ Ἐρωτος.

— Αἱ ἐκεῖ δὲν σὰς ἀκολουθῶ καὶ φεύγω!

— Γιατί; λέει ὁ Βιζυηνός. Ποῖο ἀπὸ τὰ «ἐγῶ» σας δυσαρρεστέεται, παρακαλῶ, μὲ τὸν Ἐρωτα; Τὸ ἐνουνεῖδρον ἢ τὸ ὑποσυνεῖδρον — ἢ κάποιον ἄλλο;

Καὶ παίρνοντας ὄψος εἰρανικὸ, πρόσθεσε:

— Καὶ γιατί δὲν ἀναπτύσσεται περισσότερο τὸ «ἐγῶ» τοῦ Ἐρωτος πρὸς ζημίαν τοῦ «ἐγῶ» τῆς... σκληροκαρδίας; Ἀπαντήσατε, κύριε!...

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 60ὸν Μῆρος.

« ΤΥΠΟΥ »

Με τὸν προβολέα τῆς Ἱστορίας

Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

600Ν

Ἡ ζωγράφος Ἐσαφνα ἀπευθύνει μιὰ ἐρώτησι στὸ Βασιλειάδη:

— Λοιπὸν, τοῦ λέει, μπορῶ νὰ μάθω ἀπὸ σὰς ποῦ ἐγράψατε τὴ βιογραφία τοῦ κ. Βιζυηνοῦ, ἂν ὁ ποιητῆς μας εἶχε κανέναν ἔρωτα;

Ὁ Βιζυηνὸς χαμογέλασε πικρά, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα. Ὁ φίλος τοῦ ἀπήντησε:

— Δεσποινίς, εἶναι ἀλήθεια, τὸ ἄκουσα ἀπὸ τὸ στόμα του, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν μοῦ τὸ ἔλεγε, θὰ ἐμάντευα ἀπὸ τὰ τραγουδία του ὅτι μιὰ μικρούλα ὑπῆρξε στὴν ἐφηβικὴ του ηλικία ὁ πρῶτος τοῦ ἔρωσ. Ἄλλωστε γιὰ τοὺς ποιητὰς μιὰ Λάουρα, ἢ Βεατρίκη θὰ ὑπάρχη κατ' ἀνάγκη, γιὰ νὰ ἐξάπτη τὴν ψυχὴ κανενὸς Δάντη ἢ Πετράρχη.

— Αὐτὸν, λοιπὸν, τὸν ἔρωτα ἐξοκλουθεὶ νὰ ψάλλῃ ἕως σήμερα, ὅς ἔρωτα προδότη, εἶπεν ἡ νέα.

Ὁ Βιζυηνὸς στὸ ἀκουσμα τοῦ ἐπιθέτου «προδότης» ἐκοκκίνισε ἀπότομα καὶ νευρικός σπασμὸς διέτρεξε τὸ πρόσωπό του.

Ἄξαφνα, ξεσπᾷ σὲ λυγμούς, κλαίει μὲ ἀφθονα δάκρυα ὡς παιδί. Ἀποτεινόμενος σ' ἐκείνη, ἀπαγγέλλει παθητικώτατα:

Μοῦ πέταξες ἀπ' τὰ κλαδιά
κι' ἀλλάξεις τὴ φωλιά σου
Στέιλε μου πίσω τὴν καρδιά,
σοῦ στέλνω τὰ φιλιὰ σου.
Ἡ πέτρα ποῦ κατρακυλᾷ...
.....

Οἱ παρακάτου στίχοι δὲν ἀκούγονται, τοὺς πνίγουν οἱ λυγμοί.

Ἡ σκηνὴ εἶναι λυπηρὴ. Οἱ ἄλλοι τὸν κυττάζουν μὲ συμπάθεια, καὶ ὁ δυστυχισμένος ποιητῆς, ἀφήνοντας ἕνα στεναγμό, λέει:

«Ὅπου σταθῆς, κι' ὅπου κι' ἂν πᾶς,
θὰ θυμηθῆς ἐμένα.
Ὅποια καρδιά κι' ἂν ἀγαπᾶς,
δὲν θὲ νὰ βρῆς λιμένα.

— Λοιπὸν, τὴν ἀγαπᾶτε, τοῦ λέει ἡ ζωγράφος. Καὶ ὁμως τὴν καταρᾶσθε.

— Ἄν τὴν ἀγαπᾷ; ἀπαντᾷ ὁ Ποιητῆς. Μ' ἐρωτᾶτε ἂν σήμερα τὴν ἀγαπᾷ;... Τί μέλλει στὸν νεκρὸν, ἂν ὁ ἥλιος θ' ἀνατείλῃ ἐκ νέου ἢ ὄχι; Τί μέλλει στὸν ναυαγόν, ἂν θὰ παύσῃ αὐριοὺς ὁ σάλος καὶ θὰ νημεύσῃ ἡ θάλασσα; ὦ, ἀφήστε με, παρακαλῶ. Μοῦ ἔκλειψαν τὰ μέγαρα, τὰ πλοῦτη, τοὺς βαθμούς μου. Μ' ἐγλειοποίησαν ὅσον ἡμπόρεσαν καὶ μ' ἔρριξαν οἱ ἀπάνθρωποι ἐδῶ, γιὰ νὰ χάσω τὸ γλυκύτερο φῶς τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ματιῶν μου!... ὦ, εἶμαι πλέον ἕνα πῶμα. Τὸ προσηθάνθη ὄπως ὁ κύκνος ὁ ἀρχαῖος. Σεῖς

δεσποινίς, γνωρίζετε «τὸ ὄνειρό μου». Τὸ ἔχετε ἀποστηθίσει. Σὰς παρακαλῶ, ἀπαγγεῖλάτέ το μιά φορά ἀκόμη, νὰ το ἀκούσω καὶ ν' ἀλαφρώσῃ ἡ ψυχὴ μου!

— Εὐχαριστῶς, ἀπήντησε ἡ Ἀθηναία, θὰ τὸ ἀπαγγεῖλω. Οἱ στίχοι του εἶναι θαυμάσιοι στὸ βάθος καὶ τὴν γλαφυρότητα. Πολλὸ συγκινοῦν αἱ λέξεις του, καὶ ἡ πλαστικὴ του εἰκὼν μὲ γοητεύει.

Καὶ ἡ γλυκεῖα κοπέλλα, ὄρθια, σὲ στάσι ἐξάρσεως, ἀπαγγέλλει:

Ἐψὲς εἶδα στὸν ὕπνο μου
ἕνα βαθὺ ποτάμι.
Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ
νὰ γίνῃ ἀληθινό.

Στὴν ὄχθη τοῦ στεκότανε
γνωστὸ μου παλληκάρι,
χλωμὸ ὡς τὸ φεγγάρι,
σὺν νύχτα σιγανό.

Ἄγέρας τὸ παράσπρωχν
μὲ θάναμι μεγάλη,
ὡς νάθε νὰ τὸ βγάλῃ
ἀπ' τῆς ζωῆς τὴ μέση.

Καὶ τὸ νερὸ ποῦ ἀχόρταγα
τὰ πόδια του φιλοῦσε,
θαρρεῖς τὸ προσκαλοῦσε
στ' ἀγκάλια του νὰ πέσῃ.

— Δὲν εἶν' ἀγέρας, σκέφθηκα
καὶ σένα ποῦ σὲ δέρνει,
ἢ ἀπελπισία σὲ παίρνει
κ' ἡ ἀπονία τοῦ κόσμου.

Καὶ χύθηκα, ἀπ' τὸ θάνατο
τὸν δύστυχο ν' ἀρπάξω...
ὦ, μὲ! πρὶν ἢ προφτάσω,
ἐχάθηκα ἀπ' ἐμπρός μου!

Στὰ ρέμματα παράσκιψα
νὰ τὸν εὐρῶ γυρεύω,
στὰ ρέμματα ἀγναντεύω
τὸ λειψανὸ μου ὄχνό!

Ἐψὲς εἶδα στὸν ὕπνο μου
ἕνα βαθὺ ποτάμι.
— Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ
νὰ γίνῃ ἀληθινό! —

Ἡ αἰσθηματικὴ κοπέλλα ἀπήγγειλε μὲ τόση περιπάθεια καὶ συγκίνησι, ποῦ ἐδάκρυζε ὀλοένα.

«Ἐγώ, γράφει ὁ Βασιλειάδης, συνεκράτουν τοὺς λυγμούς μου καὶ ὁ Ποιητῆς ἴστατο ἀπολιθωμένος. Ἐπανελάσθε μόνον σιγὰ τὸ τελευταῖον διστίχον! ἕνα ἐμφαντικὸν μορφασμὸν τῆς πικρᾶς εἰρωνείας, ἦν ὑπέστη καὶ ὑπετονθόρισε:

— Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ
νὰ γίνῃ ἀληθινό!...»

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὸ 610ν (τελευταῖον) Μέρος.

“ΤΥΠΟΥ”

Με τὸν προβολέα τῆς Ἱστορίας

Γεώργιος Βιζυηνὸς ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης»

Τοῦ συνεργάτου τοῦ «Τύπου» κ. Στεφ. Δάφνη

610Ν (ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ)

«Καὶ ἀκριβῶς τότε — γράφει ὁ ἐπισκέπτης τοῦ Δρομοκαίτειου — ὁ κώδων τοῦ καταστήματος ἐκάλει τοὺς ἀτυχεῖς εἰς τὰ δωμάτιά του.

Θόρυθος καὶ ταραχὴ ἤρχισεν. Οἱ τῆς δευτέρας θέσεως ἔτρεχον ὠρηδόν, ἀλλὰ καὶ διαμαρτυρούμενοι συνάμα, ὅτι ἴθην ἐνωρίς ἔκρουσεν ὁ κώδων.

Ὁ ἰατρός ἐφανερῶθαι καὶ πάλιν τρέμων πρὸς τὸ διαμέρισμα τῆς τάξεως ταύτης καὶ σταθεὶς ἐπὶ ὤψωματος ἐφώναζε:

— Κύριοι, εἰς γραμμὴν! Βῆμα τὰς χεῖρας! Κατὰ τετράδας εἰσελθετε! Σὺ καλεῖ ὁ ἑφένδρος ἀνθοπολογαγὸς καὶ ἰατρός σας!

Ὁ νοσοκόμος παρουσιάσθη καὶ διὰ τοὺς ἀτυχεῖς τῆς πρώτης θέσεως.

Ἐπρεπε νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσῃ καὶ ἤρχισα νὰ προλογίζωμαι ἀναλόγως. Ἄλλ' ἡ καλλιτέχνις μοὶ ἔτεινεν ἰκετιδίας τὰς χεῖρας καὶ ὁ ποιητῆς λησιμονήσας τὴν προηγουμένην σκηνὴν του, με παρεκάλεε νὰ μὴ τὸν ἀφήσω: Νὰ τὸν παραλάβω εἰς τὴν πόλιν:

— Ἔως πότε ἐπὶ τέλους θὰ μέταννοῦν οἱ ἐχθροί μου! Ἐλεος! Οἰκτον! καὶ ἡ φωνὴ του ἦτο θρηνητικὴ.

«Διὰ χιλιάς προφάσεων κατάρθωσα νὰ φύγω»

Ὅταν ἐκλείσθη ἡ ἐξώθυρα καὶ ἐπέστρεφον ὀκτεῖ, ἡ ἐπωδὸς τοῦ «Ὀνειρίου» ἐκράτει σφικτὰ τὴν σκέψιν μου:

Ἐφές εἶδα στὸν ὕπνο μου

ἓνα βαθὺ ποτάμι

— Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμη

νὰ γίνῃ ἀληθινό!...

★

Μέσα στὸ Δρομοκαίτειο ὁ Γεώργιος Βιζυηνὸς ἔζησε μιὰ τέτοια ζωὴ τέσσερα χρόνια, με διάφορες ψυχικὰς μεταπτώσεις, με ἐξάρσεις, με πνευματικὰς καταπτώσεις, ἀλλὰ καὶ φωτεινὰ διαλείμματα. Τέλος ὅμως, τὸ φοβερὸ νόσημα πού ἔθωσκε μέσα του, ἐπέφερε προϊούσαν παράλυσιν. Καὶ στίς 16 Ἀπριλίου 1896 ὁ ποιητῆς ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μέτρα του, ἓνα πρωὶ πού ἡ ἀνοιξιὰ ἐστόλιζε τὴ γύρω ἐσοχὴ με ἀγριο-λουλούδα — ἀλλ' ὅμως οἱ φωνῆς τῶν ἄλλων δυστυχισμένων ἀποτελοῦσαν παρατονία στὴν ἡρεμία τῆς φύσεως καὶ στὰ κελαδῆματα τῶν πουλιῶν τοῦ μικροῦ δάσους. Γιατί ἡ Φύσις μένει αἰωνίως ἀσυγκίνητη στὰ βάσανα τῶν ἀνθρώπων...

Ὁ κ. Κωστής Παλαμᾶς γράφει

μερικά ἐνδιαφέροντα πράγματα γιὰ τὶς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ ποιητοῦ: «... Ὅμως ἡ ζωὴ τοῦ Βιζυηνοῦ τῆς μοίρας του ἦτανε νὰ καταλήξῃ ὄλως ἀντίθετα με ὅ,τι θὰ ταίριαζε νὰ τῆς εἶχε προετοιμάσει μιὰ μύση καὶ μιὰ ἀφοσίωσι καὶ στὴν τέχνη καὶ στὴν ἐπιστήμη, στὴν ποίησι καὶ στὴ φιλοσοφίαν, πού εἴχε ξεκινήσει ἀπὸ νωρίς ἀρρηκτικὰ καὶ ἀκούραστα καὶ εἶχε γὰρ σὲ δρόμο βαφνόστρωτο.

«Τὴν τελευταία φορὰ πού ζωντανὸν τὸν εἶδα, ἦτανε στὸ γραφεῖο τῆς «Φοιμηρίδος». Ἦρθε συντροφιά με ἀπὸ δύο φίλους του. Μοῦ γύρησε κατὰ τὴν πένα, ἐσημείωσε βασιπλά με γράμματα πού μόλις ἐκείνη ἔβλεπα: «Σήμερον τὸ ἐσπέρας τελοῦνται οἱ γάμοι τοῦ μεγάλου ποιητοῦ Βιζυηνοῦ μετὰ τῆς.....». Ἐδῶ σταμάτησεν τὸ γράψιμο. Τὸ χαρμὴν μετὰ τὸ ἀπαιεῖωμα τὸ κρατῶ ἀπὸ τότε σὲ κάποιο βάθος τοῦ συρταριοῦ μου.

«Τὸν ξανάειδα ἄλλη μιὰ φορὰ νεκρὸ στὴν κηδεῖα του. Ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἕως τὸ νεκροταφεῖο εἶχε τὴν καλωσύνη ὁ Δημήτριος Κορομηλάς νὰ με πάρῃ στὸ ἀμάξι του. Μέσα σ' αὐτὸ καθισμένοι καθὼς πρέπει καὶ δύο ἄλλοι ἀγνωστοὶ μοῦ κύριοι. Μιλοῦσανε γιὰ τὸ νεκρὸ με συμπάθεια καὶ δινανε πληροφορίας γιὰ τὴ ζωὴ του. Ἦστερα ἔμαθα πὼς ἦτανε κι' αὐτοὶ δύο κάτοικοι τοῦ Δρομοκαίτη, ἀδέρφια στὴν τύχη μετὰ Βιζυηνό.

«Στὸ νεκροταφεῖο, μπροστὰ στὸ μνήμα τοῦ Τσοῦτσα, σὲ πολὺ μετρημένο ἀκροατήριον, ἐπιτάφιοι ῥήτορες ἀποχαιρετήσαμε τὸ Βιζυηνό ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης κι' ἐγώ».

★

Μερικοὺς μῆνες ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Βιζυηνοῦ — στίς 2 Ὀκτωβρίου 1896 — ἀπέθανε καὶ ἡ Ἰδανικὴ φίλη του, ἡ τελευταία του ἀγάπη, ἡ Μπεττίνα Φραθασιλῆ. Ἐσθυσε σὸ ἀνθος τῆς ἡλικίας τῆς καὶ τὴν ἐθρήνησε κόσμος πολὺς τὴν ἐξανθὴ αὐτῆ ὡμορφιά μετὰ τὸ πλοῦσιον μουσικὸ ἔλεος.

Στὴν ἐπιτάφια πλάκα τοῦ ποιητοῦ, βρίσκονται χαραγμένοι δύο στίχοι, οἱ τελευταῖοι ἀπὸ ἓνα σπαραχτικὸ ποίημά του:

... Καὶ μονάχα ἀντηχοῦνε στὴ μαύρῃ σιγῇ
τὰ πικρά, τὰ πικρά μου τραγοῦδια.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΤΕΛΟΣ